

SKP 1922-24 i dokument

Innehåll

Inledning.....	1
Taktik och strategidiskussionen inom SKP.....	2
Fredrik Ström: Tal vid SKP:s kongress 1923.....	2
Kommunisternas hållning till religionen.....	11
Resolution i norska frågan.....	12
Den svenska delegationens ändringsförslag och förklaring.....	15
Exekutivens resolutioner av den 22 december 1923.....	16
I. Resolution i svenska frågan.....	16
II. Resolution om några av Sveriges Komm. Partis närmaste uppgifter.....	20
SKP 1924: Hur man förbereder en partisprängning.....	21
Inledning.....	21
Brev nr 1.....	22
Brev nr 2.....	24
Brev nr 3.....	25
Brev nr 4.....	27
Brev nr 5.....	29
Partisprängningen 1924.....	30
Svenska frågan inför V:te världskongressen.....	30
Referat av Sinovjevs, Schüllers, Höglunds, Kuusinens, Arvid Hansens och Samuelsons tal.	30
Svenska frågans behandling på utvidgade Exekutivmötet den 13 Juli 1924.....	48
Stenografiskt referat av inledningsanföranden, diskussion och beslut.....	48
Exekutivens resolution i svenska frågan.....	76
Antagen vid utvidgade exekutivmötets sammanträde den 13 juli 1924.....	76
De röstade nej!.....	77
A. U-majoritetens sabotage.....	82
En framställning av förhandlingarna med Höglundsgruppen.....	82
Höglund som bolsjevikdödare.....	86
Höglund – den svenska nationalhjälten.....	91
Håller Kommunistiska Internationalen på att smälta samman till en sekt?.....	93
Den Kommunistiska Internationalen och krisen i Sveriges Komm. parti.....	96
Öppet brev till medlemmarna i Sveriges Kommunistiska parti.....	96
Den ”svenska idyllen” och världsrevolutionen.....	100
AU-majoritetens deklARATION.....	105
Arbetsutskottets uttalande och förklaringar.....	105
Kommunistiska Internationalens Manifest till medlemmarna i Sveriges Kommunistiska parti.	110
Partikamrater!.....	110
Sveriges revolutionära arbetare och arbeterskor!.....	110
De djupare orsakerna till krisen inom S. K. P.....	110
Höglundsgruppens opportunism.....	111
Varför behöver det svenska proletariatet en revolutionär international?.....	113
Huvuduppgifterna för Sveriges Kommunistiska parti.....	113
Sveriges kommunister! Fram till omröstning!.....	114
SKP:s partikongress 1924.....	115
För arbetarklassens livskrav – mot kapitalisternas offensiv!.....	115

En enhetlig, revolutionär fackföreningsrörelse	117
Resolution i militärfrågan.....	119
Partiets bolsjevisering	120
Fredrik Ström: Vår ställning till oxkommunisterna	121
Zäta Höglund: Moskva och den proletära enhetsfronten	126

Inledning

Denna dokumentsamling behandlar SKP under perioden 1922-24, dvs fram till parti-splittringen 1924.

Många av dokumenten, samt kommentarer (i *kursiv* stil) är hämtade från *Revolutionen i Sverige 1917-1924* (red Håkan Arvidsson), utgiven av Partisanförlaget 1972. Dessa dokument har kompletterats med Komintern-dokument, samt en samling brev som första halvåret 1924 utväxlades mellan två ledande Komintern-trogna i partiet (ursprungligen publicerade i tidskriften *Arkiv*). Dessutom har ett antal tidningsartiklar från tidningen *Politiken* under den sista fasen av partistriden medtagits – denna tidning förde den Komintern-trogna AU-minoritetens talan (dokumenten från den Komintern-trogna fraktionen dominerar dokumentsamlingen).

För en beskrivning för utvecklingen under perioden och partisprängningen 1924, se Arvidssons [Inledning till Revolutionen i Sverige 1917-1924](#), samt samme författares artikel ”Sprängningen av Sveriges Kommunistiska Parti 1924” i *Zenit* nr 20/1970 (ingår i [Zenit om SKP/VPK – en artikelsamling](#)).

Perioden innan den som behandlas här, dokumenteras i [SKP 1917-21](#). Se även [Partisprängningen 1929](#).

Taktik och strategidiskussionen inom SKP

Detta anförande hölls av Fredrik Ström vid SKP:s kongress 1923. Det ger en god bild av partiets utveckling och inre strider fram till den tidpunkten, liksom det ger en aning om de svårigheter som på nytt börjar torna upp sig i form av fraktionsstrider inom partiet. Dessa fraktioner skulle inte gå att förena i längden, och endast ett år efter det att detta anförande hållits sprack partiet.

Fredrik Ström: Tal vid SKP:s kongress 1923

Utan att kasta en återblick på de gångna åren och vår och hela arbetareklassens utveckling, skola vi icke förstå vårt nuvarande läge och den taktik som fordras. Arbetarklassens totala läge måste utgöra grundvalen för ett arbetarepartis strategi och taktik under klasskampen och vi måste taga med i beräkningen icke blott våra egna önskemål och förhoppningar och massornas illusioner, utan vi måste framför allt noga undersöka det ekonomiska och politiska läget, våra egna liksom våra fienders styrkor och förutsättningar, vi måste taga med i beräkningen alla ekonomiska, politiska och psykologiska faktorer, analysera alla förhanden varande omständigheter och skapa oss ett på ett verkligt omdöme fotat begrepp om läget och där utifrån gå att fatta beslut om vår politik och taktik. Ett arbetareparti såsom vårt, som verkligen vill vara eller försöker att bli den samlade arbetareklassens ledare i klasskampen, som verkligen vill föra arbetareklassen fram till herraväldet i samhället, får icke låta sig ledas av hugskott, illusioner och fördomar, utan måste efter ett grundligt studium av förhållandena avpassa sin taktik efter de reala förhållandena, efter de olika, skiftande omständigheterna i klassernas läge och styrkeförhållanden, de internationella såväl som de nationella förhållandena. Vi måste undersöka, förbereda, planlägga, handla, ut ifrån realiteter. Förstå vi icke detta, så äro vi inga ledare, då äro vi i bästa fall agitatorer, som tillfälligt rycka upp vissa kretsar av arbetarna, men några politiker äro vi icke, inga strateger och dåliga taktiker i klasskampen. Klasskampen är icke en lek, icke heller ett område för amatörer, klasskampen är en hård verklighet, ett krig för vars ledning det även på arbetareklassens sida fordras kunskap, klokhets, omdömesförmåga och förmåga av strategisk och taktisk beräkning. Varom icke går vårt parti ofelbart mot undergången och vi bidra icke att föra arbetareklassen fram ett stycke mot den slutliga frigörelsen. Om våra principer och om våra slutmål står ingen strid. Därom äro vi alla ense, och i detta avseende ha vi den allra största trygghet i att vara anslutna till ett kommunistiskt världsparti, i samklang med vilket vi troget vilja arbeta och kämpa. Men i fråga om den politik och taktik, som är nödvändig i vårt eget land för att vi här med förhandenvarande förhållanden att arbeta i, med och under, skola ha framgång, råder något delade meningar, och jag är viss om att mer än en av våra unga talare och agitatorer menar sig sitta inne med den enda riktiga uppfattningen om, vad för politik och taktik, som kräves av vårt parti och menar sig förstå detta mycket bättre än partiets ledning. Men det är partiledningens plikt att utan hänsyn till illusioner och fördomar, som kunna finnas inom vissa kretsar av vårt parti, klart och tydligt framlägga för partiet de linjer, som den anser vara de riktiga, även om de icke i allt skulle sammanfalla med eller tilltala särskilt de allra yngsta i partiet.

Låt oss göra en återblick på den svenska arbetareklassens kamp under de gångna sex åren, alltså ifrån partiets bildande efter brytningen med det socialdemokratiska partiet. Vårt partis tillkomst sammanföll med arbetareklassens stora offensivrörelse. När vårt parti på våren 1917 bildades, hade det ryska proletariatet störtat tsardömet och en våg av revolutionär hänförelse gick igenom hela den internationella arbetareklassen. Denna arbetareklassens offensivrörelse varade från början av 1917 till mitten av 1919, alltså i något mer än 2 år. Den utsträckte sig över så gott som hela världen, förde till en rad av segerrika revolutioner i skilda länder, och i andra tvangs borgarklassen till en rad av eftergifter. Även i vårt land iaktto vi samma

fenomen. Den reaktionära borggårdsregeringen, den Hammarskjöldska ministären, som faktiskt tillkommit genom en statskupp och som regerat emot folkets vilja ända sedan februari 1914, föll på våren 1917 sedan den ryska revolutionen kallat även de svenska arbetarna ut till massdemonstrationer på gatorna. Vi kunna med tillfredsställelse minnas att det var vårt under bildning varande lilla vänstersocialistiska parti och vårt ungdomsförbund, som togo initiativ till och på flera platser behöll ledningen av dessa massrörelser, som undan för undan stegrades och efter en tid bragte även den Schwartzska regeringen, som efterträtt den Hammarskjöldska regeringen, på fall. Massrörelsen från mars 1917 och till augusti samma år är den största och mest betydelsefulla vi upplevat i den svenska arbetareklassens historia vid sidan av de båda storstrejkerna. Men de gripa utöver storstrejkerna i så måtto, att de även erövrade militären och en del av den fattigare bondeklassen, särskilt lantarbetare och torpare. Därom råder intet tvivel, att hade det vid denna tid i Sverige funnits ett fast organiserat, i arbetarnas massorganisationer förankrat revolutionärt parti med erfarenhet och vilja i sin ledning, så skulle den svenska borgarklassen blivit slagen och arbetareklassen lyckats tillämpa sig för alltid den avgörande makten. Nu fanns emellertid, utom vårt lilla ännu icke organiserade än mindre erfarna vänstersocialistiska parti, endast det stora socialdemokratiska partiet, som helt behärskade arbetarnas massorganisationer, men som var fullständigt förborgerligt och till sin ledning kontrarevolutionärt. Därför fingo massrörelserna, efter att ha lett till de konservativa regeringarnas fall, rinna ut i sanden. De allmänna valen på hösten 1917 ledde till en betydande seger för arbetarepartierna och vi fingo i oktober detta år den första liberal-socialistiska regeringen, d.v.s. en liberal regering med fyra socialdemokratiska gisslomän. Längre förmådde icke den svenska arbetareklassen rycka fram, trots de gynnsamma förutsättningarna. Vårt vänstersocialistiska parti, som även vunnit avsevärda framgångar vid valen, ställde sig som ett strängt oppositionsparti gentemot socialdemokratin. Vi begingo redan nu det felet, att vi i vår iver att bekämpa socialdemokratin och avslöja dess svek, faktiskt försummade den minst lika viktiga kampen mot de borgerliga partierna och härigenom förlorade vi en del av de sympatier vi hade förvärvat oss bland massorna. Vårt parti hade emellertid en ganska god ställning bland såväl den fattigare bondeklassen som bland den mest avancerade delen av industriarbetareklassen, men vårt parti var icke ett enhetligt, proletärt parti, hade icke heller en enhetlig ledning. Vårt parti var ett konglomerat av oppositionella element bland arbetareklassen, kommunister, vänstersocialister, humanister, fackliga oppositionsmän, gammal-liberala bönder, pacifister; och även om andan var god, särskilt i fråga om att bekämpa de socialdemokratiska felstegen, så hade vi ingen klar principiell grundval, ingen enhetlig taktik och ledningen drog åt skilda håll. Under sådana förhållanden kunde vårt parti icke uträtta vad det borde ha uträttat.

I slutet av 1917 och början av 1918 övergick den svenska arbetareklassen, genom sina fackliga organisationer, till en offensiv även på det ekonomiska området, en offensiv som medförde högst väsentliga löneförbättringar och allmänt höjde proletariatets levnadsstandard. Från att de föregående åren ha haft sitt huvudsakliga intresse inriktat på de politiska striderna, koncentrerade de svenska arbetarna under 1918 sitt huvudintresse på de ekonomiska striderna. Men mot slutet av året trädde återigen den politiska aktionen i förgrunden. Med de tyska och österrikiska kejsardömenas fall och de proletära revolutionerna i dessa och andra länder vid denna tid, började ånyo massrörelser bland de svenska arbetarna. Även nu hade vårt parti ledningen av dessa massrörelser och den paroll, som vår partiledning utgav vid denna tid blev avgörande för flera veckor framåt för de politiska striderna. Men även denna gång omintetgjorde dels vårt partis ungdom och brist på förankring i fackorganisationerna, dels ock den bristande enhetligheten i partiets ledning, att dessa massrörelser, till vilka partiet tagit initiativ, ledde till verkligt avgörande resultat. Dock voro vi denna gång inne på en riktig väg, vi erbjödo vid denna tid socialdemokraterna för första gången en enhetsfront och framförde ett förslag till gemensamt program med bl.a. krav på republik, enkammarsystem, 8-timmarsdag,

arbetarekontroll, allmän rösträtt o.s.v. Allt krav som vi sedan tänkte ytterligare skärpta alltefter som massrörelsen utvecklade sig i revolutionär riktning. Alla erinra sig den notväxling som vid denna tid ägde rum mellan vårt parti och socialdemokratiska partiet och hur enhetsfronten gick om intet genom socialdemokratins vägran, att i något avseende lämna den borgerliga demokratin eller gå med på att utnyttja vad möjligheterna bjödo med avseende å proletära dagskrav. Även nu rann massrörelsen ut i sanden efter att vid urtima riksdagen, november–december, hava genomdrivit den allmänna rösträtten, åttatimmarsdagen och kapitalsskatterna. Detta var allt vad den svenska arbetareklassen kunde avvinna den gynnsamma situationen, som rätt utnyttjad kunde givit oss mycket mera. Vårt parti måste, efter det försöket till enhetsfront framlagts, återgå till och inrikta sig på att söka driva de förenade socialdemokratiska och liberala partierna och deras regering så långt åt vänster som möjligt. Att spränga alliansen mellan socialdemokrater och liberaler, d.v.s. förbundet mellan arbetareklassen och en hel del av bourgeoisin, lyckades icke. Det är möjligt att vi även här beging vissa taktiska fel.

Under 1919 inträdde så småningom en stiltje på klass-stridernas område i vårt land. Proletariatet bländas av de vunna dagsreformernas illusioner och låter sig av det socialdemokratiska partiets roll under den proletära offensivens period här i vårt land, så kunna vi uttrycka den så, att den bestod i att väcka arbetarklassen till massrörelse, att förmå den att inse den proletära revolutionens nödvändighet, att taga ledningen av massrörelserna och genom dem tvinga även socialdemokratins såsom det största av arbetarepartierna att gå in på klasskampens väg, att i varje fall vinna de socialdemokratiska massorna för denna väg även om ledarna sveko, att på detta sätt spränga de band som förenade arbetarna med den liberala bourgeoisin och härigenom leda utvecklingen i en revolutionär riktning. Att vi icke lyckades såsom vi önskat, berodde på vårt partis ungdom och bristande organisatoriska fasthet, vårt ringa medlemsantal och ringa förankring i fackföreningarna, dualismen i ledningen, syndikalisternas förräderi m.m. Vårt partis förtjänster bestod i en levande hänförelse för revolutionens sak, en skarp kritik av socialdemokratins, en energisk strävan efter att utveckla och vidga klasskampen. Våra fel bestod däri, att vi icke med tillräcklig smidighet och manöverskicklighet förstod att finna den riktiga taktiken, vidare däri, att man i vårt parti allt för mycket skattade åt den revolutionära frasen och för litet analyserade de för handen varande sociala och politiska förhållandena, samt även däri, att vi icke redan nu skaffade oss den nödvändiga enhetliga ledningen. Dessutom måste vi erkänna att vi redan nu alltför förnämt isolerade oss från massornas dagskrav och allt för ensidigt intresserade oss för de teoretiska och principiella sidorna av vårt partis verksamhet.

Med 1920 upphör arbetareklassens offensivrörelse såväl internationellt som i vårt land och klasskriget övergår till ett ställningskrig. De båda fienderna gräva ner sig i skyttegravar och vakta på varandra. En rad av internationella, proletära nederlag, förorsakade genom socialdemokratins förräderi i skilda länder, skänker åt bourgeoisin nya förhoppningar och kapitalet börjar ånyo vädra morgonluft. Det befäster sig och vidtar åtgärder för att återställa den ekonomiska och politiska jämvikten samt för att återerövra de positioner, som gått förlorade under arbetareklassens allmänna framstormning. Dessa förhållanden återverka även i vårt land. En viss politisk avmattning inträder i arbetarnas kamp, särskilt på det politiska området. Högkonjunkturen fortsätter och fackliga framsteg göras, som samla arbetareklassens uppmärksamhet. Men även på detta område börjar det kapitalistiska motståndet att skärpas och mot slutet av året inträder även här ett ställningskrig. Under denna allmänna avmattning hos arbetareklassen äga de nya valen rum, hösten 1920, och leda till ett nederlag för vårt parti. Socialdemokratins framåt ehuru ej så starkt som förut, men vårt parti går tillbaka eller står stilla. Detta är typiskt för ställningskriget. De borgerliga partierna samla sig.

Endast om vi klart och tydligt inse och erkänna våra begångna fel kunna vi ha en garanti för att de icke skola upprepas. Begingo vi under offensivperioden vissa fel, ehuru dock icke så stora, så måste vi ärligen erkänna, att vi under ställningskrigets period gjorde de allra svåraste misstag. Vi handlade som om ställningskriget aldrig inträtt, som om fast mer arbetareklassen befann sig på en alltmer framgångsrik offensiv. Våra paroller och vår taktik var avpassad för en rent revolutionär situation medan i själva verket arbetareklassen redan hade börjat reträtten. Särskilt markanta voro de fel vi begingo vid valrörelsen 1920. Våra valparoller voro i stort sett endast principiella och sysslade ej med arbetarnas dagskrav, som vi fast mera ofta förklarade oss ej vara intresserade för. Vi krävde rådsrepublik, proletarietets diktatur etc., och förklarade, att vi ej ville ha ens några röster vid valen från andra än dem, som gillade dessa våra principer. Därtill förkastade vi den gemensamma partibeteckningen med det andra arbetarepartiet, det större arbetarepartiet, och isolerade oss härigenom såväl från arbetarnas gamla invanda partibeteckning, som vi hade lika mycket rätt till som socialdemokraterna, nämligen partibeteckningen 'Arbetarepartiet', dels isolerade vi oss från massorna, i det vi gävo arbetarna intryck utav att vi voro en sekt och därtill en sekt, som ville splittra arbetarklassen vid ett viktigt tillfälle. Härigenom och genom vårt icke alltid försiktiga arbete inom fackföreningarna, lyckades socialdemokraterna få häftat vid vårt parti den uppfattningen ute bland arbetarna, att vi voro arbetareklassens yrkesmässiga splittrare. Vi omintetgjorde sålunda själva under denna period de möjligheter till en proletär enhetsfront som förelegat, och vår agitation hade en högst ensidig, ofta nog av revolutionära fraser fylld terminologi, men utan den fasthet, klarhet och enkelhet som arbetarna förstå. Hårtill kom även att just vid denna tid den Kommunistiska Internationalens 21 organisationstesor hänsynslöst av våra motståndare utnyttjades, ofta i förfalskat skick, emot oss och även åstadkommo en söndring i partiet och t.o.m. i dess ledning, i det att partiets humanister och centrister vände sig mot dess teser, som vi andra mycket riktigt försvarade. Våra fel bottnade i, dels en överskattning av den revolutionära entusiasmen, dels i bristande kunskap om de ekonomiska och politiska förhållandena vid denna tid, dels ock i bristen på en enhetlig ledning med klar politisk blick och sinne för realiteter. Vi hade i vårt partis ledning vid denna tid revolutionära frashjältar vid sidan av halv-broderliga humanister och pacifister och till dessa ytterligheter tvangs partiets marxistiska kärna att taga hänsyn.

Med 1921 års ingång upphör den ekonomiska högkonjunkturen och tecken till en svår depressionstid uppenbara sig. Fackorganisationerna stöta på allt häftigare motstånd och börja lida det ena nederlaget efter det andra i kampen mot arbetsköparna. Arbetslöshet börjar inträda och stegras undan för undan. Även på det politiska området skärpes motståndet mot arbetareklassens krav. Den Brantingska regeringen stupar och efterträdes av en s.k. opolitisk regering, den Sydowska, som i själva verket endast är en förklädnad för den börjande kapitalistiska offensivens egna krafter och makter i samhället. Det blir alltmera uppenbart att ställningskriget på klass-stridernas mark börjar upphöra och att den kapitalistiska sidan internationellt såväl som här hemma börjar övergå till en allmän offensiv efter att hava samlat och omgrupperat sina styrkor. I denna svåra tid inträffar partiets klyvning. Denna var nödvändig. Den medförde utrensning ur partiet av alla pacifistiska, humanistiska och centriska element, vilka länge blottställt och skadat partiet samt omöjliggjort en enhetlig ledning, omöjliggjort en politik och taktik som verkligen kunde samla arbetareklassen. Men denna klyvning rev också upp en del av våra organisationer och mattade partiet, särskilt på det ekonomiska området. Denna utrensning medförde emellertid att en del halv-anarkistiska och halv-syndikalistiska frarevolutionära element inom partiet trodde sig kunna göra sig breda och under några månader framåt medförde dessa tendenser en hel del oklarhet inom partiet, som bl.a. tog sig uttryck i sympatier för den s.k. offensivteorin, för marsupproret i Tyskland, samt även försvarade partiets tillfrisknande efter klyvningen och åstadkom olust hos en hel del med vårt parti sympatiserande arbetare. Partiets förmåga att manövrera led även av denna oklarhet.

Till den psykologiska stämningen hos arbetaremassorna togs ringa hänsyn. Såsom en följd av den kapitalistiska offensiven och i dess spår ryckte den politiska reaktionen allt häftigare fram, i vårt land avspeglad i den stora förräderiprocessen, som avsåg att ge dråpslaget åt kommunisterna i Sverige, samt i den första fascistiska organisationen i vårt land, den s.k. Samhällshjälpen, som nu skapades. Partiets läge var vid sommaren 1921 synnerligen kritiskt. Partiets marxistiska kärna insåg emellertid klart och tydligt den fara vari partiet befann sig och riktade en stöt emot anhängarna av den s.k. offensivteorin, liksom emot hela den frans-revolutionära agitationen, som fortfarande frodades inom partiet. I sina instruktioner till ombuden på 1921 års världskongress vände sig också partiets ledning mot marsoffensiven och offensivteorin, fordrade arbetareklassens samling på en defensiv kamplinje. 1921 års världskongress gick också helt utefter de linjer som partiets ledning för sin del redan tidigare bekant sig till. Den förkastade offensivteorin och de vänster-kommunistiska äventyrligheterna. Den förordade arbetareklassens samling till försvarskamp mot den kapitalistiska offensiven, alldeles som den svenska partiledningen hade gjort. Den vände sig vidare mot den kommunistiska isoleringen i sektens gestalt och förordade parollen: Ut till massorna! Den visade på nödvändigheten av att kommunisterna intresserade sig för även arbetarnas dagskrav och dagliga bekymmer, ej blott för de kommunistiska slutmålen.

Med dessa nya paroller, kompletterade med gemensam partibeteckning med övriga arbetarepartier, gingo vi till de allmänna valen på hösten 1921. Våra paroller voro nu, utom de principiella, även rent praktiska dagskrav. Vi förordade proletariats samling på en gemensam front emot den kapitalistiska offensiven. Vi vände vår kamp i första hand emot kapitalisterna och arbetsköparna, ehuru vi icke underlätto att kritisera socialdemokraterna. Vi analyserade läget, vi trängde ut till massorna, vi insågo och rättade våra forna fel, trots alla inre ekonomiska och organisatoriska svårigheter, den högsta röstsiffra vi någonsin haft, ofantligt distanserade det avskilda vänstersocialistiska partiet, som nu i själva verket fick dödsstöten och förvandlades till en liten grupp av det socialdemokratiska partiet. Även socialdemokraterna gjorde betydande framsteg vid valet, under det att de borgerliga partierna, särskilt det liberala partiet, blevo illa tilltygade. Såsom en följd av arbetarepartiernas seger vid dessa val och arbetarnas lysande politiska defensivkamp, måste den borgerliga regeringen avgå och Brantings andra regering kom till. Under det att vårt parti under Brantings första regering utan urskiljning bekämpat densamma och begagnat olika tillfällen för att söka störta den, även med risk av tillkomsten av nya borgerliga regeringar i dess ställe, så lämnade vi nu den Brantingska regeringen ett villkorligt stöd, i det att vi förklarade, att vi skulle stödja den socialdemokratiska regeringen i alla avseenden där den tillvaratog arbetareklassens intressen, men skarpt kritiserade och bekämpade den i de fall där den försummade att tillvarata arbetarintressen och bedrev en borgerlig politik. Vår avsikt var att driva regeringen åt vänster, att förmå den att antingen föra en arbetarpolitik eller avslöja sig inför arbetarna såsom en borgerlig regering och socialdemokratin såsom ett borgerligt parti. Vi förklarade, att vi önskade ett enhetligt uppträdande av alla arbetaregrupper emot bourgeoisin och dess partier och att vi därför skulle gå emot borgarpartiernas försök att störta den socialdemokratiska regeringen. Denna partiledningens ställning till regeringen liksom även partiledningens taktik före och under valrörelsen gillades icke av en vänsterradikal grupp inom partiet, de s.k. oxkommunisterna, men partiledningens uppfattning blev i allt väsentligt gillad och stadfast av Internationalens exekutivkommitté vid en konferens i Moskva i december 1921, och i ett brev till svenska partiet utvecklade exekutivkommittén just de synpunkter, som tidigare varit ledande för partiets högsta ledning och som sedermera följts av denna partiledning. Vid denna Moskvakonferens sammanträdde även exekutivkommittén till extra sektion, och vid detta sammanträde utgavs för första gången till de kommunistiska partierna parollen om den proletära enhetsfronten, på vilken sedan följde underhandlingsförsök med 2 och 2 1/2-Internationalen. Denna paroll om den proletära enhetsfronten kompletterades sedermera med

parollen om arbetareregering. Vi se sålunda att den internationella taktiken fullständigt sammanfallit med svenska partiets och enkannerligen den nuvarande svenska partiledningens taktik och synpunkter på de taktiska problemen.

Med 1922 fortsätter och tilltager den ekonomiska depressionen. Arbetslösheten når en oerhörd höjd och arbetsköparnas anfall blir allt hänsynslösare, lönedepressning följer på lönedepressning. De fackliga nederlagen följa slag i slag. Vid denna tid gör vårt parti sitt första stora försök att i verkligheten omsätta de nya parollerna och på ett nytt område pröva sin taktik. Vi ge ut manifestet om massdeputationen till kamp mot arbetsköparna, arbetslöshetskommissionen och den kapitalistiska offensiven. Parollen är att samla hela arbetareklassens intresse omkring arbetslöshetsfrågan och offensiven från arbetsköparnas sida. Vi träda ut för att få ett grepp om massorna och för att söka förverkliga enhetsfronten. Vårt initiativ bekämpas hänsynslöst av socialdemokraternas ledare, men vi vinna massornas anslutning i oändlig grad. Massdeputationen blir faktiskt en massrörelse och utan den skulle förvisso redan nu den socialdemokratiska regeringen ha stupat för arbetsköparnas anlopp. Massdeputationen blev glänsande såsom en massornas opinionsyttring och skapade en fond av förtroende till vårt parti. Det praktiska resultatet förstördes i viss mån genom socialdemokraternas och genom regeringens efterlåtenhet mot borgarpartierna. Organisatoriskt förmådde vi icke så utnyttja massdeputationen som vi skulle önskat. Våra distriktsledningarna och även våra kommuner förmådde icke i önskvärd grad utpressa ur massdeputationens rörelse den organisatoriska anslutning till vårt parti som bort komma. Härtill bidrog dock väsentligt de bristande ekonomiska resurserna till följd av arbetslöshetens härjningar. Men att vi varit inne på den riktiga vägen och att vi genom vår nya taktik börjat vinna massornas förtroende det visade icke minst de efter massdeputationen på hösten 1922 följande landstings- och kommunalvalen, vilka ledde till nederlag för samtliga partier, även för socialdemokraterna, utom för kommunisterna. Vid landstingsvalen mer än fördubblade vi våra landstingsmandat och vid kommunalvalen ökade vi antalet av våra kommunalrepresentanter från 463 till 1.057. Vid dessa val hade vi också gemensam partibeteckning med socialdemokratiska partiet, parollerna voro: för den proletära enhetsfronten, för den proletära försvarskampen och för allehanda proletära dagskrav. Agitationen fördes huvudsakligen gentemot de borgerliga partierna och den samlade kapitalistiska fronten, men vi underlät icke heller skarp kritik av socialdemokratin.

Ställningen till den socialdemokratiska regeringen blev hela tiden den, som bestämdes vid Brantings andra regerings tillträde, dock med iakttagande av hänsyn till de olika förhållanden som rått under regeringens tillvaro. Vi ha bedrivit en viss manöverstrategi och manövertaktik. Vi ha mer eller mindre skärpt kritiken allt efter regeringens läge, vi ha givit den vårt stöd mer eller mindre villkorligt, men vi ha alltid utövat ett växande tryck åt vänster på regeringen. Vi ha hjälpt regeringen mot borgarpartierna, men bekämpat den så snart den gått deras ärenden eller övergivit arbetarintressena. Vi ha för arbetarna påvisat regeringens svaghet och vankelmot och sökt mobilisera massorna för att förmå socialdemokratin att flytta sig åt vänster. Denna taktik har förståtts och gillats av arbetaremassorna. Dessa skulle aldrig förståtts om vi hjälpt borgarpartierna mot den socialdemokratiska regeringen, utan vänt sig mot oss, liksom socialdemokraterna inför arbetarna skulle givit kommunisterna skulden för sitt misslyckande och sitt fall om vi hjälpt borgarpartierna att störta regeringen, eller rest oöverkomliga stenar i vägen för densamma. Till slut föll den Brantingska regeringen inför den samlade borgerliga offensiven och i dess ställe har kommit den Tryggerska regeringen, som är ett uttryck för den borgerliga koalitionen, den växande reaktionen och de hårda tider, som stunda för hela arbetareklassen. Var tror man att vårt parti skulle stått, om vi på något sätt blivit delaktiga i den Brantingska regerings fall och i den Tryggerska regerings tillkomst. Vi hade blivit stämplade som den yttersta reaktionens hjälpare och vi skulle varit platt förgjorda bland

Sveriges arbetare om vi hade följt den uppfattning, som Vinberg, Spak samt några ox-kommunister gjort sig till talesmän för i vårt parti, nämligen att vi borde utan urskiljning bekämpat den socialdemokratiska regeringen, fordrat dess avgång och hjälpt de kapitalistiska partierna att störta den. Ty detta är vad man från oppositionens sida i partiet i själva verket fordrar, även om man icke vill sjunga ut. Vår taktik har varit att söka bryta arbetarnas illusioner till socialdemokratin, men dessa illusioner kunna blott brytas genom massornas egen erfarenhet. Därför har det, även rent taktiskt sett, för vårt parti varit en fördel att den socialdemokratiska regeringen har suttit, och vi kunna blott beklaga att denna regering icke fick sitta längre, så att den ännu mera kunnat sönderbryta arbetarnas förtroende till densamma och krossat illusionerna, som ännu finnas i stor utsträckning hos arbetaremassorna till socialdemokratins vilja och möjligheter att genomföra arbetareklassens befrielse. De partivänner, som vända sig mot vår taktik och vår ställning till den socialdemokratiska regeringen, vända sig i själva verket överhuvud taget emot parollen om en arbetarregering, och därmed vända de sig även emot Internationalens linje i denna fråga. Ty om man icke vill en socialdemokratisk regering, så måste man antingen vilja en kapitalistisk regering eller en kommunistisk regering. En kommunistisk regering är f.n. otänkbar och oppositionen kräver icke heller en dylik linje. Då återstår att oppositionen föredrar en rent borgerlig regering, men att gå ut till arbetarna med parollen: Leve en borgerlig regering! vore döden för vårt parti. Därför måste vi kräva en arbetarregering, en allmän arbetarregering såsom en övergång till en regering, som helt och fullt uttrycker arbetareklassens revolutionära vilja. Och vår taktik liksom vår roll under en kommande socialdemokratisk regering måste under samma förutsättningar som hittills bliva desamma som dem vi hittills följt. Detta måste göras klart, ty om kongressen svävar på målet i detta avseende, så betyder det ny oklarhet och fara för att vi komma in i den återvändsgränd där vi befunno oss 1920 och som ledde till nederlag för partiet.

Liksom i övriga länder där den reaktionära offensiven skärpts med varje dag som gått, så ser vi även här i vårt land denna reaktion skärpas undan för undan. Det gäller nu för reaktionen att på det ekonomiska området fullständigt vältra över på arbetarnas skuldror världskrigets och depressionens bördor och skulder samt på det politiska området, att åter frångå arbetarklassen de reformer den tillkämpat sig under revolutionsåren. Den borgerliga samlingsregering, som under Tryggers ledning nu tillträtt makten, betyder att de reaktionära krafterna nu känna sig så säkra, att de våga skrida till ett avgörande slag. Visserligen kommer denna regering till en början att bemantla sina egentliga syften och för att lättare kunna fånga liberalerna och bondeförbundarna, drapera sig i en slags riksregeringsdräkt, spelande rollen av att vara en regering, som vill utjämna klassmotsättningarna, sätta näringslivet på fötterna och föra landet ut ur den ekonomiska depressionen. Men i verkligheten kommer denna regering att bli en kampregering mot arbetarklassen och vi måste inrätta oss därefter. På det ekonomiska området måste vårt parti nu av all makt söka hjälpa fackorganisationerna att rida ut lockouterna och arbetsköparnas anfall. Vårt parti måste i detta avseende visa att dess medlemmar äro de tappreste, segaste och skickligaste i fråga om att på alla orter samla arbetarnas motstånd och leda fackföreningarnas strider i försvarskampen. Redan se vi att arbetarnas motstånd mot arbetsköparnas anlopp stärkas och vi se hur borgarpressen ger kommunisterna skulden och äran härför. På det politiska området måste vi ytterligare skärpa arbetet för enhetsfronten. Dels måste vi bedriva ett systematiskt upplysningsarbete rörande den proletära enhetsfrontens uppgifter och betydelse och dels måste vi vid alla tillfällen gå i spetsen för sådana aktioner, som syfta till att i olika frågor samla den proletära motståndskraften. Vidare måste vi arbeta på att söka vidga klyftan mellan socialdemokraterna och liberalerna för att därigenom rycka de socialdemokratiska och partilösa arbetarna bort från alla tankar på förbund med denna del av bourgeoisin, rycka dem undan inflytande av den liberala pressen och uppvisa för dem vilken felaktig taktik och vilket svek de socialdemokratiska ledarna begått när de allierade sig med liberalerna i stället för att

genomföra den proletära enhetsfronten. Vi måste med andra ord söka åstadkomma en oöverstiglig klyfta för framtiden mellan den liberala bourgeoisin och arbetarklassen, varigenom vi jämna vägen för enhetsfronten. Vi se hur förskräckta de liberala tidningarna äro för en dylik utveckling och hur de varna de socialdemokratiska arbetarna från att nalkas kommunisterna, vars stärkta inflytande såväl fackligt som politiskt de nödgas erkänna och skrämmande framhålla för socialdemokraterna. Ytterligare måste vi reparera ett stort fel, som både vårt parti och i ännu högre grad det socialdemokratiska partiet begått, i det att man försummat att knyta ett försvarsförbund mellan arbetareklassen och de fattiga bönderna. Genom en doktrinär politik i jordfrågan och bristande intresse för småböndernas kamp har den organiserade arbetareklassen drivit dessa bönder, som äro deras egna naturliga bundsförvanter, över i våra fienders armar. Den fattiga bondeklassen utgör en icke föraktlig del av de borgerliga partiernas styrkor. Det kommunistiska partiet måste ovillkorligen söka knyta an till de fattiga bönderna och vinna dem på sin sida, och detta genom en praktisk jordpolitik. Här ha vi i så fall mycket att vinna. Såsom hittills skett under de senaste åren måste vi även samtidigt som vi icke försumma vår principiella och teoretiska upplysningsverksamhet, föra fram i förgrunden de proletära dagskraven. Dessa måste vi framföra icke blott i riksdagen utan även i kommunalförsamlingarna, där vi nu ha vunnit en ganska respektabel styrka, och vi måste betona dessa dagskrav även i vår dagliga agitation, ty detta är enda sättet att kunna vinna gehör hos arbetarna och de fattiga bönderna, intressera dem för kommunismen och få dem till medlemmar i vårt parti. Bedriva vi uteslutande en rent teoretisk eller rent negativ agitation, så komma vi aldrig att bli ett massparti, ty arbetarnas stora flertal intressera sig endast för sina dagliga bekymmer och förklara att vi ge dem stenar i stället för bröd, om vi blott predika våra slutmål. Vi måste även på det fackliga området ägna oss åt det dagliga arbetet i fackföreningarna och verkstadsklubbarna samt visa att vi ha intresse för och förmåga att försvara arbetarna i deras dagliga strider med arbetsköparna. Vi få icke, såsom många kamrater hittills gjort, förnämt hålla oss borta från styrelse- och underhandlingsuppdrag inom fackföreningarna, förklarande, att dylik femörespolitik icke har någon betydelse i den revolutionära kampen, utan vi måste överallt visa att vi äro arbetarnas bästa och pålitligaste tjänare, vinna deras förtroende, erövra styrelserna och ledningarna och på det sättet så småningom erövra hela fackföreningsrörelsen. Detta är en ofrånkomlig väg, som vi icke kunna hoppa över, om vi icke vilja för alltid förbli en liten minoritet. Vårt parti måste även taga fasta på och delta i den kamp och det arbete, som pågår ute bland arbetarna för att erövra en arbetaremajoritet i riksdagen. Vi måste vara med om att arbeta fram majoritet och därvid se till att det kommunistiska inslaget vid en eventuell arbetaremajoritet i riksdagen blir så starkt och fylligt som möjligt. Vi skola icke överskatta den parlamentariska verksamheten och en majoritet av arbetare i den borgerliga riksdagen, men vi böra icke heller underskatta allt detta. Och icke minst i ett land som Sverige, med dess traditioner på detta område, skulle erövrandet av en arbetarmajoritet i riksdagen betyda ett ofantligt steg framåt i vårt arbete. Nu höra vi hur socialdemokraterna giva ut parollen om en ny socialdemokratisk regering. Vi kunna naturligtvis icke svara med att det är bättre med en borgerlig regering. Då skulle vi bli utskrattade av arbetarna. Vi böra i stället svara på denna paroll med att säga, att även vi kräva en arbetarregering, men en arbetarregering som verkligen förfäktar arbetarnas intressen helt och fullt, en arbetarregering som fullständigt har brutit med de borgerliga partierna och sålunda ställer sig på klasskampens grund, en arbetarregering, icke blott beroende av den parlamentariska majoriteten i riksdagen, utan framför allt förankrad hos arbetareorganisationerna och skyddad av verkliga arbetarorgan, en arbetarregering, som icke låter jaga bort sig av borgarna, utan som visar tänderna emot dem och är beredd att med alla medel värja sig emot alla försök att komma den till livs. En sådan arbetarregering skall helt och fullt vinna vårt partis stöd och den skall kunna bliva en övergångsregering till en framtida

arbetare- och bondeklassens rådsregering. Med en sådan paroll skola vi icke stöta arbetarna för huvudet och vi skola med den kunna vinna ökat inflytande hos de breda massorna.

Vi måste emellertid erkänna att rent taktiskt sett är vårt läge nu efter den socialdemokratiska regeringens fall, betydligt svårare än förut. Det socialdemokratiska partiet uppträder nu med stora demagogiska later som ett radikalt oppositionsparti och anslår t.o.m. halvt revolutionära strängar. Det talar om 'strid på liv och död' med reaktionen och söker inbilla arbetarna att stanna kvar i sitt parti eller att komma till dem. Vi måste nu ställa socialdemokraterna mot väggen och kräva att de i handling visa att de vilja en strid på liv och död. Vi måste avslöja deras demagogi. Vi måste bekämpa alla deras fraser och uppvisa tomheten uti dem. Vi måste begagna en smidig taktik och lära oss manövreringens konst.

Vår huvuduppgift är och förblir, att vinna arbetarnas och deras massorganisationers förtroende för vårt parti. Härpå måste vi nedlägga all vår energi och allt vårt intresse. Vi måste då först fråga oss vad orsaken är till att hos många arbetare finnes misstro och likgiltighet mot vårt parti. Om vi då bortse ifrån verkan av allt förtal och alla lögnar som utspritts mot oss av den borgerliga pressen och av de socialdemokratiska tidningarna och agitatorerna samt av de reformistiska fackföreningarna, så måste vi beakta följande rent objektiva orsaker. Först ha vi då vårt partis ungdom och relativa litenhet som gör att särskilt de äldre arbetarna hålla sig borta. Ett ungt parti är icke rotat i folks medvetande och är det därtill litet och har små resurser i fråga om press, organisationer och pengar, så säger sig självt att vi bliva handikappade. Men vi måste också erkänna att våra fel före hösten 1921 inverkat i hög grad emot oss. Vår dogmatism, den revolutionära fraseologin, som många av våra agitatorer använde sig av, vårt förakt för arbetarnas dagskrav, för fackföreningarnas dagliga kamp, för den s.k. femörespolitiken, vår huvudsakligen teoretiska inriktning, vår isolering m.m. allt har bidragit till att fjärma oss från de stora arbetarmassorna. I hög grad har även inverkat den uppfattningen som faktiskt förefinnes hos kanske 95 procent av arbetarna, att vårt parti är ett parti som 'fortplantar sig genom delning', d.v.s. ett parti som ständigt är utsatt för klyvningar och genom klyvningarna blir allt mindre och mindre, ett parti som är uppfyllt av inre strider och teoretiska problem, om teserna och tesernas tolkning, att vi icke är ett parti utan en sekt, som endast godkänner absolut rätttrogna och som icke tolererar vanliga enkla arbetare, utan som fordrar att alla medlemmar skola vara professorer i tesvetenskap eller i motsatt fall bli betraktade såsom icke kommunister. Vi måste komma bort ifrån dessa sekttendenser om vi skola kunna vinna arbetarnas förtroende och bli ett massparti. Även splittringsnamnet, som man sökt inarbota emot oss bland arbetarna, har skadat oss ofantligt. Man har från socialdemokratiskt, syndikalistiskt och vänstersocialistiskt håll oavlåtligt inhamrat i arbetarnas medvetande, att vi kommunister äro professionella splittringsmakare, att vi splittrat arbetarpartiet då vi i själva verket blevo utdrivna ur partiet, att vi söka splittra fackföreningsrörelsen och fackföreningarna under det att vi i själva verket vända oss emot alla splittringstendenser på det fackliga området, och även önska en sammanslutning av de gamla fackorganisationerna och syndikalisterna. Man säger vidare, att vi söka splittra arbetarna vid valen, ehuru det är vi som efter 1920 slagit vakt om den gemensamma partibeteckningen för arbetarepartierna. Man säger att vi vill splittra fackföreningarna nykterhetsorganisationerna, syndikalisternas lokala samorganisationer, de kooperativa organisationerna o.s.v. genom vår cellbildningsverksamhet. Härvidlag är det av ofantlig vikt att påvisa, att dessa celler icke äro något annat än motsvarighet till socialdemokraternas grupper och klubbar och att vi icke i något avseende avse någon splittring av dessa organisationer, utan att vi avse att av alla krafter sammanhålla dem och besjåla dem med klasskampens anda. Till någon del är vår svaghet även att hänföra till att vi på en del håll icke haft tillräckligt arbetsdugliga medlemmar, utan att vi allt för ofta släppt fram till olika styrelseuppdrag och befattningar partimedlemmar utan den erfarenhet och soliditet som är nödvändig, medlemmar, som

excellerat i revolutionära fraser eller genom sin dogmatism stött arbetarna för pannan, eller som vägrat åtaga sig uppdrag i fackföreningarna o.s.v., ehuru de varit mycket kritiska i sina anföranden. Även i detta avseende måste vi taga lärdom av erfarenheten. Slutligen måste vi också genom vår press, genom vår förlagsverksamhet, genom våra föredrag och studieverksamhet öka vårt arbete för att sprida en verklig upplysning om kommunismen. När partiet växer och vinner segrar genom vår förbättrade organisation, särskilt genom cellverksamhetens och arbetspliktens genomförande, om vi undvika de begångna taktiska felen, d.v.s. om vi även betonar dagskraven, enhetsfronten, om vi undvika onödiga inre strider och följa en klar och bestämd politisk och taktisk linje, utan att hoppa hit och dit, så skola vi vinna arbetarnas förtroende. Vi måste också göra slut på en del intriger som tyvärr förekomma i vårt parti och som vi ärvt lusten för från den gamla intrigfyllda socialdemokratien. Partiledningen måste skyddas från varjehanda förtal, som sprides. Vi måste förjaga splittringsnamnet genom flitigt, målmedvetet arbete på alla områden och i alla arbetarnas organisationer för arbetarnas eniga kamp mot kapitalet. Vi ha nu genomfört en stark centralisation och detta måste bli en disciplin och en arbetsplikt icke blott på papperet utan i levande livet. Vi måste syfta till ett massparti och icke till ett heligt samfund, men inom detta massparti måste utföras ett elitarbete och vi måste vara besjälade av den heliga elden för vårt slutmål. Vi få icke förfalla till någon flack opportunism, icke i något avseende ge avkall på våra revolutionära slutmål och vår karaktär av ett revolutionärt parti. Vi måste troget hålla samman med Kommunistiska Internationalen. Men vi måste vara mindre rundhänta med våra löften och lägga ner mer kraft i arbetet, göra vi allt detta så skola vi snart ha ett stort kommunistiskt parti i Sverige. Men detta parti, centraliserat, disciplinerat, arbetareklassens förtrupp och hjärna, kan icke arbeta, icke leda utan en enhetlig styrelse, en fast, stark och i allt väsentligt enhetlig ledning. Utan en enhetlig ledning blir allt kaos och det är bättre med en hård och enhetlig ledning än med en månghövdad ledning, där varje huvud tänker för sig och vill handla för sig, men framför allt diskuterar i det oändliga.

Kommunisternas hållning till religionen.

Resolution antagen av utvidgade Exekutivmötet i juni 1923.

Med anledning av att det i den svenska kommunistiska pressen uppställts falska påståenden, som skulle kunna framkalla förvirring bland kommunisterna, förklarar Kommunistiska Internationalens exekutivmöte följande:

Kommunisterna fordrar, att religionen förblir en privatsak i förhållande till den borgerliga staten. Under inga omständigheter får dock kommunisterna förfäkta den meningen, att religionen kan vara privatsak också i förhållande till det kommunistiska partiet. Kommunisterna fordra, att den borgerliga staten som sådan inte har några som helst förbindelser med religionen, och att de religiösa samfunden inte på något sätt äro förbundna med den borgerliga statsmakten. Kommunisterna fordra, att det skall få stå varje samhällsmedlem fritt att bekänna sig till vilken religion som helst eller att inte erkänna någon religion alls, d. v. s. vara ateist, vilket vanligen varje övertygad kommunist är. Kommunisterna håller på, att staten inte får låta några skillnader råda i medborgarnas rättigheter på grund av deras anslutning till den ena eller andra tron.

Kommunisterna fordrar, att till och med blotta omnämmandet av medborgarnas ena eller andra konfession fullständigt försvinner ur alla officiella dokument. Kommunisterna strävar efter att beröva den borgerliga staten varje möjlighet att ge de kyrkliga eller religiösa samfunden något materiellt eller annat stöd. Allt detta utgör just det krav, som förklarar religionen i förhållande till staten som privatsak.

Det kommunistiska partiet kan likväl ingalunda förhålla sig likgiltigt gentemot det faktum, att enskilda partimedlemmar, om än det sker som "privatpersoner", ägna sig åt religiös propaganda. Det kommunistiska partiet utgör ett av fri vilja slutet förbund av övertygade målmedvetna kämpar för arbetarklassens befrielse. Arbetareklassens kommunistiska avantgarde kan och får inte förhålla sig likgiltigt gentemot oupplysning, obildning och religiös obskurantism. Det kommunistiska partiet har plikt att inte blott fostra sina medlemmar till en hängiven lydnad för ett bestämt politiskt program, ekonomiska fordringar och partiets stadgar, utan även hos dem inympa marxismens skarpt omskrivna, enhetliga världsåskådning, till vilken ateismen bildar en väsentlig beståndsdel.

Det är självklart, att den antireligiösa propagandan måste drivas särskilt försiktigt och på ett grundligt överlagt sätt, med hänsyn tagen till de skikt, bland vilka den sprides. Kommunisternas antireligiösa propaganda måste, särskilt bland ungdomen, föras efter ett grundligt genomtänkt program och under hänsynstagande till alla särskilda omständigheter.

I ett kommunistiskt massparti finnas ibland medlemmar, som ännu icke helt frigjort sig från religiösa stämningar och fördomar. Partiet som helhet, särskilt dess ledande män, måste därför bekämpa de religiösa fördomarna och på lämpligt sätt propagera ateismen. En aktiv religionspropaganda från ledande kamrater, särskilt då de intellektuella bland dem, är absolut otillåten, den må anta en aldrig så modern form.

Kommunisterna uttalar sig för att man i arbetareorganisationer med klasskaraktär upptar alla arbetare utan hänsyn till deras religiösa åsikter. Med tanke på att det i flera länder ännu finnes miljoner arbetare, som på ett eller annat sätt är religiöst sinnade, måste kommunisterna dra dessa med in i den allmänna ekonomiska och politiska kampen, men får under inga omständigheter stöta dem tillbaka för deras religiösa fördomars skull. I synnerhet måste kommunisterna vid agitationen för en arbetarregering eller en arbetare- och bonderegering åter och åter betona, att de därmed föreslå alla arbetarna ett broderligt förbund utan hänsyn till, om de är religiöst sinnade eller ateister.

Resolution i norska frågan.

Antagen av utvidgade Exekutivmötet i juni 1923.

I

Den utvidgade exekutivkommittén godkänner den förklaring som kamrat Radek avgav på norska partiets styrelsemöte 5-7 januari 1923.

Exekutivkommittén godkänner vidare den förklaring, som kamrat Bucharin på delegationens vägnar avgav på norska partiets konferens den 23 februari 1923.

Exekutivkommittén bekräftar de beslut, som presidiet fattade på grundval av dessa förklaringar. Den utvidgade exekutivkommittén bekräftar presidiets beslut om Internationalens befullmäktigade representanter, om önskvärdheten av dessa samtal med partierna om viktiga frågor, om funktionärerna för Internationalens och partiernas organisationsapparater. Alla dessa beslut kommer att bidra till undvikande av störningar och missförstånd. Den utvidgade exekutivkommittén godkänner exekutivkommitténs politik i den norska frågan. Den är enig om att Exekutiven i sitt försvar av Kominterns organisatoriska linje och av en centraliserad ledning av den proletära klasskampen haft för ögonen det norska partiets långsamma förändring och historiska egenart. Detta måste överbevisa en var norsk arbetare om, att Internationalen lägger den största vikt vid att få behålla det tappra norska partiet inom sina led trots avvikelser i organisatoriska och politiska spörsmål. I det den utvidgade exekutivkommittén godtager denna tillmötesgående politik, utgår den med säkerhet

från att de norska kamraterna å sin sida kommer att göra allt för att övervinna det norska partiets organisatoriska svaghet och både i sin organisation och sin politik helt och hållet inrätta sig efter den moderna klasskampens krav, vilka funnit uttryck i Internationalsens beslut.

II

Utgående från denna önskan anbefaller den, utvidgade exekutivkommittén på organisationsmässigt sätt det norska partiet följande:

- a) Partiledningen bör vidtaga försiktighetsmått gentemot gruppen "Mot Dag", så att den icke utvecklar sig till en fraktionell ledareklik. I den mån gruppen "Mot Dag" sysslar med propaganda inom studentkretsar, har den en rätt till organisatoriskt självständig existens. Men flera av de ledande kamraterna, som icke är studenter, har gått in i gruppen och dessa betraktar den först och främst som en diskussionsklubb för partiangelägenheter. Komintern hälsar med glädje varje stärkande av det intellektuella livet inom det norska partiet. Men detta får ej ske genom att isolera ledarna från partiets massor i en särskild diskussionsklubb tillsammans med de unga, intellektuella inom partiet och ännu mindre genom att isolera ledarna i en av fraktionerna. Diskussionen inom partiet bör i allmänhet äga rum inom de proletära organisationerna, så att de taktiska frågorna angående den kommunistiska världsåskådningen icke blir en liten grupps hemlighet.
- b) I frågan om partiets reorganisation måste nu utföras praktiskt arbete. Exekutivkommittén är fullkomligt enig i sin uppfattning att den kommunistiska organisationen bildar grundcellen i partiet. Beträffande frågan om huruvida dessa celler skall uppbyggas lokalt eller efter olika fack förklarar den utvidgade Exekutivkommittén, att det kommunistiska partiet är en ledareorganisation i proletariatets allmänna klasskamp, och icke i den fackliga kampen, för vars skydd fackorganisationerna är till. Därför anser exekutivkommittén den lokala sammanslutningen av partiets grundceller för den enda möjliga och giltiga organisationsformen för partiet. Men det är naturligt, att det överlämnas åt partiet självt att avgöra, på vad sätt och med vilka medel övergången från det nuvarande tillståndet till den organisationsform, som ett kommunistiskt parti kräver, bäst skall ske.
- c) Beträffande frågan om partiets ställning till fackorganisationen, kräver den just nu företagna åtskillnaden av partiorganisationen från den fackliga organisationen, att det norska partiet med desto större iver och omsorg uppehåller förbindelsen med fackorganisationerna. Kommunisterna i fackföreningsklubbarna har till uppgift att sörja för att fackorganisationerna utvecklar sig i kommunistisk anda. I detta avseende måste kommunisterna i fackföreningsklubbarna arbeta under partientalens ledning, vilken å sin sida bör stå i ständig förbindelse med de fackorganiserade kamraterna. Det norska partiets centralstyrelse såväl som kommunisterna i fackorganisationen är förpliktigade att arbeta för den norska fackorganisationens anslutning till den Röda Fackföreningsinternationalen.
- d) Vad ungdomsförbundet beträffar, är det underordnat partiets politiska ledning, men är organiserat självständigt. Det är självklart, att den kommunistiska ungdomen ej blott har rätt utan även plikt att befatta sig med alla partiets livsfrågor, diskutera dem och taga ställning till dem sedan diskussionen klaggjort frågorna. Exekutiven anmodar det norska partiet att behandla ungdomsorganisationen, som för fostrandet av sina medlemmar behöver ett betydligt mått andlig frihet jämte förståelse.

III

Exekutivkommittén hälsar med glädje det norska partiets tillväxt och konsolidering. Partiets tillväxt, dess inflytande på arbetarklassen, dess inträngande bland statstjänstemännens grupp och bland utövarna av de s. k. fria yrkena visar att partiet kan utvidga sitt inflytande utöver de rent proletära samhällslagren och fylla den uppgift, som åligger ett proletariatets parti, vilket

är alla förtrycktas och lidandes förespråkare och ledare. Norges sociala struktur, som kännetecknas av en fattig fiskare- och bondeklass, gör det till en plikt för det norska partiet att fördubbla sina ansträngningar i kampen för dessa klassers lösryckande från de borgerliga partierna, vilka under en mask av bondevänlighet driver en bankernas och godsägarnas politik. Den utvidgade exekutivkommittén är övertygad om att detta inträngande bland bondeklassen och dennas organisering dels i arbetarnas egna led inom Det norske arbeiderpartis ram, och dels i "bondelag", som är villiga att bilda en enhetsfront med partiet, endast kan främjas om vi visar, att vi icke eftersträvar något herravälde, som strider mot småbrukarnas intressen, men att vi tillsammans med småbrukarna vill kämpa för den exploaterade befolkningens intressen i städerna och på landsbygden.

Exekutivkommittén tar hänsyn till den norska delegationsmajoritetens uttalande om att parollen "arbetare- och bonderegering" kommer att medföra vissa faror vid dess tillämpande i Norge. Exekutivkommitténs resolution har också påpekat de faror, som denna fråga innebär. Faran består däri, att striden om bondeklassen samt ett inträngande i och organisering av densamma kommer att ersättas av ett parlamentariskt samarbete med de reaktionära bondepartierna. Men denna fara kan partiet lätt undgå genom att rikta sin aktion och sin propaganda till böndernas breda lager och genom att medelst aktioner på landsbygden och i stortinget ställa de norska borgerliga bondepartierna inför nödvändigheten att anslag, som framställas i småbrukarnas sag, som framställas i småbrukarnas intressen. Därvid kommer man att förbereda småbönderna på en brytning med bourgeoisie. På det sättet kan sprängningen av bondepartiet främjas, och en enhetsfront med de breda lagren av fattiga bönder etableras.

Med anledning av det tvivel, som flertalet av de norska kamrater delegationen hyser gentemot part "arbetare- och bonderegering" förklarar exekutivkommittén att, ehuru anser dessa betänkligheter alltför omotiverade, tar den likväl hänsyn till dem och uppmanar partiet att först och främst diskutera frågorna bland de breda lagren över hela det och att, först när denna diskussion avslutats, träffa ett avgörande på partikonferensen med hänsyn till huru parollen "arbetare- och bonderegering" skall genomföras.

2. Beträffande de upprepade beskyllningar, som partimajoriteten gjort mot stortingsgruppen och som går ut på, att denna för en opportunistisk politik, har exekutivkommittén förelagt norska delegationen ett förslag om tillbakakallande av stortingsgruppen eller en del av dess medlemmar. Exekutivkommittén leddes i detta förslag av den övertygelsen att hur nödvändigt utnyttjandet av parlamentariska tribunen än är för den kommunistiska rörelsens utveckling, kan man dock under vissa förhållanden avstå från detta utnyttjande för en viss tid, om man därigenom kan trygga partiets enhet på revolutionär grund och på så sätt förbereda ett revolutionärt utnyttjande av parlamentarismen. Norska delegationens majoritet har förklarat, att den är emot återkallande av stortingsgruppen och motiverar sin uppfattning ej blott med att den anser anklagelserna stortingsgruppen överdrivna. Då delegationsmajoriteten vill överlåta åt partiledningen att föreslå återkallandet av enskilda medlemmar av stortingsgruppen, har den därmed blott förbehållit partiledningen en rätt som i varje fall tillkommer densamma. Skulle verkligen enstaka kamrater inom stortingsgruppen ha drivit en opportunistisk politik, så måste exekutivkommittén endast beklaga, att partistyrelsen hittills icke begagnat sig av denna sin rätt samt uttalar sin förhoppning om att partiledningen i framtiden kommer att ge stortingsgruppen klara revolutionära direktiv, som för framtiden ej blott omöjliggör varje strid mellan partiet och stortingsgruppen, utan också knyter gruppens arbete fastare samman med den proletära massans kamp.

3. Exekutivkommittén uttalar som sin fasta övertygelse, att denna lösning av de norska partifrågorna tillåter det norska partiet att påskynda sin utveckling i kommunistisk riktning på

ett självständigt sätt, så att partiet fast och säkert kan intaga sin plats på de kommunistiska partiernas internationella front och ställa sig utan reservation på Kommunistiska Internationalens grund. Den utvidgade exekutivkommittén anser det självfallet, att de norska kamraterna förelägger alla de tvivel, som ännu kunde finnas, inför den femte världskongressen, så att varje lättsinnigt tal om att utträda ur Kommunistiska Internationalen, som förekom bland enskilda kamrater, måtte upphöra, liksom också varje splittring och störning inom partiet, från vad håll den än kommer, samt att partiet utvecklar sig till ett kommunistiskt parti, som i liv och död är förenat med Kommunistiska Internationalen.

Den svenska delegationens ändringsförslag och förklaring.

Fredrik Ström framlade å den svenska delegationens vägnar följande förklaring och ändringsförslag till det kommissionsmajoritetens av exekutiv en redan antagna ovan publicerade förslag.

1. De eftergifter, som förslaget innehåller och de framlagda besluten i vissa organisationsfrågor hälsar vi med glädje. Men vi förbehåller det svenska partiet rätten att på världskongressen understödja vissa ändringsförslag till Internationalens stadgar, som framlagts av norska partiet.
2. I frågan angående ”Mot Dag” föreslår vi, att denna sak anses avgjord genom norska partikongressens beslut.
3. Med hänsyn till förhållandet Mellan ungdomsförbundet och partiet är vi eniga om att ungdomen har rätt att diskutera partiets angelägenheter när partiet för en sådan diskussion, men vi fordrar att ungdomsförbundet obetingat skall vara underordnat partiets beslut och disciplin. Ungdomsinternationalen måste förbjudas att föra propaganda mot partiet och partiledningen genom ungdomsförbundet, eller att understödja en sådan propaganda, som förvandlar ungdomsförbundet till en mot partiet organiserad fraktion. I händelse av konflikt mellan partiet och exekutivkommittén måste man söka att lösa denna konflikt utan att blanda in ungdomsförbundet som organisation. Ungdomen kan som partimedlemmar arbeta för sin uppfattning inom partiet.
4. Med avseende på norska partiets ställning till Röda Fackföreningsinternationalen, skall partiet nu som förut arbeta för landsorganisationens anslutning till denna, men det måste sträva att bibehålla den fackliga organisationens enhet. Det gäller emellertid att ge samarbetet mellan partiledningen och de aktiva kamraterna en sådan form, att förhållandet icke får utseende av kommande från partistyrelsen eller karaktär av formellt mekaniskt underordnande.
5. Parollen ”arbetare- och bonderegning är enligt vår mening icke en aktiv paroll i Norge i politiskt avseende. Partiet bör först driva ett omfattande agitations- och upplysningsarbete inom de proletära lagren av den norska bondeklassen, för att vinna dem för partiet och för att dessa i samarbete med den organiserade industriklassen skall föra en gemensam kamp mot den borgerliga reaktionen den kapitalistiska utsugningen. I den betydelsen bör parollen uppfattas i Norge.

Varje försök att utnyttja parollen i riktning mot ett parlamentariskt närmande till vilket som helst borgerligt parti från den kommunistiska stortingsgruppens sida eller för eftergifter mot de opportunistiska strömningarna i partiet, till försvagande av den revolutionära klasskampen, måste absolut avvisas. Det förblir som hittills partiets väsentligaste uppgift att stödja sig på den målmedvetna delen av industriarbetarklassen samla hela proletariatet och organisera det som klass med syfte mot den direkta ekonomiska och politiska frigörelsen.

Vi erkänner, att föreliggande förslag med avseende på enskilda punkter är mycket tillmötesgående, men i andra avseenden och framför allt i de frågor, som rör Ungdomsförbundet och "Mot Dag" kan vi icke acceptera förslaget. Vi är därför tvungna att rösta mot förslaget i dess helhet.

Vi är icke eniga om det förslag, som framlagts i religionsfrågan. Vi är av den uppfattningen, att detta förslag bör föreläggas femte världskongressen i samband med programfrågan.

Exekutivens resolutioner av den 22 december 1923.

I. Resolution i svenska frågan.

A. Partidiskussionen om Internationalens frågor och särskilt om Exekutivens taktik i norska frågan.

1) Majoriteten inom partiutskottet representantskapet (S. K. P:s) har genom sina representanter förklarat, att den icke kan uppgiva partiets rätt att offentligt diskutera sina från Exekutiven eventuellt avvikande åsikter i internationalens inre angelägenheter, dock med iakttagande av att kritiken föres under lojala former. Särskilt hänvisade partiutskottets majoritet i detta sammanhang till Exekutivens beslut i norska frågan den 28 oktober 1923.

Exekutiven har ej blott ingenting att invända mot en allvarlig partidiskussion inom svenska partiet angående Kommunistiska Internationalens frågor; den är tvärtom av den meningen att en sådan diskussion kan vara nyttig. En lojal och saklig kritik av Exekutivens verksamhet på grundval av Kommunistiska Internationalens principer kan naturligtvis utövas under en dylik diskussion. Kommunistiska Internationalens Exekutiv, som ofta framhållit värdet av kommunistisk självkritik – även för den svenska partiledningen –, anser att självkritiken är nyttig för hela Internationalens ledning.

2) Tyvärr har den av kamrat Höglund förda kritiken mot Exekutiven i norska frågan icke varit lojal, och även i sak har han i de avgörande punkterna haft orätt. Han har givit Exekutiven skulden för splittringen inom norska arbetarpartiet. Detta var absolut oriktigt. Kamrat Höglund visste mycket väl, att Exekutiven aldrig strävat efter att splittra det Norske Arbeiderparti utan tvärtom länge uppjudit allt för att hålla partiet samman och förhindra brytningen med Kom. Internationalen, men att K. I:s motståndare inom partiets ledning systematiskt arbetade på en brytning med K. I. och partiets splittring, till dess denna slutligen blev politiskt oundviklig. Detta framgår av en hel del obestridda fakta, vilka också äro bekanta för de svenska partikamraterna, ur historien om relationerna mellan det Norske Arbeiderparti och Kommunistiska Internationalen.

3) Exekutiven stod före N. A. P:s sista partikongress inför tvånget att välja mellan tvenne alternativ: a) Antingen att tillåta att Internationalens viktigaste beslut systematiskt stramt tillbakavisades av N. A. P. under ett kommunistiskt partis mask och att förhålla sig blott som passiv åskådare till varje våldsåtgärd mot den kommunistiska fraktionen från majoritetsblockets ledning, eller också b) att uppmana majoriteten på partikongressen att klart besluta sig för, om den skulle uppfylla en Komintern-sektions elementäraste plikter eller om den hellre ville utträda ur K. I.

Exekutiven beslöt sig för det senaste alternativet. Beslutet var förvisso icke lätt. Det syntes ju helt naturligt, att K. I:s motståndare på N. A. P:s kongress skulle lyckas föra majoriteten till en brytning med K. E. Men ännu på N. A. P:s partikongress sökte Exekutiven genom sin representation göra allt för att genom en serie långt tillmötesgående medlingsförslag hindra brytningen och öppna vägen till ett samförstånd. Allt detta kunde icke hindra brytningen. För den kommunistiska rörelsens utveckling i Norge är det nu inträffade fallet likväl till och med

gynnsammare än en kapitulering av Internationalen inför sina fiender inom N. A. P. Detta har också bekräftats till en stor del genom norska kommunistpartiets framgångar.

4) Utan att här närmare ingå på de skäl, som kunna tala för eller mot nämnda beslut av Exekutiven, tillerkänner. Exekutiven för visso det svenska partiet rätten att i denna fråga liksom också i K.I:s övriga frågor, vilka röra det svenska partiet, taga ställning ej blott på den kommande världskongressen eller på nästa sammanträde av den utvidgade Exekutiven, utan redan tidigare, inom partiorganisationerna eller på partikongressen, så mycket mer som Exekutiven hoppas att det svenska partiet genom en tillräckligt grundlig partidiskussion skall komma till insikt om att Exekutiven ur kommunistisk synpunkt i det stora hela haft rätt i norska frågan.

B. De svenska kamraterna och Internationalens hållning till Det Norske Arbeiderparti.

1) Kamrat Höglund har vid sitt senaste offentliga uppträdande i norska frågan icke understött Exekutivens fordran, att N. A. P. skall lojalt genomföra K. I:s beslut; och icke kränka dem. Det var ett av de två krav, som Exekutiven ställde på det gemensamma norska arbetarpartiets kongress och som tvärt avvisades av majoriteten. Var icke detta krav nödvändigt? Ett parti, som vägrar att ställa sig på denna självklara grundval, kan omöjligen vara medlem av Kommunistiska Internationalen, ty det verkar ju endast som desorganisatör inom dess led.

Kamrat Höglund har också uraktlåtit att av norska arbetarpartiets ledning kräva, att den upphörde med att utesluta goda kommunister. Det var ju en nödvändig förutsättning för samarbete mellan N. A. P:s båda fraktioner (Exekutivens andra krav). Kamrat Höglund har aldrig riktat sin kritiks udd mot de element inom N. A. P., vilka äro avgjort fientliga mot kommunismen. Men ett solidariskt samarbete mellan dessa och kommunisterna var alldeles omöjligt.

2) Majoriteten inom svenska partiets partiutskott har nu efteråt med hänsyn till den betydelse, som en samling av alla revolutionära norska arbetare kring K. I:s fana har, förklarat att svenska partiet "kommer att bidra till en återförening av Norges alla kommunistiska krafter" Denna lösen är likväl icke träffande och alltför begränsad. Norges medvetna kommunister äro ju till allra största delen redan förenade i N. K. P. Inom N. A. P:s led finnes dock ännu en hel massa ärliga och revolutionärt sinnade arbetare, vilka, ehuru de icke äro några medvetna kommunister, likväl i grund och botten äro vänner till Kommunistiska Internationalen. Med alla dessa skall en återförening eftersträvas, ja t. o. m. med de i dag ännu tveksamma, men likväl instinktivt revolutionära arbetarelementen inom N. A. P.

3) Huruvida och under vilka betingelser en återförening av de båda arbetarpartierna bor eftersträvas, är en fråga, som vårt norska kommunistparti bäst kan bedöma. Exekutiven har ingen anledning förmoda, att norska partiet principiellt är mot ett återförenande. Men utan att ställa upp vissa villkor för N. A. P. kan det ej bli tal om ett eventuellt återförenande. Och det är klart, att dessa villkor måste röra sig på Kommunistiska Internationalens politiska grundval.

Detta måste Exekutiven nu särskilt understryka, emedan majoriteten inom den svenska partiledningen tillkännagivit sin vilja att upprätthålla "goda förbindelser" med N. A. P., utan att därvid tänka på de nödvändiga betingelserna härför. Naturligtvis spelar det svenska broderpartiet en mycket betydande roll i den revolutionära skandinaviska arbetarrörelsen överhuvud taget och kan göra mycket för en återförening på Kommunistiska Internationalens grund, men ej heller det svenska partiet kan i sina relationer till N. A. P. göra anspråk på någon från Internationalens och de andra sektionernas hållning avvikande rättighet.

Då klyvningen skedde inom det svenska broderpartiet år 1921, krävde Exekutiven icke någon återförening, emedan inga stora arbetarmassor stodo bakom den frånskilda delens opportu-

nistiska ledare. Ja, för norska arbetarpartiet har Exekutiver, för ett år sedan egentligen faktiskt redan åstadkommit återföreningen av partiet, vilket faktiskt redan var splittrat genom Tranmaels & consorters decemberbeslut.

C. Kamrat Höglunds angrepp på K. I:s Exekutiv och på Norges Kommunistiska Parti.

1) Huruvida kritiken av inre partifrågor är lojal eller icke, beror när och var den förts. En kommunist anser det naturligtvis icke alltid lämpligt att i händelse av en meningsskiljaktighet i någon för hans organisation mycket viktig fråga genast uppträda med sin partikritik inför den borgerliga offentligheten, utan förhandlar i regeln först med sin organisation, resp. dess ledning.

Kamrat Höglund handlade icke så under den norska partikongressen. Före kongressen infann han sig, ehuru medlem av Exekutiven, efter den Utvidgade Exekutivens sammanträde icke på Exekutivens sammanträden, ej heller sökte han eller underhöll skriftlig förbindelse med Exekutiven. Men i det ögonblick, brytningen på N. A. P:s kongress mellan Kommunistiska Internationalens anhängare och motståndare blev ett fullbordat faktum, och kampen mellan de två partierna började, uppträdde kamrat Höglund med ett häftigt angrepp på K. I:s Exekutiv och mot vårt kommunistiska avantgarde i Norge. Samtidigt offentliggjorde han demonstrativt sin avgång som medlem av Exekutiven.

2) Hur kan en sådan handling av en kommunist försvaras? Inför organiserade arbetare gäller vanligen åberopandet av ett om än aldrig så "gott syfte" icke som ursäkt för den, som efter ett beslut av sin organisation att upptaga kampen därför angriper sin egen organisations ledning. Det är visserligen icke identiskt med kamrat Höglunds fall. Men jämförelsen ligger nära och är berättigad. Hur kan man inför de kommunistiska kamraterna förklara, att kamrat Höglund icke ens ville vänta så länge med sin artikel, till dess han rådgjort med Exekutiven? Icke ens det svenska partiets centralstyrelse meddelade han i förväg någonting om saken. Och Exekutiven måste konstatera, att kamrat Höglund icke kunde ge någon tillfredsställande förklaring i denna fråga.

Exekutiven konstaterar vidare, att denna kamrat Höglunds handling var skadlig för Norges Kommunistiska Parti och för Internationalen.

Exekutiven nöjer sig likväl i detta fall med att konstatera blotta faktum av den anledningen, att den å sin sida på så sätt vill hjälpa det svenska broderpartiet att snabbast möjligt övervinna följderna av kamrat Höglunds angrepp.

D. Följderna för S. K. P:s inre läge.

Då ordföranden för partistyrelsen uppträdde på sådant sätt och dessutom utvecklade sitt första angrepp genom en serie artiklar i samma anda till en formlig kampanj, är det lätt att förstå, att detta inom vida kretsar av partiet omedelbart förde till skarpa stridigheter och till en motsättning mellan Exekutivens försvarare och försvararna av kamrat Höglunds handlingsätt; så mycket mera som kamrat Höglund redan tidigare ofta offentligen häftigt angripit sådana kamrater, som vågat försvara Kominterns beslut mot hans reservationer. En knapp majoritet av partistyrelsens och partiutskottets medlemmar har nu ställt sig solidarisk med Höglunds kritik, varemot minoriteten inom partistyrelsen, flera partidistrikt och lokalorganisationer (däribland huvudstadens), liksom också Kommunistiska ungdomsförbundet, uttalat sig för Exekutivens ställningstagande i norska frågan och mot Höglunds angrepp.

2) Nu har partiutskottets majoritet beslutat ställa följande krav på Exekutiven: "Partiutskottet fordrar, att Exekutiven absolut förbjuder friktionsväsendet inom svenska partiet."

Det förefaller Exekutiven överdrivet att säga, att det finnes fraktioner inom svenska partiet. Därför är det ”absoluta förbud”, som majoriteten inom svenska partiledningen nu fordrar av Exekutiven, i detta fall icke det rätta medlet. Endast i yttersta nödfall böra överhuvud taget påbud eller befallningar användas inom Kommunistiska Internationalens led. Kamrat Höglund vet själv mycket väl, att den absoluta centralismens metoder icke äro lämpliga vid fostrandet och ledandet av de unga kommunistiska partierna i Västeuropa. I Sverige föreligger emellertid intet nödfall; representanterna för båda riktningarna bestrida, att de vilja föra någon fraktionskamp och försäkra, att ingen fara för partiklyvning hotar.

Det vore att befara, att majoriteten inom svenska particentralen icke skulle opartiskt begagna ett av Exekutiven utfärdat absolut förbud för likvidering av angreppen på båda sidor, utan såsom ett vapen mot försvaret av K. I:s beslut, ehuru partiorganisationerna ha rätt, ja t. o. m. plikt att i händelse av illojala angrepp mot K. I:s beslut uppträda för de senare. Oppositionen inom svenska partiet är i själva verket huvudsakligen] att betrakta som en reaktion från partiorganisationernas sida mot partistyreelsemajoritetens reservationspolitik gentemot K. I:s beslut.

3) I varje fall är Exekutiven avgjort av den meningen, att den nuvarande inre motsättningen inom det svenska kommunistpartiet är mycket farlig för en framgångsrik utveckling av partiarbetet och rent av kan föra till en farlig partikris, om den icke snarast möjligt undanrödjes. Exekutiven har dock förtroende till det svenska broderpartiets inre styrka och tror, att det kommer att åstadkomma denna likvidering med egna krafter genom partikongressen. Och S. K. P:s styrelse kommer å sin sida att effektivt bidra till denna likvidering, om det blott samarbetar i intim känning med Exekutiven.

Minoriteten inom svenska partiledningen har visserligen fordrat, att ”particentralen skall lämna bindande garantier för att partiets medlemskap i Kommunistiska Internationalen icke sättes på spel genom hätska angrepp på Exekutiven”.

Även detta krav kan lämpligast överlåtas åt partikongressens bedömande. Den extraordinära partikongressen bör likväl ofördröjligen inkallas och skall äga rum senast i februari 1924. Det blir den bästa garantin för en smärtfri lösning av de inre stridigheterna. (Anmärkning: Punkten om partikongressen blev genom ett senare beslut av Exekutiven ogiltig.)

E. S. K. P:s utveckling till ett ledande massparti för det svenska proletariatet.

Kamrat Höglund har också påstått, att Exekutiven för de kommunistiska partiernas utveckling i riktning från masspartier till sekter. Detta absolut oriktiga påstående har han för det första motiverat med hänvisning till de nuvarande förhållandena inom de till illegalitet tvingade kommunistiska partierna, vilket innebär en märkvärdig förvrängning av fakta, och för det andra med hänvisning till Norges unga kommunistiska parti. Även det senare är oriktigt. Norges kommunistiska parti är redan ett relativt starkt parti och dess organisatoriska förbindelser med stora fackliga arbetareorganisationer visa redan i dag envar, att det alldeles icke är någon sekt, utan ett gott kommunistiskt massparti. Kamrat Höglund har blott icke hjälpt detta parti vid dess födelse att genast erövra större massor, utan tvärtom hjälpt det kommunistiska partiets motståndare att avhålla majoriteten bland arbetarmassorna från anslutning till detsamma.

2) Exekutiven vill ej heller utveckla svenska kommunistpartiet till något sektparti, utan till ett starkt kommunistiskt massparti. Exekutiven har flera gånger gjort svenska partiet uppmärksamt på utvecklandet av dess förbindelser med de breda massorna av det svenska proletariatet och genom konkreta råd uppmanat det till ökad aktivitet framför allt inom fackföreningarna. Även denna gången vill Exekutiven hänvisa till några av de närmaste uppgifterna för svenska broderpartiet, vilkas genomförande kommer att stärka dess inflytande

och öka dess organisatoriska styrka bland massan av arbetare och arbetande bönder (Se resolutionen nr 2.)

Nuvarande period av alltjämt skärpta klassmotsatser i hela världen manar kommunisterna överallt till ökade ansträngningar.

Det är oriktigt att säga, att en oerhörd reaktion överallt förestår. Ett dylikt uttryck innebär blott en skev pessimistisk bild av den skärpta kamp, vari kommunismen visar den säkra vägen framåt – genom alla den kapitalistiska reaktionens tillfälliga triumfer till den proletära revolutionens seger.

Även i Sverige har den kämpande arbetarklassen ingen anledning till pessimism och förtvivlan. Men det är nödvändigt, att den ökar sina revolutionära kraftansträngningar. Det kan uppnås genom kommunistiskt arbete bland massorna, däribland också i den snart förestående viktiga valkampanjen, såväl som i andra proletära massaktioner.

Exekutivkommittén sänder medlemmarna av Sveriges Kommunistiska parti sina broderliga hälsningar och uttalar den förhoppningen, att svenska partiet på Kommunistiska Internationalens grundval skall utveckla sig till ett starkt ledande parti för Sveriges proletariat, varigenom det blir möjligt att föra de svenska arbetarna fram till segerrik kamp mot kapitalismen.

II. Resolution om några av Sveriges Komm. Partis närmaste uppgifter.

A. Arbetare- och bonderegeringen.

- 1) Läget i Sverige gör det nödvändigt, att partiet nu ställer parollen om arbetare- och bonderegeringen i förgrunden, och gör den till föremål för sin dagliga agitation och kamp. Detta kräver, att partiet med inställande på denna fordran för en ökad kamp bland arbetarmassorna för enhetsfronten och samtidigt aktivt verkar för skapandet av en gemensam kampfront mellan arbetarna och de arbetande bönderna.
- 2) För att parollen om en arbetare- och bonderegering skall kunna vinna de breda massorna för sig, är det nödvändigt, att den anknyter sig till arbetarnas och de arbetande böndernas omedelbara behov och aktuella politiska och ekonomiska krav. Parollen om arbetare- och bonderegering skall för de breda arbetande massorna bli begriplig och outhärlig som en nödvändig konsekvens av kampen för dessa deras behov och dagsaktuella krav. Det är partiets uppgift att ställa de viktigaste av dessa för närvarande i Sverige aktuella arbetare- och bondekrav mot reaktionen och den ekonomiska utsugningen i förgrunden och med alla krafter uppträda för desamma.
- 3) I det partiet börjar propagera parollen om en arbetare- och bonderegering bland de breda massorna, uppstår också den uppgiften för partiet, att samtidigt börja agitationen för arbetare- och bonderegeringens utomparlamentariska organ. Därmed menas (utom de proletära partierna och fackföreningarna) driftsråden, de proletära försvarsorganisationerna, de ekonomiska och kooperativa småbrukareorganisationerna, ev. proletära kontrollutskott. Av största betydelse är arbetet för lant- och skogsarbetarnas fackliga organisering.
- 4) Partiet skall göra parollen om en bonde- och arbetarregering till huvudparoll vid de förestående valen och energiskt uppträda för den efter valen. Naturligtvis måste hela agitationen för arbetare- och bonderegeringen föras i överensstämmelse med beslutet på 4. världskongressen, d. v. s. såsom revolutionär agitation för en arbetare- och bonderegering, som stöder sig på utomparlamentariska maktorgan och icke såsom en parlamentarisk kombination.

B. Militärfrågan.

5) Den reaktionära svenska bourgeoisin, som med talrika band är förenad med den tyska och finska reaktionen, visar allt mer sina militaristiska planer. Aktivismen, d. v. s. ett krigsförbund med finska och tyska bourgeoisin mot Sovjet-Ryssland och den tyska revolutionen, blir allt mer den svenska bourgeoisins politik. Vid fullföljandet av denna linje förbereda de borgerliga partierna i Sverige till nästa riksdag en ny militärbudget, som skall stärka den svenska militarismen betydligt, och maskera hela saken under "försvarsfrågans" täckmantel. Gentemot detta består S. K. P:s uppgift i att visa det arbetande folket, att det faktiskt finnes en försvarsfråga, men icke mot Rysslands fredliga proletariat eller mot den tyska revolutionen, utan mot den militaristiska reaktionära bourgeoisin i det egna landet och i Vit-finland samt mot den utländska imperialismen.

6) Partiet kommer naturligtvis att fullständigt tillbakavisa militärbudgeten. Partiet har till uppgift att avslöja och brännmärka den s. k. försvarsfrågan och militärbudgeten i hela dess politiska räckvidd genom inom- och utomparlamentarisk aktion. Mot det aktivistiska och militaristiska budgeten uppställer det programmet om ett proletärt försvar. Partiet kräver en arbetare- och bondemilis till skydd mot den in- och utländska imperialistiska bourgeoisins reaktionära och chauvinistiska planer. Detta krav sättes i samband med parollen om arbetare- och bonderegering och användes för att påvisa dess nödvändighet. Partiet uppträder samtidigt energiskt för arbetare- och bondesoldaternas intressen och mot officerskasten.

7) I den politiska aktion, som partiet företager i militärfrågan, spelar också kravet på Sovjet-Rysslands erkännande de jure och på en verklig fredsöverenskommelse med Sovjet-Ryssland en viktig roll.

8) Den roll, socialdemokratin spelar som bourgeoisins stöd och ett verktyg för dess reaktionära politik, blir i denna fråga särskilt tydlig och partiet skall förstå att klargöra det för arbetarklassens breda massor, i det partiet samtidigt verkar för deras ställningstagande till frågan.

9) I samband med denna fråga påpekar Exekutiven nödvändigheten av en förbättring och systematisering av det antimilitaristiska arbetet. För detta ändamål skola i central och lokal utsträckning gemensamma kommittéer med ungdomsförbundet bildas, och det senare får övertaga ledningen av det organisatoriska arbetet.

SKP 1924: Hur man förbereder en partisprängning¹

Inledning

Framställningar av SKP:s historia under mellankrigstiden brukar traditionellt grupperas kring partisprängningarna 1921, 1924 och 1929 och ta fasta på de politiska och ideologiska stridsfrågor, som de utspelades kring. De brev som här återges visar en annan och mindre uppmärksammas sida: vad man skulle kunna kalla en partisprängnings rutinmässiga hantverksarbete. Det rör sig om fem brev, som sändes mellan januari och juni 1924 från AU-ledamoten Oskar Samuelson till chefredaktören för Kalmar-Läns-Kuriren Edvin E. Persson.²

Det finns redan flera skildringar av själva sprängningen³; för förståelsen av dessa brev räcker det därför med att klargöra de organisatoriska styrkeförhållandena mellan de båda sidorna.

¹ Denna kommenterade brevsamling publicerades ursprungligen i tidskriften *Arkiv* nr 9-10

² Brevet påträffades i Sven Linderots handlingar och förvaras nu på Arbetarrörelsens arkiv, Stockholm.

³ Se t ex Håkan Arvidssons artikel "SKP 1923-24" i *Zenit* nr 20 och densammes *Revolutionen i Sverige 1917-1924* (Kristianstad 1972). [Båda arbetena finns på marxistarkivet, se [Zenit om SKP/VPK – en artikelsamling](#) resp [Inledning till Revolutionen i Sverige 1917-1924](#)]

Partiets arbetsutskott var uppdelat på en kominterntrogen minoritet, som omfattade Oskar Samuelson, Karl Kilbom och Paul Thunell; mot denna stod majoriteten kring Zeth Höglund, Fredrik Ström, Axel Svensson och K. G. Taberman. På partiets huvudorgan, Folkets Dagblad, stödde redaktionen AU-majoriteten, medan tidningsstyrelsen dominerades av AU-minoriteten (5-2). Trots att AU-minoriteten kunde räkna med stöd från Komintern och flertalet av parti-medlemmarna, framtvungade dessa oförmånliga organisatoriska förhållanden ett försiktigt manövrerande.

I breven från Samuelson kan vi följa AU-minoritets praktiska förberedelsearbete inför sprängningen i augusti 1924. I breven finner vi inga stora principiella och politiska frågor, i stället handlar de nästan genomgående om det inte särskilt upplyftande vardagsarbete, som utförs i samband med just partisprängningar. Även om liknande inslag naturligtvis förekom både 1921 och 1929, tror jag ändå man kan säga, att politikens 'frånvaro' i dessa brev har en hel del att säga om själva sprängningen 1924. 1921 hade motsättningarna rört stora principiella frågor som demokratisk centralism, proletariats diktatur och 1929 hade inställningen till socialdemokratin och det fackliga arbetet stått i centrum. 1924 fanns det helt enkelt inga sådana frågor; motsättningarna gällde i stället synen på den ökade centralismen inom Komintern och som för SKP:s del tog sin upprinnelse i sprängningen av det norska partiet hösten 1923. På SKP:s kongress 1923 hade dock allvarliga politiska och fackliga motsättningar framkommit, som delvis föregrep 1929 års diskussioner. Men det var inte utifrån dessa motsättningar, som stridslinjen drogs upp 1924, i stället kom de att överskuggas av den organisatoriska frågan. Kilbom själv är det bästa exemplet därpå; inrikespolitiskt stod han Höglund mycket nära men var nu beredd att stödja Komintern, eftersom det inte fick några för honom oönskade politiska effekter.¹

Utvecklingen av de motsättningar, som fanns redan 1923, kom därigenom att fördröjas till förmån för en delvis konstlad enhet. Detta skulle kunna vara en förklaring till att sprängningen 1929 fick en sådan våldsamt och omfattande karaktär; när de 1923 antydda konflikterna utvecklades till fullo och 1929 blev till centrala stridsfrågor, fick den rent organisatoriska lojaliteten underordnad betydelse och kilbomsmajoriteten från 1924 bröt med Komintern. Även Oskar Samuelson bytte sida och Edvin E. Persson sände nu själv förtroliga skrivelser till en ny kominternlojal minoritetsman, Hugo Sillen²

Bernt Kennerström

Brev nr 1

Kamrat! Stockholm 30/1-24.

Då det säkerligen är nödvändigare än någonsin att vi stärker Internationalens ställning inom partiet och då vi gör det bäst genom att vi är medvetna om nödvändigheten av *praktiska* insatser i arbetet ber vi dig vara vänlig att beakta följande synpunkter och förslag: 1) överenskommelsen i Moskva³ nödvändiggör den allra yttersta försiktighet i det s k fraktionsarbetet. Vi skall icke hänge oss åt några utopier om att denna "partifred" blir varaktig, då alla tecken tyder på att Höglundsfraktionen icke drar sig för ytterligare hetsåtgärder för att bevara sin makt i partiet. Symptomatiskt i detta avseende är att Z. gått så långt att han talat om partisprängning, därest en partikongress skulle ha krävts och bestämts i Moskva. Han sökte

¹ Denna tolkning stöds indirekt av Kilbom i dennes memoarer, se [Cirkeln slutet](#) (Stockholm 1955), s. 11.

² Bernt Kennerström, [Mellan två internationaler - Socialistiska Partiet 1929-1937](#) (Kristianstad 1974), s. 11

³ Efter ett sammanträffande med företrädare för majoriteten och minoriteten inom AU inför Kominterns exekutivkommitté antog denna den 22 december 1923 en resolution, som skarpt kritiserade Höglund, fr a dennes hållning i norska frågan, men som inte ifrågasatte hans ledarskap. Se *Svenska frågan inför Internationalens forum* (Stockholm 1924), s. 65ff. [Skriften ingår i denna dokumentsamling, se nedan]

visserligen demagogiskt vända det därhän att vi, den s k partiminoriteten (som dock är *stor* majoritet i partiet) skulle sträva mot sprängning, vilket vi ju alla vet är lögnaktigt. Vi spränger ju icke partiet nu när vi i AU och de flesta tidningarna är i minoritet och vi har naturligtvis ingen som helst grund till att spränga partiet för den händelse vi blir i *majoritet*. Däremot är det icke svårt att förstå vederbörandes linje när dom talar om partisprängning. Oss synes det därför vara logiskt bedömt att AU-majoriteten själv räknar med sprängning av partiet för den händelse de kommer i minoritet i partiet. Vi uppmanar till grundligt studium av den antagna resolutionen från underhandlingarna i Moskva, varav framgår att Höglundsriktningen lidit ett allvarligt *nederlag*. Vi återigen bör *efter* Moskvaressan stå betydligt starkare än före denna. Men vi måste för att behålla den och stärka vår ställning iakttaga följande:

2) Distriktskonferenserna förberedes ytterst noggrant, både beträffande förbundet och partiet. I all synnerhet är styrelsevalen viktiga. Säkra och pålitliga kamrater som är *uppriktiga* anhängare av Komintern måste placeras i ledningen för distrikt och kretsar. Samma sak gäller naturligtvis kommuner och klubbar. Sand även meddelande om ställningen inom resp distrikt; fördelningen i D.S. och kretsstyrelser av "minoritets"- och "majoritets"-folk.

3) Även programmen för distriktskonferenserna lir ytterst viktiga. Se till att en sådan dagordning uppsattes som allvarligen behandlar viktiga *kommunistiska* och politiska frågor. Dessa frågor måste väljas så att de stärker den målmedvetet kommunistiska kärnan i partiet. Frågor lämpliga att upptaga till behandling är Moskvaressan, i vilket fall uttalanden kan göras med förtroendevotum för exekutiven. Det norska kommunistiska partiet, hälsningar och solidaritetsförklaringar etc., den skandinaviska federationen, Lenins frånfälle m fl viktiga frågor. Frågorna bör ju variera i olika distrikt.

4) Tidningsstyrelserna måste också underkastas en nödvändig granskning. Vi måste se till att i dessa få majoritet och kamrater som vet vad de vill.

Tidningarnas *inhåll* måste granskas och där detta icke uppfyller de krav vi har rätt att ställa på kommunistiska tidningar så måste vi laga så att detta påtalas ifrån skilda håll i distriktet. Nyttigt vore livet om våra mest aktiva kamrater ville medarbeta i sin partitidning och framför allt att de icke utan protester finner sig i att okommunistiska åsikter får framföras i resp partitidningar.

5) Förberedelse för riksdagsmannavalen måste genast påbörjas. Viktigt är att man speciellt i de distrikt där utsikt finnes att erövra nya platser, framför vederhäftiga och gott kända kommunister, som icke hänger sig åt den höglundska reservationspolitiken. *Samtliga* namn på valsedlarna är av den anledningen viktiga. Sök alltså att förbereda valkonferenserna i god tid och så planmässigt som möjligt.

6) Turnéer och möten bör anordnas i så stor utsträckning som över huvudtaget lir möjligt och bör därvid våra talare användas. Detta som en lämplig motvikt mot de *jätteoffensiver* som då och då igångsättes och vilka i regel icke har partisyften utan snarare fraktionssyften.

För den händelse vederbörande talare från partiledningsmajoriteten ännu en gång skulle finna det ändamålsenligt att på *offentliga* möten bedriva fraktionspolitik, så uppmanar vi kamraterna som fått kännedom om detta att anmäla saken för arbetsutskottet men samtidigt se till att kopior sändes oss.

Även kamratmöten i de olika kretsarna är synnerligen nödvändiga och bör programmen för dessa omsorgsfullt förberedas.

7) överhuvudtaget bör vi bemöda oss om att från vårt håll bedriva ett synnerligen aktivt partiarbete för att stärka våra organisationer, medlemsvärning etc. Arbetet i fackföreningarna, den kooperativa rörelsen och på arbetsplatserna är naturligtvis det allra viktigaste.

Endast genom att vi genom de *positiva* insatser vi gör i partiarbetet, kan vi också samtidigt säkerställa en radikal kurs inom partiet. Det pessimistiska trask som vi för närvarande befinner oss i, kan vi icke ta något ansvar för utan måste göra allt för att återigen få liv och lust och entusiasm i rörelsen. Agnar vi oss åt dessa uppgifter, blir detta samtidigt en regulator mot ett alltför doktrinärt uppgående i "fraktionsarbetet" med nedsättande av det aktiva partiarbetet.

En viktig sak är också att partiorganisationerna ute i landet visar aktivitet genom att de noggrant följer partiarbetet även centralt. Kritiska anmärkningar – men sakligt starka – bör när anledning förekommer riktas till AU där man också i den mån som befinnes lämpligt gör förslag, tar initiativ till partiaktioner.

I den utsträckning som befinnes möjligt bör informationer ges åt kamrater i distriktet, som lir pålitliga. De meddelanden som Du erhåller är emellertid *personliga* och bör av dig betraktas som *konfidentiella*. Du bör emellertid själv kunna avgöra vad som är lämpligt att föra vidare och bör då alltid ske såsom Dina *egna* informationer, förslag etc.

Med kamrathälsning

Brev nr 2

Broder! Stockholm 2/4-24

Slinder dig bifogade kopia¹ för din privata information, men naturligtvis kan du också visa den åt våra närmaste meningsfränder.

AU-majoritetens fraktionsarbete är nu systematiserat och partiexpeditionen apterad till fraktionsbyrå. Deras strategi i övrigt är: erövrande av varje distriktsstyrelse. Illegala förbindelser i varje kommun till vilka man kan sända privata informationer. Var säker på att Västervik lir med i detta nät. Det gäller för oss att få reda på deras förehavanden och vi ber dig ha ett öga på vederbörande och deras manipulationer. Därför måste vårt folk ut i distrikten och hålla föredrag och det är utmärkt att du ligger i. Ni måste absolut protestera till AU (kopia till oss) mot att man går förbi distriktsstyrelserna vid ordnandet av turnéer. 30 kronor är ju billigt och där det icke finns pengar så bisträcker man nog ur de hemliga fonderna. Släpp absolut icke ifrån er distriktsstyrelsen. Detta är det viktigaste nu då kampen står om dem. *Partiarbete* är i nuvarande situation viktigare än ungdomsarbetet.

Sänd mig namn på absolut säkra kamrater i ditt distrikt, då vi måste begagna oss av samma metod som de andra. Sök dessutom att skaffa säkra privatadresser på kamraterna.

Jag återkommer om några dagar med mera material. Skriv några rader när du far tid. Jag gratulerar till utgivandet av tidningen 2 gånger i veckan. Jag hoppas att det kommer att gå framåt för er.

Hej och hälsningar!

Oskar Samuelson

P.S. Jag tror att det för *närvarande* vore klokt att du signerade dina artiklar med helt annat namn i Kuriren². Under normala förhållanden är det kanske icke nödvändigt, men vi har onormala tider i partiet nu. Höglund, Ström och alla på den kanten förstår den saken synnerligen väl och därför far folk den uppfattningen att inga andra arbetar i partiet. Är för övrigt icke signaturen "Emanuel" väl anspråkslös, i varje fall på politiska ledare?

Hej!

¹ Har ej påträffats.

² Kalmar-Läns-Kuriren.

Brev nr 3

Kamrat! Stockholm 26/4-24

Härmed ett par rader om de senaste "begivenheterna": AU-majoriteten har å sitt senaste sammanträde beslutat att sända cirkulär till samtliga kommuner och uppmana såväl dessa, som enskilda, vilka innehar aktier i "Politiken", att insända fullmakter till partiets AU att representera på tidningsstämman. Man är synnerligen rädd för demokratin i partiet och att AU-majoritetens manipulationer skulle komma att granskas av en bredare partiförsamling än den inre majoritetsjuntan i AU. Till varje pris söker man hindra detta.

Man var synnerligen orolig att tidningsstyrelsen på stämman skulle ta upp de saker som förevarit under verksamheten – lönerna, val av facklig medarbetare etc. – och anförde alla möjliga argument bl a att it stämmorna kan vara närvarande högersocialistiska aktieägare. Nu är att märka att när partiets sekreterare Fredrik Ström deltog på Väst-Svenska Kurirens stämma i Göteborg för ett par veckor sedan, så tvekade han icke att själv deltaga i mycket upprivande strider på den stämman; trots att också högersocialister var närvarande. Han skulle naturligtvis ha sökt att hindra sådana diskussioner mellan kommunister i stället för att inspirera dylika.

I förberedande debatter om stämman har också Z. Höglund framfört tanken på ett speciellt möte med de kommunistiska aktieägarna. Härigenom skulle man alltså slippa att få stridsfrågor dragna inför högersocialister och borgare, utan därest sådana funnes, så skulle dessa göras upp på mötet med *kommunisterna*, innan stämman.

Tidningsstyrelsen har också accepterat en sådan linje och är beredd att innan stämman hålles inkalla ett speciellt möte med de kommunistiska aktieägarna. Detta möte kommer att hållas antingen lördagen den 11 maj eller några timmar före stämmans öppnande på söndagen den 12 maj. När styrelsen emellertid kom så långt, så visade det sig att såväl Ström som Höglund motsatte sig ett sådant möte under en hel rad byråkratiska och formalistiska skäl. Han är så oerhört ängslig att låta en större krets av partikamrater bestämma, att man nu försöker reducera samtliga underordnade partiinstanser och samtliga partikamrater till marionetter, vilka endast vore i stånd att handla när de fyra majoritetsmännen i AU behagar befalla. AU har också givit direktiv i fråga om valet till tidningsstyrelse och *dikterar* att arbetsutskottets medlemmar skall väljas till tidningsstyrelse. På det sättet skulle man alltså få majoritet i tidningsstyrelsen men icke på grund av ett *förtroende* ifrån medlemmarna utan på grund av ett *maktspråk* från en tillfällig majoritet i AU. För att befordra detta syfte drar sig icke nu detta arbetsutskott för att föra striden i varje partikommun. Man kommer att samla in fullmakter ifrån kommun och enskilda i landsorten för att befordra sina syften. Minoriteten i AU har emellertid förbehållit sig rätt att till partikommunerna också sända sin redogörelse, då ju AU-majoriteten är ytterst angelägen om att undanhålla partiet den fulla *sanningen* om läget i tidningsföretaget. Vi ämnar inte tolerera några *färglagda* rapporter till kommunerna, vare sig dessa är öppna eller hemliga. Ett mer än tvåårigt sabotage ifråga om lönerna, hotet om att bussa den borgerliga journalistföreningen på ett kommunistiskt företag skall vederbörligen uppklaras. Tidningen går varje år med en stor förlust men ändå skall tidningsstyrelsen motarbetas och hindras av partiets högsta s k ledning i sina försök att åtminstone i någon mån få debet och kredit att gå ihop.

Tidningsstyrelsen har icke gått bröstgänges till väga, utan haft en ängels tålmod. Den har gång på gång fallit undan för Höglunds maktspråk. Sålunda drogs vi år efter år med den facklige medarbetaren Loren trots hans upprepade snedsprång och flitiga umgänge med Backus. Den mannen, som äntligen emot Höglunds röst, avskedades för fylleri, gick omedelbart och skrev en artikel till Norska Arbeiderbladet i vilken han på det mest rabiata sätt anföll vårt parti och den kommunistiska uppfattningen, speciellt rörande de fackliga uppgifter,

som vår rörelse har. Vad värre är, han sade sig icke endast tala å egna vägnar och att hans funderingar över ämnet icke var ”en ensam mans” kätterier, utan att hans synpunkter delades av en hel mängd andra ”ja, t o m av politikerna”. Vilka politiker delar Lorens mening. Ja, tyvärr har man icke fått kännedom, om *kommunistiska* politiker, finns bland ovannämnda kategori. I varje fall nekades Paul Thunell att få in en artikel i Politiken mot Lorens bidrag till Abeiderbladet, utan Höglund nöjde sig med en mycket kortfattad notis om saken. Nåväl, sådana överlöpare och renegater har vi ända in till de sista dagarna haft på *ansvariga* platser i partiet. Ty vi bör erinra oss att någon som helst sinnesförändring icke inträffat hos Loren efter hans skilsmässa från tidningen, utan att denne haft precis samma uppfattning förut. Men det hör till *god ton* på tidningen att man talar föraktfullt om ”Moskva” ”teserna” ”Kominterns riktlinjer” etc. etc. Kätteriet står högt i kurs och har alltid stått högt i kurs hos de som tagit monopol på ledningen av partiet. Låt oss endast erinra om Carleson¹, sorglig i åminnelse.

Men även i andra avseenden har tidningsstyrelsen konsekvent motarbetats. Styrelsen har exempelvis aldrig fått rätt att ens välja så underordnade befattningar som *korrekturläsare* fritt och utan diktamen. För något år sedan blev en sådan plats ledig och styrelsen ville välja Iwan Engcrantz, som under några månader till full belåtenhet vikarierat på den platsen, men Z. dikterade Elof Eriksson och styrelsen måste böja sig. Som facklig medarbetare efter Loren utsåg styrelsen Thunell, men da kommer partiutskottet och upphäver beslutet och utser – Elof Eriksson. Även i fråga om korrekturläsare efter Eriksson har AU behagat diktera och styrelsen har för att icke onödigtvis ställa till bråk och i partienhetens namn, utsett AU:s kandidat John Bohlin.

Redaktionspersonalen, har också på något undantag när, ständigt uppträtt som en stat i staten och i all synnerhet har denna gentemot den ekonomiskt ansvariga ledningen – Kilbom, Nord – uppträtt på ett allt annat än kamratligt sätt. Saken förbättras icke av att i detta undermineringsarbete personalen på redaktionen inspirerats av *styrelsemedlemmen* Z. Höglund.

En annan sak som måste beaktas är att AU fullständigt egenmäktigt innehåller å partiexpeditionen de uttaxerade medel, som inflyter från partikommunerna och är avsedda för tidningen. Varför? Jo, för att på det sättet ha en ekonomisk tumskruv på styrelsen och genom *ekonomiska* repressalier göra denna mer medgörlig Snygga metoder i ett kommunistiskt parti. Om nu detta gjordes för det *kommunistiska partiet*, så skulle kanske icke så mycket vara att säga, men tyvärr avser alla dessa åtgärder att stärka en *fraktion* inom partiet och en fraktion, som sannerligen icke visat någon nämnvärd lojalitet mot den Kommunistiska Internationalen och som man på grund därav har *berättigad anledning att misstro*.

De kamrater som icke gillar denna politik, måste självfallet se till att garantier skapas emot dessa farliga tendenser och det gör man icke genom att sända in fullmakter till AU-majoriteten. Bäst vore det om kamraterna ute ifrån landet i så stor utsträckning som det är möjligt, kunde deltaga i stämman och mötet med de kommunistiska aktieägarna, men detta torde i de flesta fall vara svårt på grund av att resekostnaderna är dyra. Därför måste vi å vår sida söka se till att de kamrater som sympatiserar med vår uppfattning sänder fullmakter till oss att representera a stämman. Dessa bör ställas till Karl Kilbom, Politiken, Stockholm eller till styrelsens ordförande Jeårj Lundström, Tryckeri A/B Fram, Jakobsgatan 22 B, Stockholm. Vi tillåter alltså att uppmana dig att verka för det inom ditt område och att i övrigt söka se till att inga missvisande uppgifter sprides från AU-majoritetens sida. Ingen demagogi i världen skall lyckas förneka att AU-majoriteten är motståndare till, sökt eller söker att hindra 1. partikongressens inkallande (energiskt motstånd från Höglund i Moskva). 2. Behandling av

¹ C.N. Carleson, en av ledarna vid Socialdemokratiska vänsterpartiets tillkomst 1917, hade inför förbudsomröstningen 1922 publicerat en mot partiet starkt kritisk broschyr. Höglund motsatte sig dock alla krav på uteslutning av Carleson.

för AU-majoriteten obehagliga saker på tidningsstämman samt 3. även till ett möte med kommunistiska aktieägare för att ta ställning till frågan som uppkommer på stämman. Men naturligtvis är det bekvämare att ha en liten inre cirkel, vilken man kan drilla hur som helst.

Tidningsstyrelsen har efter många och långa diskussioner med AU-majoritetens representanter, beslutat sig för att tillsvidare utbetala lön till Elof Eriksson. Men denna förbehåller sig rätt till fri och öppen talan inför de högre myndigheter som kan ifrågakomma.

Innan vi slutar är det kanske nödvändigt att också med ett par ord beröra en annan omständighet: som bekant *tvingades* Gustav Johansson att stanna kvar i Dalarnas Folkblad som redaktör. Det var AU:s diktamen. Nu har det kommit till vår kännedom att man med ganska ogenerad fräckhet sprider ut att Johansson skickats till Dalarna av ungdomsförbundets VU. Sanningen är ju den, att VU för att *hjälpa* D.F., som stod utan redaktör, beslutade att för en *kort tid* låta Johansson tjänstgöra i D.F., tills man hann skaffa ny redaktör. Senare har emellertid den saken tillkrånglats på grund av AU:s åtgärder till den grad att man icke visste sig någon råd att komma ur den svåra belägenhet som man råkat i. Därför ålade AU Gustav Johansson att bli kvar i Dalarna, vilket vare sig är hans egen eller VU:s önskan. Det är då tämligen malplacerat att vissa element ute i smyg söker tillfälle till protester gentemot Ungdomsförbundets VU för denna saks skull. Adressen för dessa protester borde sannerligen riktas åt helt annat håll.

Med kamrathälsning

Oskar Samuelson

Brev nr 4

Kamrat! Stockholm 29/4-24.

Utöver det brev som jag för ett par dagar sedan sände dig, tillåter jag mig sända några rader till komplettering.

Det har nu blivit klart att AU-majoriteten går så långt i hänsynslöshet att den på allt sätt söker hindra sammankallandet av ett möte med de kommunistiska aktieägarna. Detta skall ske på följande sätt: Man förbjuder tidningsstyrelsen att inkalla detta möte under framhållande av att det är partiutskottet som har befogenhet till ett dyligt sammankallande och icke styrelsen för vederbörande tidningsföretag. Vidare kör man fram med sitt stora trumfess och det är att genom ett demagogiskt tricks söka spela ut landsorten mot Stockholm. Man föreslår därför att *resefördelning* skall tillämpas och räknar därmed att detta krav icke kan accepteras. Man får då tillfälle att spela ut sig själv såsom synnerligen intresserade och varma förespråkare för *landsortens* intressen. Naturligtvis låter vi oss icke lura utav dessa metoder. Det är klart för var och en som vill se att man med detta förslag har velat *utestänga* Stockholmare och folk från Stockholms län därför att man vet att oppositionen där är i stor *majoritet*. Därför har man försökt hindra mötet genom att bestämma att varje deltagare i stämman skulle betala minst 15 kronor för att få delta och att av dessa skulle betalas ett reseanslag på högst 40 kronor. Märk väl bockfoten. 40 kronors maximum avser naturligtvis att utestänga hela Norrbotten och i övrigt distrikten långt norrut, där man också räknar med att våra synpunkter delas. Emellertid försökte man med detta förslag endast för att på det sättet sätta styrelsen inför ett alternativ: antingen att inhibera detta möte helt och hållet eller att också acceptera. Tidningsstyrelsen har inför denna situation beslutat avstå från inkallandet av nämnda möte, då det torde vara omöjligt att få till stånd en representation från landsorten som motsvarar det objektiva läget i partiet. Vi har emellertid böjt oss under avgivande av en skarp protest.

Emellertid är man icke nöjd med ett enkelt inhiberande av konferensen, utan kommer nu med ytterligare krav från AU:s sida. Proportionen i styrelsen har hittills varit 5 anhängare av vår

uppfattning och 2 av den s k partimajoritetens. Nu ger man direktiv att arbetsutskottet skall väljas till tidningsstyrelse. Och ändå har AU majoritet i tidningsstyrelsen, där Höglund, Ström, Kilbom och Samuelson alla ju tillhör denna. Alltså är ju synnerligen väl sörjt för att AU:s synpunkter beaktas i tidningsstyrelsen, då dess majoritet ju samtidigt tillhör Arbetsutskottet. Men det är icke det man vill. Det är majoritet i tidningsstyrelsen av *fraktionsfolk*, som man önskar och därför skall nu sådana krafter som Johan Nord, företagens kamrer, och Jalmar Wiksten fockas. Metoden är ju inte vidare smidig och torde fö icke heller lyckas, åtminstone denna gång.

Vi måste emellertid observera att man nu också tydligen arbetar på att hastigt och lustigt inkalla en kongress. Strategin är följande: Man räknar med att partistriden officiellt är likviderad och att därför partikamraterna ute i landet skall bli synnerligen missnöjda med att hux flux inkallas till kongress i Stockholm och behandla stridigheter mellan *riktningar i partiet*, som man trodde icke fanns. Vidare ämnar man naturligtvis spela ut stridigheterna såsom endast *personfrågor*.

Vi måste komma ihåg att det inträffat en hel rad av typiska fraktionsåtgärder från AU:s sida: fockandet av Anna-Stina Pripp ur Kvinnoutskottet och som redaktör för Röda Roster. Detta misslyckades visserligen genom att Kvinnoutskottet på sitt första möte beslutade inkalla Anna-Stina och överlåta redaktionsarbetet åt henne och Hildur Ström. Samtliga manuskript måste dock inlämnas för censur till Stålbärj-Ström. Vidare, tidningsstyrelsen har icke ens kunnat tillsätta en /oläsligt/ post som korrekturläsare i tidningen. Vi har redan förut erinrat om de fullständigt vettlösa metoderna i detta avseende.

Typiskt fraktionsarbete bedrivs också i varje distrikt, där man mullvadar med speciellt utsedda rapportörer och ger order, i Arbetsutskottets namn, om att vissa kandidater ska fram på framskjuten plats. Detta har renderat AU en protest ifrån Hallands distriktsstyrelse, som finner dessa manipulationer högst osmakliga.

Med turnéer och möten går man förbi distriktsledningarna, där detta är bekvämt. Naturligtvis för att befordra *fraktionspropagandan* och icke *partipropaganda*.

Distriktskonferenserna har AU-majoriteten förbehållit åt sig själva. Kilbom, Thunell och Samuelson har skickats till sammanlagt 5. Vid Värmlandskonferensen föreslogs Kilbom, som ändå skulle dit på agitation, men utsågs Stålbärj under förevändning att han vid samma tidpunkt skulle till Värmland på agitation. Detta har sedermera visat sig vara osant då man först efter nämnda AU-beslut tillskrev distriktsstyrelsen om möten med Stålbärj.

Belysande är Ströms broschyr ”Kommunistiska partiets taktik och politik”, vilken utan beslut i AU utgivits och utsänts såsom en *propagandabroschyr* för det kommunistiska partiet. Broschyren är en synnerligen utmanande *fraktionsskrift*.

Rörande Dalarnas Folkblad och Politiken har vi förut talat.

Detta är endast några axplock ur högen. De skulle kunna mångfaldigas betydligt men ger ett rätt troget avsnitt av den Ström-Stålbärjska fraktionspolitiken.

Med kamrathälsning

Oskar Samuelson

Brev nr 5

Broder

Moskva 27/6¹

Debatten om Sinovievs tal slutade i går kväll med ett fint föredrag av Grischa². Detta var ett av de bästa tal jag någonsin hört och allmänt erkännes det för att vara synnerligen starkt. De som på denna kongress värst får chavottera är högerelementen inom Komintern: Radek, Thalheimer, Brandler, Smeral, Clara /Zetkin/ och även Höglund får vara med på ett hörn, fast ännu har ju icke han fått storsmockan men har i varje fall fått tillräckligt med smörj. Efter Sinojevs inledningsreferat uppträdde ju i debatten Kuusinen och Arvid Hansen och pålsade på Zäta ordentligt. I all synnerhet var Kuusinenens tal utmärkt och det bör ni publicera omedelbart. Även en holländare tillhörande den holländska högern vände sig emot Zäta och prisade att Kuusinen tog upp honom till behandling. Sedan var jag uppe och dansade med ett anförande, som du återfinner härovan.³ Även detta bör ju publiceras. Jag har översatt det mycket hastigt så att det tal alltid att putsas. Zäta lär vara förbannad, men vi umgås inte vidare intimt då dom fyra går för sej och vi andra bildar ett koteri. Efter O.V:s⁴ och Arvids tal kallade Zäta delegationen till sammanträde och föreslog en protest, men vi yrkade avslag och förbehöll oss rätt att åt vår sida inlämna ett svar och en förklaring från minoriteten. I Zätas protest talar han en massa smörja om saker och ting som inte hör hemma i en saklig diskussion, i varje fall inte på världskongressernas möten. Nå, han har fått svar på tal, då vi inlämnat en protest och dessutom den norska delegationen, som protesterat och uppvisat haltlösheten i Zätas opus.

Sinoviev behandlade också Zäta i sitt slutord, men det är delade meningar om hans tal rörande Zäta. Han var naturligtvis mycket giftig och sa några utsökta elakheter men smickrade samtidigt H. som en mycket klok och intelligent karl, men uppmanade honom att sluta upp med angreppen på oppositionen som består av goda revolutionärer.

I dag har den politiska kommissionen haft sammanträde, där Molander och jag sitter. En resolution har inlämnats av ryska och tyska delegationerna rörande Exekutivens verksamhetsberättelse. Åtskilliga ändringsförslag föreligga också bl a den norska delegationen. I eftermiddag har vi haft skandinaviskt delegationssammanträde och där har det första större slaget stått mellan Zäta och Arvid Hansen I förslaget till resolution finns en punkt om Sverige i vilken Höglund klandras, visserligen ganska milt, men i alla Ifall! så pass mycket att Zäta och hans medkumpaner naturligtvis känner det ganska ledsamt. Men Zäta slåss med frejdigt mod, kanske något för frejdigt. När Arvid angrep partiledningen för bristande aktivitet i fråga om understöd åt det norska partiet i deras aktioner i vår – de stora strejkerna, lockout etc. så svarade Z med att själv gå till offensiv. Han klandrade det norska partiet, för att detta icke hjälpt det svenska partiet, som har den starkaste socialdemokratin att slåss med. Alltså ett 6 månaders gammalt parti skall hjälpa ett 6 år gammalt och därtill ett parti som just står i den bittraste kamp mot arbetsköparna och hela det kapitalistiska samhället. Men med sådana argument kommer han väl knappast långt, åtminstone inte här i Moskva, där man inte tycker om tomma och själlösa fraser och kvasiintellektuell retorik. Men Z och hans gubbar går omkring och tror att Z klarar den här biffen – vilket han nog inte lyckas med. Sinovievs slutord kanske också får betraktas såsom ett slutord till Z och inte huttlar man alltför länge med honom ännu, om han fortsätter dansen. I morgon skall resolutionen slutbehandlas och då får vi se om han kommer med några ändringsyrkanden. I så fall går vi antagligen på en skärpning – d v s på det norska förslaget.

¹ Samuelson var en av de svenska delegaterna vid Kominterns femte kongress 17/6-8/7 1924.

² Dvs Grigorij Zinoviev.

³ De omnämnda inläggen finns återgivna i *Svenska frågan inför Internationalens forum* s. 5-26 [ingår i denna dokumentsamling, se nedan]. Se även Håkan Arvidsson, a.a., s. 133ff.

⁴ Dvs Otto Ville Kuusinen.

Programfrågan behandlas i dag och i morgon. Bucharin hade det första referatet och Thalheimer språkar i morgon. Vi får alltså se om man hinner fatta något slutgiltigt beslut i programfrågan. Det är osäkert ännu. Ingen annan kommission än den politiska har ännu börjat sitt arbete – debatten om Sinovjevs berättelse varade ju i 8 dagar och i denna deltog 62 talare.

Mer härnäst. Hej och hälsningar

– om det nu blir kongress så är det nödvändigt att vi har en hel rad positiva förslag i olika frågor. Kan du ordna så att några grabbar tar hand om den historien. Mir anser man det vara en svaghet att minoriteten icke ställt direkt positiva förslag, men det är ju ändå på det som allting kommer an till syvende och sist. Vår position hade varit bättre om vi ordnat den saken. Särskilt förbannad dr man på att vi inte har någon linje i fackföreningsfrågan. Även den fackliga samorganisationen i Norrbotten¹ skulle vi ha behandlat och klämt gubbarna ordentligt.

Partisprängningen 1924

Vid femte världskongressen var båda riktningarna i det svenska partiet representerade, och i den allmänna debatten om det internationella läget och situationen i de nationella sektionerna drabbade de båda riktningarna samman. De olika inläggen från Höglund som representerade AU-majoriteten och Oscar Samuelsson som stod för AU-minoriteten exponerar väl den skillnad i inställning visavi Internationalen och centralismen som varit huvudfrågan i de otaliga skärmytslingarna inom det svenska kommunistpartiet.

I den allmänna debatten om den svenska frågan deltog också den finländske kommunisten Otto Ville Kuusinen. Hans mycket hårda kritik bör ses som exekutivens ståndpunkt i tvisten mellan de olika grupperingarna inom det svenska partiet. Kuusinen hade redan vid denna tidpunkt en mycket framskjuten ställning i det ryska partiet och var i egenskap av finsk exilpolitiker Kominterns expert på skandinaviska frågor. Hätskheten i Kuusinens inlägg var en säker fingervisning om att det var exekutivens mening att denna gång inte skona Höglund fraktionen.

Svenska frågan inför V:te världskongressen.

Referat av Sinovjevs, Schüllers, Höglunds, Kuusinens, Arvid Hansens och Samuelsons tal.

Under femte världskongressens debatt om Exekutivkommitténs verksamhet under den gångna verksamhetsperioden berördes även meningsbrytningarna i Sveriges kommunistiska parti av flera talare. Redan i sitt inledningsanförande gav Internationalens ordförande, kamrat Grigori Sinovjev, dessa strider deras allmänna internationella och principiella bakgrund i sin kritik av högerelementen inom internationalen. Här nedan ett sammandrag av vad kamrat Sinovjev yttrade om dessa företeelser inom vår internationella organisation

Sinovjevs uppgörelse med Internationalens högerelement.

Kommunistiska Internationalen, yttrade kamrat S., består av tvenne delar. Den ena är den delen som föll från II. internationalen, de tidigare socialdemokraterna. Den andra delen är den nya arbetargenerationen, som vuxit fram före och efter kriget. Bägge beståndsdelarna ha sina svaga och starka sidor. Det är allmänt bekant, att Kommunistiska Internationalens taktik, bolsjevismens och leninismens taktik huvudsakligen föddes i kampen mot socialdemo-

¹ Ett förslag från AU-minoriteten att bilda ett fackligt distrikt i Norrbotten för att främja samarbetet mellan de lokala fackliga organisationerna hade av AU-majoriteten framställts som ett försök att spränga LO. Se Kilbom, *I hemligt uppdrag* (Stockholm 1954), s. 305. [På marxistarkivet: [I hemligt uppdrag](#).]

kraterna, mot högern, mot centristerna och det är därför också klart att leninismen i internationalen måste kämpa i första rummet mot de kvarlevor av socialdemokratien, som naturenligt även ännu existerar i Kommunistiska Internationalen. Det är emellertid mindre bekant, att bolsjevismen fört stora strider mot andra avvikelser, emot de avvikelser, som man benämner ”vänster” eller ”ultravänster”. Det finnes intet mera ”vänster” än leninismen, än den *revolutionära* marxismen. Men man kallar just dessa avvikelser vänster. Nu anser jag: mot dessa ”vänster”-avvikelser har bolsjevismen redan före revolutionen genom år utkämpat häftiga fejder och även i Kommunistiska Internationalen har dess grundare och mästare, kamrat *Lenin*, fört stora strider mot dessa s. k. ultravänstra avvikelser i internationell omfattning, och även K. I:s exekutivkommitté måste göra det för närvarande.

Exekutiven har kämpat, fortsatte kamrat Sinovjev efter att ha gjort en kort överblick på de kongresser, vilka internationalen passerat, har kämpat mot såväl höger- som vänsteravvikelser, ty ”självkart kan man med största resultat bekämpa de så kallade ultra-vänstra avvikelserna, om man strider mot de verkliga opportunistiska felen och synderna”.

Marxismens, leninismens, väsen kräver först att man förstår den och godkänner helt och fullt utan förbehåll och reservation.

Kampen mot högeravvikelserna.

Mellan fjärde och femte kongresserna har i Internationalen utkämpats en het riktningssstrid. I Frankrike kom kampen mot Frossard. Han verkade i det franska partiet som ett plåster, som dragit med sig allt det onda och dåliga i partiet, när han lämnade detsamma. (Han har nu, i juli 1924, redan officiellt hamnat hos socialdemokraterna. ö. a.)

”Den andra striden vi hade, som ledde till en splittring, var kampen mot det *norska arbetarpartiet*. Det var ett utpräglat halft reformistiskt, halft högernationalistiskt parti. Det är fullt klart att Lian, en av partiets ledare och ordförande i landsorganisationen, är en helt vanlig socialförrädare. Det måste helt säkert även kamrat Höglund nu tillstå.

I *Sverige* måste Exekutiven korrigerat det svenska partiets lednings högerströmningar. I vad mån det givit resultat, kan ännu ej bedömas.

Även i det tyska partiet ägde det rim en kamp mot höger.”

Sinovjev berörde därefter den ryska partidiskussionen. Den ryska partikongressen hade karakteriserat högeravvikelserna som småborgerliga förvillelser.

Sådana förvillelser och avvikelser hade även gjort sig märkbara i Frankrike (Roseter, Souvarine), i Amerika, i England etc.

”Under detta år måste vi föra 90 procent av vår strid mot dessa ”höger”-avvikelser. Jag tror, att detta måste ske även på denna kongress. Jag tillstår redan från början; att ju mer man studerar dokumenten från våra broderpartier, desto mer ser man att **farorna från höger icke får underskattas, att de är större än vi föreställa oss.**

De är större icke därför att vårt folk är dåliga människor – människan är i allmänhet mycket bra – utan emedan detta kommer av det nuvarande tidsavsnittet av världshistorien. Vi genomgå f. n. en period mellan tvänne vågor av revolutionen och det är helt naturligt, att det i denna period dyker upp faror från höger. Socialdemokratins kvarlevor vårt eget läger är större än vi tidigare föreställt oss.”

Efter en översikt över det världsekonomiska läget kom Sinovjev in på det politiska världsläget. Detta karakteriseras av den nya pacifistiska faran, av de demokratiska illusioner, som väckas till livs av alla borgerliga vänster- och arbetarregeringar.

Socialdemokratien har i en hel rad av länder blivit bourgeoisins tredje parti, blivit en flygel av fascismen.

I sitt skärskådande av de taktiska problemen uppehöll sig Sinovjev särskilt vid de felgrepp, som gjorts ifråga om enhetsfronttaktiken. Den är en metod att mobilisera massorna, att avslöja de socialdemokratiska ledarna. Det är en *revolutionens* taktik i den långsamma kampens period, men flera kommunister har gjort den till en *evolutionens*, en opportunistens taktik mot den revolutionära taktiken.

Efter att ha tagit upp problemet arbetare- och bonderegering till diskussion och behandlat läget i K. I:s större och politiskt mest betydelsefulla sektioner omnämnde Sinovjev en del fall av disciplinbrott.

”Vi har under den gångna tiden haft en del fall av disciplinbrott. Vi hade t. ex. sådana disciplinbrott från högersidan, som då Höglund understödde Tranmael, och från vänster, då Bordiga avböjde att mottaga mandat till parlamentet, ehuru partiet och Exekutiven krävde detsamma.

Vi försökte att stilla likvidera dessa fall, då vi värderade dessa kamrater personligen. Höglund visade sig under kriget som en god revolutionär Bordiga har också sina stora förtjänster. Men jag säger öppet, att on kongressen ej skaffar garantier för att liknande disciplinbrott icke åter upprepas, kan vi ej taga hela ansvaret på oss. Vår disciplin måste nu vart ännu mera skärpt än under Lenins livstid. Vi får ej se tillbaka, utan måste blicka framåt och skapa ett *världsparti*, en internationell exekutivkommitté, ett internationellt ledande organ. Ingen skall våga att tala om skyddandet av blott den ”formella disciplinen”. Då är vi två-och-enhalv-internationalen, då är vi ej fullbordarna av Marx' och Lenins testamenten, då är vi ej mycket bättre än Crispian. Vi måste kämpa för ett enhetligt kommunistiskt parti utan fraktioner och utan grupperingar.

Schüller (Ungdomsinternationalen).

Kamrat Schüller (Ungdomsinternationalen), yttrade i sitt anförande följande om svenska frågan:

I Sverige har kamrat Höglund gett minoriteten, som står på Kommunistiska Internationalens grundval, ett ultimatum, och då han ej erhöll något tillfredsställande svar inkallade han en partikongress till en tidpunkt, vid vilken världskongressens beslut ej är kända. Världskongressen måste åtminstone kräva ett uppskjutande av den svenska partikongressen.

Z. Höglund om norska frågan och den svenska partikrisen.

Z. Höglund:

Till frågan om enhetsfronttaktiken skall jag be att få anföra: det fanns en tid då det svenska partiet försökte att bilda enhetsfront ej blott med de socialdemokratiska och syndikalistiska massorna utan även med deras ledare. Men det blev tämligen snart klart, att enhetsfronten blott kan komma underifrån. Vi gör oss icke längre några illusioner om möjligheten att kunna vinna de socialdemokratiska eller anarkosyndikalistiska ledarna för enhetsfronten. Under den socialdemokratiska regeringens tid bekämpade vi skarpt dess missgrepp och antiproletära politik. Vi understödde och älskade denna regering med indiankvinnornas kärlekskonst; som spottar och klöser. Den svenska socialdemokratin har för länge sedan blivit, vad Sinovjev kallade för det tredje borgerliga partiet. Den vill nu genomföra till och med en återutveckling av järnvägsväsendet från statskapitalistisk till privatekonomisk organisation. Vid den nyss avhållna socialdemokratiska partikongressen slöt man med leverop för fosterlandet. Det karaktäriserar tillräckligt detta borgerliga parti.

Det är möjligt, att vi kommunister samman med socialdemokraterna kommer att erövra majoriteten av andra kammaren vid de stundande valen. Då uppstår frågan: kan en kommunist inträda i en socialdemokratisk regering? För oss har denna fråga blott teoretiskt intresse – praktiskt föreligger den icke redan av det skälet, att socialdemokraterna icke skulle komma att inbjuda oss att ta säte i deras regering. Enligt sitt väsen kommer de att orientera sig åt höger. Det svenska partiet kommer helt visst att ta ställning mot ministerkommunismen. Men det

hindrar icke, att undantagssituationer kan tänkas i ett land, under vilka en tillfällig förbindelse i en arbetar- och bonderegering kunde gagna proletariatets sak. Visserligen måste denna regering närma sig en pseudonym för den proletära diktaturen. Men under en pseudonym kan man skriva friare än under eget namn, och man bär icke samma ansvar. Det är emellertid nödvändigt, att kongressen uppdrar klara riktlinjer i denna fråga.

Konflikten med Exekutiven i norska frågan.

Sinovjev anspelade på min hållning i norska frågan ”Man måste förstå, att även som minoritet visa disciplin”, sade han. Ja väl, min hållning var en indisciplinär protest – en otillåtlig protest, det kan jag medge – mot åtgärder från exekutivens sida, vilka vi i Sverige betraktade som okloka och oriktiga. ”Höglund måste nu erkänna, att Lian är en socialförrädare”, säger han. Men jag har aldrig påstått, att Lian är en kommunist. Nej, vi visste allt sedan hans ställningstagande 1920, att han icke är det. Men det var just den nuvarande ledningen för det norska kommunistiska partiet, som den gången skyddade honom. Jag har aldrig varit principiellt eller politiskt på samma linje som Tranmael. Men jag var mot splittringen av det norska arbetarpartiet i dåvarande läge. Men splittringen blev ett faktum, och sedan dess har det norska arbetarpartiet än mer än tidigare avlägsnat sig från Komintern. Det måste öppet medges. Den konflikt, som det svenska partiet haft med exekutiven i denna fråga, likviderades redan i december, och det finns ingen mening i att åter gräva fram det förgångna. Vårt parti har sedan december helt solidariserat sig med det norska broderpartiet och det består, hoppas jag, inga dissonanser mellan oss.

Den svenska partikrisen.

Inom det svenska partiet existerar inga principiella, politiska eller taktiska differenser. Men en rad grova disciplinbrott, som sammanhänger med våra decentralistiska och lokalistiska traditioner, har tvungit oss att inkalla en extra kongress för att genomföra den mest elementära partidisciplin. Partidisciplin är ett sent begrepp i den skandinaviska arbetarrörelsens historia. Kamrat Schüller menade i sitt anförande, att kongressen inkallats alltför tidigt efter världskongressen för att man skulle kunna hinna ta ställning till dess beslut. Men vi har redan en gång uppskjutit kongressen just för att kunna medhinna behandlingen av även denna fråga. I september skall valen till andra kammaren äga rum. Det är högt på tiden, att partiet kan inträda i valrörelsen som ett enhetligt och slutet parti. Därför avvisar vi på det bestämdaste tanken på att uppskjuta kongressen, emedan det skulle blott skada vårt deltagande i valen och befrämja partiets fraktionella sönderfallande. Tag hoppas att Sinovjevs gyllene ord: ”man måste förstå att även som minoritet vara disciplinerad”, gäller icke blott för det svenska partiets majoritet i dess förhållande till Exekutiven utan även för den svenska partiminoriteten i dess förhållande till vårt parti.

Opportunism och politiskt självplågeri.

Nu till frågan om opportunismen. Man har förebrått det svenska partiet opportunistiska tendenser. Även partivän Varga fruktade i sitt tal, att han skulle betraktas som opportunist. Ja, man har berättat mig att t. o. m. Bucharin av vissa vänsterradikala tyska partivänner stämplas som en oförbätterlig opportunist. Jag är alltså i godt sällskap. Blott kamrat Sinovjev felas ännu, men han kommer väl så småningom efter. Han drog ju de politiska slutsatserna nr det ekonomiska resonemang som Varga förde. Men om Varga fruktar att bli betitlad opportunist, då måste vät en liten opportunistisk djävul gömma sig även hos Sinovjev. Men, kan jag i sällskap med Varga, Bucharin och Sinovjev fara till opportunismens dödsrike, då är jag ganska belåten... Allvarligt talat, vi borde ej laborera allt för mycket med dessa ”opportunistiska” etiketteringar, eljest befins de kanske vara ur kraft i det ögonblick, då vi verkligen skulle behöva dem. Måhända har kommunister i Sverige och i andra länder gjort sig skyldiga till opportunistiska avvikelser. Det är fara och man må ej ingripa däremot. Men det är också

en fara, om man ständigt ser blott faror inom de kommunistiska partierna, om man stirrar sig blind på dessa faror, bländas av dem. Självkritik är en god sak – ingen har lärt oss detta bättre än vår oförgätlige ledare Lenin – men självkritik morgon, middag och kväll blir dock för mycket av det goda. Den får icke urarta till en mani. Vi måste dra en gränslinje mellan felfinnande och feluppfinnande. Eljest kommer vi att fullständigt fläka sönder oss själva. Vi måste vara icke självplågande flagranter, som i sin egen kropp se fienden till saligheten, utan hårda gladiatorer som riktar kampen mot kapitalismen.

Partivänner! Det svenska kommunistiska partiet hör med hjärta och blod samman med Sovjet-Ryssland och den kommunistiska internationalen. Vi vill eftersträva att även i Sverige bilda ett gott verkligt kommunistiskt parti med en järnhård disciplin, den nödvändiga förutsättningen för segern.

Kuusinen om den allmänna taktiken och de skandinaviska förhållandena.

Kuusinen: Värderade kamrater! Jag skulle vilja tala emot kamrat Höglunds uppfattning, men dessförinnan säga några ord om den allmänna diskussionen rörande taktiken.

I den finska delegationens namn uttala vi vår fullständiga enighet med den politiska ståndpunkt, som kom till uttryck i kamrat Sinovjevs rapport. Jag vill i korthet söka förklara vad vi ha att betrakta som den sista tidens viktigaste lärdom och den närmaste tidens viktigaste uppgift.

På fjärde världskongressen hörde vi kamrat Lenins sista uppmaning till de utländska kommunistiska partierna, vilken lydde: *Lär*, isynnerhet av den ryska erfarenheten! Ett andra högst viktigt ledmotiv var kamrat Sinovjevs uppmaning: Utveckla Kommunistiska Internationalen till ett världsparti! Dessa båda uppmaningar riktade då, liksom fallet var på andra kongressen, återigen uppmärksamheten i främsta rummet på vår egen organisations utveckling. På tredje kongressen hade vi riktat vår främsta uppmärksamhet utåt, på uppgiften att erövra massorna. Denna uppgift blev i praktiken ej blott under perioden mellan tredje och fjärde kongressen, utan också långt efter fjärde kongressen, stående i förgrunden. Först nu känna vi djupt nog behovet av att bolsjevisera våra organisationer, de enskilda partierna och hela internationalen. Av de hårda erfarenheterna i Tyskland och Bulgarien ha vi lärt känna denna nödvändighet

Lär av leninismen!

”Lär er,” sade kamrat Lenin, ”att tillgodogöra er en del av de ryska erfarenheterna !” Vi kunna nu närmare säga: ”Lär av leninismen !” Men vilken metod är bäst för ändamålet? Den bästa metoden är väl att *lära genom kampen*. Ryska kommunistiska partiets erfarenheter är kamp-erfarenheter. Av dessa erfarenheter, av praktiken och av leninismens teori skula vi lära. Naturligtvis icke mekaniskt efterapa – däremot varnade också kamrat Lenin, utan genom ständig revolutionär aktivitet skola vi kämpa – kämpa för att lära oss segra. Ty leninismen är den proletära konsten att segra.

Hur gick det i Tyskland förliden höst Partiet uträttade ju vid det tillfället mycket nyttigt; det samlade också vapen, ja till och med slipade dem, men en sak underlät det: det kämpade ej. Det var enligt min mening det förnämsta felet. *Hur* man skulle ha kämpat, det är en speciell tysk fråga, på vilken jag i detta sammanhang icke vill ingå. Men den allmänna lärdomen är, att man hade bort kämpa, på ett eller annat sätt. Det var detta partiledningen framför allt icke gjorde.

När jag hör högra flygeln, hur den framhåller nödvändigheten av reträtten förliden höst, börjar jag misstänka, att den menar något annat än en revolutionär reträtt. De revolutionära kampformerna, formerna för strategin och taktiken, kunna visserligen vara mycket olika. Det finnes

strejker, demonstrationer, väpnade resningar o. s. v., det finnes former för offensiv och defensiv, angrepp och reträtt. Men alla dessa former måste för det kommunistiska partiet vara kampformer. Under alla förhållanden måste det kommunistiska partiet visa sig kampdugligt. Kamplöshetens metod, kapitulationen utan strid, är ju socialdemokratins metod.

Det är nu ett faktum; att K. P. D:s högerledning icke kämpade förliden höst. Ännu mer: den motsatte sig varje kamp. Däri bestod dess grundfel. Det kan icke heller säga, att det var maktlöst; det har lyckats göra vad general von Seeckts hela grupp ej förmått: det har lyckats förhindra nästan alla massaktioner av proletariatet hösten 1923.

(Mycket riktigt!)

Vankelmodet – en opportunistisk tendens.

Varför gjorde det så? Det är en sekundär fråga, huruvida det icke vågade, icke förstod, eller icke ville. Jag tror, att det stod ännu sämre till: Kampoduglighet i det avgörande ögonblicket, i denna tendens till vankelmod och sabotage i den revolutionära kampen ser jag en opportunistisk tendens. Det finnes också en äkta vänsteravvikelse. Kamrat Sinovjev citerade kamrat Lenins geniala yttrande om den äkta vänsteravvikelsen; en tendens hos äkta revolutionärer, som vilja kämpa blint utan hänsyn till förhanden varande verkliga stridsförhållanden. Endast detta erkänna vi såsom en verklig vänsteravvikelse. Men ofta döljer sig under de revolutionära fraserna en maskerad opportunistisk tendens, en maskerad tendens att sabotera kampen.

När högerkamraterna med ett visst förakt tala om det nuvarande tyska kommunistiska partiet, måste jag säga: i ett avseende förefinnes en väsentlig skillnad mellan det kommunistiska partiet sådant det nu är och sådant det var för ett år sedan. Det tyska partiets väsen och karaktär är nu helt annorlunda än för ett år sedan; det äger nu en kampkaraktär, ett kampväsen. Det är likväl icke allt, men det är den rätta utgångspunkten, den riktiga grundvalen för partiets vidare utveckling.

Vad är enhetsfronttaktik?

Vad är enhetsfronttaktik? Betyder det icke kamp: Även här är felet det, att många kamrater åtminstone i praktiken, icke uppfatta enhetsfronttaktiken så, som om det gällde en kamp. Det är likväl absolut oriktigt. Vi önska klasskampens enhetsfront, icke frasens. Vi mena med vår definition av denna taktik, att det är en metod för agitation bland massorna och mobilisering av massorna för kampen och i kampen. Endast så kan den uppfattas riktigt. Före kongressen i Frankfurt sade en av de ledande kamraterna i den förra partiledningen: "Hela uttrycket enhetsfronttaktik är så komprometterat av Tysklands revolutionära arbetare, att man borde välja ett annat uttryck. Genom den senaste praktiken med partiets ledning ha kamraterna fått en sådan uppfattning om dess betydelse, som om den vore något slags "taktik" i motsats till kamp." Ont så är, sade jag till kamraten i fråga, så kan ni behöva ett annat uttryck; kanske "bolsjevikisk enhetsfrontmetod" eller något dylikt. Han var enig med mig därom, och det nämndes också i resolutionen på partidagen i Frankfurt. Icke heller Sinovjevs riktiga ord, att enhetsfronttaktiken betyder en manöver i allmänt historiskt avseende, får man misstyda så, som om det vore blott skenbar och icke verklig kamp. Hela denna taktik måste alltid genomföras i samband med revolutionära massaktioner.

Det norska arbetarpartiet ville ej kämpa.

Nu några ord om Skandinavien. I Norge hade vi som ni vet ännu för ett år sedan ett arbetarparti, som ägde det fundamentala felet att det ej ville kämpa och t. o. m. saboterade sin egen revolutionära utveckling. På den utvidgade exekutivens sammanträde sade vi till kamraterna Tranmael och Höglund, vilka kommit hit för att bringa K. I. på rätt spår: "Kamrater, ni har fel

att korrigera hemma hos er själva. Ni står nu vid en skiljeväg och måste se till, att, ni icke själv råka på orätt spår.”,

Vi lyckades icke bringa Tranmael på rätt spår. I Norge övades sabotage mot alla K. I:s beslut och den kommunistiska minoriteten blev systematiskt undertryckt. Under panikstämningen efter det tyska nederlaget övergick denna sabotage hos ledarna i norska arbetarpartiet till en fräck fanflykt. Det var omöjligt att längre tolerera den opportunistiska partiledningens strävanden. Exekutiven måste kräva ett klart ställningstagande av densamma: antingen för ett lojalt samarbete med K. I. enligt världskongressens beslut eller också öppen brytning med internationalen. Det var att förutse, att i händelse av en brytning med Komintern från denna partilednings sida en del mycket goda arbetarelement tills vidare hellre skulle gå med Tranmael och Lian et consortes, än stanna inom K. I. Men faran förelåg, att vi eljest skulle prisgiva våra kommunistiska led åt förintelsen och därmed bli utan varje organiserad kraft i Norge. Och så kom klyvningen till stånd. Vi ha intet att ångra. Om vi därvid begingo några fel, så är det endast sekundära taktiska fel vid genomförandet av de enskilda besluten. – Själva beslutet var nödvändigt.

Tranmaelpartiet har nu fräckt ställt sig på arbetsköparnas sida.

Vid de senaste arbetskonflikterna, vilka varit de första revolutionära strider i den norska klasskampens historia, i vilka nästan dagligen polisöverfall på strejkande arbetare förekommo, fingo vi se, att Tranmaelpartiet slutligen helt fräckt ställde sig på arbetsgivarnas sida och uppträdde mot kampens fortsättande. Genom sitt aktiva deltagande i dessa strider har vårt unga kommunistiska parti visat sig som ett gott kommunistiskt massparti.

I det svåra ögonblicket på hösten 1923, då klyvningen i Norge kom till stånd, uppträdde kamrat Höglund med ytterst häftiga och illojala angrepp mot Exekutiven och Norges Kommunistiska parti. Jag skall icke göra några citat ur dessa angrepp. Kamrat Höglund känner redan själv, att han den gången handlade ganska otillåtligt. Men då han nu påstår, att han aldrig försvarat Lian et consortes, måste jag säga, att det icke är sant. Han skrev bl. a. ordagrant följande: ”Utan tranmaeliterna kommer det kommunistiska partiet att vara maktlöst, utan dem kan den norska arbetarklassen icke segra, utan dem är kommunismen i Skandinavien svag.” Detta är ju försvar nog. Och då kamrat Sinovjev i sin artikel sade, att man icke kunde släpa med ålla dessa sabotörer inom K. I., att K. I. icke var någon Noaks ark, som skulle i sig uppsamla alla opportunisterna i världen, svarade Höglund följande: ”Även jag anser, att internationalen icke skall vara någon Noaks ark. Men några djurarter för mycket är bättre än inga djur alls, och dit tenderar ultimatumpolitikens utveckling. Bristen på högre utvecklade djur börjar bli betänkelig inom internationalen.”

Partiledaren skall sträva att klarlägga frågorna.

Från Sverige har hela internationalen endast sällan hört något. Egentligen ha vi aldrig behandlat den skandinaviska frågan riktigt grundligt. Kanske kan detta ske nu i kommissionen. Kamrat Höglund sade, att det i det svenska partiet icke finnes några opportunisterna och inga principiella meningsskiljaktigheter. Jag tror, att han därvid glömt bort den goda bolsjevikiska regeln (eller också icke känt den) att partiledaren av eget initiativ skall sträva att klarlägga frågorna och icke nedtysta dem och att han vid bestående differenser har att söka de principiella skiljaktigheterna. Kamrat Höglund gör tvärtom.

Om vi hos Höglund tillfälligtvis konstaterat uttalanden till försvar för religionen och pacifismen eller angrepp mot K. I:s centralisation, så måste vi säga oss: det är fråga om något mycket principiellt även vid de svenska partidifferenserna. Jag lägger stor vikt vid dylika visserligen symtomatiska företeelser, såsom vid kamrat Ströms nyligen utkomna bok om den ryska revolutionen, vilken av kamrat Höglund erhöi reklam såsom varande ett äkta

marxistiskt verk, men som är lika ren från all marxism som en vanlig följetong i den liberala pressen. Men det är inte så viktigt. Jag har redan tidigare tagit i anspråk åt de svenska kamraterna en liten ”rätt till avvikelser”. De kunna ursäktas med den omständigheten, att i det landet situationen ännu aldrig varit revolutionär, att utvecklingen icke fortskridit så långt, att man av de svenska kamraterna kan fordra samma kampmogenhet som av tyska partiet. Det är helt naturligt. Sverige ligger långt norrut, där finnes som bekant stora järngruvor och ni vet att magnetnålens avvikelse där är tämligen stor. Man kan därför icke heller ställa alltför stora krav på partiet. Men en sak få vi icke tillåta partiledningen, nämligen fasthållandet vid denna praxis av systematisk kamplöshet och sabotage av den revolutionära partiaktiviteten.

Var är svenska partiledningens revolutionära initiativ?

Denna tendens kommer till uttryck i majoritetens inom den svenska partiledningen verksamhet. Det är mycket möjligt, att kamrat Höglund ej är medveten därom, mycket möjligt, att han själv tror att han vill kämpa och att han icke saboterar. Men om han tror det, så är det ett misstag. Han kämpar icke. Sedan hur många år har någon hos honom sett ett revolutionärt initiativ? Det är endast en fras när han står här och säger, att ”vi skola vara gladiatorer och kämpa mot kapitalismen.” På vilket område kämpar ni? Kanske på det fackliga området? Det vore det svenska partiets viktigaste arbetsfält, på detta område skulle striden upptagas mot socialdemokratin. Vad har den svenska partiledningen uträttat på detta område? Nämn mig ett enda exempel sedan fjärde världskongressen, så skall jag inte säga någonting mer. En del enskilda partikamrater i Sverige, isynnerhet bland oppositionen, utveckla aktivitet inom fackföreningarna. Men det föreligger intet initiativ från partiledningens majoritet och ingen leder denna kamp, lika litet som partiets omorganisation; snarare saboteras denna.

Kampen mot socialdemokratin försummas överhuvud taget av partiledningens majoritet. Då Branting var i regeringen – förde ni då någon riktig kamp emot honom? Säg, hur har ni kämpat mot honom? Jag har ej sett till någon kamp, fastän jag regelbundet följer med den svenska pressen. Och då för icke länge sedan ett socialdemokratiskt parti kom till makten i Danmark – då kunde man med säkerhet väntat, att kamrat Höglund skulle säga något berömmande om denna regering omedelbart. Och det skedde också. Jag läste av honom ett lovtal över denna regerings pacifism. De socialdemokratiska ministrarna i Danmark säga själva, att de icke önska någon fullständig avrustning, utan endast en minskning av den danska armén. Men vad skriver då kamrat Höglund:

”Det är av stort intresse att erfara, att den nya socialdemokratiska Stauningministären i Danmark har för avsikt att börja en fullständig avrustning i Danmark och etablera den folkrättsligt nödvändiga polisvakten vid gränsen och på havet. Det socialdemokratiska militärbudgetförslaget beräknas kräva 7,6 millioner kronor årlig utgift.

Den danska socialdemokratin befinner sig i precis samma parlamentariska läge som den svenska, d.v.s. den är ännu i minoritet. Detta hindrar den likväl icke, att inför riksdagen intaga en klart antimilitaristisk ställning. Den bluffar icke med ”neutralitetsförsvar”, utan kräver endast ett försvar som är nödvändigt för att markera en eventuell kränkning av neutraliteten, men som icke kan draga in landet i krigiska äventyr.

Den bluffar icke med att säga, att det vore en opraktisk politik att kräva avskaffandet av hela militärväsendet, utan säger folket den nakna sanningen; försvaret är odugligt utåt, och farligt inåt; en last och börda fri arbetarklassen. Därför måste det försvinna.”

Var nu goda och lägg märke till detta Höglunds uttalande! De danska kommunisterna frågade den socialdemokratiska försvarsministern Rasmusen, ont han vill använda, militären mot arbetarna och han svarade ordagrant:

”Ja visst, därom äro vi fullkomligt på det klara, men militären skall användas mot såväl arbetarklassen som mot varje annan klass, då ett försök göres att trotsa samhällsordningen. Ni kan vara övertygad om, att var och en som försöker kränka lagar och förordningar också skall få med militären att göra.”

Hur kan kamrat Höglund utan ett ord av kritik försvara en sådan skurk och hos en sådan skurk upptäcka något berömvärdt; (Sinovjev: Mycket riktigt!)

Höglunds kamp mot minoriteten bör ej opåttalt få fortsätta.

Kamrat Höglund kämpar på ett enda område i Sverige, nämligen i den inre partikampen mot minoriteten, som vill utbilda partiet till ett klasskampparti, samt mot ungdomsorganisationen, som har samma mål. Denna systematiska kamp bör enligt min mening icke få fortsätta utan ingrepp från exekutiven. Kamrat Höglund sade här och åberopade sig på kamrat Sinovjevs ord, att minoriteten måste underordna sig. Javisst, det är en god regel, men man skall icke taga den så formellt, att den nuvarande majoriteten på en röst inom svenska partiledningen – vilken representerar en liten minoritet inom Komintern, icke skulle foga sig efter den *internationella disciplinen*. Det har denna s. k. majoritet hittills glömt. Och när kamrat Höglund hotar oppositionen med allehanda åtgärder, t. o. m. uteslutning, såsom fallet var efter kamrat Schüllers tal – han sade till kamrat Schüller, att om icke partikongressen kom till stånd genast, redan före valen i Sverige, vore han tvungen att t. o. m. utesluta minoritetens representanter – detta har kamrat Schüller själv berättat för mig – så måste vi bestämt förklara, att Kommunistiska Internationalen icke tillåter dylika metoder. Vi måste här behandla de principiella skiljaktigheterna inom ert parti och sedan försöka utjämna dem. Vi vilja alls icke förlora kamrat Höglund, såsom vi förlorade Tranmael. Men just i det syftet, att få behålla honom hos oss, måste vi kalla honom till ordningen; vi måste säga honom: ”Gå icke bort från fronten, utan vänd tillbaka till fronten.”

Bolsjeviseringen har börjat.

Och till sist: Om vi göra en överblick över den senaste utvecklingen inom samtliga våra sektioner, icke blott över det svenska partiet – så måste vi dock medgiva, att en *början till bolsjevisering* redan är för handen. Man kan inom många sektioner konstatera en säker, om också långsam, stegring av aktiviteten. En viss förbättring inom partiorganisationerna är märkbar. Delvis spåras också en ny kampkaraktär hos vissa kommunistiska partier och på grund därav också en ökning av kommunismens inflytande på massorna. Att fortsätta denna tendens med all energi är vår uppgift. Med ett ord: jag betonar det goda, gamla, i praktiken ofta bortglömda ordet: *kämpa!* Vi måste efter kamrat Lenins anvisningar lära oss kämpa bättre, riktigare. Vi måste kämpa, för att lära oss segra.

Arvid Hansen om det internationella läget och svenska partiet.

Arvid Hansen:

I de teser, som det tyska kommunistpartiet antog i Frankfurt, finna vi följande betydelsefulla sats: ”Kommunistiska Internationalen växer i det den frigör sig från resterna av arvet från socialdemokraterna.” Denna sats innehåller huvuduppgiften för femte världskongressen.

Reformister och halvreformister över hela världen triumferade över det bulgariska och det tyska nederlaget. Med mycken skadeglädje ropade t. ex. tranmaeliterna i Norge, att de ortodoxt marxistiska, testrogna partierna i Bulgarien o. Tyskland ha gett vika. Men i trots därav komma vi att kallblodigt säga sanningen sådan den är. Vi vilja icke hemlighålla de fel, som begåtts. Vi vilja icke dölja, att det i våra led existerar teoretiska och taktiska villfarelser, ja till och med baciller från **en organisk opportunism, som söka tränga in i Kominterns kropp.**

Med djup smärta ha vi sett, att våra mest prövade avdelningar icke kunnat fylla sin uppgift i den revolutionära kampen. Vi ha sett det engelska partiet stå som passiv åskådare till blodiga strider. Vi ha sett ledarna för det bulgariska partiet proklamera sin "neutralitet" gentemot en politisk klasskamp av avgörande betydelse. Vi sko i oktober 1923 en kapitulation utan kamp i Tyskland. Vårt parti i Norge har gratulerat det tyska kommunistpartiet för dess definitiva likvidering av brandlerismen. Vi ha gjort det ur den internationella revolutionära arbetarrörelsens synpunkt. Det är den femte kongressens uppgift att likvidera brandlerismen såsom internationell företeelse.

De enskilda partierna och hela Komintern måste helt öppet uppställa denna fråga: Varför ha våra partier gett vika i det avgörande ögonblicket Vad var det, som fattades dessa partier? Vi veta, att en felaktig teoretisk inställning förelåg: En revision av den kommunistiska stats-teorin, en oriktig uppfattning av arbetarklassens och det kommunistiska partiets förhållande till bönderna, en falsk och mycket farlig teori om passivitet, teorin om massornas spontanitet o. s. v. förelåg också. Vi veta, att en falsk opportunistisk taktisk inställning inspirerade ledningen i dessa partier, att den radekska illusionen om att socialdemokratin kommer att gå ett viktigt tycke väg tillsammans med revolutionens parti, ledde till en ödesdiger koalitions-taktik gentemot reformisterna. Men det var icke endast den riktiga teorin och en riktig taktik, som felades. Det **brast beträffande den bolsjevikiska stridsandan, som är nödvändig** för varje segerrik kamp, i den akuta revolutionära situationen saknades den subjektiva viljan att angripa bourgeoisin.

I sitt stora skönlitterära verk om den ryska revolutionens historia har den svenske partikamraten Ström sökt ge en analys av den slaviska folksjälen, jämförd med de västeuropeiska arbetarna. I Ryssland, liksom överhuvud taget i Östeuropa, skriver Ström, är partiet, den politiska organisationen, helig och att tjäna den är en plikt. I Vesteuropa är allt detta annorlunda. "Där äro de ekonomiska organisationerna viktigast." Där måste man "följa en annan taktik välja andra metoder och vägar." Partikamrat Ström, Zeth Höglunds medregent i Sveriges kommunistiska parti representerar här det principiella avvisandet av idén om de vesteuropeiska partiernas bolsjevisering, denna idé, som är våra nederlags viktigaste facit. Det rör sig icke om kamrat Radek, om att vi uppställer det utopiska kravet, att de kommunistiska partierna ögonblickligen i ordets egentligaste betydelse skola organisera revolutionen. Vi vilja ej ställa partierna inför uppgifter, som de icke kunna lösa. En kritisk analys av det inre läget inom Komintern visar emellertid icke endast att några av våra bästa avdelningar varit ur stånd att organisera en segerrik revolution. Det finnes sektioner, eller åtminstone grupper, som tveka även när det gäller kampen om de dagsaktuella kraven. Det synes som det i det tjeckoslovakiska partiet förefinnas dylika tendenser. Massorna äro passiva, vi kunna icke kämpa, vi måste först samla stora massor omkring oss. I Norge ha vi haft passivitetsteorin i en annan upplaga. När det gällde metallarbetarnas hjältemodiga kamp, var det en del som resonerade så här: Kampen är meningslös. Arbetsköparna ha med stöd av lagar och index på diktatoriskt manér sänkt lönerna med 5 procent. Det är för arbetsgivareföreningen en prestige-fråga, en maktfråga. Bakom arbetsgivareföreningen står den borgerliga staten. Om vi icke äro i stånd att krossa arbetsgivareföreningen och staten, d.v.s. genomföra en segerrik revolution, är det ingen mening i att fortsätta kampen. Strejken är i alla fall dömd att misslyckas. Järnarbetarna kämpade och komma framdeles att kämpa för att avlägsna strejkbrytarna från arbetsplatserna. En dylik paroll var ur samma synpunkt rent av löjlig. Strejkbrytarna äro på grund av regeringens kungjorda beslut icke att betrakta som strejkbrytare.

Vi äro ännu icke i stånd att störta regeringen, att genomföra revolutionen. Alltså är det rena galenskapen att föra en dylik kamp mot strejkbrytare, som stå under regeringens beskydd. Denna passivitetsteori är i Norge ett beklagligt stadium, men det är nödvändigt att snarast

möjligt övervinna liknande tendenser i andra länder. I motsatt fall ha vi ingen garanti för att våra partier icke vika undan även för en skärpt dagskamp.

Det finnes sektioner som knappt ens lärt sig att bedriva revolutionär agitation och propaganda. Om vi icke lära oss det, hjälper det ej stort, om vi t. ex. få en daglig tidning i England.

Det finns sektioner, som stå på ett ännu lägre stadium, **som svika även när det gäller att förstå den skärpta kampen i grannländerna**, men likväl i artiklar och tal ställa sig solidariska med broderpartiernas aktioner. Till denna fjärde kategori hör tyvärr ännu det svenska partiet under kamrat Höglunds ledning. För alla dessa kategorier av Kominterns avdelningar måste femte kongressens paroll lyda: bolsjevisering av deras propaganda, agitation och aktion. Parollen måste vara, att skapa en verklig bolsjevikisk anda inom Vesteuropas kommunistiska partier. Det gäller att avlägsna alla förräderibacillerna, som härröra från II. Internationalen.

Ännu ett par ord om ställningen i Skandinavien.

Sedan den fjärde världskongressen ha vi i Skandinavien haft en del händelser, som äro av betydelse för Kommunistiska Internationalen i dess helhet. Vi ha den skärpta klasskampen i Norge. Med järnarbetarnas hjältemodiga strid, som fördes med kommunister i spetsen, med mobilisering av alla maktmedel från kapitalisternas och statens sida mot arbetarnas strider, med arbetarnas skärpta fysiska kamp mot strejkbrytare och polis, med bildandet av fascistiska fosterländska föreningar under parollen ”enhetsfront mot Moskva”, med bildandet av det vita gardet i Kristiania, vilket med regeringens samtycke importerar kulsprutor till bruk mot den norska arbetarklassen, med parollen om arbetarnas beväpning, såsom konkret organisatorisk uppgift från vårt partis sida, har det mest demokratiska av alla länder inträtt i den revolutionära klasskampens period. Under den skärpta klasskampen skall till och med kamrat Höglund nödgas medgiva, att det, i Norge endast finnes ett kommunistiskt parti, den Kommunistiska Internationalens avdelning. Höglund kommer, om han icke vill frångå Kominterns grundval, att **nödgas öppet erkänna, att tranmaelismen gjort fullständig bankrutt som revolutionär riktning i Norge.**

Kamrat Radek yttrade på sin tid om Tranmael, att han hade kommit till III. Internationalen på falskt pass. Det är alldeles riktigt. Tranmael har aldrig varit kommunist. Fakta från de senaste kampåren i Norge ha gett oss fullt komligt rätt. Tranmael bröt med Komintern, därför att han icke ville föra revolutionär arbetarpolitik i Norge. Hans kamp mot de kommunistiska principerna, hans återvändande till en trots allt pacifistisk militär-strejklinje, hans kamp mot enhetsfronten, – allt detta är objektivt en förbrytelse mot den norska arbetarklassen. Tranmael har aldrig på allvar gett sin anslutning till de kommunistiska principerna och riktlinjerna. Vi vilja icke därför påstå, att han begått förräderi mot dessa principer. Han bara maskerade sig lite för skickligt. Hans fyraåriga medlemskap i Kommunistiska Internationalen var ett historiskt missförstånd. Han valde den lämpliga tidpunkten att bekänna färg, sedan han först med demagogiska medel försäkrat sig om majoriteten i det gamla norska arbetarpartiet. Vad han verkligen förrått, det är idéerna från hans egen fackliga opposition, som han kämpat för i tolv år. Man skulle låta arbetarna föra sin kamp och man skulle icke falla dem ryggen; man skulle understödja dem aktivt genom fackliga generalstrider o. s. v. det detta Tranmael gjort under den, senaste fackliga kampsituationen?? Nej, han har helt och hållet understött Lians fackliga politik. Han var med om att tvinga järnarbetarna till kapitulation. Han var med och strypte den hjältemodiga kampen. Norges kommunistiska parti var det enda parti, som arbetade för att föra kampen vidare och skärpa den. Vi kastade t. o. m. ut vice ordföranden ur partiet, då han gick med Lian. Då partiet **hade valet mellan att göra sig solidariskt med sin vice ordförande eller med de kämpande proletärerna**, träffade vi på några få timmar det rätta valet, om också en del kamrater tvekade. Vårt parti var ej starkt nog att hindra ett

nederlag för järnarbetarna. Enhetsfronten mellan de tranmaelitiska halvreformisterna, reformisterna och bourgeoisin har tills vidare segrat. De klassmedvetna arbetarna i Kristiania och andra viktiga industricentra vända sig dock alltmera emot denna politik. Den stämplas som direkt förräderi mot arbetarklassen. Arbetarna kräva sammankallandet av en extra fackföreningskongress för att göra slut på denna förrådiska politik. Norska arbetarpartiets ungdom framställer krav till Tranmael om genomförandet av programmet från hans egen fackliga opposition. Vad säger vårt svenska broderparti under dessa förhållanden? Vad säger kamrat Höglund och hans tidning? Konstaterar han de fakta, som föreligga, – att Tranmael frångått den revolutionära klasskampens grundval, att han bedriver Amsterdampolitik, att de tranmaelitiska arbetare, som protesterar, ha rätt? Ingalunda. Han återtar sin roll från förra partistriden i Norge, då han var Tranmaels förnämsta stöd, den man, som levererade vapen och ammunition till Tranmael.

Den skandinaviska partifederationen.

Då vi förutsågo tillspetsandet av klasskampen i Norge, bildade vi i januari den skandinaviska partifederationen. Vi fattade den gången en serie viktiga taktiska beslut. Vi beslöto en skandinavisk hjälpaktion till förmån för de kämpande norska arbetarna, – en aktion, som tyvärr fick ett svagt genomförande av det svenska partiet. Vi beslöto att arbeta för att förmå fackföreningarna till att bryta med sin reformistiska förtid, med underhandlingspolitiken och den gamla fackföreningsbyråkratin. Vi beslöto göra allt för att skapa en klar kommunistisk uppfattning bland de fackorganiserade arbetarna. Dessa beslut godkändes av den svenska partiledningen. Men det avgörande ögonblicket kom, – det ögonblick, då det gällde att bekänna färg. Det kom ett ögonblick, då de norska arbetarna riktade en förbittrad protest mot den Lian-Tranmaelska fackföreningspolitiken och skarpt bestämda krav uppställdes. I detta viktiga ögonblick skrev det Höglundska centralorganet i Stockholm till stor glädje för tranmaeliterna: ”Varsågod, – inga slitningar i den fackliga landsorganisationen, håll er nu bara lugna!” Denna ståndpunkt kom till uttryck i form av ett ”hopp.” Men vad innebar ett dylikt hopp i föreliggande situation? Vad annat än parollen om att fackföreningarna i Norge hädanefter skola ligga i händerna på reformister och halvreformister? Ett dylikt uppträdande motsvarar kanske begreppet om ”formell disciplin”, men det är i varje fall icke vad vi behöver i Kommunistiska Internationalen. Då kamrat Höglund här förklarar, att han sedan december solidariserat sig med Norges kommunistiska parti, så är det i varje fall ej det norska partiets mening.

Det norska partiet ställer krav på det svenska broderpartiet.

Kamrater ! Vi stå i Norge inför allvarliga strider. Vi äro beredda att göra allt för att uppfylla vår revolutionära plikt. Fast och beslutsamt skola vi föra kampen mot bourgeoisie och alla dess agenter. Norges kommunistiska parti har som aktiv förkämpe för den norska arbetarklassen bestått sitt första prov. Vi skola med all kraft fortsätta vårt arbete för att vinna fackföreningarna för den proletära revolutionen. De båda mensjevikiska partierna ha avvisat enhetsfronten. Vi skola föra kampen för enhetsfronten underifrån. Vi stå inför partiets återuppbyggande på driftceller. Frågan om beväpningen uppställs i dag som en konkret organisatorisk uppgift. Vi måste hindra partiets, det revolutionära avantgardets, isolering. Vi måste fram för att vinna småbönderna. Med Kommunistiska Internationalens stöd skola vi göra allt för att lösa dem i snabbast möjliga tempo. Vi måste dock även ställa vissa krav på vårt svenska broderparti. Icke så, som om vi skulle kräva av kamrat Höglund, att han genast skall organisera en revolution i Sverige. Vi vilja icke ens kräva av kamrat Ström, att han skall låta bli att skriva småborgerlig gallimatias i sina böcker. Vi vilja icke ställa några utopiska krav på ledarna i vårt svenska broderparti. Men vad vi obetingat måste kräva är, att de icke falla oss i ryggen i vår kamp, att de äntligen upphöra med att leverera ammunition till den tranmaelitiska pressen, att de icke visa endast en formellt deklarerad utan också en verkligt genomförd soli-

daritet med det kämpande kommunistiska partiet i Norge. Vi fordra av Höglund, att han icke skall driva diplomati med den Kommunistiska internationalen, att han skall erkänna ej blott en formell, utan också en verklig International. Vi måste ställa det kravet på honom, även om det icke är så lätt att uppfylla, att han måste betrakta den skärpta klasskampen i Norge – icke med en politisk litteratörs förvända kikare, utan med en solidarisk vapenbroders ögon.

Det existerar en svensk fråga, som samtidigt är en internationell fråga.

Precis som det tyska kommunistpartiet är direkt intresserat av en revolutionär konsolidering av det polska och tjeckiska partiet så är det norska kommunistpartiet intresserat av det svenska partiets utveckling. Det *existerar* för oss en svensk fråga, men icke någon *isolerad* svensk fråga. Den svenska frågan är samtidigt också en skandinavisk, en internationell fråga. Lösningen av denna fråga är en av förutsättningarna för de revolutionära krafternas fulla utveckling i Skandinavien. Stora svårigheter, nya hinder komma vi ännu att möta på vår väg. Vi skola samla de bästa proletära krafterna och skapa järnhårt organiserade kommunistiska masspartier i de Skandinaviska länderna. Tranmaelismen som politisk faktor skall likvideras. Tusentals ärliga arbetare från norska arbetarepartiets led komma förr eller senare att hitta vägen tillbaka till Kommunistiska Internationalen. Trots alla hämmande faktorer, trots alla yttre hinder, i kampen mot alla avvikelser från den bolsjevikiska linjen, understödda genom kommunistiska Internationalens fasta leninistiska kurs, skola vi fullborda bolsjeviseringen av partierna även i de skandinaviska länderna. Vi skola inplanta den andan, att partiet är en helig sak, som det är en stolthet att få tjäna.

Till frågan ”enhetsfront och arbetarregering”.

Jag är fullt enig om definitionen från den fjärde kongressen: ”Enhetsfrontens taktik är kommunisternas förslag om en gemensam kamp med alla arbetare, som tillhöra andra partier eller grupper, och med alla partilösa arbetare, för att försvara de mest elementära livsintressena mot bourgeoisin. Varje kamp, även om den föres för de minsta dagskrav, är en källa till revolutionär upplysning och revolutionär skolning, ty erfarenheterna från kampen komma att övertyga det arbetande folket om revolutionens oundviklighet och kommunismens betydelse”. Denna definition sammanfaller helt och hållet med Sinovjevs definition efter erfarenheterna från det tyska nederlaget i oktober. När denna taktik i enstaka fall icke så mycket blivit en källa för den revolutionära rörelsens utveckling framåt, som för en opportunistisk utveckling bakåt, så är det endast därför, att det är lika omöjligt för opportunistiska element att genomföra enhetsfronttaktiken riktigt som det år 1921 var omöjligt för Vandervelde att genomföra en framgångsrik generalstrejk i Belgien. Men det är redan ett framsteg, om vi genom användandet av enhetsfronttaktiken utom det att mobilisera stora massor också nått det resultatet, att de opportunistiska farorna uppdagats i sin materiella form och att vi bli i stånd att skydda den kommunistiska rörelsen för de katastrofartade följderna av dessa farors vidare utveckling.

När Brandler här påstår, att vi frångått tredje och fjärde världskongressens grundval, så skall jag erinra om en punkt från tredje kongressen, som kanske låter lika banalt för vissa öron, som bolsjeviseringsparollen: ”De kommunistiska partierna kunna endast utveckla sig under kamp”. Det är något helt annat än kamrat Brandlers mekaniska uppfattning, vilken synes ligga huvudvikten på den rent tekniska sidan av revolutionsproblemet. Enligt den åskådningen måste man på förhand kunna uppställa en absolut säker utsikt till seger för att rättfärdiga en revolutionär kamp. Kamrat Varga har naturligtvis rätt, när han framhåller, att vi icke kunna räkna med en automatisk, utan endast med en hård tillkämpad seger för den proletära revolutionen. Men den förutsätter återigen, att det kommunistiska partiet är medvetet om sin egen uppgift och om sin egen kraft. När partiet manövrerar, när det använder enhetsfrontens taktik och strategi, måste det vara på de klara med för vad syfte det på så sätt skall vinna

massorna. Partiet måste vara den medvetna, ledande kraften i massrörelsen. Eljest blir hela taktiken meningslös.

Inga principiella eftergifter åt socialdemokratien.

Enligt kamrat Radeks tal, för vilket enhetsfronttaktiken är den rena oförfalskade honungen, förutsatt att den innebär koalition med socialdemokratien, är en revision av ordalydelsen i resolutionen om arbetarregeringen omöjlig att undvika på denna kongress. Internationalen kan icke lugnt se på hur man slår in på den linjen, att man vill vinna de socialdemokratiska arbetarna genom att göra principiella eftergifter för socialdemokratins politiska plattform. Varje illusion om att socialdemokratien som politisk faktor har en proletär prägel måste bekämpas. Även i Skandinavien ha vi haft anslutning till teorin om arbetarregering som demokratiskt övergångsskede. Endast de danska kamraterna ha i denna fråga följt den konsekvent riktiga linjen. Parollen om en arbetare- och bonderegering är för de skandinaviska länderna och särskilt för Norge mycket aktuell och mycket viktig. Desto mer måste man värja sig mot falska opportunistiska utläggningar av parollen, i riktning mot vilka som helst parlamentariska kombinationer från kommunistiska partiets sida. Desto mer måste vi understyrka vårt partis självständiga revolutionära ledarroll och praktiskt förverkliga den i hela vår politik. Desto starkare måste vi framhålla, att det icke är några bagateller, utan en avgrund som skiljer oss från bourgeoisin, desto starkare måste vi betona, att de reformistiska partierna som proletära partier betraktade äro räddningslöst förlorade. (Bifall).

Oskar Samuelsons kritik av partihögerns politik

Oskar Samuelson:

Kamrat Höglund uppträdde i kår på kongressen och angrep den svenska partiminoriteten och jag tillåter mig därför att å minoritetens av den svenska partidelegationen vägnar framföra några synpunkter till bemötande av angreppen.

Höglund är en utpräglad representant för den formella och diplomatiska disciplinen. Det har hittills lyckats honom att hålla sig på den inre sidan om den Kommunistiska Internationalens linje eller rättare, att balansera där. Han är ständigt missnöjd med de "hundratusen teserna", men förblir dock så där halvt om halvt anhängare av dessa teser. Han är den verkligt karaktäristiska typen för den anti-Moskva-riktning som finns inom den Kommunistiska Internationalen. Formellt förklarar kamrat Höglund att han anser besluten bindande för sig, men självklart måste en sådan mekanisk anslutning verka hämmande och deprimerande i våra leder. Våra medlemmar ser icke i den Kommunistiska Internationalen en organisation, som de endast önskar tillhöra formellt, utan de ser i den Kommunistiska Internationalen en handlingens och kampens organisation. De arbetare som ansluter sig till oss gör detta, emedan de vill kämpa och emedan de ser att den Kommunistiska Internationalen är en den revolutionära klasskampens organisation..

Höglunds reservationer dyker ständigt upp.

Kamrat Höglunds reservationer återvänder oupphörligt – likvideras för ett par månader, men dyker så åter plötsligt upp. Tyvärr är detta icke undantag, utan reservationerna har blivit system i vårt parti. Det är ett helt komplex av utpräglade avvikelser åt höger som icke blir mindre farliga därigenom att Höglund kan åberopa sig på sina revolutionära traditioner, utan snarare tvärtom. Då vi i minoriteten uppträtt emot denna reservationernas och motsträvighetens politik, så betraktas vi som Moskvas lydiga undersåtar. Det har bland vissa element inom vårt parti utbildats en liknande ideologi, som vi hade i partiet 1921 före uteslutningen av vänstersocialisterna – en "frihetens" och "oavhängighetens" ideologi gentemot Moskva. Det betraktas såsom ett särskilt hjältomod att emot Exekutiven framföra ogrundade förebråelser. Logiskt kommer en sådan hållning att leda därefter, att man i den Kommunistiska Inter-

nationalen ser en främmande makt, gentemot vilken det gäller att komma i så fördelaktig ställning som möjligt.

Redan vid födseln av vårt kommunistiska parti började kamrat Höglund sin återhållande taktik gentemot Internationalens beslut. Han vände sig emot namnändring av partiet från vänstersocialistiskt till kommunistiskt, trots att vi på samma kongress uteslöt centristerna ur Partiet. Han var också motståndare till en klar formulering av programpunkten rörande proletariats beväpning. Naturligtvis endast av "taktiska skäl", men det är ju alltid så när man vill förhindra en riktig och god sak, så är det aldrig "principiellt", utan endast "taktiskt".

Jag erinrar vidare om kamrat Höglunds ståndpunkt till besluten från fjärde världskongressen rörande centralismen. Höglund var missnöjd med kongressbesluten i denna fråga och hotade t. o. m. att nedlägga sitt mandat i Exekutivkommittén. Vår senaste partikongress har emellertid godkänt världskongressens beslut. Vid det utvidgade exekutivmötet 1923 ställde sig också den svenska partidelegationen på den traditionella reservationsståndpunkten gentemot besluten i religionsfrågan, en ståndpunkt som ännu icke har uppgivits. På samma sätt förhåller det sig med centralisationsfrågan och den norska frågan. Man har icke nöjt sig med de beslut, som de svenska partiinstanserna fattat, utan t. o. m. vidtagit en betydande utvidgning av reservationspolitiken. Kamraterna Höglund och Ström framlämnade vid förra Exekutivmötet en rad förslag rörande den norska frågan – förslag som icke står i samklang med det svenska partiets beslut. Vid den norska partisprängningen i höstas gjorde Höglund återigen ett hänsynslöst angrepp på Exekutivkommittén. Denna gång nedlade han demonstrativt sitt mandat i Exekutiven. I sin artikel av den 5 november tog han utan konferens med den svenska partiledningen ställning till frågan och solidariserade sig med Tranmaeliterna.

Emot Höglunds uppträdande i denna fråga uppkom en stark reaktion i vårt parti, så stark att också Höglund förstod att han bedrev en farlig politik. Striden rörande hans ställningstagande "likviderades" i december i Moskva, därigenom att kamrat Sinovjev byggde en gyllene bro åt Höglund, på vilken denne ännu en gång spatserade över till den Kommunistiska Internationalen.

Höglunds hetskampanj mot vänstern.

Trots att Höglund hade sakligt orätt i varje punkt och vidblivit denna ståndpunkt ända till sin förklaring i går, så meddelade han vid återkomsten från Moskva att han icke uppgivit någonting i Moskva. Han påbörjade också en hetskampanj emot vänstern inom partiet och påbörjade en utrensning. Kamrater, som tillhör oppositionen emot Höglund sökte han hindra att inta poster, för vilka de var de lämpligaste. Naturligtvis böjde Höglund sig för beslutet i Moskva och avgav t. o. m. en lojalitetsförklaring – men hur länge räckte denna lojalitet? Ungefär till dess han passerat Sovjet-Unionens gränser. Kamrat Höglund avgav i går återigen en lojalitetsförklaring, men kamrater, vi gör oss inga som helst illusioner. Vi känner denna gamla taktik och är vana vid den.

Kamrat Höglund har också i sin tidning Politiken fört en ytterst hetsig kampanj gentemot ungdomsförbundet. Förbundet betecknas öppet av Höglund såsom "partiets inre fiende", såsom "öppen eller hemlig fiende" till partiet, såsom "förstörare" etc. Det har t. o. m. gått så långt att kamrat Höglund efter sista ungdomskongressen förklarade att denna äventyrade den kommunistiska rörelsens enhetlighet och framtid i Sverige.

Kamrat Höglund talade i går om vårt grova disciplinbrott. Vari består då detta grova disciplinbrott, jo, att vi icke stillatigande och passiva ser på hur majoriteten söker undergräva K. I:s auktoritet. Det är vårt disciplinbrott. Höglund är icke anhängare av centralismen, då det gäller att i internationell måttstock utveckla och anpassa denna. Detta har han bevisat åtskilliga gånger, bl. a. genom sitt ställningstagande till den norska partisplittringen. Han

erkänner icke den internationella centralismen och har framlagt en rad förslag för att uppmjuka denna – samtidigt som han är för det strängaste underordnande inom vårt parti och energisk förkämpe för en disciplin som icke tål några invändningar. Det synes oss dock som om detta slags disciplin endast avser att tjäna det syftet **att skapa garantier för kamrat**

Höglunds maktställning i partiet och icke avser att tjäna ett kommunistiskt syfte.

När kamrat Höglund själv är i minoritet så motiverar han alltid sin ställning till disciplin från decentralistiska synpunkter, då han vid det utvidgade exekutivmötet i fjol tillsammans med Ström uppträdde emot besluten i religionsfrågan (endast i sällskap av Falk och Tranmael) och då en kamrat, som tillhör oppositionen i det svenska partiet – Flyg – deltog i debatten emot Höglund så framställdes detta av partiledningens majoritet så som en disciplinförseelse.

Hos oss fordrar man icke endast organisatorisk disciplin, utan kadaverdisciplin. Man kräver av minoriteten att denna skall intaga samma oriktiga ståndpunkter, som de majoriteten företräder, annars är vi inga goda och disciplinerade kommunister.

Vårt parti är tyvärr långt ifrån att vara ett bolsjevistiskt parti. Jag tror dock att den goda viljan förefinnes bland våra medlemmar att göra partiet till ett kämpande, allvarligt kommunistiskt parti. Men kamrater, då får icke denna goda vilja fördärvas genom Höglunds regelbundet återkommande angrepp och avvikelser.

Revolutionära aktioner har vi icke heller haft, som kamrat Kuusinen redan sagt och partiet är icke skolat i den hårda kampen. Världskongressens beslut genomföres också långsamt. På ett område har vi emellertid nått en berömvärd utveckling – på ”centralismens” område. Vi är mycket tillfredsställda därmed och har också själva medverkat att skriva våra stadgar. Men icke för att dessa skulle tjäna det syftet att utnyttjas emot Komintern. En viss paritet emellan olika organisatoriska områden och vårt partis politiska och revolutionära mognad vore helt säkert på sin plats.

Höglund använder ofta ultimatusformen.

Vi har nu hört, genom kamrat Schüller, att A. U:s majoritet har ställt minoriteten inför ett ultimatum. Ultimata har alltid tillhört de mest använda medlen i kamrat Höglunds rustning – då dessa passade in i hans strategi gentemot oss. Centralismen utnyttjas alltid hos oss såsom ett verktyg för majoritetens tvetydiga och vacklande tendenser mot minoriteten, som dock alltid kämpat uppriktigt för Internationals riktlinjer och beslut.

Kamrat Höglund säger nu – självklart – att vi icke haft några principiella stridigheter i partiet, endast ”personfrågor”. Det hade vi väntat. Jag tror dock att jag här har uppvisat att majoritetens ställningstagande till centralisationsbesluten på fjärde kongressen, till norska frågan och till frågorna på det utvidgade Exekutivmötet 1923 m. fl. icke var några personfrågor. I kommissionen kommer vi också att uppvisa andra principiella och politiska differenser i partiet, exempelvis de pacifistiska strömningarna som särskilt på senaste tiden framträtt synnerligen starkt: På grund av alla dessa frågor har vi tvingats till opposition och de differenser som vi nu har är reflexer av olika uppfattningar i principiella frågor.

Det är endast en taktisk manöver när kamrat Höglund gör gällande att ”principiella” motsättningar icke förefunnits mellan de båda meningsriktningarna i partiet.

Minoriteten delar kamrat Sinovjevs uppfattning att det nu är nödvändigare än någonsin att skapa kämpande kommunistiska partier, att slå fast en handlingens disciplin, icke ordens. Detta måste bli den Kommunistiska Internationals grundprincip. Erkänns en sådan – en internationell – icke lokalt begränsad – järnhård disciplin, då kommer också de varande stridigheterna att försvinna i vår sektion – Sveriges Kommunistiska Parti.

Sinovjevs slutanförande

I sitt slutanförande till den allmänna debatten, i vilken deltog icke mindre än sextiotvå talare, behandlade kamrat Sinovjev speciellt enhetsfront-taktiken, upptog till kritisk värdering flera av diskussionsinläggen och gjorde en sammanfattning av de framförda synpunkterna. Om kamrat Höglund yttrade Sinovjev följande:

Varför har Höglund ej modet erkänna sina fel.

”Jag skulle även vilja säga några ord till kamrat Höglund. Varje gång, som jag samtalar med honom eller hör honom från tribunen tänker jag: vilken klok karl! Hur mycket skulle han ej kunna giva inte blott till ett litet land som Sverige, utan också åt Komintern i dess helhet, om han blott avstode från sina fel. Varför behöver han med sina glänsande egenskaper försvara en uppenbart oriktig sak, som är fullkomligt hopplös ur kommunistisk synpunkt?

Precis som han förut försvarade Lian, Tranmael och andra, tvistar han nu med goda kommunistiska element i sitt eget parti för prestigefrågors skull, som är en följd av hans egna opportunistiska fel. Han vill ej erkänna de fel, som han en gång begått.

Alla har vi gjort synnerligen stora fel. Det är illa, om vi ej har mod att erkänna våra fel. Höglunds fel var särdeles skickligt lagt; det innehöll många präktiga vändningar, men det saknade den varma själen och det som vi mest av allt är i behov av: ett erkännande av fel, där sådana begåtts.”

Förklaringar till protokollet.

Till protokollet inlämnades av svenska majoritetsledningen av den svenska delegationsmajoriteten en förklaring gentemot de angrepp, som i debatten gjordes på

Svenska majoritetsledningen av Arvid Hansen och Kuusinen.

Denna förklaring bemöttes i sin, tur av delegationsminoriteten.

Förklaringarna hade följande lydelse:

Majoritetens förklaring.

”Den svenska partidelegationen tillbakavisar bestämt kamrat Kuusinens kritik mot det svenska partiet för inaktivitet som ogrundad. I arbetslöshetsfrågan och bostadsfrågan – som under de senare åren varit de mest brännande problemen i Sverige – har partiet tagit energiska initiativ till utomparlamentariska lika väl som till parlamentariska aktioner; och i kampen mot militarismen – som just nu står på dagordningen – har partiet organiserat en rad av stora möten i hela landet mot den borgerliga och socialdemokratiska militarismen och propagerande ett revolutionärt program i arbetare- och bondemilis. Politiskt som fackligt växer partiets inflytande – det är ett faktum. Kamrat Kuusinen gav en alldeles vanställd bild av Höglunds reflektioner till ett telegrafiskt meddelande om den danska soc.-dem. statsministern Staunings avrustningsförslag. Höglund har endast påvisat, att t. o. m. denne reaktionäre socialdemokratiska ledare i Danmark gick vida längre i sin avrustningsståndpunkt än den svenska socialdemokratin och spelade ut Stanning mot Branting, självklart utan att därför göra sig solidarisk med Stauning. Man måste energiskt tillbakavisa kamrat Kuusinens metoder vid försöken att diskreditera den svenska partiledningen.

Kamrat K. är Exekutivens sekreterare för Skandinavien. Vi skulle då vilja fråga, vari har hans aktivitet bestått på detta område. På vad sätt har han sökt avhjälpa det svenska partiets föregivna bristande aktivitet. Det skulle vara intressant att veta.

Detsamma gäller vår norske partivän Arvid Hansson, som också svårligen mästrade det svenska partiet för bristande aktivitet. Kamrat Hansen är sekreterare i den nybildade skandinaviska federationen. Arten av hans aktivitet i denna egenskap illustreras bl. a. av att ett manifest, som beslutades i samband med skandinaviska konferensen i mitten av januari och skulle behandla den dåvarande politiska och fackliga situationen i de skandinaviska länderna,

utsändes till oss i korrektur sista dagarna i maj alltså efter mer än 4 månader, då varenda rad i manifestet redan var föråldrad. Manifestet berörde bl. a. valen i Danmark, som då redan förrettats för flera månader sedan. Förbindelsen med oss ifråga om den norska metallkonflikten har icke heller varit tillfredsställande. Vi slå vidare fast, att de artiklar, som Höglund skrivit till stöd för det norska kommunistiska partiet mot Tranmaeliterna, har våra norska partivänner icke utnyttjat.

Kamrat Hansen bör börja med att förbättra sin egen aktivitet som sekreterare för den skandinaviska federationen, innan han skolmästrar sektionerna i Sverige, Polen, Tjeckoslovakiet och andra länder.

Minoritetens förklaring.

Rörande den av majoriteten av den svenska partidelegationen mot kamraterna Kuusinen och Hansen inlämnade protesten, konstaterar minoriteten i den svenska delegationen:

Protesten ger sken av att tala i lida delegationens namn; vi har å delegationssammanträde yrkat avslag på förslaget till protest och därest ordalydelsen av denna förelegat å sammanträdet skulle vi ha röstat emot skrivelsen.

Majoriteten underlåter fullständigt att sakligt behandla de gjorda anmärkningarna, utan talar diplomatiskt om ovidkommande saker. Den kritik, som kamraterna Kuusinen och Hansen riktat emot majoriteten av den svenska partiledningen och isynnerhet kamrat Höglund, finner vi vara i stort set riktig och sakligt motiverad. Vi anser att denna kritik icke förringar värdet av det partiarbete, som utföres av partiets medlemmar och organisationer, utan endast framhåller nödvändigheten av en kampduglig ledning för vårt parti. Detta har förhindrats av den upprivande fraktionskamp, som kamrat Höglund fört i den svenska partiledningen.

Vi anser att det kommunistiska arbetet i Sverige betydligt skulle främjas om kamrat Höglund ger världskongressen ett klart besked om sin ställning till K. I:s principiella, taktiska och organisatoriska frågor samt huruvida han är villig att i praktiken främja bolsjeviseringen av det svenska Partiet och att utföra ett aktivt, disciplinerat arbete för kommunismen i Sverige.

Skandinaviska kommissionen.

Världskongressen tillsatte sedan en skandinavisk kommission, vars uppgift bestod i att ingående dryfta de norska och svenska frågorna. Dess förslag till uttalande i svenska frågan blev, efter det utvidgade exekutivmötet, vilket utgjorde en direkt fortsättning av världskongressen, ingående diskuterat läget i svenska partiet, antaget.

Kommissionen hade följande sammansättning:

Ordförande: *Treint*.

Sekreterare: *Schüller*.

Ryssland: *Bucharin, Kuusinen, Losowski*.

Tyskland: *Thälmann, Mittwoch*.

Frankrike: *Treint, Dupuy*.

Tjeckoslovakien: *Feilmeier*,

Italien: *Ercoli*.

England: *Wilson*.

Amerika: *Carlson*.

Finland: *Manner*.

Estland: *Wakman*.

Ungdoms-Intern.: *Unger, Hirschl*.

Svenska frågans behandling på utvidgade Exekutivmötet den 13 Juli 1924.

Stenografiskt referat av inledningsanföranden, diskussion och beslut.

Protokoll fört vid utvidgade Exekutivens andra session den 13 juli 1924. Mötet öppnades kl. 12.

Ordförande Gebhart (Tyskland):

Det i går ajournerade exekutivmötet förklaras öppnat. Den enda frågan på dagordningen är den svensk-norska frågan. Förefinnas tilläggs- eller ändringsförslag till dagordningen? Då så icke är fallet stadfästes dagordningen.

Kamrat Thälmann (Tyskland) har ordet.

Thälman redogör för skandinaviska kommissionens uppfattning.

Thälmann: De taktiska motsättningarna inom det svenska kommunistpartiet har sin grund i att partiets högra flygel bristfälligt genomfört och delvis ointetgjort skilda K. I:s beslut. Jag anser det därför nödvändigt att i all korthet ge Internationalen en historisk återblick på den svenska partientralens ställning till Internationalens skilda beslut.

Då den tredje kongressen 1921 beslöt att det svenska vänstersocialistiska partiets namn skulle ändras till "det kommunistiska partiet" motsatte sig Höglund på det bestämdaste detta beslut. Efter den fjärde kongressen, där principen om en högre grad av centralism inom K. I:s organisation blev dryftad och beslutad, var det åter den svenska partientralens högerriktning som såväl i presidiet som också i kongressens praktiska arbete gjorde motstånd mot detta beslut. Kamrat Höglund gick så långt att han hotade att nedlägga sitt mandat.

På det utvidgade Exekutivmötet i juli 1923 hade Höglund, som känt, ställt sig i opposition i religionsfrågan; likaledes framlade han där flera förslag vilka voro riktade mot den centralistiska principen. Vi hava också sett att dessa hans tendenser ha haft sin taktiska återverkan i det praktiska, teoretiska och politiska arbetet inom hela det svenska partiet.

Höglunds hänsynslösa kamp mot E. K. i norska frågan.

Synnerligen kraftigt gjorde sig denna Höglunds och hans meningsfränders ståndpunkt gällande i den svenska partientralen. Efter den bekanta kongressen i Norge, där det -norska arbetarpartiet splittrades, och då det gällde för det danska och svenska partiet att var och ett i sitt land understödja Kominterns ståndpunkt, ställde sig Höglund hänsynslöst i denna fråga emot Exekutiven och gjorde gällande, att denna splittring av det norska arbetarpartiet var ett grovt misstag från Exekutivens sida. Emellertid har det visat sig att denna åtgärd i Norge var oundviklig och har lett till önskvärda resultat. Detta visar hela kampsituationen i Norge i detta nu, den politiska styrkan i denna kamp och kommunistpartiets framgångar såväl som vissa strömningar, vilka nu göra sig gällande i det norska arbetarpartiet, där en bestämd riktning börjar utkristalliseras som söker närmande till det norska kommunistpartiet och till den tredje internationalen.

I detta sammanhang vill jag påminna om några uttalanden i en artikel, skriven av Höglund den 5. november 1923. Kamrat Höglund skrev bl. a.: "Denna åtgärd måste väcka de största tvivel på den nuvarande Exekutivens förmåga att leda den kommunistiska rörelse i Väst-Europa framåt. Och den kommer att mer än förut i Skandinavien skärpa oviljan mot en centralisation, som teoretiskt skulle skapa en stark och segerrik rörelse, men i praxis slå sönder de kommunistiska partierna." Och vidare: "Varmed motiveras då detta våldförande på de kommunistiska partierna? Är den absoluta, blinda disciplinens princip verkligen så helig,

att den rättfärdigar åtgärder så bryska, att till sist måhända ingen finns kvar att tillämpa denna disciplin emot? Är exekutivens ståndpunkt den franske dogmatikerns, att "hellre må kolonierna gå förlorade än en princip"? Eller gäller det att här statuera ett exempel? Det är redan tidigare statuerat en rad sådana, utan att de synas ha fått den önskade avskräckande effekten. Det går inte att fostra kommunistiska partier med så primitiva medel, som exekutivens ledning tillgriper i brist på möjlighet att övertyga med argument. Allra minst går det med en arbetarklass, som intellektuellt och organisatoriskt står så högt som den skandinaviska. Den reagerar våldsamt inför dylika metoder."

Det ovan sagda visar tydligt och klart att Höglund agiterar de svenska partimassorna att ställa sig i kamp emot Exekutivens försök att skapa verkligt disciplinerade partier; han gör allt för att diskreditera Kommunistiska Internationalens organisationsprinciper och vill ge fritt spelrum åt antibolsjevistiska idéer.

Höglund har försummat det marxistiska skolningsarbetet i Sverige. Sundins pacifistiska artikel.

Icke blott Höglund utan också partisekreteraren Ström representerar t. ex. i militärfrågan och i frågan om beväpnat uppror m. m. en mängd rent kälkborgerliga åsikter. Höglund har vid särskilda tillfällen gjort gällande att han och hans meningsfränder, och det svenska partiet, utgöra den marxistiska kärnan i hela den kommunistiska rörelsen och att Exekutiven har gjort den svenska partimajoritetens beslut och paroller till sina beslut och paroller. Härvid har han beklagligtvis försummat att utbreda marxistiska idéer bland sina egna medlemmar. T. ex. en viss Sundin, som står i ett nära förhållande till Ström, har skrivit en artikel i en nykterhetstidning, där han i avrustningsfrågan företräder samma ståndpunkt som Tranmaeliterna, d. v. s. en fullkomligt pacifistisk ståndpunkt.

Vid tiden för publicerandet av denna artikel protesterade partistyreelseminoriteten emot densamma och fordrade att Sundin skulle inkallas till partistyrelsen för att avge en förklaring, huruvida han ämnade hålla sig på grundvalen av det kommunistiska programmet. Partistyrelemajoriteten avvisade detta förslag, anseende att det fanns inget skäl för att avfordra Sundin en sådan nödvändig förklaring. Å andra sidan se vi att particentralens majoritet vidtog åtgärder emot riksdagsgruppen och fordrade i samband med en viss fråga att gruppen skulle avge en förklaring om sin lojalitet till det kommunistiska programmet. Senare hände det att den ovannämnde Sundin vid uppsättningen av riksdagsmannakandidater blev placerad icke på första utan på tredje platsen å kandidatlistan och en annan kamrat av det vederbörande distriktet blev uppställd på första plats. Partistyrelemajoriteten beslöt då, att Sundin skulle sättas på första plats och därigenom satte sig partistyrelsen i opposition till distriktets beslut. Sålunda se vi i detta sammanhang att partistyrelemajoriteten det gäller centralismen inom den Kommunistiska Internationalen försöker att diskreditera denna centralism, men inom sina egna leder vid sina försök att genomdriva sina opportunistiska tendenser vidtager organisatoriska åtgärder för att på grundvalen av centralismen komma åt en minoritet, vilken vid skilda tillfällen har tydligt givit uttryck åt den Kommunistiska Internationalens beslut. Det har vidare visat sig att i synnerhet ungdomsorganisationen har försökt i sin press göra partiet uppmärksamt därpå att centralledningen omintetgör och bristfälligt genomför Internationalens beslut. Höglund har då i tidningsartiklar och i det praktiska arbetet utan vidare dragit i härnad emot denna ungdom, som fullt och helt understödde Exekutivens ståndpunkt och beslut; på detta sätt rådde under flera månaders tid en skarp rivalitetsstrid mellan det svenska partiet och ungdomsrörelsen, det svenska partiet som har ungefär 8,000 medlemmar och ungdomsrörelsen med cirka 12,000.

En passiv hållning till den stora norska metallarbetarstrejken.

I sitt förhållande till den stora metallarbetarstrejken i Norge var partimajoritetens hållning tämligen passiv. Om också några få artiklar blevo skrivna, vilka avsågo att göra denna masstrejk populär bland de svenska arbetarna, så har man icke vågat att påvisa motsättningarna i denna fråga mellan det norska kommunistpartiet och Norges Arbeiderparti. Kamrat Höglund har genom sina artiklar i partiets centralorgan väsentligen bidragit till att en ganska konfys uppfattning rådde inom partiet om denna kamp och partistyreelseminoriteten var tvungen att yrka på att denna fråga skulle belysas klarare och skarpare.

I avrustningsfrågan och i kampen emot socialdemokratin har partistyrelsens majoritet i hög grad försvagat karaktären av kampen emot socialdemokratin. Så t. ex. företog sig Höglund att spela ut Stauning emot Branting, utan att förklara att både Stauning och Branting äro båda av samma kaliber och att vi måste bekämpa socialdemokratin över hela linjen. Genom sådana uttalanden har Höglund bragt det danska kommunistpartiet i förlägenhet och har försvårat deras kamp i det de danska socialdemokraterna i sin polemik emot de danska kommunisternas anfall mot Stauning åberopade sig g Höglunds uttalanden.

Höglund har omintetgjort december-överenskommelsens beslut.

Trots det att Höglund på konferensen i Moskva i december i sin då avgivna lojalitetsförklaring sade sig vara beredd att arbeta tillsammans med ungdomsförbundet och med partistyreelseminoriteten, har han efter denna konferens vid flera särskilda tillfällen omintetgjort konferensens beslut. Trots sin lojalitetsförklaring har Höglund försökt att vidtaga energiska åtgärder mot ungdomsrörelsens kommunistiska ledning och har fört en långt skarp kamp mot ungdomsrörelsen och emot partiets vänster än emot socialdemokratien. Det är nödvändigt att den utvidgade Exekutiven skarpt uttalar att om en sådan hållning gör sig märkbar inom ett kommunistiskt parti så kunna icke partimassorna undgå att misstänka att partiledningen försöker att åstadkomma ett visst närmande till de socialdemokratiska ledarna.

Då i detta ögonblick frågan om inkallandet av partikongress spelar en synnerligen stor roll, så beror det därpå, Höglund och hans kamrater i den här närvarande svenska delegationen yrka på att en partikongress måste hållas före riksdagsmannavalen i september. Man ser sålunda att Höglund har reviderat sin ursprungliga ståndpunkt, vilken han företrädde på konferensen i december, och hoppas att genom organisatoriska åtgärder stärka sitt flertal i partistyrelsen. Vi ha konstaterat i kommissionen, att två av partiets största distrikt icke få tillåtelse att sända delegater med beslutanderätt till kongressen emedan de ha vissa flera år gamla skulder till partiet. Vidare har kommissionen konstaterat, att denna kongress har blivit inkallad för att behandla en dagordning, vilken icke rör sig om positiva frågor utan endast om organisatoriska spörsmål, för såvida de gälla partistyrelsemajoritetens kamp emot minoriteten. Inom det svenska partiet ha redan 75 avdelningar protesterat emot inkallandet av en kongress före valen.

Höglund hotar med splittring av partiet.

Kommissionen har med största allvar behandlat frågan om denna kongress. Höglund har förklarat att om exekutiven genomdriver ett uppskjutande av kongressen till efter valen så kommer han tillsammans med partistyrelsemajoriteten att draga sig tillbaka från partistyrelsen; han hotar alltså med splittring av partiet. Här måste då den utvidgade Exekutiven säga sitt allvarliga ord. Kommissionens förslag till uttalande i frågan, som redan har utdelats till de skilda delegationerna, berör i det väsentliga alla de motsättningar, vilka ha visat sig i det svenska partiet. Vi ha noga karakteriserat partistyrelsemajoritetens hållning, men vi ha avhållit oss ifrån att intaga ett uttalande om de mindre felsteg, vilka vänstern har gjort sig skyldig till. Det kan ju lätt förstås, att under minoritetens konsekventa kamp emot majoriteten

skilda mindre felgrepp å vänsterns sida lätt kunna ha inträffat redan därför att man under årtal har varit nödd att yrka på att partimajoriteten skulle genomföra Internationalens beslut. Kommissionen har därför ansett att man bör underlåta att i detta sammanhang i resolutionen behandla de mindre felsteg, vilka minoriteten, enligt Höglunds åsikt, har begått.

Kommissionens resolutionsförslag gör särskilt gällande att det svenska partiet måste utarbeta åt sig ett aktionsprogram, vilket bör innehålla följande punkter:

- 1) ett skärpande av kampen mot socialdemokratin;
- 2) ett enhetligt deltagande av alla kommunister i alla de möjligen förekommande ekonomiska striderna i landet med iakttagande av att sådana strider måste till det yttersta understödjas;
- 3) en sammanslutning av alla oppositionella element i fackföreningsrörelsen under ledning av kommunistiska fraktioner och organisering av driftsceller inom partiet. Kommissionen har nödgats konstatera att i centralstyrelsens hela arbete man ifråga om bildandet av driftsceller icke har åvägabragt sådana åtgärder som den tredje kongressens teser och beslut förutsätta;
- 4) ett intimt samarbete mellan partiet och ungdomsrörelsen;
- 5) en målmedveten propaganda mot pacifismen inom och utanför partiet;
- 6) bekämpande av alla kvarlevor av borgerlig ideologi och omarxistiska tänkesätt, som har gjort sig gällande i hela partiet. Ett systematiskt upplysningsarbete om leninismens grunder.
- 7) Inkallandet av en partikongress efter valen;
- 8) Alla distrikt böra erhålla rösträtt på kongressen;
- 9) Ett öppet brev till partiets medlemmar skall utfärdas av Exekutiven;
- 10) En representant från Exekutiven skall delta i de viktigaste besluten och intet sammanträde av particentralen skall avhållas, utan närvaro av denna repr.

Kommissionen har enhälligt godkänt resolutionsförslaget.

Kommissionen, som har behandlat det svenska partiets hela ställning, har enhälligt beslutat att förelägga den utvidgade Exekutiven dessa förslag. Till kommissionen hade inkallats utom de ordinarie medlemmarna, det norska och det danska broderpartiets delegationer och **efter den av kommissionsmedlemmarna sig emellan företagna omröstningen har en omröstning företagits bland representanter av dessa båda delegationer för att finna ut, huru representanterna för det danska och det norska partiet ställa sig till situationen inom det svenska partiet. Dessa delegationer ha också givit sin fulla tillslutning till kommissionens enhälliga beslut, och i den slutliga omröstningen som företogs av kommissionens medlemmar tillsammans med alla ovannämnda delegationer blev beslutet att förelägga detta förslag för Exekutiven *enhälligt* emot Höglunds och hans kamraters röster.** Kamrat Höglund avgav då en förklaring, däri han gjorde gällande i att kommissionens förslag desavouerar partistyresemajoriteten, 2) att Höglund och hans meningsfränder i den svenska delegationen yrka på att de 4 punkter, vilka på sin tid blevo antagna av partistyresemajoriteten i samband med denna strid, skulle stå kvar, 3) att man vid uppställandet av riksdagsmannakandidater skulle basera sig på det relativa styrkeförhållandet mellan de båda partiriktningarna (utan att därvid närmare definiera huruvida man därvid har i sikte det nuvarande förhållandet i partistyrelsen eller distriktens omröstningsresultat), 4) att i den svenska particentralen ett lojalitetsförhållande måste skapas mellan majoriteten och minoriteten, 5) att han förkastar kravet på uppskjutandet av partikongressen och 6) att denna partikongress, som skall äga rum den 20 juli, bör stadfästa partistyrelsens beslut och utarbeta ett nytt program.

I detta sammanhang är det av vikt att omnämna följande. I slutet på kommissionens sammanträde hade genom mig till kamrat Höglund ställts frågan huruvida han är beredd, då

nu kommissionen enhälligt har antagit dessa beslut och ifall den utvidgade Exekutiven i sin stora majoritet skulle ansluta sig till detsamma, att i det svenska partiet arbeta på grundval av detta förslag. Kamrat Höglund har därpå givit följande svar:

”Jag förklarar att ingen kan förplikta sig till det omöjliga. Om så skulle hända att denna resolution bleve antagen och då vi äro av den uppfattningen att den skall åvägabringa en katastrof inom partiet, så kunna vi icke här utan vidare förplikta oss för ett genomförande av denna resolution. Men vi komma naturligtvis med största allvar att överväga denna sak i particentralen, och om particentralen i sin helhet kommer till den uppfattningen att det är möjligt att vidare omhänderhava ledningen av partiet på denna basis så är jag beredd att tillsammans med dem vidare hava partiets ledning om hand.”

Kamrater! Vi måste här klart och allvarligt fastställa att de nuvarande förhållandena i svenska partiet: icke kunna få fortsätta för framtiden. Detta är redan nödvändigt på grund av alla de skandinaviska partiernas intresse. Det norska partiet med sitt revolutionära politiska innehåll, program och hela sin verksamhet, sådan den har visat sig under de senaste månaderna, och också det danska partiet stå i ett motsättningsförhållande till partistyresemajoriteten i det svenska partiet. Alla argument vilka hava framhållits i kommissionen såväl som hela innehållet av den femte kongressens beslut, vilka ställa nödvändigheten av en bolsjevisering av de kommunistiska partierna i förgrunden, hava särskild tillämpning på det svenska partiet.

Vi anse, att vi måste åtminstone skapa politisk klarhet i det svenska partiet tills kongressen efter valen kommer att äga rum, så att medlemmarna må bli satta i tillfälle att lära känna de olika taktiska meningsskiljaktigheterna och partiets ställning och för att den femte kongressens beslut skulle kunna givas uttryck inom partiet.

Vi tro att, trots kamrat Höglunds hot, det finns en möjlighet att det svenska partiet ganska lätt skall kunna reda sig ut ur den nuvarande krisen, då partimassorna såsom minoriteten har konstaterat i kommissionen redan äro utomordentligt mottagliga för tanken att taga upp kamp emot majoriteten i särskilda politiska frågor. Om utvidgade Exekutiven godkänner detta förslag som plattform för sitt förhållande till det svenska partiet och därefter inom det svenska partiet en reorganisation blir företagen i enlighet med detta förslag och i förbindelse med den femte kongressens beslut så är jag fullt övertygad om att i det svenska partiet lika som förhållandet var i det tyska, i det franska och i det polska partiet 80 till 90 procent av medlemmarna komma att ställa sig på den Kommunistiska Internationalens och den femte kongressens grundval. Jag föreslår, att de särskilda delegationerna här uttala sin mening, ty frågan rör sig här icke blott om en svensk utan ont en internationell angelägenhet. Det är nödvändigt att låta kamraterna i Sverige veta, vilken ställning de tyska, franska, italienska och andra delegationerna intaga till detsamma.

Kommissionen uttalar enhälligt den önskan att den utvidgade Exekutiven skall godkänna det föreliggande förslaget.

Z. Höglunds tal å delegationsmajoritetens vägnar.

Delegationsmajoriteten avböjer den föreliggande resolutionen, som innebär ett misstroendevotum mot den nuvarande svenska partiledningen och icke kan medföra något närmande mellan de skilda riktningarna i det svenska partiet, än mindre någon lösning av partikrisen, utan tvärtom kommer att förlänga och förvärpa den.

De ”principiella” och ”politiska” skiljaktigheterna.

Jag bar påstått, att det ej existerar några nämnvärda politiska och principiella skiljaktigheter i partiet. Minoriteten säger motsatsen. För att finna dem måste Oscar Samuelsson gå tillbaka till 1921 och rekonstruera länge sedan bilagda strider. Han erinrar om striderna om namnet på

partiet: socialdemokratiska vänsterpartiet eller kommunistiska partiet. Det var ingen principiell strid, tv om namnförändringen var alla överens; blott fråga om man skulle göra denna ändring omedelbart, då centristerna bröt sig ut ur partiet och skulle få en viss nytta av att ta vårt namn, eller om man skulle dröja någon tid tills denna risk var över. Beträffande frågan om proletariats beväpning hade vi propagerat den tanken redan i flera år, och vår valrörelse 1920 hade som valparoller: för bolsjevismen, för den proletära diktaturen, för Moskva, för den kommunistiska internationalen, – vilket inbragte Oss ett storartat nederlag! Men då den proletära beväpningen icke var någon i politisk mening aktuell fråga och då vi vid brytningen med vänstersocialisterna 1921 sökte bevara åt vårt parti många goda proletära element, som visserligen ännu var pacifistiskt anstuckna, men som ägde utvecklingsmöjligheter till kommunismen, sökte vi för att tillmötesgå dem, ersätta denna paroll med formler, som dock i sak sade detsamma: våld mot våld o. d. Att för den skull framställa mig som opportunist är löjligt. Redan i den första antimilitaristiska skrift jag utgivit: Ned med vapnen (1905) betonade jag, att vi var icke tolstojaner, icke pacifister; – ja, principiellt uttalade jag mig för vad man nu kallar ”den röda interventionen”.

Vi liar icke heller principiellt motsatt oss centralismen. Denna stridsfråga har av minoriteten blåsts upp till proportioner, som den ej förtjänar. Vi har hävdad, att man beträffande Skandinavien måste ta hänsyn till våra starkt decentralistiska traditioner, och vi har på detaljpunkter beträffande exekutivens organisation och befogenheter haft avvikande uppfattningar. Men vi har icke föreställt oss att vi representanter från ett litet land med relativt idyllisk klasskamp skulle kunna överföra vår uppfattning på internationalen som helhet, och vi ha förklarat 4:de kongressens beslut i centraliseringsfrågan bindande även för oss. Vad kan det nytta att åter riva upp denna strid?

Detsamma gäller norska frågan, vilken strid likviderades i december och där partiet visat sig vilja lojalt följa den då skedda överenskommelsen.

Partiets utvecklingshistoria.

Man kan icke förstå, med vilka svårigheter det svenska partiet haft och har att kämpa med vid sin utveckling till ett kommunistiskt parti utan att känna dess historia. Av vilka element bildades partiet 1917? Det var de med socialdemokratins politik missnöjda – av principiella, politiska, taktiska, personliga skäl missnöjda – endast negativt med ej positivt ense. En brokig skara. Först ungdomen, revolutionär, men ej alltför målmedveten och skolad; – så humanister, pacifister, socialdemokrater, syndikalister, antiparlamentarister etc. Partiets historia under dessa år har varit en oavbruten kamp inåt lika mycket som utåt; den är historien om en successiv utrensning av oklara element. Vår strävan har varit att försiktigt, utan allt för stor manspillan bland de djupa leden, överföra partiet på en kommunistisk linje. Man skall också betänka, att vi har emot oss vid sidan av borgardömet en socialdemokrati, som torde vara den relativt starkaste i världen; och dessutom en betydande syndikalistisk rörelse, båda klart kontrarevolutionära och ursinniga fiender till kommunismen. Att en viss försiktighet i manövreringen är nödvändig gentemot dessa starka fiender torde ej kunna bestridas. De häftiga inre striderna inom den svenska arbetarörelsen har också bidragit till att skapa en viss passivitet särskilt på det politiska området, bland stora arbetargrupper, och en skärpt fraktionskamp inom det kommunistiska partiet kommer att än mer öka dessa trötta skarors antal.

En skön ”vänster”-riktning.

I den mån det finns oklara och opportunistiska strömningar i partiet – och jag vill ej bestrida, att sådana finns – existerar de emellertid i lika mån bland båda riktningarna. Skiljelinjen går ej så, som Samuelsson gör opportunist. Den går vertikalt, ej horisontalt. I hans egen fraktions ledning sitter kommunister av ytterst blandad kvalitet. Själv är han försiktig nog att aldrig

framträda politiskt aktiv; han nöjer sig med att vara specialist på partiets dålighet och cellbildare i partiet mot ledningen; så undgår han alla politiska syndafall och kan här uppträda som allmän åklagaren mot oss andra. I norska frågan har dock även han syndat; vid världskongressen 1922 stod han på svenska partiets linje, och för det borde han verkligen göra avbön... Men låt oss se på hans fraktions politiske ledare Kilbom, som nu är insatt i exekutiven för att neutralisera de farliga verkningarna av min närvaro. I fråga om centralismen yttrade han på senaste partikongressen: ”Gärna skall jag instämna med Höglund, när han ifrågasätter, om vi är mogna för att fortsätta på centralismens väg, läget i en del av de kommunistiska partierna är otvivelaktigt icke moget därför, liksom trycket på arbetarna mångenstädes icke är så stort, att de förstå det ofrånkomliga behovet av en starkt centraliserad International, – men dessa synpunkter borde ha framförts före beslutets fattande och icke nu.” Kilbom var alltså sakligt ense med mig men ville icke, att det svenska partiet skulle framföra sin uppfattning. I religionsfrågan instämde han likaledes med mig. I fråga om minoritetens disciplinivridiga uppträdande åberopar han den ryska partioppositionen och säger: ”inte ens i ryska partiet kan man längre hävda en så stark centralism, som den Höglund vill genomföra i Sverige.” I fackligt hänseende var han för en sprängning av den fackliga Landsorganisationen, och för bildandet av en lokal facklig centralorganisation för Norrbotten – en åtgärd, som particentralen med möda lyckades avvärja. Han understöddes häri av riksdagsman Robert Samuelsson, vilken samtidigt gjort sig särskilt berömd i socialdemokratiska kretsar genom att på senaste Landsorganisationens kongress avge ett högtidligt löfte om lojalitet mot den reformistiska ledningen en förklaring, som oppositionen icke uppdragit åt honom att avge. Denne Samuelsson tillhör också de tongivande inom den svenska oppositionen, de som beskyller oss för att icke vara renhåriga och klara kommunister. En honom närstående tidning Norrskensflamman representerar också oppositionen. Den tillhör dem, som äro missnöjda med att jag av taktiska skäl röstade mot den omedelbara förändringen av partiets namn 1921. Men när jag tre år senare besökte den plats, där denna tidning utges, fann jag på dess hus en stor skylt, lydande: Norrskensflamman., socialdemokratisk tidning för Norrbottens arbetare! Tidningen tog avstånd från min världsberömda artikel i religionsfrågan, men samtidigt införde den varje lördag gratisreklam för alla predikningar i länets kyrkor på söndagen!

Representanten för detta ”radikala” Norrbotten i första kammaren, Carl Winberg, är en annan av de ledande krafterna för oppositionen. Han har, trots particentralens åläggande, icke framfört parollerna om arbetare- och bonderegering och arbetare- och bondemilis i riksdagen, och på järnvägmännens kongress uppträdde han icke och talade för R.F.I. kamrat Oscar Samuelsson har icke velat vara med om att ålägga honom det under förebärande, att han dä skulle riskera sin plats. Både politiskt och fackligt för han en opportunistisk politik, som står i strid med partiets fastslagna linje, men under frasradikida åthävor. Hans uppfattning rörande Internationalens teser är den, att vi ska alltid godkänna dem men genomföra dem blott i den mån vi anser, att det passar oss. Hans uppfattning rörande centralism och partidisciplin framgår därav, att han mot partiutskottets förslag låtit välja sig till riksdagsman av Första kammaren.

Detta är nu några av de främsta oppositionsledarna – andra att förtiga. Tilläggas kan blott, att några av de mest stortaliga lämnat partiet – en C. A. Nyström, en ”ultralinke” pratmakare, som en viss tid spelade en roll i rörelsen och som sedan hamnade som alkoholkapitalets agent; samt en viss Fjeldstad, en gång kallad till Moskva för att anklaga partiet (1920), en av partiledningens svåra kritiker, – nu lögnskribent mot Sovjet-Ryssland och kommunismen i den svenska högerpressen.

Partiminoriteten har därför anledning tala tyst om sin klarhet och sin trohet mot Internationalen eller att principiella och politiska motsättningar skulle skilja oss åt. Nej, striden nu gäller faktiskt organisatoriska och personliga frågor, ingenting annat. Den gäller en strid mot

lokalistiska och de centralistiska tendenser, som framträder under den vackra masken av att vilja tillgodose Internationalens intressen.

Vad striden faktiskt gäller.

Frågan gäller:

- 1) Är partiets huvudorgan och övriga tidningar underordnade particentralen, eller har de enskilda aktiebolag, som formellt äger tidningarna, rätt att trotsa partiutskottets beslut?
- 2) Är partidistriktet underordnade partiledningen eller ej?
- 3) Är partiutskottets medlemmar skyldiga att följa utskottsbeslut och att böja sig för dem, även om de blivit i minoritet
- 4) Är partiets riksdagsmän i sin partiverksamhet underordnade partiutskottet eller ej?

Minoriteten bar brutit mot dessa fyra punkter och sökt organisera ett systematiskt myteri i partiet mot ledningen. Genom skapandet av oppositionsceller i partiet och en förgiftande cirkulärpropaganda blev läget ohållbart. Vi fordrade av minoriteten erkännandet av följande k

1. Varje medlem av utskottet har ovillkorlig skyldighet att böja sig för av utskottet fattade beslut och lojalt medverka till deras genomförande.

2. Partiets huvudorgan Politiken, vars redaktör redan nu väljes av partikongressen, måste stå under partiets direkta ledning, och dess styrelse bör därför vara identisk med arbetsutskottet. Utskottet är dock villigt att i likhet med arbetsuppdelningen i övrigt av utskottets verksamhet tillsätta en understyrelse för att sköta de löpande ärendena i tidningsföretaget.

3. I anslutning till teserna och partiets stadgar för riksdagsgruppen i fråga om gruppernas förhållande till partiets ledning beslutar utskottet att av varje riksdagsmannakandidat avfordra en skriftlig förklaring, att han erkänner partiets stadgar och i sin partiverksamhet inom och utom riksdagen kommer att underkasta sig arbetsutskottets beslut och direktiv.

4. All fraktionsverksamhet inom partiet förbjuder.

När minoriteten vägrade att rösta för någondera av dessa punkter och partiet därmed kom att sakna en enhetlig ledning och utskottet sönderföll i två ledningar, som ömsesidigt bekämpade varandra och omöjliggjorde ett positivt arbete, beslöt majoriteten inkalla en extra kongress.

I den utsända motiveringen säges bl. a.:

”Utskottsmajoriteten och partiets samtliga huvudfunktionärer förklara för sin del att de ej kunna taga något som helst ansvar eller delta i ledningen av partiet eller vara dess funktionärer, om det icke göres ett definitivt slut på det nuvarande tillståndet av fraktionsanarki och disciplinär upplösning och sabotage mot i laga ordning fattade beslut.”

Invändningar mot kongressen.

Man har här framför en rad invändningar mot kongressen. Organisationerna protesterar, säges det. Men många av dessa protester har tillkommit innan kommunerna fått partiutskottets cirkulär med motiveringen för kongressen. Och många har ansett kongressen onödig, därför att de förmenat, att minoriteten även utan den skulle tvingas att godtaga de fyra punkterna. Samuelssons uppgifter om antalet protesterande kan ej godkännas som officiella. Jag vet ej, var han har dem ifrån.

Man säger, att hänsyn till valen kräver kongressens uppskjutande. Men sådant läget nu är, är nederlaget mera visst, om kongressen uppskjutes. Det måste bli ett avgörande före valet, om partiet skall ha utsikter att göra sig gällande. Och partiets bestånd och utveckling, dess ”bolsjevisering” är viktigare än några mandatvinster.

Man talar om faran för partisprängning. Även den är större om kongressen kommer efter valen än före, tv just hänsyn tillvalen lägger en dämpare på lidelserna.

Tal, berörde så frågorna om valkretsindelningen, där man varit ense och fog för klander saknades, samt kontingentsfrågan, därvid han framhöll det orimliga och i sina konsekvenser vådliga i, att en organisation som den i Göteborg skulle trots sin skuld till partiet tillerkännas representationsrätt, vilket strider mot partiets stadgar.

Majoritetens motförslag.

Den svenska majoritetsdelegationen har framlagt ett motförslag av följande innehåll:

- 1) Exekutiven bör uttryckligen desavouera partiminoritetens stadgebrott.
- 2) De ovan nämnda 4 punkterna bekräftas.
- 3) Det skapas en enhetlig partiledning, i vilken den riktning som har majoritet i partiet får en avgörande majoritet, dock med representation för minoriteten.
- 4) Beträffande riksdagsmannakandidaterna fördelas dessa mellan de båda fraktionerna i förhållande till deras styrka i partiet. Den extra kongressen avhålls för att bekräfta dessa beslut.
- 5) Det antas på denna extra kongress ett arbetsprogram, som uppgöres i samförstånd med exekutiven.

Partiets pulvrisering.

Detta är vårt motförslag.

Vi kan icke godkänna det av kommissionen uppgjorda förslaget. Det är orättvist och oklokt, det kommer att objektivt ödelägga vår valrörelse och tillfoga partiet de svåraste skador. Det kommer ej att russifiera partiet men att österrikisera det, (skapa kaos som i österrikiska partiet), ej att bolsjevisera det men att pulvrisera det. Och genom sina återverkningar i Norge och Danmark kommer det att bli än mer ödesdigert. Vi yrka därför avslag å kommissionens förslag och bifall till det av oss ställda förslaget.

Oskar Samuelsons anförande som minoritetens talesman.

Kamrater!

Kamrat Höglund har försökt att framställa den svenska partioppositionen i så mörk dager som möjligt. Han har huvudsakligast sysselsatt sig med de svaga punkterna hos minoriteten, och jag medger gärna att vi icke är ofelbara utan att även vi i minoriteten har vissa svagheter, som måste övervinnas. En av orsakerna härtill är att det varit klen beställt med den marxistiska skolningen inom vårt parti. Höglund och Ström bar visat mycket ringa intresse för det teoretiska studiearbetet och på grund därav finns det stora brister i den kommunistiska skolningen både hos majoritet och minoritet.

Kamrat Höglund försöker nu göra gällande att vi har många bland oppositionen som endast är maskerade anhängare av Kommunistiska Internationalen. I oppositionen är de flesta kamrater gamla oppositionsmän, redan från den tid då vi tillhörde det socialdemokratiska partiet. De har varit med om utbrytningen ur det socialdemokratiska partiet och bildandet av det vänster-socialistiska, liksom även det kommunistiska partiet. De har kämpat ytterst kraftigt för grundandet av det kommunistiska partiet och har t. o. m. åtskilliga gånger måst vända sig mot Höglund.

Höglunds konsekventa reservationspolitik.

Innan jag övergår till att bemöta Höglunds angrepp på oppositionen, måste jag emellertid något syssla med orsakerna till den partistrid, som vi nu har i det svenska partiet. Kamrat

Höglund försöker naturligtvis att förminska de principiella och politiska differenser vi haft i partiet och påstår att vi endast slåss om småsaker, personliga och organisatoriska frågor. Han påstår att det är en konstruktion av mig, när jag hävdade att våra strider huvudsakligast varit principiella meningsskiljaktigheter och att de organisatoriska och personliga stridsfrågor vi för tillfället har i partiet endast är följdföreteelser av en hel rad föregående principiella stridigheter inom partiet. Jag behöver icke ”rekonstruera” de meningsmotsättningar vi haft sedan 1921, tvärsom vi ha icke endast ett 1921, utan vi ha också årtalen 1922 och 1923 och nu senast 1924. Det är för att uppvisa att Höglund sedan 1921 fört en konsekvent reservationslinje i partiet, som jag nödgas gå tillbaks till föregående stridigheter i partiet. Den omständigheten att Höglund nu under några veckor eller månader inte haft någon direkt konflikt med exekutiven eller den Kommunistiska Internationalen innebär ingen garanti för att icke samma reservationspolitik vilken dag som helst åter kan bryta ut i partiet. Kanske rent av denna kongress och dess beslut kommer att ge klart besked om den saken.

Höglund var 1921 på den partikongress då vänstersocialisterna uteslöts ur partiet genast färdig med sin reservationspolitik. Han var emot ändring av partiets namn från vänstersocialistiskt till kommunistiskt och var emot en klar formulering i fråga om proletariats beväpning. Det lär inte hjälpa att nu efteråt förklara att det endast varit ”taktiska” skäl som varit avgörande vid detta motstånd.

Efter den IV världskongressen, 1922 reste ju också kamrat Höglund och majoriteten av den svenska partiledningen ett ytterst skarp motstånd emot besluten om centralismen – 1923 ha vi det utvidgade exekutivmötet, där Höglund och Ström röstade emot resolutionen i religionsfrågan och hjälpte Tranmael-riktningen i det Norska Arbetarepartiet med en hel mängd förslag, avsedda att styrka denna mot Internationalen fientliga riktning. När denna riktning senare på hösten sprängde sig ut ur den Kommunistiska Internationalen, så stöddes de återigen av Höglund och Ström.

Hela denna rad av händelser gör oss rätt att vara misstänksamma och när vi nu haft partistrid om skenbart organisatoriska saker, så se vem som helst att denna strid från Höglunds sida är en fortsättning av hans årslånga konsekventa kamp emot Internationalen och anhängarna inom partiet av en reservationslös och lojal hållning mot världspartiet och Exekutiven.

Hetsen mot Vinberg, Kilbom

Kamrat Höglund påstår att jag huvudsakligast skulle ägna mig åt att ”söka felet hos det svenska partiet” Man behöver inte leta eller ”söka” felet hos vårt parti, de ligger i öppen dag. Det är för rätten en kommunistisk plikt att påtala de fel som partiet har och haft och att även söka avhjälpa dessa.

Kamrat Höglund har här nämnt en hel del namn som skulle bevisa att ann rater tillhörande vår riktning i partiet vore mycket dåliga kommunister. Vi förklara öppet och oförbehållsamt att vi icke äro fullkomliga och att vi ha många brister, men så dåliga som Höglund finner det opportunt att göra oss till, äro vi i varje fall icke. Hetsen mot Kilbom är typisk. Ilskan över att Kilbom efter händelserna i november och december förra året – den norska partisprängningen – helt anslutit sig till oppositionen, går nu så långt att man från partiledningens majoritet satt i gång en formlig hetskampanj gentemot Kilbom. Kamrat Kilbom har förut stått i centrum i partiet, det är sant, och har naturligtvis då också någon gång delvis anslutit sig till Höglunds uppfattning. Kamrat Kilbom är partiets flitigaste propagandist, han är mycket uppskattad in i fackföreningsrörelsen och var dessutom en av ledarna för oppositionen inom det socialdemokratiska partiet. Det är därför förklarligt att man nu icke med blida ögon ser honom på oppositionens sida.

Höglunds påståenden att Kilbom varit för sprängning av fackföreningsrörelsen är en medveten oriktighet. Kilbom, liksom även Robert Samuelsson var i motsats till kamrat Höglund varm anhängare av Norrbottens Fackliga Samorganisation, en organisation som bildats av arbetarna i Norrbotten, för att bättre kunna föra en effektiv kamp emot arbetsköparna. Denna organisation bekämpas häftigt av landsorganisationen och reformistiska fackförbundsledarna. Kamraterna Kilbom och Samuelsson och för övrigt hela

Norrbotten ville inte ge upp denna organisationsform bara därför att fackförbundsledarna önskade det, utan vill åtminstone först ha kamp om saken. Höglund har ingen som helst rätt att vantolka denna sak ända därhän, att Kilbom och Samuelsson skulle vara för sprängning av fackföreningsrörelsen. Vi alla äro på denna punkt fullständigt eniga och klara över att fackföreningsrörelsens enhet är så pass viktig att icke ens Samorganisationen får hindra denna.

Rörande kamrat Vinberg, så är Höglunds påstående oriktigt att jag skulle ha satt mig emot förslaget om att våra kamrater skulle uppträda på järnvägsmannaförbundets kongress för R. F. Utskottet beslutade enhälligt att någon av de kommunistiska ombuden på kongressen skulle framföra R. F. I:s synpunkter. Jag röstade för förslaget och gjorde det så mycket hellre, som jag från Höglunds sida vädrade fraktionspolitik och inget verkligt intresse för R. F. I.

Kommunisternas uppträdande på kongressen har också enhälligt godkänts av arbetsutskottet.

Höglunds angrepp på Vinberg för att han icke i riksdagen skulle ha utfört partiets direktiv kom först, sedan vi framfört anmärkningar mot Albert Sundins pacifistiska propaganda. Då först kom Höglund, som är partiets ledare, med angreppen på Vinbergs s. k. synd för att söka neutralisera Sundins pacifistiska avvikelser. Så uppträder en partiledare, som naturligtvis har skyldighet att påtala och söka avhjälpa alla fel som begås i partiet.

Lojalitetsförklaringen på L. O:s kongress.

Höglund drar sig inte för att också anföra saker där han själv uppträtt ytterst tvetydigt. Han angriper Robert Samuelsson, därför att denne på L. O:s senaste kongress avgivit en lojalitetsförklaring, som kanske formulerats väl superlativt. Förklaringen avgavs för att visa upp att kommunisterna ville den fackliga rörelsens enighet. Jag ansåg emellertid att kamrat Samuelsson använt olämpliga uttryckssätt och reserverade mig tillsammans med Fredr. Ström i arbetsutskottet på denna punkt. Höglund gjorde emellertid ingen reservation; han var tvärtom mycket nöjd med både Samuelssons och övriga kommunisters uppträdande på kongressen, men kommer i dag fram med anmärkning, som han ju borde framkommit med för ett par år sedan.

Parallellen Nyström – Carleson.

Höglund söker angripa oss med C. A. Nyström som uteslutits ur partiet därför att han gick krogkapitalets ärenden. För det första så kan Höglund lika gärna hänföra C. A. Nyström till den Strömska som till vår riktning. Ström uppträdde 1921 tillsammans med Nyström synnerligen radikalt, För det andra så både röstade och talade oppositionen för uteslutning av Nyström, som i en allvarlig fråga brutit partidisciplinen. Vi ha emellertid ett annat liknande fall i partiet, som inträffade några månader efter Nyströms uteslutning. En av partiets ledare, Carleson, gjorde sig skyldig till precis samma disciplinbrott som Nyström. Denne var proletär, Carleson intellektuell, och nu ville icke kamrat Höglund vara med ont att utesluta Carleson ur partiet. Höglund slogs förtvivlat för att rädda Carleson, men lyckades icke på senaste partikongressen få mer än 12 röster för sin ståndpunkt, då vi däremot med c:a 60 röster lyckades få partiet att inta en konsekvent hållning till samma disciplinära brott.

Beträffande Fjeldstad, så har denne, om vi nu skola tala om riktningar, lika mycket tillhört den höglundska riktningen, som vår riktning, Renegater finns det i varje parti och sådana typer äro beklagliga företeelser men bar ingen beviskraft gentemot dem som stanna i de kommunistiska partierna.

Höglunds lojalitet efter decemberöverenskommelsen.

Kamrat Höglund åberopar sin lojalitet sedan partistriden i december -likviderades" i Moskva. Kamrat Höglund har icke varit lojal mot denna överenskommelse. Den förföljelse som utskottsmajoriteten satt i gång mot partikamrater, som stått på vår sida i partistriden, bevisar ingen lojalitet och är icke försök till samförstånd utan tvärtom. De angrepp; som gjorts, exempelvis av Lorén, i Arbeiderbladet i Norge emot vår parti, var samtidigt också angrep emot vårt norska broderparti och emot R. F. I. En kamrat i oppositionen, Thunell, ville bemöta detta, men fick icke tillåtelse av Höglund, utan hänvisades till Arbeiderbladet. Fler sådana fall bevisar att Höglund icke visat den lojalitet, som han talar om efter decemberöverenskommelsen.

Skadeglädjen över avslöjandena.

Kamrat Höglund talar ständigt om vår och i synnerhet min "lögnpropaganda" emot partiet. Han visar emellertid en märkbar skadeglädje över att dessa s. k. avslöjanden publicera: i den socialdemokratiska pressen och han går så långt att han rekvirerar hundratals exemplar av den *socialdemokratiska tidningen* och sänder ut i landet till sina fraktionsanhängare. I kampen mot oppositionen i partiet är tydligen socialdemokraterna en värdefull bundsförvant.

Rensningen av distriktens kandidatlistor.

Partimajoriteten har också på sista tiden börjat inslå på en ytterst farlig våg. Man försöker sig på att rensa bort från valbar plats de kandidater som tillhöra vänsterriktningen i partiet, trots att dessa blivit uppsatta enhälligt av resp. distrikt. Ett sådant fall ha vi haft i Örebro län, där Höglund föreslår att man skall flytta upp en kamrat, Sundin, bekant för sin pacifistiska artikel, och att man skall flytta bort den kamrat, Arvid Olsson, som enhälligt uppsatts på första plats.

Höglund kräver disciplin av oss, men vägrar att själv böja sig.

Kamrat Höglund begär nu ingenting mindre än att Exekutivmötet skall godkänna de 4 punkterna i majoritetens ultimatum till minoriteten i partiledningen. Vi förklarar öppet och har även gjort det hemma, att vi har och kommer att erkänna mycket långt gående disciplinära fordringar. Vi skall bli de mest disciplinerade kommunister om vi blott får garanti för att disciplinen tjänar ett kommunistiskt ändamål. Hos oss har det varit motsatsen. Kamrat Höglund har krävt blind underkastelse av oss, men detta har endast avsett att stärka hans egen reservationspolitik gentemot Internationalen. Vi vägrar absolut att medverka till en sådan politik som avser att skapa mark för en brytning med Internationalen. Det är däri vårt disciplinbrott består.

Det finns tydligen för kamrat Höglund två slags centralism: den nationella och den internationella. Den nationella centralismen, vilken kamrat Höglund använder, när det gäller att disciplinera partiminoriteten och ungdomsförbundet, men själv kräver han full frihet au endast erkänna den internationella disciplinen, så långt det är lämpligt för hans egna syften.

Vi har slagits för de internationella bestämmelserna inom partiet, emedan vi känt att vi fått värdefull hjälp av dessa, att de varit riktiga och goda. Detta har icke varit ett själlöst underkastande, utan en anslutning till en international som vi inte bara formellt utan också reellt önska tillhöra.

Kongressens uppskjutande.

Vi äro övertygade om att ett beslut om kongressens uppskjutande kommer att verka synnerligen gott för partiet. Redan finnes en avgjord och bestämd stämning emot stridskongressen. C:a 75 uttalanden föreligger nu från både kommuner och distriktsstyrelser, bl. a. från partiets starkaste organisationer. Det är icke så som Höglund söker göra gällande att protesterna mot kongressen hänföra sig till tiden före materialets utsändande. Protester har inlutit hela tiden och inflyter fortfarande. Kamrat Höglund har själv i sin portfölj en lång rad uttalanden, som partiutskottet sänt honom för att överlämnas till Exekutiven. Många kommuner har vädjat till Exekutiven att uppskjuta kongressen. Vi står mitt i en brinnande valrörelse, då det gäller att samla krafterna mot bourgeoisin och socialdemokraterna, kongressen kommer icke att bli av positiv nytta för partiet, då den endast avser att bli en stridskongress och ingen arbetskongress. Förra kongressen hade samma karaktär. En kongress nu betyder också ett sabotage av valrörelsen naturligt, då utskottsmajoriteten icke har något intresse av att få de nuvarande riksdagsmännen återvalda. Kongressen skall endast hållas i *två dagar*. På dessa hinner man icke något praktiskt arbete. Världskongressens beslut hinner heller icke bli kända, då vår partipress endast långsamt kan publicera det rikliga materialet.

Därtill kommer att utskottsmajoriteten söker sig på en rad manipulationer för att bättre kunna behärska kongressen. Både Göteborgskommunen och Hälsinglands partidistrikt är avstängda för möjlighet att kunna deltaga i kongressen. Höglund påstår nu att Göteborgskommunen icke vill betala” och att denna kommun konsekvent vägrar betala sina skulder till partiet. Detta är osanning. Förhållandet är det att Göteborgskommunen under ett par år eller mer fullgjort alla sina ekonomiska skyldigheter till partiet. Men det är gamla skulder före den nuvarande ledningens tid, som utskottsmajoriteten kräver att få betalda. På den tiden härskade emellertid full anarki, i varje fall på det ekonomiska området, i Göteborg, och den nuvarande ledningen för kommunen bar gjort ett ytterst gott arbete och lyckats rekonstruera rörelsen, så att kommunen nu arbetar mycket gott. Det är därför orättvist av utskottsmajoriteten att nu kräva betalning för dessa gamla skulder, som hänföra sig till en tid, då f. ö. partiets nuvarande huvudorganisatör, Stålbärj, var verksam i Göteborg som ombudsman för därvarande partikommun.

Kamrater! Vi kräver nu att kamrat Höglund här ger ett klart och bestämt besked rörande sin ställning till världspartiet. Här på internationell botten måste Höglund förklara, i om han erkänner den Kommunistiska Internationalen, världspartiets högre auktoritet och om han erkänner den utvidgade exekutiven såsom en högre auktoritet än utskottsmajoriteten

ledningen för det svenska partiet. Det duger icke för kamrat Höglund att krypa bakom ryggen på arbetsutskottet hemma i Sverige. Varenda medlem i vårt parti vet att det är Höglund som är den bestämmande i utskottet och den som anger parollerna. Vi måste därför personligen av kamrat Höglund få ett svar på frågan för eller emot världspartiet.

Bucharin kritiserar Höglunds svenska centralism och Ströms bok om ryska revolutionen.

Bucharin: Kamrater! Det faller sig tämligen svårt att bedöma den svenska frågan, tv de svenska kamraterna ha den dåliga vanan att icke formulera på ett konkret sätt sina åsikter om sakliga politiska frågor. Man får sig till livs skilda enstaka satser och teser, ur vilka det är svårt att skapa en enhetsbild. Därför måste man begagna sig av andra källor. Då kamrat u Höglund bär i sitt svar på Thälmanns referat och såsom sitt viktigaste argument har givit en skildring av oppositionen, vilken han utmålar som opportunisterna och berättar, hur t. ex. en av dessa opportunisterna blev lakej åt alkoholkapitalet, en annan var dålig i alla avseenden, en

tredje ännu värre o. s. v., så har ju kamrat Samuelsson svarat honom att oppositionen ändå inte är fullt så dålig.

Men även om Höglunds skildring vore alldeles riktig, så skulle den icke duga som argument för Höglund, tv vad skulle det då betyda? jo, det skulle betyda att Höglunds parti överhuvud taget inte dugde till någonting, då majoriteten är värre opportunistisk än vänstern och vänstern så opportunistisk som Höglund utmålar den. Huru står det då till med hela partiet? Låt oss då antaga för argumentets skull att förhållandena i det svenska partiet stå så illa till. Huru skall man då under sådana förhållanden försöka rädda partiet nr detta moras? Den internationella rörelsens kollektiva erfarenheter, erfarenheten inom alla andra kommunistiska partier, vilka, gud vare lov, inte äro så dåliga som det svenska partiet enligt Höglunds karaktäristik skulle vara, måste utnyttjas för att upprätta partiet. Varje förnuftig ledare skulle hälsa sådana åtgärder med tillfredsställelse och underkasta sig Internationalens enhetsdisciplin. Men vad gör kamrat Höglund och partistyrelsens majoritet? Jo, de stå i en ständig front mot Internationalen, och avspärra sålunda för sig själv den enda vägen till räddning. Hurudant är förhållandet? Kamrat Höglund säger: vi äro icke i stånd att genomföra denna disciplin. Naturligtvis talar han såsom en västerländskt bildad man mycket mera diplomatiskt än en sådan där ohyfsad asiatisk människa som jag. ”Man skall taga hänsyn till de decentralistiska skandinaviska traditionerna.” Det där låter nästan marxistiskt. Vi måste anpassa vår taktik varje gång till den konkreta situationen i varje fall. Är det då så, att i Sverige äro för handen starka decentralistiska tendenser? Råder det kanske i det svenska partiet? Ingalunda! Ty kamrat Höglund tillämpar ju i detta samma parti så starka centralistiska metoder att de verka alltför starkt t. o. m. på oss som anses vara de värsta centralisterna. Kamrat Höglunds centralism i Sverige kunde kallas en övercentralism. Var äro då dessa decentralistiska traditioner? Det finnes inga sådana tendenser för själva landet. De komma till uttryck endast gentemot den Kommunistiska internationalen ! Men huru skall man då kunna kalla dessa decentralistiska tendenser tradition?

Frågan om centralismen.

Man måste klart ställa sig frågan om centralismen. Då man har en konflikt mellan disciplinen gentemot particentralen och disciplinen gentemot Exekutiven såsom det hela, vad är dådet avgörande för oss? Denna fråga måste besvaras, ty utan att lösa denna fråga och utan full klarhet öm densamma kan man icke rätt bedöma situationen. Jag skall här tänka mig ett rent hypotetiskt fall. Om det skulle hända att en minoritet skulle ställa sig illojal gentemot partistyrelsen, men lojal gentemot Komintern, huru skall då Komintern, som utgör summan av alla partier, reagera däremot? Utan att besvara denna fråga kunna vi icke lösa en enda organisatorisk fråga. Vi anse att där en sådan konflikt förefinnes, måste Komintern understödja sin egen riktning. Vad skulle det vara för en illojalitet gentemot particentralen, som å sin sida är illojal mot Komintern. Då skulle vi ju inte ha alls någon International.

Men krisen i det svenska partiet består nog inte blott i detta. Det förefinnes verkligen en djup inre kris i det svenska partiet. Man kan icke skildra situationen korrekt, då man säger att å ena sidan den överväldigande majoriteten av partiet står bakom Höglund och å andra sidan ser man några frondörer, vilka synas hava tagit till sitt yrke att kämpa mot Höglund. Beklagligtvis – eller kanske lyckligtvis – är så icke fallet. Partimajoriteten har emot sig Ungdomsförbundet, som är en och en halv gång så stort som partiet. Dessutom bar partimajoriteten emot sig de viktigaste partiorganisationerna, såsom Stockholm, Göteborg och Norrland. Hela den kommunistiska rörelsen i Sverige, tagen som ett helt, är till sitt flertal emot partistyrelse-majoriteten. I partiet självt har man ungefär xx0 procent mot 50 procent. Vi ha i Sverige samma osunda tillstånd som t. ex. ännu för någon tid tillbaka i Tyskland, där partiets majoritet icke hade huvudstaden i sina händer utan stod i ständig kamp emot densamma. Vi kunna hålla

oss till det tyska partiets erfarenheter som visa, vilka svåra följder en sådan absolut ohållbar situation leder till.

Höglund står här i verkligheten som en hypercentralist, som icke förstår att manövrera, så att den kritiska situationen till följd därav blir allt skarpare och skarpare (direkt till Höglund): ”Det kan hända, kamrat Höglund, att du ännu kan komma att finna dig i en sådan situation som kamrat Brandler på sin tid i Tyskland hamnade uti, i det han alltid upprepade åt oss: 'vi ha bakom oss hela partiet', och när det kom till kritan så fick han inte en enda röst.”

I Höglunds tal en klang av dolt argument mot parollen om proletariats diktatur.

Nu till själva saken. Man måste försöka att lösa denna kris genom samarbete mellan båda grupperna med bistånd av K. I. Kamraterna här ha alla hört kamrat Höglunds tal. I inledningen till hans eget tal kunde man redan urskilja den musik, som är karaktäristisk för hela situationen. Han sade: ”vi ha t. ex. noga följt direktiven ifråga om proletariats diktatur och därför hava vi också en gång lidit, ett vackert nederlag”. Kamrat Höglund säger detta med en ton av melankolisk skepticism som är honom egen. Vi ha gjort alla dessa dumheter och här ha vi slutsumman. Och detta piller sockrar han med orden: ”ett vackert nederlag”! Där ha vi verkligen den andliga orienteringen av partiet. I detta tal av kamrat Höglund har det klart kommit till uttryck. Naturligtvis kan det finnas sådana situationer, där en del icke klassmedvetna arbetare gå ifrån oss på grund av vår klara position. Detta bevisar då att partiet icke hade lyckats att ställa sina paroller i ett sådant perspektiv, att det icke isolerar massorna ifrån sig. Men i kamrat Höglunds tal var det en klang av ett dolt argument emot själva dessa paroller.

Vi ha på alla kongresser diskuterat dessa särskilda frågor, bl. a. också den där fördömda religionsfrågan. Det kan icke bestridas att kamrat Höglund i denna fråga stod i opposition gentemot kongressbeslutet. Vi ha på denna kongress antagit ett program, i vilket vi nästan enhälligt stodo emot sådana tendenser. Vi ha vid tidigare tillfällen också diskuterat de pacifistiska tendenserna inom den svenska parti styrelsemajoriteten. Men jag skall icke längre tala om gamla saker utan beröra de nya händelserna. Vi känna kamrat Höglunds uttalanden om Stauning och Staunings avrustningspolitik, vilka innehålla sådana koncessioner till socialdemokraterna, att de äro för oss Oantagbara. Vi ha nu i det norska arbetarpartiet en särdeles lärorik erfarenhet för hela K. I. Vi minnas väl ännu kamrat Höglunds ställning i denna fråga, då hela situationen allt mer och mer skärptes till en splittring. Man hade sagt att Tranmaeliterna äro t. o. m. mera till vänster än Schefloiterna, vilka ha talat om bondefrågan, vilka ha koketterat med bondepartierna, vilka äro parlamentariska kretiner o. s. v. Som den viktigaste frågan ställde sig den organisatoriska frågan i denna sak och nu äro vi i tillfälle att summera ihop hela situationen. Då man i Norge hade kamp, visade det sig, att Tranmeliterna blottade sina socialdemokratiska och opportunistiska tendenser. Men med vem stod Höglund då striden med Tranmeliterna utvecklade sig. Naturligtvis med Tranmel. Oppositionen inom det svenska partiet emot Internationalen i denna fråga är ingen småsak. Det viktigaste argumentet hos partistyrelsemajoriteten var att säga att Skandinavien är ett så specifikt land att allting mot bakgrunden av dessa specifika drag synes dunkelt, och man är icke istånd att begripa dessa ”specifika” företeelser.

Erfarenheten har visat att vår taktik i Norge var fullt riktig.

Men nu ha vi redan bokslutet att tillgå; erfarenheten har visat att vår taktik i Norge var fullkomligt riktig, och att dessa specifika drag hos Tranmeliterna voro den vanliga rena opportunisten. Lian och bans anhang ha naturligtvis fullständigt förrått oss. Tranmeliterna befinna sig i ett misstänksamt läge och handla nästan förrådiskt. Man har för deras skull förlorat en kamp och nu är det ett faktum att vi i den norska arbetarrörelsen alltmera och mera

säkert vinna den stora majoriteten. I Norge försiggår en process av bolsjevisering blont vårt parti.

Då vi nu ha en kamp mellan dessa två riktningar i det svenska partiet, måste vi en smula påminna om, vad det på sin tid gällde i Norge. Partimajoriteten i Sverige var andligt icke olik Tranmeliterna. Tranmels argument voro samma argument som vår vän Höglund rör sig med; i religionsfrågan desamma, i organisationsfrågan nästan desamma, i den pacifistiska frågan, i frågan om ”mera tolerants” i stora drag också desamma. Det är av högsta vikt att förstå allt detta. Höglund är vår goda vän, men vi kunna icke underlåta att påpeka farorna. Vi måste kunna lära av den norska erfarenheten.

En marxistisk kritik av Fredrik Ströms bok.

Det svenska partiets ideologiska orientering får också ett gott uttryck i en ny bok som kamrat Ström har skrivit och som kamrat Höglund har givit högt beröm. I början på boken står Angelica Balabanovas porträtt, hennes som nyligen blev utesluten ur ryska partiet. Bara en ohjälplig dumbom skall icke kunna begripa vad detta skall betyda. Man skall, bevars, protestera emot den grova behandlingen av denna dam. Man utgjuter tårar över hennes historia. Också det andliga innehållet i boken är likaså tårefyllt som denna demonstration. Allt detta är nog så rörande idylliskt, men kommunistiskt är det nog inte. Men nu till boken. Kamrat Ström skriver: ”Vi marxister betrakta ofta alltför ensidigt inflytandet från de ekonomiska intressena allena och underkänna ofta klassernas och folkens andliga krafter”. Denna käringaktigt gråtande ideologi, detta skall då vara den s. k. andliga kraften. Vidare heter det: ”I djupet på varje människa lever ett naturligt rättsmedvetande”. Då detta naturliga rättsmedvetande hos Angelica Balabanova blivit sårat så är hela rätten förvanskad. Vi se sålunda att det utslagsgivande för Ström är icke ändamålsenligheten som för oss alla andra, utan det ”naturliga rättsmedvetandet”. Kanske en tillbakamarsch till Rousseaus och andra lärdas ståndpunkt, vilka sökte ett rättsmedvetande till och med hos hundar, och delvis till och med funno sådant.

Ström hamnar i den ideologi som representerar borgardömets upplösningsperiod.

Tycker ni kanske att allt det där är så oskyldigt? Ingalunda! Dessa tendenser hava nämligen sitt politiskt-taktiska korrelat, vilket absolut motsvarar denna ”marxistiska” uppfattning. Man måste ju söka stöd för de omtalade ”specifika” taktiska fordringarna och ställa dem gentemot ryssarnas ohyfsade asiatiska fordringar. Och så hamnar man i famnen på Dostojevskijs och hans anhangs ideologi, som representerar borgardömets upplösningsperiod. Ström skriver med ett varnande finger i höjden: slaviska folksjälens är i högsta grad kollektivistisk, den är lättrörd, rytmisk, romantisk, fanatisk (naturligtvis fanatisk!), men alltid i massfunktion. Ofta synes den gåtfull, motsägande, tvetydig för den germanska rätlinjigheten.” Också ett stycke av taktisk-politisk natur. ”Bland de slaviska revolutionärerna finna vi också en underbar revolutionär disciplin, en tillgivenhet för lagarna, en lydriad (det är naturligtvis meningen här att säga kadaverlydnad, men ordet kadaver är för artighetens skull bortlämnat) en lydriad gentemot organisationen, en självförnekelse, vilken västeuropeiska arbetare icke begriper. Den västeuropeiska arbetarens hela väsen, traditioner och psykologi äro något helt annat. Därför måste man i Väst-Europa söka delvis andra vägar, metoder och taktik i det revolutionära organisationsarbetet.” Jag vet verkligen inte, huruvida de verkliga teutonerna, och germanerna icke begripa detta väsen.

Är allt detta snick-snack någonting nytt? Alla opportunisterna hava sagt likadana saker. Det nya hos Ström är att han kommer fram med terminologin över vår slaviska själ såsom något nytt.

Därför är det nödvändigt att finna en helt annan orientering, andra tak ticka metoder, andra organisationsmetoder, en annan ställning till partistrider o. s. v.” ”I Österlandet är allting

omvänt. Partiet, dess politiska organisation är en helig sak, att tjäna densamma, att dö för densamma är en plikt.”

För det svenska partiet gäller naturligtvis det Motsatta. Man kan icke dö för det svenska partiet, ty då måste ju allt vara omvänt. Men kanske ändå allt detta endast är ett talesätt hos Ström, ty om man skulle säga enligt den omvända teorin, att det inte skall vara någon lydnad mot de nuvarande ledarna i Sverige, så skulle ju själva kamrat Höglund resa sig till protest.

Höglund har solidariserat sig med Ström.

Denna bok har Höglund berömt. Han har solidariserat sig med Ström. Denna bok visar också en tendens att behandla bolsjevikerna och mensjevikerna i den ryska revolutionshistorien såsom stående på samma nivå.

Men annars är ju denna bok icke så viktig. Den är viktig endast därför att den är en symptomatisk företeelse. Hela den andliga atmosfären där kan skönjas ur denna bok.

Och ur denna orevolutionära, omarxistiska ideologi härleder sig särskilda argument, taktiska regler, organisatoriska lärosatser. Höglund kommer att säga: jamen, dessa äro ju våra bästa kamrater. Gott och väl, men kamrater, om ni begriper att man med en sådan ideologi icke kan föra arbetarklassen i kamp, så kunde ni ju ändå hjälpa den Kommunistiska Internationalen att övervinna denna ideologi och icke tvärtom. Och då vi försöker att göra detta, då ställer ni er i kamp emot oss. Det är hela historien.

Kamrat Höglund har sagt: Men vi äro ju representanter för små länder, där allt ännu härskar tämligen idylliska klassförhållanden. Jag har betonat detsamma, antingen på den förra kongressen eller det senaste utvidgade Exekutivmötet. Men då bekämpade man mig för dessa uttalanden. Men, kamrater, detta tillstånd kommer icke att räcka så länge och vi måste förbereda oss för helt andra förhållanden. I Norge hade vi ju ett likadant idylliskt tillstånd, men efter 6 månaders verklig klasskamp har det delvis redan försvunnit. Skola vi sålunda alltid leva i ett taktiskt-politiskt och ideologiskt tillstånd, vilket motsvarar dessa idylliska förhållanden eller skola vi vänja arbetarna vid en annan ideologi, som kan tjäna dem som instrument i en verklig kamp. Däri består hela frågan och det är vår plikt att leda på andra spår den ideologi som flertalet i ditt parti, kamrat Höglund, nu är behärskat av och som motsvarar idylliska förhållanden. Men det begriper ni er inte på. Om ni skulle begripa er på det, så skulle ni säga, att den Kommunistiska Internationalen nu ha handlat alldeles riktigt och har hjälp er att rädda partiet. Det är därför som vi föra denna ”intoleranta” linje och jag tror att det är den enda vägen, på vilken vårt svenska broder parti kan bli räddat. (Bifall.)

Sinovjev manar Höglund till solidaritet med Internationalen.

Sinovjev: Kamrater! Först och främst vill jag säga följande: Naturligtvis vilja vi icke förödmjuka den nuvarande partiledningen, med vilken vi politiskt äro oense. Då Höglund och andra säga: ”Internationalen måste vara rättvis emot oss”, så äro vi beredda att acceptera en sådan fordran. Vi måste undvika allt, vilket verkligen kunde kännas som en förolämpning.

Jag för min del vore t. ex. beredd att föreslå att hela diskussionen och resolutionen, vilken vi skola antaga, icke bli publicerade, utan endast tillställt partiorganisationerna, – detta naturligtvis ifall vi ha verkliga garantier att kamraterna verkligen genomföra det som Internationalen i denna fråga beslutar. Internationalen finns ju till för att reglera partiförhållandena. Om vi får sådana garantier, behöva vi icke handla så, att socialdemokraterna kunde utnyttja det, och att kamrat Höglunds politiska prestige därigenom skulle lida. Vi behöva dessa kamrater såsom den Kommunistiska Internationalens kraftfaktorer, om de verkligen uppriktigt ställa sig på den Kommunistiska Internationalens grundval. Jag tror att också minoriteten i det svenska

partiet skall ansluta sig till ett sådant förslag, ifall vi få garantier att det icke kommer till en partikris och att vi kommer att ha ett lojalt genomförande av dessa beslut.

Jag tror att för Höglund och för partistyrelsemajoriteten den viktigaste frågan nu är frågan om partidagen. Huru förhålla vi oss till denna fråga. Först måste jag då konstatera att denna partikongress är en överrumpling gentemot Exekutiven. Vi ha statuter, vilka bestämmer att alla partier förrän de inkalla en partikonferens måste åtminstone sätta sig i förbindelse med Internationalen. Detta är ju en bestämmelse som är alldeles nödvändig. Vi ha tidigare haft en bestämmelse att alla nationella partikongresser måste hållas efter världskongressen. Praktiken har visat att denna bestämmelse var oriktig och ogenomförbar och därför ha vi genast tagit bort den. Men en absolut nödvändig och elementär fordran, om vi skola hava en verklig International, är att de nationella, partikongresserna måste inkallas i samråd med Exekutiven. Ty vi veta ju alla vad en partikongress betyder. Den är en koncentrationspunkt i hela partiets politiska utveckling. Därför är det en av de viktigaste uppgifterna för den Kommunistiska Internationalen när, var, under vilka förhållanden; och med hurudan arbetsordning en partikongress inkallas. Utan sådan samverkan kan man icke bära ansvaret för den Kommunistiska Internationalens arbete. Och nu har kamrat Höglund handlat på ett helt annat sätt.

Höglund har överrumplat oss, han har inkallat en partikongress utan att säga ett ord, därom till Exekutiven.

Varför blev det en så hastig nödvändighet att inkalla en partikongress? Står man i Sverige alldeles inför ett väpnat uppror? Står man där inför en sådan kamp att man nödvändigt måste ha partikongressbeslut att stödja sig på? Nej, man står där inför frågan, vem som skall vara en biträdande redaktör i tidningen. Det är ett överrumplingsförsök, kanske ett försök i rama förtvivlan, d. v. s. kanske högermajoriteten har den där känslan: i dag har jag kanske ännu majoritet, men i morgon har jag den icke. Jag tror detta är en förmodan, som kan ha sin riktighet. I själva partiet är det en motvilja mot denna partikongress. Varför? Därför att kamraterna tänker som så: något gott skall denna partikongress knappast medföra, men ont kan den medföra och också en splittring kan den medföra. Denna känsla hava flera lokalorganisationer, representerande båda riktningarna inom partiet.

Vad avser Internationalen då den nu vill besluta att partikonferensen skall uppskjutas? *Den avser partiets enhet.* Och det är nödvändigt att göra detta klart för våra svenska kamrater. Vi tro att vi genom uppskjutandet av kongressen tillfredsställa den innersta känslan hos flera svenska kamrater, t. o. m. i Höglunds fraktion. Vad betyder uppskjutandet: Betyder det att vi vill förödmjuka Höglund? Ingalunda. Det betyder endast att Internationalen vill göra allt för att rädda partiets enhet. Därför vilja vi ingen överrumplings partikongress, därför vilja vi avbida tills ett lugnt moment inträder. Och vi vilja, och det är ju en absolut naturlig fordran från Internationalens sida, att den femte kongressens beslut skola få tillfälle först att i någon grad göra sin verkan i partiet. Varför håller vi överhuvud taget kongresser? Varför skola icke kongressernas beslut få öva sin verkan i partiet förrän det kommer till en böjning eller brytning. Därför kunna vi påstå, att

då vi uppskjuta kongressen, så göra vi det för att verkligen stärka partiet.

Och detta säger vi i främsta rummet till Höglunds fraktion själv. Ni i synnerhet måste förstå att vi uppskjuta kongressen därför att vi önska verkligen en enhet av det svenska partiet på grundval av den femte kongressens beslut. Och jag tror att om man utlägger saken så för de svenska kamraterna, så kommer också en betydande del av Höglunds fraktion att förstå det.

Nu några ord om själva läget. Kamrat Höglund säger att det icke förefinnas några principiella differenser. För att finna sådana, säger han, måste kamrat Samuelsson gå tillbaka till år 1921. Är detta verkligen sant? Nej, icke 1921 utan år 1923 stod Höglund i en stark motsättning (icke

till Samuelsson utan till hela Internationalen i den norska frågan, vilken dock som ni alla vet, liksom varje annan fråga i varje särskild sektion, har många nationella men också många internationella drag. Den ryska, den tyska frågan hade nationella drag kanske till 5 eller to procent, men 90 procent av dessa frågor voro av internationell betydelse.

Om den norska frågan kan man icke säga att den innehöll nationalproblem till endast 10 procent, men åtminstone till hälften innehöll den internationella problem: kollektivanslutning till partiet, ett kommunistiskt parti eller ett sammelsurium av olika riktningar, religionsfrågan, frågan om arbetar- och bonderegering, alla dessa frågor voro under diskussion. Och de voro frågor av internationell natur. I alla dessa frågor stod Höglund i skarp motsättning till K. I. Och detta i ett ögonblick då vi stod i skarp strid mot fienderna. Ja, där till och med en del fascistiska element förefanns, – det påstår jag ännu i dag. Tranmel är en ärlig karl, som nog en gång kommer att vara med i revolutionen och troligen en gång i det avgörande ögonblicket kommer att kämpa för arbetareklassen. Men vad Falk angår, så har vi icke stort förtroende till honom, icke ens då, när han uppträder för Internationell. I detta ögonblick då hela Internationalen stod gentemot dessa människor, på vilken sida av barrikaden stod då Höglund Icke med oss, utan mot oss.

Den gången gjorde Höglund sig skyldig till så många disciplinbrott, att de skulle ha rättfärdiggjort de skarpaste åtgärder.

Varför vidtog vi då icke sådana åtgärder? Svaret härpå ha vi gett i vår allmänna redogörelse för Internationalens arbete. Men kamrat Höglund kan icke säga att endast 1920-21 fanns det meningsskiljaktigheter mellan honom och oss. De svåraste motsättningarna i de viktigaste grundfrågor rörande kommunismen hade vi med honom 1923. Vi hoppades, undvika konflikter genom att göra Höglund stora personliga koncessioner. Men vad hände i verkligheten? Denna period var för Höglund endast en liten andhämtningspaus för att organisera mot vänstern i sitt eget parti en överrumplingskongress.

Kamrat Höglund har i dag försökt att ifrågasätta vänsterriktningens kredit i partiet och bevisa att inom denna riktning finnas många oklara pacifistiska och icke helt kommunistiska kamrater. Höglund synes hava ett skarpt öga för sina opponenter men för sina meningsfränder sluter han ögonen. Han ser så att säga grandet i ögat på de andra, men han ser icke bjälken i sitt eget. Jag är villig att medge rätt åt kamrat Höglund i det avseendet att jag också kan säga att vänsterriktningen ännu icke är helt klar, att den är delvis heterogen. Men ett företräde har vänsterriktningen – den *vill* uppriktigt bli kommunistisk. Många vänsterkamrater förstå ännu icke helt dessa frågor, men de skola lära att förstå dem med Internationalens hjälp.

Kommunistiska partier kunna icke göras fixt färdiga på ett enda år. Vi fordra icke att det kommunistiska partiet i Sverige skall bli fullgott på ett halvt eller ett år. Sverige är icke Tyskland, klasskampen rasar icke där i lika hög grad. Men vi ha ju redan haft att göra med de svenska kamraterna under 5 års tid, nästan på varje kongress ha vi behandlat den svenska frågan. Detta borde väl då vara tillräcklig tid. Hos vänsterriktningen se vi anspråkslösa krafter, vilka vill bli helt kommunistiska, och i högerriktningen se vi många stora personligheter, vilka icke vilja bli kommunister.

Ström är ett slags godmodig farbror, men naturligtvis en socialdemokratisk sådan,

detta är för oss ganska klart. Han skiljde sig från Branting och vi voro ganska glada däröver. Men ingen av oss tror att Ström verkligen blir kommunistiskt sinnad. Och nu kommer han dragande med en bok om den ryska revolutionen. Det är då åtminstone inte någon nationell fråga utan en fråga om den proletära revolutionen överhuvud taget. I denna bok kan han icke göra skillnad mellan bolsjeviker och mensjeviker. I denna bok understöder han madam Balabanov, som å sin sida understöder den nuvarande "Avanti". Nyligen skrev hon i den tidningen en artikel "Varför skiljde jag mig från det ryska partiet". Rubriken skulle ha betat

”Varför har man kört ut mig ur det ryska partiet”. Det är väl ändå en skillnad Mellan dessa två saker. Men madam Balabanova synes i sin känslfullhet icke förstå denna skillnad och Ström förstår den icke heller. Den italienska socialdemokratin är vår klassfiende, om det också finnes arbetare vilka understödja detta parti.

Ström betraktar oss såsom några slags generaler, under vilkas ok man måste böja sig. Men hans hjärta är fritt och i hjärtat solidariserar han sig med Balabanova.

Om kamrat Höglund verkligen skulle lösa frågan för sig själv, så kunde han arbeta tillsammans med de bästa elementen i vänsterriktningen. Naturligtvis på en kommunistisk plattform, icke på en halv-socialdemokratisk, icke på Ström-Balbanovas sentimentalitets-plattform. Ingenting mer men också ingenting mindre fordrar vi av honom.

Socialdemokratiska metoder för att behärska kongressen.

Angående kongressen sade redan kamrat Thälmann med rätta att man använder socialdemokratiska metoder för att behärska kongressen. Man vill icke tillåta den Göteborgska organisationen att ha beslutanderätt på partikongressen, emedan denna organisation för 2 år sedan icke har betalat sina partiavgifter. Då jag tänker tillbaka på gångna tider i vårt eget parti, så minns jag att mensjevikerna spelade samma streck åt oss. Jag vet icke huru det förhåller sig i Göteborg, kanske det är så att kamraterna där icke vill betala. Men det kan icke vara utslagsgivande för oss. Höglund säger, att vi måste uppfostra organisationerna till att betala sina avgifter. Naturligtvis måste vi göra det. Vi måste göra våra partier finansiellt sunda.

Kanske ni tillåter mig i detta sammanhang en liten utflykt på ett annat område. Kanske det är så att ett finansiellt understödjande av våra partier från Kommunistiska Internationalen bar sina negativa verkningar. Många kamrater säga detsamma nämligen i den meningen att man icke skall försöka att verkligen med ett par kopek i fickan ta sig för att utveckla en proletär propaganda liksom vi i det ryska partiet på sin tid gjorde utan något slags bidrag. Ja, en gång fick vi ett bidrag från det tyska socialdemokratiska partiet, men då vidtog också Eberts och hans anhang åtgärder för att mensjevikerna skulle få 9 tiondedelar av pengarna. Trots detta bröt vi oss igenom. En god psykologi var rådande bland våra ledande kamrater, som nu ofta fattas i våra partier. Det är nog en god sak att vi i Komintern äro i stånd att skramla ihop några eländiga slantar för att utge en tidning o. s. v., men vi får icke glömma, att detta förhållande också dialektiskt skapar en dålig psykologi. Detta måste de ledande kamraterna i alla partier ha för ögonen och träffa nödiga åtgärder härför.

Därför säger jag att Höglund har rätt, då han yrkar på att medlemmarna betalar sina partiavgifter. Men den verkliga avsikten med denna fordran i detta fall är, som ett ryskt ordspråk säger ”översydd med vita trådar”. Avsikten är tydlig. I detta fall är det rama demagogin för att skaffa sig litet flera röster på kongressen. Man vill frantaga en del arbetare möjligheten att vara med om partikongressens beslut, – detta är avsikten med manövern. Men med sådana metoder kan man icke göra partiet sunt. Farbror Ström har troligen inbillat sig att han har handlat mycket slugt, men den där slugheten har han nog lärt från Branting och inte från Lenin och inte från den Kommunistiska Internationalen. Det är socialdemokratiska metoder. Vi måste åstadkomma en verklig partikongress, där alla kamrater äro representerade, där alla kunna vara med om besluten efter det de hava haft Internationalens mening.

Höglund försökte binda Internationalens händer i norska frågan. .

Kamrater! Här rusa vi ingalunda fram i galopp. Hela historien har ju dragit ut i årtal. Vi ha på sin tid funnit oss i att Höglund ställde sig på Tranmaels sida, då hela Internationalen hade beslutat att kämpa mot detta parti och då försökte Höglund binda våra händer. Och samtidigt försökte han binda det unga norska kommunistiska partiets händer. Vad är detta för en lojalitet emot internationalen? Då man i ett sådant ögonblick icke begriper att åtminstone hålla

mun för att icke tala i fiendens intresse, så är man ju inte internationalist. Och allt detta hände så nyligen som 1923. Och nu måste vi få en ren linje i det svenska partiet. Ingett vill hugga av Höglund, ingen vill förödmjuka honom. Jag tager tillbaka ett ord av det som jag yttrade om Höglund på kongressen. Nu gäller det för honom att sluta sig till de kommunistiska elementen och icke till de tvivelaktiga. Om kärleken till sådana element är högre än den till Komintern så är detta en kvarnsten om er bals, politiskt sagt. Och denna kvarnsten vill draga er bort från Internationalen.

Vad skulle en Tranmeliad betyda i Sverige? Icke bolsjevisering utan atomisering, säger H. Tranmael var i mycket gynnsammare läge. Han hade det kollektiva medhålet av den fackliga organisationen. Och vad har det blivit för resultat? Det Tranmelska partiet såsom revolutionärt parti är förlorat. Han får lov antingen att gå till bourgeoisin eller också skall han finna vägen tillbaka till Komintern. En flygel i hans parti är redan på väg och de bästa arbetarna där komma vi att vinna tillbaka för oss. Kristianiaorganisationens sekreterare har uttalat sig för Komintern. Men hur står det till i Sverige? I Sverige har man ett litet parti med 5,000 medlemmar, av vilka troligen hälften står på vår sida och ett ungdomsförbund, som är större än partiet och som helt och hållet står på vår sida. Med den kloka, sluga socialdemokratin där, som är ledd av Branting, skulle det då ges endast två vägar:

antingen till Branting eller direkt till bourgeoisin.

Och denna väg för till bourgeoisin via Ström-Balbanova. Den andra vägen är att göra slut på denna småaktiga strid och föra partiet på kommunistiska linjer.

Höglund anför fel som Kilbom och Samuelsson ha begått. Också dessa kamrater ha vacklat, säger han. Ja då, så mycket lättare, kamrat Höglund, borde ni kunna finna en gemensam linje. Det finns inte några människor, med vilka ni icke skulle ha några gemensamma svagheter, åtminstone i vissa fall har ni ju också själv vandrat på villovägar (Skratt.). Så borde ni då försöka finna en gemensam plattform på den riktiga vägen.

Det fanns ett ögonblick, då vi med Höglund hade en allvarlig strid om religionsfrågan och då han ville bevisa för oss att där hemma äro förhållandena annorlunda. Men nu kan ju var och en skratta åt hela saken. En var förstärkt att denna differens var en återspeglning av ideologin i ett käkborgerligt land. Det borde ju ändå vara omöjligt för allvarliga revolutionära ledare att strida om religionen och det tillkommande livet och om huruvida kommunisterna skola kunna ställa sig neutrala i religionsfrågan. Det var då nödvändigt att utlägga för Höglund kommunistens ABC, att förklara för honom att vi nog fordra att den borgerliga staten skall förhålla sig neutral till religionsfrågan, men att vi kommunister under inga förhållanden kunna vara neutrala. Kommunist, leninist, vilka överväga hur man skall bolsjevisera sina partier, kunna då icke nedsätta sig att strida om en sådan fråga.

Nå, denna historia hör till det förgångna. Men nu diskutera vi ju också ganska elementära saker. Vi fråga

vad är högre, den internationella eller den nationella disciplinen?

Jag tror att den där lilla pionjärgossen som i går skulle tala inför ungdomskongressen måste ställas på bordet, ty han var så liten att man annars inte kunde se honom, att den där lilla pojken som var tolv år gammal, om ni till honom ställde frågan: vad är högre, den internationella eller nationella disciplinen, skulle ge er klart och tydligt besked att den internationella disciplinen står högre. Och han skulle ganska noggrant ge er besked om huru en minoritet måste handla emot en majoritet som ställer sig emot Internationalen.

Antingen är ni en verklig beståndsdel av Komintern och då borde vi alla skämmas för att diskutera dessa saker här. Jag kan förstå när vi råka i luven på varandra över viktiga frågor,

när vi strida om, huruvida man i Tyskland i oktober skulle ha genomfört ett beväpnat uppror eller icke. Detta är en svår fråga. Också frågan om bildandet av arbetar- och bonderegeringar är en komplicerad fråga. Men sådana frågor som vi få lov att diskutera med de svenska kamraterna borde vi skämmas för att taga till orda i det sjätte året av den Kommunistiska Internationalens tillvaro. Tag slutar med det jag började: diskussionen är överflödig. Kommissionens förslag till beslut synes vara absolut riktigt.

Jag kan icke förstå att detta förslag innehåller något ointagligt. Man uppskjuter parti-kongressen, och varför skulle man icke uppskjuta den. Varför skola vi icke skapa åt oss en bergfast säkerhet till det ögonblick då alla partimedlemmar lära känna kongressens beslut och hava i lugn och ro genomstuderat detsamma? Varför skola vi icke göra det? Det är ju spjutspetsar mot bourgeoisin och mot socialdemokratin. Vi avser icke att ändra läget och Höglund har ju majoritet i styrelsen. Vi vill där ha en representant från Exekutiven för att genomföra besluten. Om det är nödvändigt kan vi sända en representant till varje lokalorganisation. Och vi vill ännu se vad arbetarna skola säga, vilka stå bakom Ström.

Vägen genom Ström och Balabanova går inte till Kommunistiska Internationalen.

Alltså, resolutionsförslaget är absolut riktigt. Det är icke förödmjukande. Vi vill arbeta tillsammans med Höglund, vi känna hans egenskaper. Det är lätt att foga sig då man är i majoritet, men också i det momentet då ni äro i minoritet måste ni visa huruvida ni är för den Kommunistiska Internationalen. Det är därom frågan gäller.

Vi hoppas att det i Sverige icke kommer att arta sig till någon Tranmeliad; men om en sådan måste komma, så är det då bättre att det tar en ända med skräck i stället för att vi nu har en skräck utan ända. Vi måste ha ett kommunistiskt parti i Sverige liksom i alla andra länder. Vi ha genomdrivit det gentemot det polska partiet, där vi också hade många förtjänstfulla kamrater. Varskij är också en kamrat med stora förtjänster. Han var en nära vän till Rosa Luxemburg, han har med henne utfört hela arbetet, men då han har begått verkliga fel – naturligtvis icke sådana som Ström – då har den Kommunistiska Internationalen talat öppet ut och sagt: Nej, det här går icke an längre. Det polska partiet är ett allvarligt arbetarparti, det har fört stora revolutionära bataljer, det har stora massor bakom sig. Trots detta har den Kommunistiska Internationalen talat rent språk med partiet. Och kamraterna ha fogat sig, det har icke fallit någon enda av dem in att säga, att de ha blivit förödmjukade, att de ha blivit förorättade och att ”vad ska socialdemokratin säga om saken”. Vi ha sagt de polska kamraterna och många andra kamrater öppet ut det som måste sägas. Annars skulle detta ju icke vara någon International. Alltså vi ber kamrat Höglund, att han skulle låta sitt vacklande falla och foga sig. Höglund har sagt att det finnes pacifistisk -centriskt element i partiet. Gott och väl, då skall man då en gång börja en energisk kampanj emot dem. Här, kamrat Höglund, här äro våra led, ställ in i ledet, icke med madam Balabanov och med dem som äro en sten om halsen på Internationalen. Det vore sorgligt att se att en sådan sten skulle draga Höglund till de sämsta element. (Bifall).

De skilda delegationernas representanter har ordet.

Ombud från Italien, England, Tyskland, Frankrike, Tjeckoslovakien, Amerika, Finland, Danmark och Norge deklarerar sin mening.

ROSSI, (Italien): Den italienskt: delegationen har under diskussionens lopp ännu mer övertygat sig om att läget i det svenska partiet är mycket allvarligt.

Vi äro medvetna om att det finns opportunistiska element inom minoriteten och att ett arbete som genast måste vidtagas, är det svenska partiets bolsjevisering. Hela den italienska delegationen godkänner den föreslagna resolutionen, trots det att den anser den vara för svag.

Men samtidigt anser den att denna resolution utgör endast en början på åtgärder, vilka avse det svenska partiets bolsjevisering.

Den italienska delegationen uppmanar kamrat Höglund och hans meningsfränder att antaga denna resolution, ty att icke antaga densamma betyder att ställa sig utanför Internationalen. (Applåder.)

MURPHY, (England): Kamrater! Den brittiska delegationen önskar bestämt att ställa sig på samma ståndpunkt som den resolution, vilken i denna fråga har blivit förelagd för den utvidgade Exekutiven. Vi äro av den åsikten, att då alla kamrat Höglunds argument ha tagits i övervägande, det är alldeles klart att han i varje fråga som har uppstått mellan den Kommunistiska Internationalen och det svenska partiet, har måst drivas från en socialdemokratisk position till en kommunistisk plattform.

Vi beklaga mycket att den fart med vilken han har drivits till den Tredje Internationalens grundvalar, har varit så ringa. Vi anse att de motförslag, vilka han har framlagt, speciellt det angående sammankallandet av en kongress före riksdagsmannavalen, är oantagbara. Vi äro av den åsikten att dessa förslag skulle bryta sönder partiet och göra en enhet mera svår att åstadkomma än någonsin förr. För det andra äro vi emot dessa förslag, därför att vi anse att Exekutiven har varit mycket liberal i de förslag som ha erbjudits kamrat Höglund och hans kolleger till godkännande. Vi hoppas att den tvetydiga hållning som man tidigare intagit gentemot kamrat Höglund, då vi icke kunde veta vad han skulle göra med Internationalens beslut utom att prata om dem i partiet, nu kommer att taga ett slut och att vi skall kunna få ett bestämt uttalande från Höglund och hans kolleger om att de äro redo att ställa sig upp i den Kommunistiska Internationalens led och verkställa dess beslut. Det gäller nu för Höglund att välja mellan socialdemokrati och den Kommunistiska Internationalen, och vi hoppas att han tillsammans med vänsterriktningen vill ena sig om att verkställa den Kommunistiska Internationalens beslut.

RIESS, (Tyskland): Vi kunna icke värja oss från det intrycket att kamrat Höglund från Sverige ännu icke har inarbetat i sitt medvetande den femte världskongressens beslut. Den Kommunistiska Internationalens förutsättning är i första rummet centralism. Kamrat Höglund skall icke få använda centralismen efter sitt eget godtycke i sina vänners intresse och mot sina s. k. vedersakare. Om det finnes på hans håll en strävan att fast cementera partiet, då hoppas vi att de ord, vilka i dag ha uttalats, raskt omsättas i handling. Men om där icke finnes en sådan strävan, då måste vi under alla förhållanden företaga en rensning i det svenska partiet t. o. m. med den faran för ögonen att den kunde leda till en splittring. Då Ström och Höglund tala om sin marxistiska kärna så kunna vi blott konstatera att denna kärna är en Andra Internationalens tendens och ingenting har att skaffa med den Tredje Internationalens anda; den står i motsats till leninismens karaktär. Höglund måste skruva ner sin polemik och vara tacksam för de fingervisningar vilka arbetarna och hans partis minoritet ha gett honom för att hålla honom på den rätta vägen. Kamrat Höglunds och hans kamraters hållning då de hota med demission och kamrat Höglunds egen förklaring redan i och för sig äro blottade på varje kommunistisk disciplin.

De äro uttryck för en diplomati sådan som vi har sett användas i den andra Internationalen, men som ej kan ha någon plats i den tredje Internationalen. Jag vill också tillägga att det öppna brev som Exekutiven skall adressera till det svenska partiet måste skrivas med en skärpa som ger tillräcklig garanti för att man där verkligen kommer att få till stånd en järnhård disciplin och att en bolsjevisering av partiet i Sverige blir möjlig. Jag tror att den enda möjligheten för att där kunna göra leninismen till ett faktum endast finnes däri att partiet börjar utöva en sådan disciplin, vilken kamrat Höglund bar trott sig kunna förhåna. Den Kommunistiska Internationalen kan icke vara en lekboll för enskilda personer vilka inbilla sig

kunna få speciella rättigheter för sin mening och vilka icke motsvarar de kommunistiska linjerna utan är vad här redan har karaktäriserats såsom socialdemokratiska, pacifistiska tendenser. Vi måste bryta med sådana tendenser och vi måste fordra såsom ett minimum att kommissionens resolution blir antagen och att man härefter anser det vara slut på den mjukhet vilken Exekutiven hittills har visat i den svenska frågan. Vi måste göra ett ingripande vilket för all framtid utesluter alla sådana tendenser.

TREINT, (Frankrike): Kamrater!

Den franska delegationen har med största uppmärksamhet granskat det svenska partiets fråga. Den franska delegationen fastställer i fråga om alla punkter av den av Höglund försvarade politiken, att denna politik står i motsättning till K. I. Det är otillåtligt att kamrat Höglund offentligt i partipressen och i sina yttranden har tagit ställning för Tranmael, som har blivit utesluten ur K. I., likasom det vore otillåtligt om en kamrat från ett annat parti, t. ex. från det tyska partiet, skulle hava tagit ställning för Frossard, som blev utesluten från vårt parti. I fråga om centralismen se vi att den av Höglund representerade politiken i praktiken betyder en stark disciplin i partiet så länge Höglund står i spetsen för detsamma, men samtidigt en faktisk brist på disciplin i förhållandet mellan det svenska partiet och Internationalen.

I den franska delegationens namn säger jag åt kamrat Höglund: Om ni vill att det svenska partiets medlemmar under er ledning skola vara disciplinerade, så må ni börja först med att tillämpa disciplinens fordringar i partiets förhållande till Internationalen. I sådant fall behövd då icke kamraterna i det svenska partiet välja mellan partidisciplinen och den internationella disciplinen. Men när ni genom er egen brist på disciplin tvingar de svenska kamraterna att välja mellan den nationella och den internationella disciplinen, så komma vi att stå med de svenska kamrater, vilka ställa sig bakom K. I:s beslut.

Det var synnerligen lärorikt för den franska delegationen, att här höra kamrat Höglund. Talet som han höll här fördömer hans egen politik. Jag hörde huru kamraterna i den franska delegationen under Höglunds tal sade åt varandra: det här är en historia som vi gott känner till. Det är alldeles som om vi hörde en beskrivning av krisen i vårt parti som slutade med partikongressen i Paris och med Frossards uteslutning ur partiet. Naturligtvis vänta vi av kamrat Höglund att han icke följer den väg, vilken beträddes av Frossard: naturligtvis vänta vi från kamrat Höglund att han kommer att gå Internationalers. I den franska delegationens namn måste jag ändå påpeka att den ståndpunkt som kamrat Höglund intog var tvetydig.

I sitt tal har Höglund på förhand försökt att diskreditera den av kommissionen antagna resolutionen. Kamrat Höglund har tillräcklig politisk erfarenhet för att förstå att Exekutivens stora flertal står bakom denna resolution. Det kännes därför ganska oroande, då kamrat Höglund på förhand söker diskreditera en resolution, som säkert kommer att bli antagen och som han i morgon som kommunist måste genomföra.

Å andra sidan har kamrat Höglund på ett sådant sätt, att han därigenom allvarligt har framkallat möjligheten lund i sitt tal yttrat sig om splittring av en sådan. Vi säga därför att kamrat Höglund har en plikt att uppfylla och vi be att hela den utvidgade Exekutiven skall ansluta sig till vår önskan: vi anse att den av kamrat Höglund framkallade tvetydigheten måste undanskaffas och att den kan försvinna endast därigenom att kamrat Höglund efter resolutionens godkännande av Exekutiven utan förbehåll och utan att förtiga något och utan någon diplomati ger en bestämd och klar förklaring att han kommer att resa tillbaka till sitt parti för att med all kraft arbeta för genomförandet av Exekutivens beslut. (Bifall).

NEURATH, (Tjeckoslovakien): På kongressen har någon fällt det ödesdigra yttrandet att vi hava här och där en disciplin som påminner om ett skrin med dubbla bottenar – en officiell disciplin. Kamrat Höglund har här visat oss huru denna grundsats kan tillämpas i praktiken –

d. v. s. all aktning för kongressens beslut i teorien, men i praktiken gör kamrat Höglund med dessa beslut vad honom passar för fraktionspolitiken.

Det är självklart att kongressen måste göra ett slut på denna praxis.

Jag anser att frågan angående den svenska saken är fullkomligt klar. Vad gällde det där? Kamrat Höglund har – det är bevisat och han kan icke bestrida det, – under de sista åren tagit ställning mot internationalen i de viktigaste frågorna. Det svenska partiets minoritet söker föra en politik som skulle leda till att partiet skulle erkänna kongressens beslut icke blott i teori utan också i praktiken.

Endast kamrat Höglund, och ingalunda det svenska partiets minoritet kan här ställas upp som anklagad.

Och nu kommer man hit och vänder spetsen åt annat håll, fordrar icke mer och icke mindre av K. I., än att densamma skall ställa minoriteten på de anklagades bänk, att den skall taga ställning icke mot Höglund utan mot minoriteten.

Enligt min mening kamrater står saken så: i teorin erkänner kamrat Höglund Kominterns beslut, i praktiken är han emot dessa beslut. Han kommer hit och säger: vi i majoriteten fordra av Internationalens kongress vissa betingelser av vilkas uppfyllande vår framtida ställning kommer att bero. Han kastar en demokratisk mantel över dessa sina betingelser och säger: det viktigaste är att vi i den nya partiledningen kommer att ha en likadan majoritetsrepresentation, som den majoritet, vilken kommer att vara på kongressen. Detta klingar ju ganska demokratiskt. Men Höglund tillfogar genast något som praktiskt taget betyder att Exekutiven skall hjälpa honom att få en sådan majoritet på partikongressen. Och i detta syfte formulerar han sina 4 punkter: först en desavouering av minoriteten, för det andra fraktionernas underkastelse under den nuvarande majoritetsledningen.

Men denna ledning står ju icke på grundvalen av Internationalens beslut.

Det är ju klart att på sådant sätt Höglund ganska lätt kunde skapa åt sig en utomordentligt stor majoritet på kongressen. Han skulle sålunda få en majoritet icke blott på kongressen utan i den nya partiledningen.

Höglund är tvivelsutan en ganska skicklig karl. Men jag tror ändå att han underskattar den andliga nivån i denna församling om han tror att bär finns en enda kamrat som låter narra sig av en sådan diplomati.

Vi anse att den föreliggande resolutionen innehåller minimum av vad som Exekutiven nu måste besluta. Och det är icke nog med denna resolution – sådana resolutioner ha vi ju antagit förut – viktigare är det att Exekutiven nu äntligen ser till att de nödvändiga konsekvenserna i denna resolutions sinne komma att dragas.

CARLSON, (Amerika): Den amerikanska delegationen understödjer Exekutivkommitténs ställning i denna fråga. Men den tror också att Exekutivkommittén ända tills nu har farit för milt fram och har krusat alltför mycket med den nuvarande majoriteten i det svenska partiet.

Inom den skandinaviska federationen av det amerikanska arbetarpartiet ha vi haft känningar av denna strid och av de tänkesätt som Höglund har representerat. Det faktum att Höglund är känd som en gammal och käck stridsman har förorsakat stor förvirring bland våra skandinaviska kamrater i Amerika under de senaste åren, särskilt i samband med Serrati och Levi-frågorna och senast i den norska frågan och i religionsfrågan. Dessa frågor ha blivit diskuterade i den skandinaviska pressen i Amerika. Vi kan man med fullt fog säga att ställningen i det svenska partiet icke är en nationell utan en internationell fråga.

Ett gott sätt att finna ut huruvida ett parti verkligen för en aktiv kamp emot bourgeoisin är att studera intensiteten av den borgerliga pressens attacker mot våra tidningar. Vi ha en karaktäristisk situation i detta avseende i Sverige där den borgerliga pressen talar artigt om vår samtida Politiken o. s. v. Efter att hava varit ett av de bästa stridande tidningsorganen i sina tidigare dagar, är denna tidning enligt min åsikt kanske den sämsta kommunisttidningen som finns. Vad allt kan man icke få läsa i densamma! Artiklar som beskriva undren och härligheterna i de amerikanska Sing-Sing-fängelset, artiklar som beskriva Pinkerton- och Scotland Yarddetektiver och det präktiga arbete som dessa utföra!

Och sist men icke sämst, hurudan är den kommunistiska taktiken i det svenska partiet? Vi finna att kamrat Ström, sekreteraren i det svenska partiet på ett möte i Stockholms stadsfullmäktige ett föreslår att hålla år 1935 en baltisk utställning i Stockholm för att visa vilka underbara saker dessa nya baltiska stater Lettland, Estland, Litauen äro tillsammans med Sverige, Norge och Danmark. Sådan kommunistisk politik för man under ledningen av den nuvarande majoriteten i det svenska kommunistpartiet! Vi tro att det är hög tid att göra ett slut på allt detta och den amerikanska delegationen önskar att den Kommunistiska Internationalen tar en fast och klar ställning till denna fråga.

OTTAR LIE, (Norge): Höglunds hållning i skilda frågor har tillfogat stor skada i Norge likaväl som i Sverige. De artiklar vilka på sin tid trycktes i det svenska kommunistpartiets huvudorgan och i vilka i frågan om centralismen och i andra frågor tranmaelska åsikter företrädde, blevo i högsta grad utnyttjade av Tranmael mot Komintern och mot Kominterns anhängare i Norge. Majoriteten i den svenska partikongressen har icke litet bidragit därtill att Tranmael fick en liten majoritet på den norska partikongressen i februari 1923. Det har blivit antytt att Höglund kommer att bryta K. I:s beslut på den femte världskongressen. Detta skulle betyda att Höglund under den nuvarande kritiska situationen skulle göra den svenska bourgeoisin de största tjänster som överhuvud kan göras.

Vår delegation är enig i detta bedömande av den svenska frågan. Och jag kan utan överdrift säga att så är fallet med hela det norska partiet. Vi önska icke driva ut kamrat Höglund ur K. I. Vi önska att han skall kunna behållas såsom en lojal medlem av det kommunistiska världspartiet.

LAURSEN, (Danmark): Det danska partiet är i högst grad intresserat av att en enhetlig partirörelse blir skapad i Sverige. Därför rösta vi för kommissionens resolutionsförslag och tro oss kunna försäkra att hela det danska partiet står bakom denna resolution. Vi uttala den förhoppningen att det skall lyckas att likvidera stridigheterna i det svenska partiet och mobilisera det svenska partiet för kamp utåt. En partisplittring i Sverige skulle innebära stora svårigheter såväl för Norge som för Danmark och skulle ha en inverkan på stora arbetarmassors sinnelag och på hela vår agitation. Vi önska att det svenska partiet icke kommer till en splittring och vi önska vidare att kamrat Höglund skall kunna bli bevarad för den kommunistiska Internationalen. Vi hoppas att kamrat Höglund verkligen vill förstå att ställa sig på Internationalens grundval och bygga upp i Sverige ett parti som verkligen arbetar i Internationalens intresse.

SIROLA, (Finland): Den finska delegationen röstar enhälligt för den föreslagna resolutionen. Vi ha med stort intresse följt det svenska broderpartiets grundande och utveckling. Också i Finland har kamrat Höglunds ställningstagande emot Exekutiven vid skilda tillfällen spelats ut av socialdemokraterna mot våra kamrater, vilka i Finland kämpa under ytterst svåra förhållanden. Vi äro övertygade att detta Internationalens beslut kommer att föra den kommunistiska rörelsen i Sverige ett stort steg framåt och hoppas att kamrat Höglund kommer att vara med om detta framryckande tillsammans med oss och med det svenska partiet.

Höglund vill ej avgiva förklaring.

Ordföranden *Gebhart*: Kamrat Treint har föreslagit att kamrat Höglund skulle avge en förklaring till resolutionen. Kamrat Höglund har redan själv anhållit om att få under 5 minuter rätta här gjorda yttranden. Jag föreslår att mötet beviljar kamrat Höglund 10 minuters taletid.

Höglund avstår från att begagna ordet.

Ordf.: Slutordet har kamrat *Thälmann*.

Thälmanns slutord:

Kamraterna Sinovjev och Bucharin redan sagt mycket i anslutning till kamrat Höglunds uttalande. Jag tror att många av den utvidgade Exekutivens medlemmar äro ense med mig om den åsikten att om det i svenska partiet härskar en sådan andlig atmosfär som den vilken kommit till uttryck i kamrat Höglunds yttranden, så är det inte underligt, att man kan konstatera våra politiska fel i det svenska kommunistiska partiets utvecklingslinjer. Angående de decentralistiska tendenserna trodde sig kamrat Höglund kunna säga att man måste ta hänsyn till den i dessa länder rådande stämningen. Kamrat Sinovjev har redan i sitt tal fastslagit att sådana tendenser över huvud taget icke finnas och att han använder detta argument endast såsom en förevändning för att emot minoriteten genomdriva sina egna opportunistiska avsikter. Hitintills har litet blivit sagt om de ekonomiska förhållandena i Sverige. Om också dessa förhållanden icke äro så revolutionära som i andra länder, måste man ändå med en viss förvåning fastställa att sedan 1922 icke en enda betydande ekonomisk kamp har ägt rum där; detta bevisar icke blött arbetarklassens svaghet utan också partiets svaghet som icke förstår att föra massornas stämning på revolutionära vägar, alldeles som partiet icke förstod att under den norska metallarbetarstrejken göra ett allvarligt försök att också i Sverige positivt och solidariskt understödja denna kamp.

Under ett och ett halvt års tid har kamrat Höglund skonat och understött Tranmael.

Det är nödvändigt att här påminna om ett särskilt fall, vilket icke har blivit uppmärksammat av det svenska partiet, kamrat Höglund, nämligen det att Branting på sin tid i Nationernas förbund beviljade ett lån för Horthy-Ungern på 250 miljoner kronor. Höglund bar ingenting nämnt om detta understöd, utan förtigit det helt och hållet. Den Horthy-ungerska ministerpresidenten Bethlen har därpå i Paris uttalat sitt erkännande av Brantings handling. Trots att allt detta bar blivit publicerat har Sveriges kommunistiska organ ingenting haft att säga om denna sak. Härav framgår det klart att Höglund tog en viss hänsyn till Branting. Men det var alldeles nödvändigt att det svenska partiets medlemmar måste ha blivit underrättade om dessa saker.

De fel vilka ha blivit begångna av vänsterriktningen måste i allt det väsentliga läggas kamrat Höglund själv till last, ty han har icke förstått att utkristallisera ur de särskild världskongressernas beslut en sådan politisk linje som hade varit nödvändig för Sverige.

Ännu ett par ord därom att allt fraktionsarbete från en allmänt formell synpunkt sett borde förbjudas. Vi ha i revolutionshistorien flere exempel där Exekutiven var förpliktad att understödja vänsterriktningens fraktionsverksamhet gentemot opportunistiska strömningar. Detta har nyligen varit fallet gentemot Brandlerscentralen i Tyskland och Souvarins verksamhet i Frankrike. *Exekutiven var förpliktad att uppbygga en vänsterfraktion i revolutionens intresse.*

Vi ha polemiserat i kommissionen om vad som är viktigast, parlamentsvalen eller skapandet av ett verkligt allvarligt kommunistiskt parti. Höglund har anslutit sig till min ståndpunkt, att skapandet av ett allvarligt kommunistiskt parti, att bolsjevifieringen av partiet är viktigare. Men Höglund kom på helt andra vägar till denna slutsats än de vilka lågo till grund för vår

uppfattning. Han vill denna bolsjevisering för att kunna uppträda enhetligt i valkampanjen. För detta ändamål vill han först ha partikongressen. Men denna kongress skulle bli en stridskongress, som icke skulle ha några positiva politiska uppgifter och som högst kunde åvägabrunga en splittring. Detta hans argument för bolsjeviseringen av partiet talar sålunda emot honom själv.

Höglund predikar nationell disciplin för att instinktivt använda densamma emot det revolutionära proletariatet i avsikt att genomdriva sina opportunistiska tendenser. Den italienska kamraten Rossi har redan sagt att enligt hans åsikt förslaget är i sin nuvarande form alltför milt efter allt det som Höglund har uttalat. Kommissionen har formulerat förslaget med sikte på vissa ändamålsenliga hänsyn och tror att det är möjligt med den nuvarande hela utvecklingen i partiet att bevara detsamma, samtidigt med att partiets politiska linje blir skärpt. Detta var huvudsaken, varför vi icke föreslogo skarpare åtgärder. Men det svenska partiets enhet måste vara vår huvudsträvan, t. o. m. på bekostnad av särskilda ledare.

Om Höglund nu icke kan inse huru allvarligt kommissionens förslag är, och nekar att antaga detsamma, om han icke kan inse att det redan har hänt flera gånger att Kominterns beslut ha blivit genomkorsade och att sådant icke kan fortgå längre, så bevisar han därmed tydligt inför denna församling att han ingenting har lärt och ingenting kan lära. Om Höglund icke antar det som kommissionen har föreslagit här och icke genomför detsamma, så kommer han att vandra samma väg som många andra ha vandrat före honom.

Jag anser att den svenska frågan är en internationell fråga. Om vi hade liknande Höglunds-tendenser i de andra sektionerna skulle det vara en fara för den Kommunistiska Internationalen och för världsrevolutionens utveckling. Därför måste vi säga åt de svenska arbetarna och åt det internationella proletariatet att *de av Höglund företrädde tendenserna måste bekämpas på grundvalen av den femte kongressens beslut.*

Om Höglund förklarar sig beredd att genomföra den femte kongressens beslut så blir han med oss, om icke så vill han beträda en väg som för honom utanför Internationalen. Förhållandena i Sverige fordra ett fast disciplinerat kommunistiskt parti, vilket som ledare måste ha kamrater som representerar det, vilket man måste fordra av varje kommunist och ännu mera av en kommunistisk ledare (Bifall.)

VOTERING:

Ordföranden:

Vi komma nu till omröstning om den av kommissionen förelagda resolutionen. De som rösta för kommissionens förslag må lyfta upp sina mandatkort. Vem röstar emot? Två röster. Vem har avhållit sig från omröstning? Ingen. Resolutionen är sålunda antagen av den utvidgade Exekutiven med alla röster emot två, representerande en del av den svenska delegationen..

Den franska delegationen uppmanar kamrat Höglund att avge en förklaring, huruvida han vill arbeta i Sverige för genomförandet av denna resolution. Jag frågar nu kamrat Höglund, huruvida han är villig att avge en förklaring.

Höglund: Jag har redan avgett min förklaring i denna sak. Jag har intet att tillägga.

Ordföranden: Diskussionen är då slutförd. Frågan är slutbehandlad.

Exekutivens resolution i svenska frågan.

Antagen vid utvidgade exekutivmötets sammanträde den 13 juli 1924.

1. Meningsskiljaktigheterna inom S. K. P. härleda sitt ursprung i väsentlig mån därur, att partiledningens högra flygel på ett bristfälligt sätt genomfört eller omintetgjort olika beslut av Kommunistiska Internationalen, under det att partiets vänstra flygel, liksom även Kommunistiska ungdomsförbundet, med full övertygelse betingelselöst anslutit sig till K. I:s direktiv. Denna differens har bl. a. kommit till uttryck beträffande centralismen inom K. I. Efter den nu pågående världskongressens allmänna beslut, vilka ännu starkare än tidigare framhäva uppgiften att vidare utveckla K. I. till ett enhetligt världsparti, har svenska partiet att icke blott utan förbehåll godkänna dessa beslut, utan även i handling och med kraft medverka till genomförandet av denna uppgift.
2. I betraktande av att fall förekommit, varigenom offentliga uttalanden av kamrat Höglund resp. svenska partiets huvudorgan, varit ägnade att försvåra de norska kommunisternas kamp mot de beslöjade socialförrädarna (Lian & C:o), eller de danska kommunisternas kamp (i militärfrågan) i mot de öppna socialförrädarna (Stauning & C:o) – så fastslås med allt allvar, att svenska partiet i varje avseende måste solidariskt och utan avvikelse understödja de skandinaviska broderpartiernas kamp mot sina motståndare.
3. Under de senaste månaderna har particentralen för S. K. P. alltför ofta förspillt sin tid med underordnade stridsfrågor (besättandet av vissa redaktörsposter etc.), vilka blott voro en följdföreteelse till verkliga politiska meningsmotsättningar. Det är en ohållbar situation när partiets ledning under en lång tid emot de viktigaste partiorganisationernas uppfattning, såsom huvudstadens organisation, endast kan åberopa sig på sin formella rätt. Det är naturligt, att alla verkligt viktiga differenser mellan den högra och vänstra flygeln inom närmaste framtid bli uppgjorda genom en partikongress. Men då en lång rad av partiorganisationer inom S. K. P. (däribland anhängare till båda riktningarna) är av den meningen, att den av flertalet inom partiledningen utan överläggning med Exekutiven till den 20 juli inkallade partikongressen, vilken nästan uteslutande skulle befatta sig med de inre konflikterna, skulle mycket stora partiets valkamp, skall partikongressen först äga rum efter riksdagsmanavalet. Nya val av ombud till partikongressen skola äga rum på grundvalen av en objektivt bestämd valkretsindelning och utan varje slags inskränkningar av de olika partiorganisationernas valrätt. Ävenledes måste i förväg samtliga partimedlemmar ha tagit ställning till 5:e världskongressens beslut.
4. Partikongressen skall ha till uppgift, att genom sin auktoritet obetingat säkerställa partienheten och sammansluta de båda flyglarna till en lojal arbetsgemenskap. Varje sådant krav som att för uppnående av en ”enhetlig partiledning” representanter från andra sidan helt skola uteslutas ur particentralen kommer att av Komintern på det bestämdaste avvisas. Intill partikongressen har partiledningen att koncentrera sin uppmärksamhet på kampen mot bourgeoisie och socialdemokratin. Disciplinära åtgärder eller avsägelser av uppdrag äro nu fullkomligt otillåtliga. För att förebygga varje skärpning av det inre partiläget och skadandet av den kommunistiska valfrontens enhetlighet, tillrådes att partiledningen icke ändrar de av distrikten beslutade kandidatnomineringarna. Om Arb.-utskottet likväl på grund av särskilt viktiga skäl vill företaga en ändring, skall detta ske endast med Exekutivens gillande. Det är självklart, att den kommunistiska riksdagsfraktionen i all sin verksamhet är underordnad particentralen.
5. Den av världskongressen antagna parollen om bolsjevisering av de kommunistiska partierna förpliktar svenska partiet att stegra sin aktivitet i hög grad på alla områden för kommunistiskt arbete, framför allt genomföra närmast följande uppgifter:

- a) Skärpt kamp mot socialdemokratin och detta icke blott i pressen, i parlamentet och på mötena, utan även vid massdemonstrationer och långvarigare massaktioner, vilka genom det kommunistiska partiets initiativ oftare än hittills måste organiseras i samband med aktuella stridsfrågor. En riktig användning av enhetsfrontstaktiken förutsätter just denna massmobilisering.
- b) Energiskt och enhetligt lett deltagande från kommunisternas sida i alla arbetskonflikter och systematisk verksamhet inom fackföreningarnas led för att sammansluta de oppositionella elementen till ett block mot de reformistiska ledarna.
- c) Organisatorisk utveckling av partiet framför allt genom bildandet av celler på arbetsplatserna såsom grundvalar för den samlade partiorganisationen i enlighet med de av kongressen godkända direktiven från Exekutiven.
- d) Genomförandet av ett verkligt kamratligt och intimt samarbete med ungdomsförbundet och understöd åt dess arbete.
- e) Utvecklandet av en klar och målmedveten propaganda mot pacifismen såväl inom som utom de egna leden. Bekämpandet av alla rester av småborgerlig ideologi och kommunistiska avvikelser inom partiet.
- f) Systematisk upplysning bland partimedlemmarna i fråga om Leninismens grundvalar.

För genomförandet av dessa närmaste partiuppgifter sänder Exekutiven en representant till svenska kommunistiska partiet, vilken tillsammans med partiet skall sörja för genomförandet av denna resolution och medarbeta vid partikongressens hela förberedelse. Dessutom skall av partiledningen omedelbart utarbetas ett centralt omedelbart utarbetas ett konkret aktionsprogram. I fråga om alla åtgärder för genomförandet av aktionsprogrammet skall regelbundet rapport sändas till Exekutiven.

Dessutom skall genast till ytterligare motivering av denna resolution ett öppet brev från Exekutiven riktas till svenska partiets medlemmar.

Kommunistiska Internationalen uppmanar det svenska broderpartiet att sammansluta sina krafter för att på den fasta grundvalen av de av den 5:e världskongressen antagna besluten föra en resultatrik kamp mot proletariats fiender och utveckla sig självt till ett starkt kommunistiskt massparti.

De röstade nej!

Kamrater!

Återkommen från Kommunistiska Internationalens 5. världskongress, använder kamrat Höglund sin ställning som huvudredaktör för centralorganet till att, i klar motsättning mot utvidgade exekutivens meningar, öppna ett skarpt fälttåg såväl mot Kommunistiska Internationalen som även mot vänsterriktningen inom svenska partiet. Den artikel, kamrat Höglund publicerat i Politiken i lördags, i vilken han kungör sin motivering för att han röstat emot resolutionen i svenska frågan, tvingar till ett svar.

Höglunds opposition mot Kommunistiska Internationalen. Vad har hänt?

Kommunistiska Internationalens högsta instans, världskongressen, har fullgjort sina genom statuter och grundsatser fastställda plikter och i ett enhetligt slutet världspartis rätta anda sysselsatt sig med läget inom de till detsamma anslutna sektionerna. Varje kommunist, varje arbetare, vet att proletariats kamp för störtande av det kapitalistiska världsherraväldet, kampen och befrielsen från slaveriet, endast kan fullföljas internationellt. En internationell kamp kan endast föras genom proletariats internationella världsparti, vars olika instanser

måste bestämma denna kamps taktik och politik. Den internationella disciplinen och erkännandet av de internationella instansernas ledande roll måste vara högsta principen, då kampen själv icke skall vara någon fras, och icke något vilseförande av arbetarmassorna, såsom fallet är med Andra internationalen, där i verkligheten kapitalets lakejdöme ängsligt beskyddar sina resp. länders kapitalistklassers intressen.

Femte världskongressen har även fyllt den nödvändiga plikten att inställa alla till Kommunistiska Internationalen anslutna sektioner på en enhetlig politik och taktik. Den har därvid genom resolutioner och beslut övat kritik och vidtagit taktiska åtgärder gentemot nästan samtliga anslutna sektioner, vilka åtgärder i framtiden skall grundlägga en enhetlig politik av samtliga sektioner. Endast på den vägen kan sektionernas av Kommunistiska Internationalen överensstämmelse i taktik och politik ernås, och den Kommunistiska rörelsen utformas till ett enhetligt och fast sammanslutet världsparti. Avgöranden har träffats i stridsfrågorna i ryska, tyska, polska, tjeckoslovakiska, italienska, bulgariska, franska, engelska, japanska och andra sektioner av Kommunistiska Internationalen liksom även i svenska sektionen. Under det att alla sektioner, även de som fått mottaga betydligt skarpare och hårdare kritik än den svenska, förklarade, att de voro tillfredsställda med de fattade besluten och själva vidtogo åtgärder för att snarast genomföra de fattade besluten, höjer svenska partiets s. k. flertalsdelegation upporsfanan mot Kommunistiska Internationalen, och detta inte endast i svenska frågan, utan mot Kommunistiska Internationalens beslut och dess hela politik, vilket Höglund i sin artikel fullt tydligt ger uttryck åt under punkterna 5 och 6.

Vem leder och vem ledes vilse?

Kamrat Höglund börjar sitt dokument med en hänvisning till de "vilseledda människorna", vilka enligt hans uppfattning faller offer för Kommunistiska Internationalens förförelser. Denna melodi är oss kommunister synnerligen väl bekant. Alla bourgeoisins religiösa, "fritänkande" och pacifistiska pipblåsare, alla frälsningsarméns psalmer och hymner, socialdemokraternas och fascisternas alla deklamationer jämra, gråta, hota och håna över de stackars arbetare som vilseföras av den kommunistiska Djävulen. När nu även Höglund faller in i denna kör så vittnar detta ingenting mot Kommunistiska Internationalen, utan mot botpredikanten Höglund och detta så mycket mer just i detta fall. Kommunistiska Internationalen har hittills tyvärr icke alls eller i mycket ringa grad haft tillfälle att tala till de "vilseförda" svenska kommunisterna. Allt vad Internationalen ville och måste säga de svenska kamraterna gick genom Höglundscensur. Han mottog allt material, han hade centralorganet i sina händer, han regerade partistyrelsen, så att utan hans vilja och utan hans förmedling ingenting kunde träffa de "vilseförda" svenska kommunisterna. Höglund talade alltså till de "vilseförda" i Sverige och icke Internationalen. Mellan K. I:s 4. och 5. världskongress tilldrog sig för den Kommunistiska Internationalens utveckling synnerligen betydelsefulla händelser. Utan kännedom om dessa är det ytterst svårt att kunna bedöma Kommunistiska Internationalens taktik och politik. Mellan dessa båda kongresser har världsproletariatets revolutionsrörelser samlat sådana rikliga och omfattande erfarenheter för kampen som knappast i så rikligt mått varit möjligt i något annat tidsskede. Dessa erfarenheter ha inverkat så oerhört befruktande på utvecklingen av den revolutionära kampen i alla Kommunistiska Internationalens sektioner och i skapandet av ett verkligt revolutionärt världsparti, att något dylikt aldrig kunnat ske genom teoretisk skolning. Alla K. I:s sektioner ha även månader igenom på det mest ingående sätt diskuterat dessa tilldragelser och erfarenheter, och i beslut uttryckt sina uppfattningar om desamma. Endast i den svenska sektionen har man icke tagit ställning till alla dessa frågor, vilka äro av avgörande betydelse för den revolutionära rörelsens liv, existens och vidareutveckling. Tyska frågan, ryska frågan, den bulgariska revolutionen, de polska klasstriderna, den ideologiska kampen i Frankrike, alla dessa problem, vilka i K. I:s alla sektioner, t. o. m. i så fjärran liggande länder som i Indien, i Amerika, i Sydafrika, kort sagt, överallt, funnit det livligaste eko,

vilket sektionerna uttryckt genom sina beslut, har på intet s, berört det så nära skådeplatsen för dessa gigantiska klasstrider liggande svenska partiet. Skulden för denna underlåtenhet faller ej på medlemmarna i den svenska sektionen, vilka ha undanhållits dessa händelser, utan den faller på den av Höglund ledda partientralen. När Höglund i sin artikel bestrider, att Kommunistiska Internationalens beslut endast genomförts dåligt eller ignoreras, då bör kamraterna kunna avgöra detta själva vid bedömandet av här anförda fakta. Vem har alltså blivit vilseförd och vem har fört vilse? Höglund anför själv bevisen för denna dubbelfråga.

”Oantagligt!”

Höglund framför åter och åter sitt dokument ”oantagligheten” i resp. 5. världskongressens och utvidgade exekutivens resolution. Han anför 6 orsaker, vilka, enligt vad han påstår, tvingar honom och hans vänner att gent emot Kommunistiska Internationalens beslut sätta ett kategoriskt ”oantagligt”. I Moskva uppfordrades kamrat Höglund upprepade gånger att motivera sitt ”oantagligt”. Han har över huvud icke försökt detta på ort och ställe. Först återkommen till Stockholm framför han sina invändningar. Dessa bli omprövade. Är resolutionen i svenska frågan verkligen oantaglig för den svenska sektionen? Höglund påstår nämligen detta, men bevisar motsatsen. I näst sista stycket i sitt dokument säger han själv, att från andra sektioner av Kommunistiska Internationalen helt andra och mycket större offer fordrades ”än våra arma svenska huvuden”, och dock ha alla dessa ”offer” underordnat sig den självklara revolutionära disciplinen. Därmed bevisar Höglund själv att de av honom anförda grunderna till hans uppror mot den Kommunistiska Internationalen framsprungit ur andra orsaker än de han anför: Höglund visar oss också fullt klart dessa grunder.

Vilka äro dessa grunder?

Kamrat Höglund sammanfattar sin ställning till Kommunistiska Internationalen i en enda markant sats, vilken han såsom sista orsak för sitt avböjande av resolutionen ger tillkänna. Denna enda sats lyder:

”Den svenska majoritetsdelegationen... förklarade öppet, att den icke kunde binda sig för att förordna dess genomförande då den däri såg partiets snabba pulvrering. Visserligen hade Peter den Store soldater, som på hans befallning störtade sig huvudlöst i marken från höga torn och krossades blott för att visa prov på en järnhård disciplin, men förpliktelsen att begå självmord kan knappast anses falla inom den kommunistiska disciplinen och världsrevolutionen torde föga befrämjas av de kommunistiska partiernas Harakiri.”

Denna enda sats är tillräcklig för att klart belysa Höglunds ande och hans ställning till Kommunistiska Internationalen. Kommunistiska partiernas ”Harakiri” – det är alla kommunismens fienders sång och melodi. Prästen predikar den i predikstolen med samma munvighet, som den socialdemokratiska talaren i möteslokalen och bourgeoisins apostel från ministertaburetten. Så som Höglund talar endast kommunisternas värsta fiender. Höglund har rikligen förtjänat den borgerliga och särskilt den socialdemokratiska pressens pris för sitt ”tappra och modiga” uppträdande. Höglund kommer säkerligen genom sin öppna fiendskap gentemot Kommunistiska Internationalen, icke, som han i så riklig grad bekantgör ”på Moskvadiktatorernas befallning” fullfölja något sådant halsbrytande språng som Peter den Stores soldater, utan kommer han att göra detta på ”fri hand” såsom alla opportunisterna och leviter redan förut har gjort.

Höglunds försök att bondneka.

Kamrat Höglund försöker i motiveringen för sin avböjande ståndpunkt till utvidgade exekutivens resolution tillbakavisa fel och brister, vilka måste klandras av exekutiven. Han anger såsom tredje orsak till att han röstade nej, att Politikens hållning till de norska och danska broderpartiernas Strider alltid varit korrekt, och ordagrant säger han:

”Varje läsare av tidningen vet, att tvärtom Politiken utförligt och energiskt försvarat de norska metallarbetarnas sak under deras svåra kamp.”

Här spekulerar Höglund minst sagt i Politikens läsares dåliga minne. Den 26 maj 1924 skrev Politiken:

”Vårt broderpartis ledning och tidningar ha icke ansett sig kunna medverka till en uppgörelse på grundval av förlikningsförslaget. Centralstyrelsen har offentligen meddelat att de partimedlemmar, som tillhöra Landsorganisationens sekretariat och som förordat förlikningsförslaget, handlat i strid mot partiet, som helt och fullt ställt sig solidariskt med de stridande järnarbetarna. I anslutning här till har centralstyrelsen ålagt Halvard Olsen – ordförande i Järn- och metallarbetareförbundet att nedlägga sina förtroendeuppdrag inom partiet.

Utan att för dagen ingå närmare på denna, sak vill Politiken uttala den förhoppning, att den nu träffade överenskommelsen i storkonflikten icke skall leda till några allvarliga slitningar inom den fackliga rörelsen i Norge.”

Är detta det ”energiska” ställningstagandet för de kämpande norska metallarbetarna?! Betänk: i kampens svåraste och avgörande ögonblick – när de strejkande arbetarna äro hotade att bortschackras och förrådas av sina reformistiska ledare – förklarar Politiken ”neutralitet”. Just i det ögonblick då för de kämpande arbetarna den kommunistiska ledningens tillförlitlighet stod på prov, när till på köpet det norska partiet klart och otvetydigt tagit ställning – ansluter sig icke Politiken till de kämpande arbetarna och sitt broderpartis ställningstagande utan förklarar: att den hoppas att inga ”strider” skall uppstå!

Vi medger gärna att kamrat Höglund befliktar sig omsatt icke falla in i någon ”skymfordsjargong” och att han betjänar sig av en ”förnäm” kampmetod – när han uppträder mot klassmotståndarna. Ingen har begärt något annat av Höglund. När emellertid kamrat Höglund i samma andedrag i kampen mot sina vedersakare i det egna partiet ger ett mönsterexempel på skymfordsjargong och måttlöst förtal, såsom han gör gent emot kamrat Samuelson och mot Kommunistiska Internationalen, när han i sin kamp emot Internationalen, alltså mot det egna partiet – söker övertrumfa dess sämsta motståndare, då bevisar detta endast på vilken sida kamrat Höglund står. Mot proletariatets klassfiender ”förnäm” och hövlig – mot det revolutionära världspartiet hänsynslöst förtalande och skymfande – denna bild är fullständigt klar och otvetydig.

Precis på samma sätt som med den norska metallarbetarstrejken förhåller det sig med ”understödet” av danska sektionens kamp mot därvarande socialförrädare. Dessa fakta äro tillräckliga för att visa, huru berättigad kritiken i utvidgade exekutivens resolution är. Höglunds försök att tillbakavisa den bevisar endast, att han icke såsom andra av Internationalens sektioner erkänner Internationalens rätt och plikt att utöva kritik och att han icke är beredd att rätta de fel som gjorts. Detta skapar naturligtvis ett förhållande i Internationalen, som omöjliggör varje sluten enhetlig politik i den kommunistiska rörelsen.

Minoritetens bristande disciplin.

Kamrat Höglund påstår att utvidgade exekutivens beslut icke är någonting annat än ”ett ytterst ensidigt partitagande för en minoritetsriktning, vilken på det grövsta trampat partidisciplinen under fötterna och förgäves bemödat sig att uppvisa någon vägande politisk motivering för sitt myteri.” Denna dom anför Höglund såsom huvudorsak till sin avvisande hållning. Detta påstående är ett medvetet vilseledande av de svenska arbetarna, då det icke handlar om ett myteri av minoriteten gent emot partiet, utan om varje kommunist självklara och absolut nödvändiga plikt att förhindra en partigrups myteri gent emot världspartiet. Den svenska oppositionen mot partiledningens majoritet och dess politik har ännu inte kunnat visa sådan styrka och kraft som vore i stånd att med resultat nedslå och likvidera de antikommunistiska tendenser, som kamrat Höglund öppet lägger i dagen. Men denna opposition har dock den förtjänsten att

den dock försöker att icke låta sig tagas i släptåg av Höglunds antikommunistiska tendenser i hans kamp mot den Kommunistiska Internationalen. Om det varom Höglund talar, är oppositionens ”myteri”, då är detta myteri i det svenska revolutionära proletariats intresse, en för den kommunistiska rörelsen i Sverige värdefull handling. – Kamrat Höglund begär av den ”myteristiska” oppositionen obetingat underordnande och disciplin. Disciplin och underordnande kan dock endast den fordra, som själv ger exempel på disciplin och underordnande. Kamrat Höglund själv vill väl icke bestrida detta. När svenska oppositionen ställer sig på den ståndpunkten att den utgöres av -medlemmar i ett kommunistiskt världsparti, vars ledning ligger i händerna på Kommunistiska Internationalens Exekutivkommitté, och vars högsta instans är Internationalens världskongress, så befinner sig dessa kamrater i fullständig överensstämmelse med hela världens revolutionära proletariat. Denna s. k. minoritet av kommunister i Sverige är i verkligheten majoritet i den samlade internationella kommunistiska rörelsen och organisationen, och enligt den demokratiska centralismens principer har minoriteten att böja sig för majoriteten. Kamrat Höglunds motsatta fordran att de kommunister, som befinner sig på samma linje som alla länders revolutionära proletariat skola foga sig i kamrat Höglunds antikommunistiska uppfattningar och linjer, är ett krav på likvidering av kommunismen i Sverige. Om kamrat Höglund i sin småborgerliga förblindelse icke ser detta, desto sämre för honom.

Vad vill Kommunistiska Internationalen uppnå med resolutionen?

Den som utan förutfattade meningar prövar 5. kongressens resolution, måste som grundtendens för Kommunistiska Internationalens ställningstagande till svenska sektionen och dess arbete fastställa följande: 1. Motsättningarna inom partiet måste för ögonblicket dämpas och båda riktningarna inom den svenska sektionen har att koncentrera sin förenade kraft i valkampen, d. v. s. mot den kommunistiska rörelsens yttre fiender. På denna grund fordrar K. I. partikongressens uppskjutande till efter valen. 2. Uttrycker resolutionen att den nuvarande oppositionen inom svenska sektionen mot partiledningens majoritet och partipolitiken har det största medlemsantalet och det storindustriella proletariatet bakom sig som exempelvis Stockholmsorganisationen, gruvindustriarbetarna i Norrbotten, Göteborgsarbetarna o. a. och kan från partiledningens majoritet icke ignoreras eller uteslutas från medbestämmande på partipolitiken. Det är en grundsats som K. I. alltid använt i alla brodersektioner. När nu kamrat Höglund på det våldsammaste skärpt partistriden och saboterar kampen mot bourgeoisin, mot arbetarklassens fiender, då bevisar han endast att det stora ansvar för den kommunistiska rörelsen, såsom exekutiven genom sin resolution ådagalagt, fullkomligt saknas hos honom. Den fråga kamrat Höglund framkastar om vem som splittrar partikrafterna och slår sönder partiet besvaras därmed av sig självt.

Partikamrater! Utvidgade exekutivens resolution i svenska frågan är nu offentliggjord genom den svenska partipressen. Arbetsutskottets majoritet, partiets ordförande, har tillkännagivit sin mening angående denna resolution. I ovanstående ha vi tillkännagivit vår mening om partiordförandens ställningstagande. Vi hemställa nu till Partimedlemmarna i samtliga organisationer att taga ställning till denna fråga och genom resolutioner och beslut framföra sin uppfattning. Kommunistiska Internationalens exekutiv lägger den allra största vikt på att snarast möjligt kunna föra den svenska sektionen i valkamp mot den svenska bourgeoisin och dess socialdemokratiska lakejer. Situationen bjuder för ögonblicket sammanhållning och enhetlighet i det svenska partiet. Avgör själva huruvida ni under Kommunistiska Internationalens ledning vill vara sanna revolutionära kämpar mot utsugareväldet och bourgeoisins klassherravälde eller om ni under Höglunds ledning vill marschera mot det revolutionära världsproletariatet. Den som vill det revolutionära världsproletariatets kamp mot världskapitalets diktatur måste besluta sig för Kommunistiska Internationalen, för beslutet av dess högsta instans, 5. världskongressen. Valet kommer säkerligen icke att bli eder svårt.

(Politiken 23 juli 1924.)

A. U-majoritetens sabotage.

En framställning av förhandlingarna med Höglundsgruppen.

Värderade kamrater!

Svenska sektionen av Kommunistiska Internationalen står i den mest avgörande och svåra kris, som den någonsin haft att genomgå. Alla partikamrater, även de mest tveksamma och dröjande, måste i denna stund med full klarhet och på det mest intensiva sätt oroa sig för sitt partis öde. Det gäller den svenska sektionens vara eller icke vara. Det är vår plikt att i skarpa konturer visa upp vad det gäller.

Sabotagets första akt.

Som vi vet, tillsatte 5. världskongressen en kommission för undersökning av läget i den svenska sektionen. Den i kommissionen framlagda resolutionen, som redan är bekant, antogs av den utvidgade exekutiven med alla röster mot de två från den svenska majoritetsdelegationen. Kamrat Höglund förklarade i denna minoritets namn resolutionen oantaglig. Exekutivens presidium beslöt därpå att sända en representant för Exekutiven till den svenska sektionen för att tillsammans med medlemmarna uppnå erkännandet av 5. världskongressens såväl som den utvidgade Exekutivens beslut i svenska frågan.

Genast efter sin ankomst satte sig representanten i förbindelse med kamrat Höglund och kamrat Ström för att framställa hur man skulle förhandla. Han förklarade sig beredd att till en början förhandla endast med högra flygeln och sedan gemensamt med hela partiutskottet. Förhandlingarna med majoritetsgruppen ägde rum måndag, tisdag, onsdag. Resultatet av förhandlingarna var följande:

Högra gruppen är beredd att anta och genomföra Exekutivens resolution under förutsättning av sex villkor. Fem villkor var vid början av förhandlingarna skriftligt fastställda, det sjätte villkoret framkom under förhandlingarna själva. Dessa 6 villkor lyder:

1. Utskottets minoritet måste underkasta sig majoriteten och respektera alla utskottets beslut.
2. Partiets centralorgan måste stå under partiutskottets kontroll och därför måste i stället för tidningens styrelse partiutskottet bli ny tidningsstyrelse.
3. Riksdagsfraktionen måste i alla avseenden stå under utskottets disciplin.
4. All fraktionskamp skall genast upphöra.
5. Arbetsutskottet skall erhålla rätten att ändra de av distrikten uppställda kandidatlistorna för riksdagsvalen på proportionell grundval av fraktionsstyrkan inom partiet.
6. Kongressen skall ajourneras, men icke hållas omedelbart efter riksdagsmannavalen, utan först i mars 1925.

På dessa villkor svarade E. K:s representant:

Punkterna 1, 3 och 4 accepterade han och skulle också av minoritetsgruppen kräva att de under alla omständigheter genomföras. I fråga om punkterna 2, 5 och 6 måste han hålla sig till de instruktioner, som är givna i utvidgade Exekutivens resolution.

Angående punkt 2: Utvidgade Exekutivens resolution förklarar i fjärde satsens andra moment: ”disciplinära åtgärder eller avsägelser är för närvarande fullständigt otillåtliga”. Enligt denna bestämmelse kunde representanten inte gå med på punkt 2, som betydde en personalförändring i en partiinstans. Härpå avstod även representanterna för majoritetsgruppen från denna punkt.

Angående punkt 6: Till förslaget, att kongressen skulle äga rum först i mars nästa år, förklarade representanten att han för ögonblicket inte kunde ge något bindande medgivande därtill. Resolutionens passus om denna fråga säger: "Emedan emellertid en hel rad av svenska kommunistpartiets organisationer (bland vilka anhängare finnas av bägge riktningarna) är av den uppfattningen, att den av partiutskottets majoritet utan föregående överläggning med exekutiven till den 20 juli inkallade partikongressen, som nästan uteslutande skulle befatta sig med de inre konfliktfrågorna, i hög grad skulle stört partiets förestående valkampanj, skall partikongressen äga rum först efter riksdagsmannavalen. Nyvalen av ombud till partikongressen skall äga rum på grundval av en objektivt bestämd valkretsindelning och utan särskilda inskränkningar i valrätten för de olika partiorganisationerna. Ävenså måste förut alla medlemmar ha tagit ställning till 5. världskongressens beslut." Gentemot kravet på kongressens ajournering till mars gjorde representanten gällande, att enligt exekutivens resolution 5. världskongressens beslut skall ingående behandlas nå partikongressen. Man kan inte lägga dessa beslut på is under 9 månader och ej heller hålla på att diskutera dem i 9 månader. Ett lojalt genomförande av utvidgade exekutivens resolution kräver alltså att femte världskongressens beslut omedelbart efter valen diskuteras bland medlemmarna och att partikongressen äger rum i anslutning härtill. Den lämpligaste tiden för kongressen vore enligt representantens mening slutet av november eller början av december. Ett annat avgörande betyder sabotage av 5. världskongressens resolution.

Angående punkt 4: Härtill förklarade representanten, att han icke kunde erkänna principen om den proportionella fördelningen av mandaten, när den ginge emot exekutivresolutionens anda och innehåll. Däremot vore han beredd att förhandla i enstaka fall eller om hela kandidatlistan enligt de hittills i de kommunistiska sektionerna brukade principerna vid uppställandet av parlamentskandidater. Exekutivens resolution säger om denna angelägenhet: "För att undvika varje skärpning av det inre partiläget och skadande av den kommunistiska valfrontens enhetlighet är det tillrådligt att partiutskottet icke ändrar den av distrikten beslutade kandidatuppställningen. Om utskottet likväl av särskilt viktiga skäl vill företaga en ändring, skall det ske endast i samförstånd med Exekutiven." Enligt dessa instruktioner och de i de kommunistiska brodersektionerna praktiserade principerna liar representanten handlat. Dessa principer är: Kandidaturerna föreslås av distrikten och föreläggas utskottet att av detta fastställas. Utskottet avböjer en kandidatur endast om kandidatens person icke förefaller nog kvalificerad. Kvalifikationen bestämmes av partimedlemskapets ålder, av verksamheten inom den kommunistiska rörelsen, av tillförlitligheten i principiellt och organisatoriskt hänseende. Av rent fraktionella skäl får kandidatur icke avböjas.

Kamrat Höglund och hans vänner motiverade sitt krav på ändring av de redan uppställda kandidaturerna därmed, att kandidaterna uppställdes av distrikten vid en tid, då partistriden ännu inte förelåg och distrikten därför i detta nu skulle uppställa helt andra kandidater. Därpå gjorde representanten det förklarligt, att i alla de distrikt, där kandidaterna ickemotsvarade styrkeförhållandet mellan fraktionerna, skall kandidaterna nyväljas. Representantens uppträdande, då denne trots Höglunds krav vägrade att inkräkta på medlemsmassornas rättigheter, motsvarade fullständigt principerna för den demokratiska centralismen, vilken som bekant är högsta princip i Kommunistiska Internationalen. Härpå förklarade majoritetsgruppen, att detta förslag vore fullkomligt oantagligt och därför varje förhandling överflödig. Majoritetsgruppen hotade avbryta förhandlingarna. Representanten förklarade därpå, att härtill förelåg ingen som helst anledning, och bad att man skulle konkret säga honom, vilka förändringar som fordrades. Kamrat Ström förklarade, att de i parlamentet måste ha en grupp, motsvarande sin majoritet i partiet och speciellt att kamrat Höglund måste in i parlamentet. Härpå gjorde representanten ännu ett förslag, baserat endast på denna uppriktiga önskan, att under alla omständigheter komma till ett samförstånd. Detta förslag gick ut på att i

Stockholm uppställas två kommunistiska listor, en lista med kamrat Höglund, en andra med kamrat Kilbom i spetsen. Båda listorna måste av partiet erkännas som likaberättigade. En ömsesidig kamp om dessa båda listor får icke föras. Efter längre rådplägning förklarade majoritetsgruppen, att den tillbakavisade även detta förslag och skulle lämna representanten en skriftlig förklaring över sin avböjande hållning samt avbröts därmed förhandlingarna. Så har alltså Höglundsgruppen, trots alla olika förslag, som representanten framfört för upp-nående av samförstånd, genom sitt bryska avbrytande sprängt förhandlingarna. Samtidigt förklarade den, att den emot 5 världskongressens beslut ofördröjligen skulle inkalla kongressen.

Resultatet är alltså:

1. Sedan Höglund-gruppen i flera veckor genom det kategoriska avböjandet av utvidgade Exekutivens resolution i svenska frågan hade hållit partiet i ett feberaktigt kristillstånd, förklarade den nu med ens, att den kan gott anta resolutionen och försäkrar att den helt vill genomföra den.
2. Denna antagliga resolution kräver emellertid att kongressen skall rum först efter parlamentsvalen. Höglund inkallar emellertid, trots detta, kongressen nu, vilket direkt strider mot resolutionen och på så vis utgör ett svårt disciplinbrott.
3. Höglund-gruppen avbryter alla förhandlingar, därför att representanten icke kan gå med på, att den demokratiska centralismens principer brytes och Höglund mot Stockholmsorganisationens vilja sättes som första parlamentskandidat.
4. Det bevisar vilken medveten vilseledning av partimassorna Höglund driver, med påståendet om Moskva-diktaturen, som förmenas vilja genomföra en absolut centralism. För envar står det nu klart, vem som är den "absoluta diktatorn" – den som går i breschen för medlemmarnas rättigheter, alltså försvarar en den demokratiska centralismens princip, eller den som öppet trampar dessa rättigheter under fötterna.

Sabotagets andra akt.

Efter enskilda förhandlingar med majoriteten och minoriteten följde på fredagen arbetsutskottets sammanträde. Höglund avgav emellertid på detsamma icke sitt beramade ultimatum till den Kommunistiska Internationalen. Han valde nu en annan metod för sabotage. Han förklarade nämligen att de hittillsvarande förhandlingarna vore av intet värde och ogiltiga och att han och hans grupp betraktade dem som om de icke alls ägt rum. På denna oerhörda provokation svarade Exekutivens representant med den förklaringen, att han även, oavsett denna utmanande hållning, likväl ville förhandla vidare.

Vad förorsakade denna Höglunds tvära omkastning? Två skäl bestämde hans hållning:

1. Han ser med förskräckelse, att allt större delar av partimedlemskapet energiskt vägrar att för hans skull lämna den Kommunistiska Internationalen.
2. Han har med förskräckelse insett, att hans ultimatum i mandatfrågan avslöjar hans verkliga karaktär inför partimedlemmarna.

Exekutivens representant framställde på nytt kravet att partiutskottet måtte acceptera Kommunistiska Internationalens beslut. Höglund svarade med en ny provokation, nämligen med frågan, om vilka följder ett avböjande av resolutionen skulle medföra för honom.

Exekutivens representant avgav till detta följande förklaring till protokollet:

Representanten har ingen fullmakt att självständigt vidtaga disciplinära åtgärder gent emot Höglundgruppens hållning. Enligt den Kommunistiska Internationalens stadgar kan här blott Exekutivkommittén själv avgöra.

Exekutivens representant kan dock icke underlåta att eftertryckligt betona, att avvisandet av utvidgade Exekutivens resolution, som är ett beslut av 5. världskongressen, utgör det svåraste disciplinbrott. Det är klart, att Kommunistiska Internationals som världsparti obetingat kräver disciplin av sina sektioner och icke medger några slags privilegier åt opportunistiska grupper.”

Samtidigt avgav Exekutivens representant ytterligare följande förklaring till protokollet:

”Kamrat Höglund gav i sin replik till kamrat Samuelsson en fullkomligt vilseledande och de verkliga skälen till avbrytande av de officiella förhandlingarna mellan majoritetsmedlemmarna i partiutskottet och Exekutivens representant helt vanställande bild. Kamrat Höglund förklarade nämligen: ”Det såg en tid ut som ett samförstånd med Exekutivens representant skulle kunna uppnås, men sedan exekutivens representant förhandlat med minoriteten, inträdde ett skärpande av läget, vilket kom förhandlingarna att stranda. Minoriteten bär därför hela ansvaret.”

Jag fastslår, att det icke är något annat än ett försök att vältra sitt eget ansvar över på minoritetens skuldror och framställa Exekutivens representant såsom en av minoriteten vilseledd person och som ett offer för minoriteten. Jag ser däri avsikten att diplomatiskt utmanövrera Exekutivens representant i denna fråga och därigenom skapa det intrycket, att det icke alls finnes några divergenser mellan representanterna för partimajoriteten och Exekutivens representant.”

Därefter drog sig majoriteten inom centralen tillbaka för en fraktionsöverläggning. Sammanträdet återupptogs med en fråga från Höglund-fraktionen, om ovannämnda förklaringar skulle anses innebära ett avbrytande av förhandlingarna eller om Exekutivens representant är benägen att förhandla på ny basis.

Exekutivens representant besvarade frågan på följande sätt:

”Exekutivens representant förklarar, liksom han redan under förhandlingarna med majoriteten gjort upprepade gånger, att, då minoriteten utan varje reservation ställt sig på grundval av utvidgade Exekutivens beslut, så är frågan om ett saluförstånd blott frågan om ett samförstånd med majoriteten.

Ett dylikt samförstånd kan uppnås på följande villkor:

- 1) Att S. K. P:s arbetsutskott accepterar utan förbehåll utvidgade Exekutivens beslut och avger sin försäkran om dess lojala genomförande.
- 2) Minoriteten inom arbetsutskottet måste underkasta sig Centralkommitténs majoritetsbeslut, men samtidigt måste hela A. U. strikt respektera K. I. Exekutivens alla beslut.
- 3) Inom centralorganets styrelse får ingen förändring företagas, när utvidgade Exekutivens resolution uttryckligen förbjuder varje fraktionsföljelse ock bestraffning.
- 4) Riksdagsfraktionen har i varje avseende att underordna sig arbetsutskottet, naturligtvis Såvida A.U. underordnar sig K. I:s Exekutivkommitté,
- 5) Varje fraktionsverksanket måste upphöra och alla partiets krafter måste förenas till kamp mot bourgeoisin och socialdemokratin.”

Dessa villkor har Exekutivens representant senare kompletterat genom följande förklaring rörande mandatfördelningen:

”Jag skulle vilja fråga kamrat Höglund, vilken hans ståndpunkt för närvarande är i fråga om mandatfördelningen. Denna fråga har spelat en stor roll under våra tre dagar pågående förhandlingar. Majoriteten krävde en nyfördelning av mandaten efter fraktionsstyrkan. Vårt

motförslag gick ut på att distrikten ännu en gång skulle tillfrågas, vem de önskade till kandidat, så att icke partimassorna skulle utsättas för tvång från A.U:s sida.

Vad Stockholmsmandatet beträffar, har jag sagt, att jag är överens med majoriteten om att Höglunds inträde i riksdagen vore önskvärt, men då partiorganisationen i Stockholm avvisar hans kandidatur, bör två listor upprättas i Stockholm: den ena med Kilbom och den andra med Z. Höglund som första namn, varvid dock dessa båda listor icke på något sätt få konkurrera inbördes.”

Sammanfattning.

Partikamrater!

Av förestående framställning av sak förhållandet kan ni klart bedöma vad som försiggår. Från första början har representanten visat sig vara beredd att gå med på varje samförstånd så långt K. I:s grundsatser tillåter det. Förhandlingarna har visat att det för Höglund vid sidan av hans önskan att kunna fortsätta sin opportunistiska politik framför allt gäller att få igenom sin kandidatur. Han är med K. I. om han får ett riksdagsmandat, han är emot den om denna International icke kan skaffa honom mandatet emot Stockholmsorganisationens uttalade vilja. Ett sådant schackrande måste K. I. kategoriskt avböja. Representanten har under förhandlingarna gjort Höglund-gruppen uppmärksam på konsekvenserna av dess handlingssätt. Han har otvetydigt påvisat, att Höglund-gruppen, om den fasthåller vid sin ståndpunkt, lättsinnigt sätter partiets existens och enhet på spel. Alla försök av kamrat Höglund att i Politiken vilseföra partimedlemmarna och skjuta över stridsfrågorna på ett annat spår har misslyckats på den nakna brutala verklighetens enkla faktum. Tre dagar har man oavbrutet förhandlat, i tre dagar har representanten givit efter, men utanför K. I:s grundsatser, utanför den demokratiska centralismens principer kan kommunister under inga omständigheter gå. I tre dagar har man suttit vid förhandlingsbordet och i tre dagar överhöljde Höglund i Politiken K. I. med spott och hån. Medan man alltså förhandlar, hopas anklagelser på anklagelse mot Internationalen av den art; som man endast är van att möta dem från fiendeläget. Tre dagars systematisk vilseledning, förvrängning av fakta och självgod viktighet. Trots detta har E. K:s representant utan att bry sig därom fortsatt förhandlingarna.

Sedan kommer A. U.-sammanträdet i fredags. Vad har åter skett: Provokatoriska utfall från Höglund-gruppen för att framkalla ett ”ultimatum” från exekutivens representant. Tvetydiga svar på öppna frågor från exekutivens representant, om huruvida man ville genomföra Kommunistiska Internationalens resolution eller ej.

Nu ha medlemmarna ordet!

Höglund-gruppens tvetydighet och Sabotage gentemot K. I. måste äntligen få ett slut. Sveriges Kommunistiska arbetare och partimedlemmar ha en plikt att genom masspåtryckning på Höglund och hans A. U. tvinga dem att genomföra K. I:s beslut.

Medlemmarna av K. I:s svenska sektion måste nu bestämma sig:

För Kommunistiska Internationalen, för 5. världskongressens beslut, för det revolutionära världspartiets grundsatser och principer eller mot Kommunistiska Internationalen och för kamrat Höglunds småborgerliga principlöshet.

(*Politiken* 29 juli 1924.)

Höglund som bolsjevikdödare.

Kamrat Höglund offentliggjorde redan år 1920 en broschyr med titeln ”Branting som bolsjevikdödare”. I dag, efter tre års oavbruten kamp av kamrat Höglund mot Kommunistiska

Internationalen, måste man skriva mot honom själv under rubriken "Höglund som bolsjevik-dödare".

Z. Höglund har under de senaste tre åren tillryggalagt en lång väg. Huvudfronten av hela hans verksamhet är i dag inte längre riktad mot socialdemokratien, utan mot bolsjevikerna. Han kämpar i dag inte mer mot höger, utan endast mot vänster. Vilken förvandling! Höglund har hjälpt till att grunda Kommunistiska Internationalen, i dag vill han spränga den genom sin kamp mot den internationella centralismen. Höglund har en gång anført ungdomens revolt mot socialdemokratien i Sverige, i dag vill han undertrycka den kommunistiska ungdomen med typiska socialdemokratiska metoder. Höglund har en gång genomfört en sprängning av socialdemokratien, i dag är han på väg att spränga det kommunistiska partiet. Borgardömet och den socialdemokratiska pressen i Sverige, som en gång fruktade och hatade Höglund, berömmar och kurtiserar i dag Höglund på grund av hans "hjaltemodiga" kamp mot Moskvas diktatoriska "fogde".

Borgardömets och socialdemokratiens kapitalistiska instinkter ger sig tydligt tillkänna. Det borgerliga och socialdemokratiska Sverige är i dag enhälligt emot de vänstra "oxkommunisterna" och för den "förnuftiga", "statsmänniskan", "filosofen" Höglund.

Det finns knappast en enda viktig fråga i socialdemokraternas kamp mot kommunisterna, i vilken kamrat Höglund inte med ofelbar antikommunistisk instinkt som K. I:s motståndare har angripit partiet.

Nästan varje kamrat Höglunds ställningstagande, nästan varje hans artikel i "Politiken" är i dag så, att det genast gripes av socialdemokraterna och utslungas mot kommunisterna.

Vi vill här framlägga några utmärkande exempel härpå.

Höglund och Amsterdam.

I fackföreningsfrågan spelar i dag kamrat Höglund med underbart samarbete Amsterdams roll. I sitt anförande på utvidgade exekutivmötet i Moskva, beskyllde han kamraterna Kilbom och Robert Samuelson för att åsyfta svenska fackföreningsrörelsens sprängning. Vem gagnade kamrat Höglund med att utsprida denna vansinniga osanning? Social-Demokraten av den 22 juli ger följande tydliga svar: "Nu har emellertid Z. Höglund lyftat på slöjan och blottat de brottsliga planer, som från ledande bolsjevikhåll knötos till Luleåkonferensen ... Här avslöjas de ledande fackföreningsbolsjevikerna som gemena hycklare och fiender till arbetarnas fackliga organisation ... Man får dock vara Z. Höglund tacksam för hans avslöjande. Det skall öppna ögonen på de arbetare, som fått synen förvänd av de bolsjevikiska illusionisterna och visa dem vad kommunisterna innerst hysa för planer angående fackföreningsrörelsen".

Socialdemokratien är alltså kamrat Höglund tacksam för att han genom sin antibolsjevikiska propaganda "öppnar arbetarnas ögon". Socialdemokratien, vår värsta och farligaste motståndare, är kamrat Höglund tacksam, emedan han hjälper dem att behålla den stora massan svenska arbetare under socialförrädarnas gula fana och att hetsa dem mot kommunisterna.

Men till och med den värsta borgarpressen är belåten med kamrat Höglunds fackföreningspolitik. "St.-Tidningen" för den 25 juli skriver: "Det var mot denna duperingspolitik som hr Z. Höglund protesterade. Han ville, förklarade han, vinna arbetarnas förtroende med rättframma medel, men ej med att föra dem bakom ljuset. Och han fick en illa dold tillrättavisning. En rysk "kamrat" skulle sändas till Sverige för att hos de svenska bolsjevikerna inpränta Lenins metoder."

I konflikten mellan den gula Amsterdaminternationalen och R. F. I. och Kommunistiska Internationalen betraktar alltså borgardömet och socialdemokratien kamrat Höglund som sin bundsförvant.

Norska partisprängningen.

På vilken sida om barrikaden stod kamrat Höglund i frågan om norska partisprängningen? Var han för Kommunistiska Internationalen eller för Tranmael, Lian och Falk? Naturligtvis var Lian för Tranmael, som trolöst har lämnat K. I. Naturligtvis var han för Falk, som Bucharin med full rätt karaktäriserat som en blivande fascist, naturligtvis var han för Lian, som nu vid den stora norska metallarbetarstrejken öppet har ställt sig på borgarklassens sida.

Kamrat Höglund förkunnade den gången en dyster profetia: En splittring av det stora norska arbetarpartiet betyder kommunismens död i hela Skandinavien. Kamrat Höglund har visat sig vara en mycket dålig profet, men som bolsjevidödare har han utfört storverk. Många månader levde hela Skandinaviens borgerliga och socialdemokratiska tidningspress på de beskyllningar, som kamrat Höglund utslungade mot Kommunistiska Internationalens ”yrkessplittrare”, Kamrat Höglund har i frågan om norska sprängningen begått ett synnerligen svårt disciplinbrott. Han har i det avgörande ögonblicket förrått Kommunistiska Internationalens fana, i fiendens åsyn, på själva slagfältet. I dag erkänner ju Höglund själv, att han genom sitt disciplinbrott, begått ett stort fel.

Höglunds ”understödjande” av de danska kommunisterna.

Vilken var Höglunds ställning i danska partistriden? Återigen utförde han en legotrups tjänster mot Kommunistiska Internationalen. Höglund-centralen sände hälsningstelegram inte endast till danska sektionen av Kommunistiska Internationalen, utan även till den av Kommunistiska Internationalen uteslutna gruppen; den inbjöd till svenska partikongressen inte endast danska sektionen av Kommunistiska Internationalen, utan även den mot Kommunistiska Internationalen fientliga danska gruppen.

Kamrat Höglund är alldeles uppblåst av moralisk harm emedan kamrat Kuusinen i sitt anförande på världskongressen påstod, att ”Höglund försvarade skurken Stauning”. I sin inbitna opportunistik kan han inte förstå, hur rätt kamrat Kuusinen har, när han protesterar emot, att kampen mot Branting föres så, att Stauning därvid berömmes. Kamrat Höglund kunde inte heller i detta fall förstå, att vår kamp är en internationell kamp och att det är en oriktig metod, att jaga kulan i huvudet på Branting på sådant sätt, att man samtidigt benådar Stauning.

Höglund kan inte förstå, att han genom att berömma Stauning, utförde en tjänst åt den danska socialdemokratin; att den danska socialdemokratiska pressen återgav han lovsång över Stauning för att spela ut Höglund mot de danska kommunisternas Höglund förstår ännu inte, att hans pacifistiska illusioner beträffande Stauning, denne Mac Donald i skandinaviskt miniatyrformat var antikommunistiska. Kamrat Höglund förstår ännu i dag inte, att den seghet, med vilken han vidhåller sina fel, inte är något tecken på karaktärsfasthet, utan tvärtom är ett bevis på hans ständiga, pacifistiska opportunistik.

Neutral mellan förräderi och kamp.

Halsstarrigt försvarar kamrat Höglund sin felaktiga; till klasskampsförräderi gränsande ställning i norska metallarbetarstrejken.

Vad skedde i Norge? Metallarbetarna strejkade. Fackföreningspåvarna förrådde strejken och ställde sig vid borgarklassens sida, medan däremot kommunisterna tappert ville fortsätta striden.

Vilket var Höglunds ställningstagande? I ”Politiken” syntes en artikel, i vilken sades, att ”Politiken i denna stridsfråga inte ville taga något parti och uttrycktes en önskan, att det inte skulle uppstå några inre stridigheter inom norska fackföreningsrörelsen. Höglund tog alltså inte något parti, ställde sig neutral i stridsfrågan mellan förrädiska fackföreningspåvar och

kommunistiska kämpar? Vad betyder det? Det betyder varken mer eller mindre än att kamrat Höglund ställde sig på fiendeklassens sida. Fackföreningsledarnas taktik var det öppna förräderiets taktik; norska kommunistiska partiets taktik var klasskampens taktik. När alltså en kommunistisk ledare, som Höglund, förklarar, att han, när han har att välja mellan dessa båda slag av taktik, hellre står neutral, så är det klart för varje arbetare, att Höglund ställde sig på fackföreningspåvarnas sida, alltså på förrädarnas sida, på fiendeklassens sida. Och när "Politiken" jämrade sig, att det för guds skull inte måtte uppstå några stridigheter inom norska fackföreningsrörelsen, så betydde det blott med andra ord, att kommunisterna skulle hålla mun, inte kritisera fackföreningspåvarnas förräderi och inte förorsaka någon inre strid. De skulle således stillatigande åse, hur de reformistiska fackföreningsledarna förrådde proletariats mest elementära intressen. Det blev verkligen så, att kamrat Höglund också i denna stridsfråga utförde bolsjevikdödarens roll. "Framtiden", organ för Tranmaelpartiets Lian-flygel offentliggjorde Politikens artikel och spelade ut den "förnuftige Höglund" mot den vanvettige, desperate Scheflo.

Höglund och ungdomen.

Kamrat Höglund för sedan lång tid tillbaka en brutal, hänsynslös kamp mot Sveriges kommunistiska ungdom. Ingenting är för honom för tarvligt att kasta i ansiktet på ungdomen. Om kamrat Höglund ville fullgöra sin revolutionära plikt i kampen mot socialdemokraterna lika brutalt och hänsynslöst, som han för sin opportunistiska kamp mot den kommunistiska ungdomen, så skulle han verkligen göra den proletära revolutionens sak stora tjänster. Men vem gagnar kamrat Höglund med sin kamp mot den kommunistiska ungdomen? Socialdemokraterna uttalar öppet, att Höglunds husarattacker mot ungdomen samtidigt är lakejtjänst åt den gamla socialdemokratin. I dag är det hundra gånger mer sant, vad "Social-Demokraten" redan för ett år sedan (den 30 juni 1923) skrev: "Vi skola i dag endast begagna tillfället att påvisa, att den svenska kommunismens ledare, Z. Höglund, *i sin kamp* mot ungbolsjevikerna genom ett flertal yttranden bekräftat mycket av det *vi under vår* kamp mot det Kommunistiska Ungdomsförbundet framför i Social-Demokratens ungdomsspalt." Och i en annan artikel skriver "Social-Demokraten" den 3 juli 1923 "Utan en skynt av skonsamhet går han (Höglund) till uppgörelse med sina oxkommunistiska fiender i ungdomsläget. Då hr Höglund ingående känner till både kommunistiska ungdomsförbundet och dess ledare, få hans uttalanden större värde för dem som *i likhet med honom* – och som det vill synas i allt större utsträckning vid *sidan av honom* – måst taga till uppgift att bekämpa ungbolsjevismen." Socialdemokratin betraktar alltså Höglunds kamp som sin kamp och slår fast att socialdemokraterna och Höglund mer och mer kämpar sida vid sida mot bolsjevismen.

Höglund gentemot socialdemokrater och kommunister.

Kamrat Höglund är, som bekant, en väluppfostrad människa med gott sätt eller, som han alltid betecknar sig själv "en filosof". "Han är rättvis och kämpar också mot sina motståndare endast med "argument" och inte med okvädingsord", särskilt när hans motståndare är socialdemokrater. Man kan alltså förstå djupet av kamrat Höglunds moraliska vrede, när den Kommunistiska Internationalen, vilken som bekant är en så barbariskt uppfostrad barbar, uppfordrar honom till en energisk kamp mot socialdemokraterna. Alldeles förtvivad, förklarade han, då han försvarade sig mot anklagelserna från exekutiven, att han dock hade understött de norska metallarbetarnas kamp även när "Politiken" mot de förrådiska fackföreningsledarna "ej använt det okvädingsspråk, som av somliga anses vara det enda rätta kännemärket på en sann kommunist". (Politiken d. 19 juli 1924.)

Även i en annan artikel protesterar Höglund upprörd över kravet, att han skulle "förolämpa" socialdemokraterna. Han skriver:

”Jag tror verkligen inte, att den kommunistiska rörelsen i Norge gagnas med, att man framställer Tranmael som en förrädare, en blivande fascist, en ynkelig reformist o. s. v. Ingen norsk arbetare tror på sådana *lika äreröriga som ovederhäftiga* anklagelser, och dylika kampmetoder mot *en ärlig motståndare* som Tranmael återstudsar till skada för det kommunistiska partiet självt”. (Politiken den 25 juli 1924.)

Alltså; säger kamrat Höglund, intet vredgat skymford mot Lian och andra fackföreningspåvar, inte ens när de förråder arbetarna. Således, man skall betrakta Tranmael sola en ärlig motståndare, också när han trolöst lämnar Kommunistiska Internationalen, detsamma beträffande Falk, den blivande fascist. Man får inte säga sanningen och kalla honom fascist.

Kamrat Höglund är alltså en mycket väluppfostrad europé, när han har att göra med socialdemokratiska element, men hans ton förändras på ett förvånansvärt sätt, när han kämpar mot kommunister. I hans artikel ”Förtälet-främst-trafiken mot partiet”, (Politiken d. 21 juli 1924), blygs han inte det allra ringaste att begagna de hatfullaste skymford mot kamrat Oskar Samuelson och hela partiminoriteten. Inte mindre än sju gånger betecknar han Samuelsons anförande i Moskva med ordet ”lögn”. Han talar om ”en samling utsökta gemenheter” om ”avfallsprodukter” om ”stanken som förpestar”, han talar om ”angivarmetoder” o. s. v.

Den fina Höglund blir genast en grov Höglund, så snart det inte gäller en ansedd socialdemokrat, utan endast en ”simpel” kommunist.

Inga okvädingsord mot Lian, som förråder arbetarna, men varje skymford är gott nog åt Samuelsson, som kämpar för den proletära revolutionen.

Nåd för Stauning, som dock är en socialdemokratisk minister, men ingen nåd för Samuelson som endast är en medlem av Sveriges Kommunistiska parti.

Tranmael förblir en ”ärlig motståndare”, trots det att han trolöst lämnat Kommunistiska Internationalen, men Samuelsson är en ärelös lögnare, endast emedan han förblir Kommunistiska Internationalen trogen.

I ”enhetsfrontens” namn protesterar Höglund mot de barbariska ”bolsjevikiska metoderna” att skymfa de socialdemokratiska ledarna, men ledarna inom Kommunistiska Internationalens Exekutivt kommitté skymfar han utan gräns. I en av sina andra artiklar (”Sagan om ett fälttåg”) talar han om oppositionens ”smutsiga underjordiska verksamhet” och säger, att denna minoritet i detta sitt fälttåg ”uppmuntrades och understöddes av Kommunistiska Internationalens Exekutivkommitté”. Och senare i samma artikel, där han även talar om dem som fått ”prygel” på 5:te världskongressen säger han, att i kampen mot Internationalen gäller lagen ”öga för öga, tand för tand.”

Tranmael är alltså för Höglund en ärlig motståndare, men Kommunistiska Internationalen är oärlig nog att understödja en smutsig, underjordisk verksamhet. Alltså nåd för Stauning, men öga för öga, tand för tand gentemot Kommunistiska Internationalen.

Kamrat Höglund för i dag en systematisk hetskampanj mot Kommunistiska Internationalen. Gemensamt med den borgerliga pressen dundrar han i dag mot Moskvadiktatorerna. Med rörande samförstånd och med samma ordalag i dag mot Moskvadiktatorerna. I rörande samförstånd och i samma ordalag protesterar i dag kamrat Höglund och hela den borgerliga pressen mot ”inblandningen” av Exekutivens representanter i ”inre-svenska angelägenheter”.

Måste man alltså inte nu framkasta den pinsamma frågan: Vad förenar ännu kamrat Höglund med Kommunistiska Internationalen.

Har icke Social-Demokraten med rätta kungjort Höglunds kamp mot bolsjevismen som d ess egen socialdemokratiska kamp?

Är det icke lättförklarligt, att Dagens Nyheter den 23 juli framkastar den frågan, om inte Höglund kommer att ansluta sig till det socialdemokratiska partiet?" Tidningen skriver: "Vilka följder som hr Höglunds disciplinbrott kommer att få, är icke lätt att säga. Men man skulle ganska mycket misstaga sig, om det inte, för att se saken ur inrikessynpunkt, *öppnade möjligheter för en fusion inom det socialdemokratiska partiet*".

Vi upprepar: Vad förenar ännu kamrat Höglund med Kommunistiska Internationalen? Än kämpar han en öppen, än en dold kamp mot det revolutionära proletariats världsparti, och detta sedan tre år tillbaka. Han är inte belåten med en enda av Exekutivens aktioner. Han protesterar mot varje världskongressens beslut. Han slungar Komintern den oerhörda anklagelsen i ansiktet, att den genom sin felaktiga taktik och odugliga ledning så småningom pulveriserar och tillintetgör de kommunistiska partierna. Liksom kamrat Höglund slungade parollen, att Kommunistiska Internationalens taktik leder till "österrikisering" – således enligt hans åsikt till de kommunistiska partiernas tillintetgörande – så slungade på sin tid Falk ut parollen om norska partiets "italienisering" d. v. s. dess sprängning. Skall verkligen de svenska arbetarna tro, att kamrat Höglund tjänar Kommunistiska Internationalens sak, när han nedgör och misstänkliggör Kommunistiska Internationalens ledning?

Sveriges kommunistiska arbetare måste äntligen erfara sanningen: kamrat Höglund står nu vid skiljevägen.

I det ögonblick, då Kommunistiska Internationalen sänder ut parollen om de kommunistiska partiernas *bolsjevisering*, strävar Höglund för Sveriges vidkommande efter Sveriges kommunistiska partis *socialdemokratisering*.

Kamrat Höglund har gripit ur luften faran för partiets *österrikisering*, för att så mycket lättare kunna *i verkligheten* genomföra Sveriges Kommunistiska Partiets *Brantingisering*.

(*Politiken* 31 juli 1924.)

Höglund – den svenska nationalhjälten.

Borgarklassen är alltid mer klassmedveten än arbetarklassen. Det finns ännu många kommunistiska arbetare, som inte har någon klar uppfattning över kamrat Höglunds nuvarande ställning, men borgarklassen och dess vänstra flygel, socialdemokratin, förstår redan med ofelbar klassinstinkt vilken objektiv roll Höglund spelar. Borgarklassen och socialdemokratin har klart uppfattat, att kamrat Höglund, trots hans subjektiva känslor objektivt sett i dag tjänar borgarklassen och socialdemokratin.

Borgarklassen och socialdemokratin betraktar i dag kamrat Höglund som deras representant och icke längre som de kommunistiska arbetarnas ledare.

Sveriges borgarklass betraktar i dag Höglund som Sveriges förkämpe mot de utländska förtryckarna i Moskva. Socialdemokratin ser i Höglund företrädaren för den "inhemska socialismen" mot den centralistiska och dogmatiska "moskvakommunismen".

Vi vill här framlägga några exempel på hur högt uppskattad kamrat Höglund är av borgarklassen och, dess vänstra flygel, socialdemokratin:

I den socialdemokratiska tidningen "Arbetet" av d. 26 juli offentliggör den bekante socialdemokratiska ledaren Arthur Engberg en artikel under rubrik "Spöksyner". Hr Engberg bedömer den praktiska politik, som det kommunistiska partiet, under Höglunds ledning, hitintills bedrivit, och fastslår, att det egentligen inte finns någon skillnad mellan socialdemokratisk och kommunistisk praxis. Han framhäver det "specifikt svenska" i motsats till det "moskovitiska" hos de svenska kommunisterna. Han skriver:

”Våra hemmabolsjeviker söka visserligen efter bästa förmåga tjäna sina principaler i den tredje internationalens ledning. Men det är ändå som om det vore något som tog emot. *Det finns inte i deras väsen det rätta underlaget för moskovitismen. De äro uppvuxna i ett helt annat socialt och kulturellt klimat än sina husbönder.* Kommunismen i sin ryska form kan aldrig förbli annat än en utvärtes åthäva, en efterapningsprodukt, som inte har något fäste i deras egen sinnesförfattning”.

Vidare heter det:

”Sanningen är, att det *hemmakommunistiska sällskapet är i själ och bjärta lika svenskt* som det var under de tider då det lekte Stormklockepolitik och vänstersocialism. Fraseologien har blivit en annan. Men det är samma män och samma kynnen”.

Sveriges kommunistiska partis politik har under Höglunds ledning, fört det därhän, att socialdemokraterna med största tillfredsställelse kan fastslå identiteten mellan kommunistisk och socialdemokratisk politik:

”För vår del se vi därför på den snabbt sammansmältande och glesnande lilla truppen av svenska bolsjeviker med stort själslugn. I praktiken rösta de med oss i de allra flesta fall, där det gäller arbetarklassens intressen. Deras moskovitiska religionsutövning blir mer och mer ett kuriosum... Det är ju inte på ett utvärtes skick det kommer an. Och vid det förhållande alltså, att hemmakommunisterna i praktiken ge vår riksdagspolitik sitt stöd, så måste vi självklart föredraga kommunister framför högermän”.

Vi äro övertygade om, att varje ärlig kommunistisk arbetare känner sig djupt nedslagen, när han läser, att hans parti under kamrat Höglunds ledning inte är föremål för något glödande hat utan blott ironiska lovsånger från socialdemokraterna.

Socialdemokratin tror alltså, att den ”svenska kommunismen”, så sera den hitintills har företrätts av kamrat Höglund, icke är vidare farlig, ty den har *endast till det yttre* något gemensamt med Kommunistiska Internationalens ”moskovitiska kommunism”. Kamrat Höglund betraktar socialdemokratin som en ”ärlig motståndare” och icke som en klassfiende. Det är således inte underligt, att socialdemokraterna upptäcker, att kamrat Höglunds ”svenska kommunism” till sitt väsen är detsamma som herrar Brantings och Engbergs svenska socialism. Det är ytterst karaktäristiskt vad Dagens Nyheter skriver den 11 juli med åsyftan på Engbergs artikel: ”Som den förlorade sonen hälsades herr Z. Höglund häromdagen välkommen tillbaka till det socialdemokratiska fadershuset av herr A. Engberg”.

Men inte endast socialdemokratin utan även borgarklassen själv hälsar kamrat Höglund välkommen som den förlorade och nu ångerfullt återvändande sonen.

En god borgerlig professor uttrycker i ett typiskt borgerligt blad den svenska borgarklassens känslor av sympati gentemot kommunisten Höglund. Professor Segerstedt skriver i Göteborgs Handelstidning:

”Vid ett tidigare tillfälle då exekutiven eller vad nu den där kyrkliga myndigheten borta i Moskva heter, som bestämmer över de rysstroendes samveten, när alltså ifrågavarande myndighet ålagt filialen i Sverige att sätta mera fräs på det ateistiska arbetet, så muckade kamrat Höglund. Det såg som om det under alla dammiga paragrafer socialistisk lagkunskap och dogmbråte och annat ändock på djupa av denna skolmästarsjäl bodde en liten svensk snustuggare, som kunde spotta och säga: ”nä”. Några dunkla, nedärvda anlag att räta på ryggen, när man åthutas, att draga sig till minnes, att träldomen är avskaffad i detta gamla kungarike tycktes bubbla till ytan hos mannen. Det ser ut, som om detsamma inträffat nu igen. Det skulle bestyrka den gamla iakttagelsen, att mannen betyder mera än uppfostran. Naturen skulle i detta fall vara svensk. Omdömet om herr Höglund får ställas på framtiden. Är ”Iswestias” skildring riktig, så kan herr Höglund stiga fram och taga plats och träta med oss andra svenskar. Då talar han ju ändock det tungomålet, om än hans meningar äro sällsamma och dåraktiga. Herr Samuelsson får däremot stanna hos det ryska följet. Hans stupida lovsjungande av lydningen under Moskvans bud är sannerligen inte en fri mans ord”.

Borgarklassen upptäcker alltså med glädje, att kamrat Höglunds ”svenska natur” ändock är starkare än hans kommunistiska ”uppfostran”.

Borgarklassen lyckönskar kamrat Höglund i hans heroiska kamp mot den ”främmande makten i Moskva” och mot Kommunistiska Internationalens tyranniska ”fogde”.

Borgarklassen känner och erkänner, att Höglunds kamp mot Kommunistiska Internationalen i själva verket är den svenska borgarklassens kamp mot svenska proletariatet och mot den proletära internationalen.

Svenska borgarklassen har nu blivit hågad att åter intaga ”den gode svensken” Höglund i sina led, är hågad tillåta Höglund taga plats som svensk bland andra svenskar.

Vi frågar nu varje ärlig kommunistisk arbetare, om det inte numera är fullt uppenbart, att den ”gode svensken” Höglund har sekrat över den gode kommunisten Höglund. Hur är det då möjligt, att – medan borgarklassen och socialdemokratin tar kamrat Höglund i anspråk som förkämpe för ”den goda svenska saken”, – kamrat Höglund samtidigt gör anspråk på att vara förkämpe för den proletära revolutionen, för kommunismen.

Kamrat Höglund prisas i dag av den svenska borgarklassen som en verklig nationalhjärte.

Vi frågar Sveriges alla verkligt revolutionära, verkligt kommunistiska arbetare: hur länge skall ni tåla, att Höglund, svenska borgarklassens nationalhjärte, ledaren av kampen mot Kommunistiska Internationalen samtidigt spelar sin roll som ledare för det svenska revolutionära proletariatet, vilket är besjälade av uppriktig vilja att under Kommunistiska Internationalens fana bekämpa och tillintetgöra den svenska borgarklassen och dess socialpatriotiska lakejer?

(*Politiken* 1 aug. 1924.)

Håller Kommunistiska Internationalen på att smälta samman till en sekt?

I sin hetskampanj mot Kommunistiska Internationalen söker kamrat Höglund icke blott framställa Kominterns principer och beslut som resultat av en trångbröstad dogmatism, utan han söker också med äkta defaitistisk anda vilseleda de svenska arbetarna beträffande Kommunistiska Internationalens styrka och storlek. I sin artikel ”Mer pulveriseringsmaterial” skriver kamrat Höglund:

”Men ur partiets helhetssynpunkt måste vi dock tillbakavisa detta systematiska arbete på att pulverisera ett av de få relativt stora partier, som ännu finnas inom den Kommunistiska Internationalen.”

Då kamrat Höglunds politiska verksamhet under senaste åren till stor del varit av den art, att den ytterst kommit endast kommunismens fiender till godo, är det naturligt, att även ovan-nämnda artikel i *Politiken* utnyttjades av våra motståndare. Denna gång som omväxling varken av kapitalisterna eller av socialdemokraterna utan av syndikalisterna. I den syndikalistiska tidningen *Arbetad ren* skriver man den 30 juli 1924 under rubrik ”Masspartiet som blev en sekt” med stor glädje om ”ett mycket intressant erkännande”, som *Politiken* gjort. Den syndikalistiska tidningen utnyttjar Höglunds attack mot Kommunistiska Internationalen på följande sätt:

”Om den kommunistiska internationalen än aldrig haft den anslutning, som dess egna något fördomsfria siffror utvisat, så torde den dock under en tid varit en ganska imponerande sammanslutning. Det svenska partiet räknade, vilja vi minnas, en gång ungefär 30,000 medlemmar. Dess medlemsantal är f. n. ungefär 5,000. Och denna organisation på 5,000 medlemmar, som i betänkande av den svenska arbetarrörelsens numerära storlek i övrigt måste anses tämligen

betydsefull, den är ett av internationalens få ännu existerande relativa stora partier. Man kan av detta uttalande få åtminstone en aning om det kommunistiska "världspartiets" storlek. Frånräknar man Ryssland, så torde världspartiets medlemsantal inte bli avskräckande högt. Det svenska partiet är ju ett av de få *relativt stora*. Hur skola förhållandena vara i andra länder, i de flesta länder, där partierna äro små Man tycker, att det under sådana förhållanden hade klätt rörelsen, om den framträtt med något större blygsamhet och sökt sätta frasen i någon slags rimlig proportion till den numerära styrkan."

Höglund skriver: "svenska partiet är ett av de få relativt stora partier, som ännu finns inom Kommunistiska Internationalen". Den syndikalistiska motståndaren instämmer glatt med Höglund och frågar: hur stark – eller bättre sagt, hur svag – måste inte då Kommunistiska Internationalen vara, när Sveriges lilla kommunistiska parti ännu är ett av de relativt stora partierna inom Kommunistiska Internationalen? Utnyttjande kamrat Höglunds "intressanta erkännande" frågar den syndikalistiska tidningen ironiskt, hur små Kominterns andra partier då måste vara, när det svenska partiet, som ju endast har 5,000 medlemmar, är ett av de relativt stora partierna inom Komintern?

Vi vet visserligen alla, att vårt svenska broderparti har mera än 5,000 medlemmar, att det sannolikt har dubbelt så många medlemmar som den syndikalistiska tidningen tror. Men är det sanning, att det skulle vara ett av de relativt stora partierna, som ännu finns i Kommunistiska Internationalen, om man räknar att svenska partiet har 10,000 medlemmar?

I denna fråga döljer sig egentligen två frågor.

Den första frågan är: hur stark är i själva verket Kommunistiska Internationalen?

Den andra frågan är: Har Kommunistiska Internationalen tinder senaste tiden blivit större och starkare, eller har den gått tillbaka, så att den har endast några få stora partier?

Vi tar först den första frågan.

Är det verkligen sant, att svenska partiet är ett av de relativt största partierna inom Kommunistiska Internationalen?

Naturligtvis är detta en ren uppfinning av Höglund. Kommunistiska Internationalen är en mäktig massorganisation, som omfattar jordens alla världsdelar. Till Kommunistiska Internationalen hör inte mindre än 60 kommunistiska partier. Jordens alla språk, mänsklighetens alla nationer och raser har tagit plats inom denna det revolutionära världsproletariatets mäktiga kampgemenskap. Vi har jättelika masspartier inom Kommunistiska Internationalen. Ryska partiet har 600000 medlemmar. Tysklands kommunistiska parti räknar i sina led c:a 300,000 organiserade arbetare. Tjeckoslovariens kommunistiska parti utgör en armé på 130,000 proletärer. Frankrikes kommunistiska parti har 60,000 medlemmar. Förenta Staternas unga kommunistiska parti, arbetarpartiet, förenar 27,000 kommunister. Det unga, nyss bildade norska kommunistiska partiet räknar 16,000 medlemmar.

Men man får naturligtvis inte bedöma de kommunistiska partiernas styrka endast rent mekaniskt efter deras numerära storlek, utan jämte kvantiteten måste man också beräkna medlemmarnas kvalitet samt taga i betraktande djupet och bredden av partiets inflytande på den stora massan. Det ryska partiet med sina 600,000 medlemmar regerar 130 miljoner människor, regerar ett land, som omfattar inte mindre än en sjättedel av hela jorden. Tyska partiet med sina 300,000 medlemmar erhöill vid senaste val 1924 över 3,700,000 röster. Det franska partiet med sina 60,000 medlemmar samlade vid senaste valen i maj 1924 en miljon röster. Italiens kommunistiska parti, som enligt Höglunds påstående förstörts till grunden av Kommunistiska Internationalens Exekutivkommitté, erövrade vid senaste riksdagsmannaval 1921 304,000 röster. Det lilla kommunistiska partiet i Karpato-Ryssland (en del av

Tjeckoslovakien) erövrade vid valen 1924 100,000 röster utav 197,000 och erhöll därmed absolut majoritet

Trots kamrat Höglunds alla defätistiska skildringar utgör alltså Kommunistiska Internationalen ett väldigt massparti i världsstorlek och utövar avgörande inflytande på miljoner och åter miljoner arbetare. Vårt svenska broderparti i all ära, men att tro, att det med sina kanske 10.000 medlemmar är ett av Kommunistiska Internationalens jämförelsevis största partier är helt enkelt absurt. Tvärtom tillhör ännu vårt svenska broderparti i dag det stora kommunistiska världspartiets jämförelsevis svagaste sektioner. Vi förebrår inte för den skull vårt svenska broderparti det allra ringaste. När Sveriges kommunistiska parti i dag inte är större än det är, så är det inte Sveriges kommunistiska arbetares skull, utan i sista hand Höglund-centralens dåliga opportunistiska, socialdemokratiska ledning, som aldrig vågat en enda allvarlig kamp för att rycka den stora massan bort från socialdemokraterna, samt delvis också landets småborgerliga klasstruktur och den i förhållande till andra länder mindre skarpt tillspetsade klassmotsättningen och klasskampens jämförelsevis mildare form.

Nu ännu ett ord över den andra sidan av saken.

Är det sant, att under den senaste tiden Kommunistiska Internationalen har smält ihop? Att den från att vara en massorganisation har blivit en sekt, som ännu förenar endast ett par av de större partierna?

Femte världskongressen gav ett tydligt svar på denna fråga. Kommunistiska Internationalen liar så långt ifrån förlorat sin dragningskraft över massorna, att denna dragningskraft tvärtom ständigt växer. Här skall anföras endast några siffror för att bevisa riktigheten av detta påstående. Vem vågar påstå, att detta ryska parti, som genom det underbara skådespelet av spontan tillströmning av 200,000 arbetare, det s. k. Lenins uppbud i dag har visat sig vara djupare än någonsin förankrat i de proletära massorna, att detta parti har förlorat sin dragningskraft på de stora arbetarmassorna? Eller är det ett tecken på det tyska partiets ”pulvrisering”, att det, ehuru det vid valen år 1920 erhöll endast 569.000 röster, vid senaste valen i maj 1924 uppbringade nära 4 miljoner röster? Höglund förklarar, att det går utför med Kommunistiska Internationalen, att dess partier ”pulvriskas” och ”österrikiseras”. Nu visa fakta, att under denna ”tillbakagångsperiod” så har Frankrikes kommunistiska parti erövrat Paris, Tysklands kommunistiska parti erövrat Berlin – två kommunistiska partier – två huvudstäder i de i dag viktigaste staterna på västeuropeiska fastlandet. De väldigaste förföljelser kan inte tillintetgöra dragningskraften hos våra finska, polska och bulgariska broderpartier. I Finland leder kommunisterna proletariatets överväldigande majoritet, i Bulgarien erövrade vi 223.000 röster, trots den ohyggligaste vita terror, trots nedsläendet av den väpnade resningen hösten 1923.

Nej, kamrat Höglund! Kommunistiska Internationalen går inte tillbaka, den marscherar framåt. Inte kamrat Höglund med sin defätistiska propaganda, utan kamrat Sinovjev har rätt, när han fastslog på 5:e världskongressen: *”De kommunistiska partierna har vuxit. Vi är inte mer ett propagandasällskap”. Vi är kommunistiska partier.*”

Kommunistiska Internationalen är i ständigt växande och på betydande frammarsch. Naturligtvis borde vi allesammans gå ännu snabbare framåt, men det kan inte ske genom en defätism som förfalskar fakta, och därigenom spränger världspartiet, utan endast genom seg kamp, äkta revolutionär, internationell disciplin och sann bolsjevikisk hänförelse.

(Politiken 4 aug. 1924.)

Den Kommunistiska Internationalen och krisen i Sveriges Komm. parti.

Öppet brev till medlemmarna i Sveriges Kommunistiska parti.

I den fasta övertygelsen att Sveriges kommunistiska arbetare skall bevara sin trofasthet till det revolutionära proletariats världsparti, anser vi det för vår plikt att ännu en gång i korta drag sammanfatta de viktigaste fakta i Höglundsgruppens kamp mot Komintern.

Det enkla konstaterande av fakta är tillräckligt för att de kommunistiska arbetarna skall få hjälp att finna klara och riktiga svar på frågorna:

Har den "Moskovitiska diktaturen" verkligen fordrat omöjliga och partiskadliga åtgärder av Kommunistiska partiets arbetsutskott och har Höglundsmajoriteten verkligen antagit alla "väsentliga punkter" i resolutionen över den 5:e världskongressens beslut?

Vi vilja systematiskt uppräknat endast de fakta, omnämna de händelser vilka i den sista frågan spelar huvudrollen i Höglundsgruppens opportunistiska kamp mot Komintern.

Vad har hänt?

1) Kamrat Höglund kämpar sedan tre år systematiskt och ihärdigt mot den Kommunistiska Internationalen, nämligen i frågan om den demokratiska centralismen, partiets neutralitet gentemot religionspropagandan, pacifismen, proletariats beväpning, den norska partisprängningen, den danska partisprängningen, den danska militärfrågan, metallarbetarstrejken i Norge och den nuvarande partistriden i Sveriges Kommunistiska parti.

I alla dessa frågor har kamrat Höglund intagit en opportunistisk ställning och öppet motsatt sig den Kommunistiska Internationalens beslut. Han har ju själv skriftligen erkänt, att han i frågan om den norska och danska partisprängningen begått disciplinbrott.

Knappast någon annan medlem i den Kommunistiska Internationalen har så ofta, så svårt, så hårdnackat och i så elementära kommunistiska frågor försvarat en opportunistisk linje som just kamrat Höglund. Å andra sidan har ingen ledande kamrat i den Kommunistiska Internationalen så ofta blivit ursäktad för disciplinbrott, som kamrat Höglund. Den Kommunistiska Internationalen har uppriktigt strävat efter att behålla kamrat Höglund för det Kommunistiska världspartiet. Detta är orsaken till att man gått till det yttersta i sitt tålmod gentemot Höglund.

2) På detta svarar kamrat Höglund med ett nytt svårt disciplinbrott. Utan att fråga den Kommunistiska Internationalen, alltså i direkt motsättning till de uttryckliga bestämmelserna i Kominterns statuter inkallade han en extra partikongress. Han bryr sig icke om världspartiets statuter, vilka uttryckligen betona, att ingen sektion i den Kommunistiska Internationalen får inkalla en partikongress utan Exekutivens tillåtelse. I den nationella disciplinens namn trampade han den internationella disciplinen under fötterna. Genom att plötsligt inkalla partikongressen ville han förintat minoriteten, vilken värnat troheten mot Komintern.

3) Den Kommunistiska Internationalens 5:e världskongress hade politiskt fördömt kamrat Höglunds opportunistiska tendenser. Den utvidgade Exekutiven har på grund därav

i världskongressens namn och på direkt uppdrag av denna också organisatoriskt tagit ställning mot den Höglundska utskottsmajoriteten. Utvidgade Exekutiven har förbjudit inkallandet av "överrumplingskongressen". Den gjorde detta för att å ena sidan rädda partiets enhet och å andra sidan möjliggöra ett ostört förande av valkampanjen mot bourgeoisien och socialdemokraterna.

4) Kamrat Höglund vägrade i Moskva att erkänna Utvidgade Exekutivens beslut. Han började efter sin återkomst en oerhörd *hetskampanj* mot den Kommunistiska Internationalen och offentliggjorde tre artiklar: ”Varför vi röstade nej”, ”Förtälet-främst-trafiken med partiet”, ”Partiets österrikisering”.

Ingen kommunist har sedan 3:e Internationalens grundande fört ett så utmanande språk mot Kommunistiska Internationalen, som kamrat Höglund gör under hela den borgerliga och socialdemokratiska pressens jublande bifall. Han skriver om Exekutivens ”diktatoriska metoder” och liknar den Kommunistiska Internationalens högsta kongressvalda organ vid den ryska tsarens absolutism. Han tillvitar Exekutiven att den förintar, österrikiserar eller pulveriserar det ena kommunistiska masspartiet efter det andra och beskyller särskilt Exekutiven för att vilja slå i spillror det svenska partiet.

5) Exekutivkommitténs representant, vilken blivit sänd till Sverige för säkerställandet och genomförandet av femte världskongressens beslut och för att bevara partiets enhet, besvarade icke med en rad Höglunds första artikel. Ej heller den andra artikeln. Först när den tredje artikeln offentliggjordes och Höglunds hetskampanj växte ut till en offentlig skandal, tog Exekutivens representant för första gången offentligt till orda genom det första brevet till partiets medlemmar. Kunde Exekutivens representant länge vara en tyst åskådare? Nej, inte en enda minut! Inte blott som representant för Exekutiven utan även rätt och slätt som partimedlem i den Kommunistiska Internationalen hade han den elementära plikten att försvara Kommunistiska Internationalen mot de oerhörda angrepp som Höglund gjort. T. o. m. Sveriges Kommunistiska Partis stadgar säger uttryckligen i § 3: ”Det är varje partimedlems främsta plikt att försvara det Kommunistiska partiet och framför allt den Kommunistiska Internationalen mot alla kommunismens fiender. Den, som glömmer detta och i stället offentligt angriper partiet eller Kommunistiska Internationalen, måste behandlas som en motståndare till partiet”.

6) Exekutivens representant försökte att hålla tillbaka Höglunds-gruppen från disciplinbrott. Han förhandlade dagar och nätter igenom i ändlösa möten med arbetsutskottets majoritet och sökte också genom kompromissförslag underlätta genomförandet av världskongressens beslut. Men förhandlingarna ändade med en hastig brytning; för majoriteten var Höglunds Stockholmsmandat mera värt än en överenskommelse med den Kommunistiska Internationalen och räddandet av partiets enhet.

7) Den 25 juli kom arbetsutskottsmötet med nytt sabotage, tvetydiga svar, medvetna provokationer från arbetsutskottsmajoritetens sida. Majoriteten valde slutligen en subkommission för att föra förhandlingarna vidare med Exekutivens representant, men denna subkommission har aldrig sammanträtt. Trots uppfordringar från Exekutivens representant fortsattes icke förhandlingarna.

8) Under tiden hade Höglund fortsatt sin hetskampanj mot den Kommunistiska Internationalen. På det enda öppna brevet från Exekutivkommitténs representant har Höglund svarat med icke mindre än fyra artiklar, vilka är överfulla av oerhörda och osanna beskyllningar mot Exekutiven. Han tillvitar Exekutiven bl. a. att den understödjer och befördrar ”den smutsiga underjordiska verksamheten” från den svenska oppositionen.

9) Därigenom tvingades Exekutivens representant att ånyo vända sig till partimedlemmarna. Tvenne fakta tvingade honom därtill: Arbetsutskottsmötet den 25 juli, vilket var en avgjord sabotageakt, och de 4 angreppsartiklarna av Höglund mot Komintern. Exekutivkommitténs representant vände sig i ett andra offentligt öppet brev till partimedlemmarna och uppfordrade Sveriges kommunistiska arbetare att inte tillåta Höglund att avskilja partiet från den Tredje Internationalen.

10) På detta följde ett andra möte med arbetsutskottet som varade i två dagar.

Arbetsutskottets majoritet förklarade öppet att de icke erkände den Kommunistiska Internationalens disciplinära rätt. De hotade med att om den Kommunistiska Internationalen också vidtog mått och steg mot en enda medlem av majoriteten, så betraktade de detta som ett angrepp, riktat mot hela partiet och skulle den draga konsekvenserna därutav. Vad betyder detta? Ingenting annat än ett fullständigt förnekande av det kommunistiska revolutionära världspartiets idé och ett öppet hot om utträde ur Internationalen.

I samma ögonblick då arbetsutskottets majoritet kategoriskt förnekar Kominterns disciplinära rättigheter ställer den med beundransvärd inkonsekvens i utsikt de skarpaste disciplinära åtgärder mot minoriteten. Arbetsutskottets majoritet förklarade nämligen att den skulle kasta ut den nuvarande styrelsen för Politiken och insätta arbetsutskottet som ny styrelse. De vill också inte tala de av distrikten fastställda riksdagskandidaterna utan våldför sig i gränslös härsklystnad mot partimedlemmarnas i distrikten med överväldigad majoritet uttalade vilja.

Arbetsutskottets Höglundsmajoritet, som inte alls är detsamma som partiets majoritet, fordrar alltså obetingad underkastelse av minoriteten i Sverige under det att de samtidigt förklarar Kominterns disciplin vara av noll och intet värde för dem, ehuru de är en försvinnande minoritet inom världspartiet samt tillbakavisar världskongressens beslut och dess genomförande som "övercentralism" och en "på militärisk disciplin grundad diktatur över partiet".

Vad begär den Kommunistiska Internationalen?

Vi vilja här i korthet framhålla de mest markanta punkterna, vars genomförande Exekutivens representant begärde av arbetsutskottet:

I en förklaring på arbetsutskottsmötet den 25 juli har Exekutivens representant uppfordrat arbetsutskottet:

- 1) Det svenska kommunistiska partiets arbetsutskott accepterar ytan förbehåll den utvidgade Exekutivens beslut och ger sin försäkran om dess lojala genomförande.
- 2) Arbetsutskottets minoritet måste underkasta sig arbetsutskottets majoritetsbeslut men samtidigt måste hela arbetsutskottet strikt respektera alla beslut från den Kommunistiska Internationalens Exekutiv.
- 3) I huvudorganets styrelse får ingen som helst förändring vidtagas, då den utvidgade Exekutivens resolution uttryckligen riktar sig mot varje fraktionsförföljelse och disciplinära åtgärder.
- 4) Riksdagsfraktionen har att underordna sig arbetsutskottet i varje hänseende, naturligtvis i samma mån som arbetsutskottet underordnar sig den Kommunistiska Internationalens Exekutivkommitté.
- 5) Varje fraktionsverksamhet måste upphöra och alla partiets krafter måste förenas till kamp mot bourgeoisin och mot socialdemokratien.

Den andra viktiga förklaringen som Exekutivkommitténs representant avgav på arbetsutskottsmötet den 1 augusti, lyder:

På den Kommunistiska Internationalens Exekutivkommittés vägnar uppfordrar Exekutivens representant Sveriges Kommunistiska Partis arbetsutskott:

- 1) Att ofördröjligen genomföra alla punkter i fjärde kongressens beslut, särskilt de punkter, vilka majoritetens resolution tillbakavisar, nämligen: att uppskjuta inkallandet av partikongressen till efter valen, att icke förändra Politikens styrelse, att icke vidtaga disciplinära åtgärder mot minoriteten och icke inskrida mot distrikten i fråga om kandidaterna till riksdagsvalen.

2) Att ofördröjligen inställa hetskampanjen mot den Kommunistiska Internationalen i partipressen, särskilt i partiets huvudorgan, att inskränka partipolemiken till enskilda partimöten och underlåta att redogöra för dessa i pressen. Intresset för en avgörande ledning av valkampanjen erfordrar ett fullkomligt och enhetligt, uppträdande av partiet utåt gentemot bourgeoisin och socialdemokratien.

3) Då den av arbetsutskottsmajoriteten förelagda resolutionen kategoriskt avböjer den Kommunistiska Internationalens disciplinära rätt, vilken uttryckligen skärpes av femte världskongressen, skall arbetsutskottet ånyo klart och otvetydigt erkänna den Kommunistiska Internationalens disciplinära rätt som grundval för det Kommunistiska världspartiets existens.

Med andra ord: Den Kommunistiska Internationalen kräver endast disciplin i såväl internationell som partiskala, fredligt samarbete mellan bägge riktningarna, upphörande av varje fraktionsverksamhet, antagande av femte världskongressens beslut och slutna kamp mot bourgeoisin och socialdemokratien. Den Kommunistiska Internationalen uppfordrar alltså partiutskottet att inställa Höglunds hetskampanj mot Komintern och att i stället avgörande kasta sig in i valkampanjen.

Vad är det som Höglund avböjer?

Kamrat Höglund och hans particentral påstår att de icke har några differenser med Komintern och att de har antagit alla väsentliga punkter i 5:e världskongressens beslut.

Motsatsen är sanning! Det består djupgående principiell skillnad mellan Höglunds opportunistiska och Kommunistiska Internationalens bolsjevistiska tendenser. Höglund har avböjt väsentliga punkter i 5. världskongressens beslut och vägrar erkänna det Kommunistiska världspartiets väsen, den internationella disciplinen.

Vi sammanfattar i följande punkter Höglunds motsatsställning till Kommunistiska Internationalen:

- 1) Alltjämt bekämpar Höglund den internationella demokratiska centralismen.
- 2) Alltjämt behåller Höglund sin gamla opportunistiska åsikt i religionsfrågan.
- 3) Alltjämt anklagar han den Kommunistiska Internationalen för splittring av det norska partiet.
- 4) Alltjämt försöker han försvara sitt disciplinbrott vid den danska partisplittringen.
- 5) Alltjämt försvarar Höglund sin antikommunistiska ställning till den norska metallarbetarstrejken.
- 6) Alltjämt är Höglund icke böjd för att öppet uppträda mot sådana opportunistiska tendenser som yttrar sig i Sundins artikel om pacifismen och mot sådana antimarxistiska åsikter som Ström företräder i sin bok om ryska revolutionen.
- 7) Han bekämpar Kominterns taktik i de italienska och österrikiska partifrågorna med medvetna osanningar och falska beskyllningar.
- 8) Han ger de svenska arbetarna vilseförande uppgifter om den Kommunistiska Internationalens storlek och inflytande i det han defätistiskt påstår, att det svenska partiet är ett av de åtminstone relativt största partierna som ännu kvarstår i den Kommunistiska Internationalen.
- 9) Han uttalar upprepade gånger halvt öppet, halvt förstuckt sina sympatier mot de opportunistiska tendenser som likviderades vid femte världskongressen.
- 10) Han accepterar skenbart uppskjutande av den svenska partikongressen, men också endast skenbart, då han i verkligheten icke vill ha kongress efter valen, utan först i mars 1925.
- 11) Han accepterar icke bestämmelsen i världskongressens beslut, att distriktens kandidatnominering icke får våldföras.

- 12) Han avslår Exekutivens förslag att den offentliga diskussionen skall upphöra, Exekutivens beslut genomförs och partiet enhetligt föras ut i valkampanjen.
- 13) Han förnekar kategoriskt Kominterns disciplinära rätt.

I icke mindre än 13 punkter står således kamrat Höglund och hans anhängare i motsättning till den Kommunistiska Internationalen. Därtill gives även en fjortonde punkt, som han avböjt, nämligen att Exekutivens representant skulle överföras till particentralen och till Politikens redaktion. Höglund försöker nu framställa saken så som om partistriden endast handlade om denna fråga. Han påstår att han har antagit allt, utom denna "diktatoriska åtgärd". Detta är naturligtvis en klar osanning. Detta "diktatoriska" krav från Exekutiven uppställdes först när Höglund kategoriskt avböjt de ovan uppräknade 13 punkterna och då det hade blivit klart, att Höglund och hans anhängare saboterade Kominterns beslut, trampade den internationella disciplinen under fötterna och ville slå ned det svenska partiets vänstra flygel.

Höglund vill nu förhjälpa den Andra Internationalens opportunistiska principer till seger inom 3:e Internationalen. Den 2:a Internationalen har gått under just för det som Höglund nu försvarar: federalism, småborgerlig inskränkthet och tolerans gent emot opportunistiska tendenser. Om de svenska arbetarna icke vill att den 3:e Internationalen skall försumpas liksom den 2:a Internationalen, då kan de icke understödja Höglunds kamp mot den internationella disciplinen, utan då måste de också mot Höglund med alla krafter understödja Exekutivens kamp för bolsjevisering av det svenska partiet.

(*Politiken* 6 aug. 1924.)

Den "svenska idyllen" och världsrevolutionen.

Arbetsutskottets Höglundsmajoritets kamp är en den nationella inskränkthetens kamp mot internationalismen, en kamp mot centralismen och för nationell autonomi.

Till formen maskeras denna kamp som en rent organisatorisk fråga. Höglund försöker att framställa hela sin konflikt med den Kommunistiska Internationalen så, som om den blott skulle röra sig om rent organisatoriska frågor om hur långt Internationalen skall blanda sig i de enskilda sektionernas angelägenheter.

Därvid utvecklar Höglund den egenartade teorin om två slags disciplin: i nationella frågor för Internationalens sektioner skall partierna själva utöva disciplinmyndighet, i internationella frågor däremot tillkommer denna myndighet Komintern.

Centralism och federalism.

Höglund är för järnhård centralism i nationellt avseende, men för federalism i internationellt. Ett par exempel. Höglundsgruppen avskedar alla landsortspressens redaktörer, vilka ej lyda A. men samtidigt protesterar den upprörd mot "censuren" från Kommunistiska Internationalen över Politikens redaktion. Höglundsgruppen vill med ett enda penndrag avsätta alla av "minoriteten" genom partidistrikten uppställda riksdagskandidater, men samtidigt protesterar den upprörd mot Komintern som ej vill tillåta överrumplingskongressen.

Höglundsgruppen står där som den stränge vaktaren av Sveriges kommunistiska partis stadgar, men samtidigt trampar den ned Kommunistiska Internationalens stadgar. Ingen enda av K.I:s sektioner är ledd så övercentralistiskt som Sveriges K. P. och dock tillbakavisar kamrat Höglund varje inblandning från K. I:s sida i svenska partiangelägenheter som "övercentralism" och förklarar, "exekutiven vill upprätta en på militärisk disciplin vilande diktatur över svenska partiet, som ej motsvarar klassmotsatsernas utveckling i vårt land".

När sådana logiska bocksprång så konsekvent och systematiskt blir återupprepade, så som det göres av Höglundsgruppen, kan de inte blott betraktas som tankefel. Vill man förstå dem, måste man gå djupare. I verkligheten döljer sig bakom dessa *organisatoriska* motsägelser konkreta, djupgående *politiska* motsägelser.

Vari består dessa *politiska* motsägelser? Vilken *social* grund ligger dold under den *organisatoriska* konfliktens mask?

Med andra ord, vill vi förstå Höglunds kamp mot den internationella centralismen måste vi ställa upp frågan: var är det politiskt-sociala innehållet i det Höglundska motståndet mot den Kommunistiska Internationalens disciplin.

Ett småborgerligt land.

Höglunds kamp mot Kommunistiska Internationalen är slutet på en politikerkamp från ett *småborgerligt land* mot det industriella proletariats i de ledande industriella länderna världsorganisation. Höglunds kamp är det ideologiska myteriet från ett den idylliska klasskampens land mot den Kommunistiska Internationalen, vilken framför allt är företrädare för proletariatet i de länder som genomlevt revolutionära skakningar.

Stora städer och arbetsplatser är den kommunistiska ideologins drivhus. Sverige är däremot de små städernas land och har i bästa fall en medelstor industri. Sverige har, allt som allt, blott tre städer, som har ett innevånareantal på över 100,000 (Stockholm, Göteborg, Malmö). Landets industrialisering går ytterst långsamt. Lantbefolkningen omfattar ännu 48,4 proc. av hela befolkningen.

Den ekonomiska stagnationen.

Därtill kommer som en av de viktigaste faktorerna, vilka främjat Höglunds politiska utveckling bakåt, den *ekonomiska stagnationen*, ja t. o. m. landets ekonomiska utveckling bakåt. I tiden från 1915 till 1920 genomlevde Sverige i sammanhang med världskriget som en världskatastrofens "neutrale" snyltgäst ett ekonomiskt uppsving som aldrig tillförne. Sedan 1920 däremot har hela Sveriges ekonomiska utveckling stått stilla. Kapitalets ackumulation skruppnar i raskt tempo samman. De svenska bankernas grundkapital utgjorde 1920 611 millioner, 1923 blott 559 millioner svenska kronor, reserv fonderna 1920 408 millioner, 1924 blott 274 millioner svenska kronor. Även den industriella utvecklingen står

stilla. Industriella företag måste läggas ned. Av krigskonjunkturerna gynnade gruvföretag ligger i dag öde. Industrierbetarnas antal visar under det sista året ett ständigt avtagande. Detta avtagande får sin förklaring i följande den svenska utvandringen illustrerande siffror:

1920	6,078
1921	5,062
1922	8,014
1923	25,282

Denna utvandringssiffrornas tredubbling belyser den ekonomiska krisen tillräckligt.

Denna landets småborgerliga struktur i förbindelse med stagnationen i industriens och proletariats utveckling utgör grundvalen för den Höglundska "kommunismens" trångsynta småborgerliga karaktär. Kamrat Bucharin sade en gång träffande, att i Sverige härskade med avseende till klasskampens skärpa ännu idylliska förhållanden. Detta Bucharins uttalande är Höglunds älsklingscitat. Han åberopar sig oupphörligt på Sveriges "idylliska" verklighet för att icke blott förklara, utan även ursäkta varje opportunistisk avvikelser, varje feg anpassning till de småborgerliga förhållandena i landet genom de "idylliska" förhållandena.

Till sist finner såväl motsatserna mellan Höglund och den Kommunistiska Internationalen som mellan Höglundsgruppen och partiets opposition sin förklaring i landets småborgerliga karaktär och de sista årens ekonomiska och sociala stagnation.

Höglundsgruppen vill till reformismens fördel anpassa sig efter de småborgerliga förhållandena. Oppositionen vill trots de småborgerliga förhållandena företräda proletariets revolutionära intressen.

Höglundsgruppen eftersträvar en speciell svensk idyllisk "kommunism" vars väsen är helt olika den Kommunistiska Internationalens kommunism, det stora industriella proletariets kommunism, i de stora och hårda klasstrider uppvisande länderna. Oppositionen håller internationalens fana högt, emedan den känner att endast det revolutionära proletariets världspartis kollektiva erfarenhet kan rädda kommunismens ide i Sverige från "idyllisk" försumping.

Socialdemokratins tryck.

På grund av de småborgerliga förhållandena verkar socialdemokratins tryck i Sverige mycket kraftigt på det ännu ej till en verklig massorganisation blivna kommunistiska partiet. För detta tryck ger Höglundsgruppen efter. Det är högst karaktäristiskt, att socialdemokratin oaktat alla personliga tråtor med Höglund, dock klart känner, att Höglund är blod av dess blod och kött av dess kött. Lika så litet är det en tillfällighet, att socialpatrioten Engberg är beredd att på vid gavel öppna dörren till det socialdemokratiska fadershuset för den förlorade och nu återvändande sonen. Ej heller är det en tillfällighet att herr Gustav Möller så väl kände sin andliga frändskap med Höglund, att han karaktäriserade Höglund som en till kommunist förklädd socialdemokrat. I Rudyard Kiplings "Djungeln" hälsar djur av samma art varandra med orden: "Vi äro av samma blod". I det ögonblick då Höglund begynte sin hetskampanj mot "Moskvas diktatur" hade socialdemokratins fina hörsel också redan uppfattat djungelhälsningen: "Vi åt av samma blod!", på vilken de svarade med blodsförvantens glada svarshälsning: "Javisst, vi är av ett och samma blod!"

Det är alltså blott naturligt, att socialdemokratin betecknar Höglund som en socialdemokrat, och behandlar honom som en civiliserad, förnuftig och talangfull kollega, varvid det är helt oväsentligt om de räknar honom som Brantingstyp eller som en doktrinär, medan de samtidigt överhopar oppositionen med de gemenaste skymford, titulerar den "oxkommunister" och bekämpar den såsom fiender.

Socialdemokratins tryck är för S. K. P. i den nu pågående valkampen särskilt kännbart, emedan socialdemokratin själv är alltmer utsatt för det ständigt starkare trycket av de borgerliga partiernas stora enhetsfront. Det förenade borgardömet gör socialdemokratin de häftigaste förebråelser för att den har gemensam partibeteckning med de "under utländsk uppsikt stående" kommunisterna. *Borgardömets tryck blir av socialdemokratin vidarebefordrat på Höglundsgruppen och denna omsätter detsamma till en kamp mot den Kommunistiska Internationalens centralism.*

Det tyska oktobernederlaget.

Än vidare, en avgörande sak, Höglundsgruppens fega defätism befordrar världsrevolutionens långsamma gång, *särskilt oktobernederlaget i Tyskland*. Höglundsgruppen har anslutit sig till den Komm. Internationalen i en tidpunkt, när världsrevolutionens vågor gingo höga och proletariets seger föreföll nära. Men t. o. m. då anslöt sig Höglundsgruppen endast tvekande till K. I. Redan mot de 21 villkoren, som fastställde medlemskapet i den Kommunistiska Internationalen, höjde Höglund och hans anhängare allvarliga betänkligheter. Nu, då de för länge sedan förgätit oktobersegern från 1917 och tvärtom stå under intrycket av oktobernederlaget 1923, utvecklar de sig i ett allt raskare tempo tillbaka till socialdemokratin.

Oppportunismens nederlag.

Kommunistiska Internationalens femte världskongress har påskyndat denna skiljsmässoprocess inom S. K. P. Kongressen har skoningslöst gjort upp räkningen med opportunisten inom den Kommunistiska Internationalen. Den femte världskongressens utgång har tagit från Höglundsgruppen varje förhoppning att kunna göra sin opportunist vidare gällande inom den Kommunistiska Internationalen och samtidigt har den stärkt ryggraden hos det svenska partiets revolutionära flygel, oppositionen.

Vi ser alltså att den svenska partistriden ingenting har att göra med en kamp mellan grälsjuka ledare, ej heller med en kamp mellan härsklystna viljor, som herrar socialdemokrater och syndikalister liksom många av Höglunds anhängare anse, utan det den är ett uttryck för djupgående motsatser, vilka har sina rötter i för landet karaktäristiska sociala och politiska förhållanden. Höglundsgruppen vill på grund av Sveriges småborgerliga karaktär också driva en småborgerlig politik medan den revolutionära flygeln vill hålla jämna steg med de stora industriella ländernas proletariats kamp. Höglundsgruppen ger efter för socialdemokratens tryck. Den revolutionära flygeln av Sveriges K. P. däremot besvarar detta tryck med en skärpt kamp mot socialdemokratin. Höglundsgruppen för ett fälttåg mot den "tsaristiska" disciplinen och den kommunistiska Internationalens "absolutistiska" centralism i den svenska självständighetens namn, den revolutionära däremot eftersträvar ännu fastare och innerligare förbindelse med det kommunistiska världspartiet. Höglundsgruppen är sedan det tyska oktobernederlaget söndergnagd av inre skepticism. Den revolutionära flygeln däremot håller orubbligt och fast i revolutionens fana. Höglundsgruppen bedriver efter opportunistens nederlag på femte världskongressen öppet arbete för partisprängning, den revolutionära flygeln däremot samlar alla sina krafter för förverkligandet av parollen om Sveriges Kommunistiska partis bolsjevisering.

Liksom det ej är någon tillfällighet att Höglundsgruppens uppror är det småborgerliga Sveriges protest mot de storindustriella ländernas proletariat, så är det ej heller en tillfällighet att Sveriges K. P:s revolutionära flygel har sina fasta borgar just i städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, Sveriges enda tre städer med över 100,000 innevånare, medan Höglundsgruppen blir uppblusen från de i landet kringströdda, för det småborgerliga inflytandet mest tillgängliga partiorganisationerna.

Detta är i huvuddrag det sociala innehållet i den skenbart rent organisatoriska kampen mellan Höglund och den revolutionära flygeln samt den Kommunistiska Internationalen.

Den svenska idyllen är försvunnen.

Men de uppräknade sociala momenten bestämma icke blott Höglundsgruppens förgångna utan skall också bestämma dess kommande öde. Höglundsgruppens politiska nederlag är oundvikligt. Nu, då de vänder den Kommunistiska Internationalen ryggen, skall de också förlora de sista resterna av sin proletära karaktär. Vad som ännu står dem till buds av goda arbetarelement skall, därom äro vi förvissade, återvända till Kommunistiska Internationalen. Höglund själv skall antingen bli ett levande lik eller också fly tillbaka till den socialdemokratiska modern. Det svenska proletariatet skall icke följa Höglund, skall icke anpassa sig efter de "idylliska" förhållandena. Även om klasskampen i Sverige må vara svagare än i Europas viktigare industriländer så betyder den "svenska itxxx silen" för Sveriges arbetarklass dock långtifrån en idyllisk tillvaro. De småborgerligt begränsade intellektuella känner icke detta, proletärererna däremot erfara alla gemenheter och motsägelser i den kapitalistiska utsugningen på sitt eget liv.

Hur ligger förhållandena i verkligheten för proletärererna? Arbetslönerna är låga; bostadsnöden hotande; industrins nedläggande, ständig arbetslöshet och långsamma industriella kriser

trycker proletariatets levnadsnivå ständigt djupare nedåt; de fattiga böndernas skuldsättning tilltar oavbrutet. *Den svenska "idyllen" är redan i dag ingen idyll längre för de proletära skikten och de fattiga bönderna.* Bedraga icke alla tecken så går Sverige stora och svåra strider tillmötes.

Klasskampen skärpes.

Militarismen rebellerar öppet mot dessa "idylliska" skrankor, gestaltar sig till ett ständigt fastare verktyg för den i högsta beredskap stående bourgeoisin, vill dra till skatteskraven ännu fastare, kort och gott, höjer ständigt fräckare sitt huvud. Så ser vi hur det nya militärförslaget lägger en särskild vikt vid de vapenslag, som *för borgarkriget* har högre värde. Därtill visar sig ständigt tydligare ansatser till bildandet av *fascistiska organisationer*, bourgeoisins vita garden. Bourgeoisin vet att idyllen ej blir av längre varaktighet och förbereder sig därför redan nu på den kommande klasskampen. Amiral Lindmans tal i Hälsingborg är ett otvetydigt tecken för de aktivistiska strömningarnas stärkande inom den svenska bourgeoisin och storagrarnerna. Idyllen av Sovjet-Rysslands de jure-erkännande skall raskt förvandla sig i ett *svensk-finskt militärförbund* mot Sovjet-Ryssland. Det sista stora talet av statsminister Trygger i Malmö har redan öppet utkastat den allt annat än idylliska parollen *om borgerlig samlning* mot socialdemokrater och kommunister, d. v. s. mot arbetarklassen.

Höglunds opportunism, som ständigt bröstar sig med anpassningen till de "svenska möjligheterna" är icke en gång en realpolitisk opportunism, ty Höglund fullbordar sin övergång i det småborgerliga lägret just i det ögonblick, då den småborgerliga idyllen börjar gå upp i rök, då den första brisen av en annalkande förskärpt klasskamp också blir kännbar i Sverige.

Sverige och världsimperialismen.

Även om Sverige i dag icke står i centrum av de stora världshändelserna så vore det dock ett tungt vägande fel att tro att Sveriges arbetarklass kunde isolerad föra sin kamp mot den svenska kapitalismen. *Väl är Sverige intet storimperialistiskt land men en beståndsdel av det nuvarande imperialistiska världssystemet är det dock.* De väldiga historiska händelserna i Ryssland, Tyskland, England och Amerika är avgörande också för Sveriges öde. Blott inskränkta småborgare kan tänka att alla dessa händelser skulle lämna Sverige oberört. Verkligheten själv bevisar motsatsen. Så kastades den svenska träindustrin i början på året, i förbindelse med den genom de tyska och franska valen skapade politiska osäkerheten på den europeiska kontinenten, i en avsättningskris som förorsakade en mängd sågverksarbetares avskedande. I rak motsättning härtill befinner sig för ögonblicket Sveriges maskinindustri i ett något bättre läge, då stabiliseringen i den tyska valutan förde till ett försvagande av den tyska konkurrensen. De i maskinindustrin sysselsatta arbetarnas antal har vuxit.

Det svenska kapitalet bildar en integrerande beståndsdel av världskapitalet. Sveriges hastigast utvecklande industri, tändsticksindustri är i dag bliven en världstrust. "International Matches Corporation" omfattar i dag under Rockefeller's ledning Sveriges, Amerikas och Englands tändsticksfabriker ha träffat en avsättningsöverenskommelse med Japans tändsticksindustri, fullföljer stora planer i Frankrike, vill bygga nya fabriker i Indien och försöker att vinna terräng t. o. m. i Tyskland. Det svenska kapitalet är i dag genom tusen trådar förbundet med kapitalet i de stora imperialistiska länderna. *Därmed råkar även den svenska arbetarklassens öde i intimaste oavhängighet av händelserna och klasstriderna i de storindustriella länderna.*

De svenska kapitalisterna är därför också väl medvetna om att de måste föra klasskampen internationellt. Så blev i augusti 1923 en *allmän skandinavisk konferens för arbetsköpareförbunden* hållen, vilken uppställde en gemensam kampplattform. Denna plattform avser de skandinaviska arbetsköparnas gemensamma kamp för åttatimmarsdagens

undanskjutande och lönerns nedsättande. Som den centrala ledningen av denna kamp blev den s. k. Skandinaviens arbetsgivareorganisationers nordiska centralbyrå grundad, medan Höglundsgruppen med sin småborgerliga kyrktornshorisont skiljde det svenska proletariatet från det kämpande norska och danska proletariatet genom brytandet av solidariteten med de norska och danska broderpartierna. Men medan den svenska bourgeoisin organiserar sig internationellt, prisar den samtidigt Höglund för hans stora nationella dygder.

Det svenska proletariatet och Komintern.

Det svenska proletariatet kan icke besegra den svenska bourgeoisin om det blir isolerat. Den Kommunistiska Internationalen är ingen international för blott sympatiresolutioner, utan en fast sluten kampgemenskap.

Även det småborgerliga Sverige kan i längden icke förbli en isolerad ö. Vad Höglund icke ser, det ser vidseende huvuden t o. m. bland borgarklassen. Så talar exempelvis Nya Dagligt. Allehanda för den 23 juli 1924 om den mellanställning i vilken Sverige befinner sig mellan den ”västliga storkapitalismen” och den ”ostliga socialistiska terrorismen”. Sverige måste oundvikligt bli ett byte för världskapitalets imperialistiska maktbegär om ej proletariatets seger räddar det ur den imperialistiska omklamringen, om det ej avslutar ett fast förbund med Sovjet-Ryssland av i dag och Sovjet-Tyskland av i morgon till försvar och angrepp mot världsreaktionen.

Höglund har träffat sitt val. Han har beslutat sig för Branting som sa har löst Sveriges dilemma, som är alla små länders dilemma, att han hängt sig i folkförbundets rockskört, alltså ingått förbund med storkapitalets makter. Men proletariatet skall trots Höglunds herdepipa icke låta *brantingisera* sig utan under den Kommunistiska Internationalens banér, bolsjevismens baner, orubbligt skrida till socialismen.

Den Kommunistiska Internationalen behöver det svenska proletariatets understöd, emedan den revolutionära arbetarklassens internationella kampgemenskap blott då är säkrad, när den verkligen omfattar alla länder. *Å andra sidan behöver det svenska proletariatet i än högre grad Internationalen, ty blott stödd på denna starka revolutionära makt, förmår det föra sin kamp mot sina inhemska undertryckare till ett segerrikt slut.*

(Politiken 22-25 aug. 1924.)

AU-majoritetens deklARATION

Arbetsutskottets uttalande och förklaringar.

A. U. beslöt på sammanträde torsdagen den 31 juli att med 4 röster mot 3 göra följande uttalande:

Partiets arbetsutskott, som godkänt majoritetsombudens hållning i den svenska frågan på världskongressen och på det utvidgade exekutivmötet, beslutar d anslutning härtill göra följande uttalande i anledning av exekutivens resolution och den föreliggande partisituationen:

1) Arbetsutskottet kan i denna resolution godkänna det i punkt 5 uppgjorda arbetsprogrammet för partiets närmaste uppgifter nämligen:

Den av världskongressen antagna parollen om bolsjeviserIng av de kommunistiska partierna förpliktar svenska partiet, att stegra sin aktivitet i hög grad p alla områden för kommunistiskt arbete, framför allt att genomföra närmast följande uppgifter:

- a) Skärpt kamp mot socialdemokratin och detta icke blott i pressen, 3 parlamentet och på möten, utan även vid massdemonstrationer och långvarigare massaktioner, vilka genom det kommunistiska partiets Initiativ oftare åm hittills äro att organisera i samband med aktuella stridsfrågor. En riktig användning av enhetsfronttaktiken förutsätter just denna massmobilisering.
- b) Energiskt och enhetligt lett deltagande från kommunisternas sida i alla arbetskonflikter och systematisk verksamhet inom fackföreningarnas led för att sammansluta de oppositionella elementen till ett block mot de reformistiska ledarna.
- c) Organisatorisk utveckling av partiet framför allt genom bildandet av celler på arbetsplatserna såsom grundvalar för den samlade partiorganisationen i enlighet med de av kongressen godkända direktiven från Exekutiven.
- d) Genomförandet av ett verkligt kamratligt och intimt samarbete med ungdomsförbundet och understöd åt dess arbete.
- e) Utvecklandet av en klar och målmedveten propaganda mot pacifismen såväl, inom sam utom de egna leden. Bekämpandet av alla rester av småborgerlig ideologi och okommunistiska avvikelser inom partiet. Systematisk upplysning bland partimedlemmarna i fråga om Leninismens grundvalar.
- 2) Arbetsutskottet kan däremot icke godkänna den i punkt 1 hävdade uppfattningen om den svenska partistridens egentliga orsaker.
- 3) Arbetsutskottet kan icke heller godkänna riktigheten av den kritik mot partiets hållning till norska metallarbetarkonflikten och I militärfrågan som i punkt 2 riktas mot partiet. Vårt parti bar varit och kommer att vara solidariskt med de kommunistiska broderpartierna.
- 4) Arbetsutskottet kan icke godkänna punkt 3 med dess beslut att uppskjuta den extra kongressen, ändra valkretsindelningen och upphäva partistadgarna rörande förutsättningarna för rätten att sända kongressombud.

Arbetsutskottet kan icke godkänna punkt 4 i de stycken, som förbjuder disciplinära åtgärder emot dem, som bryter partiets stadgar och på dem grundade beslut, och som vidare upphäver arbetsutskottets stadgeenliga rätt att justera kandidatlistorna.

I samband härmed måste arbetsutskottet bestämt förkasta det av Kilbom med instämmande av exekutivens representant väckta förslaget, att dels tillsätta en kontrollkommitté, bestående av en från utskottsmajoriteten och en från minoriteten jämte en representant för exekutiven att handha den politiska ledningen av partiets huvudorgan, vilket skulle betyda åsidosättandet av partistadgarnas bestämmelser och partikongressens beslut, – dels ett aktionsutskott av två från vardera riktningen med en representant för exekutiven, som ordf. att fastställa kandidatlistorna, leda hela valkampanjen etc., vilket skulle innebära att arbetsutskottet och partiets funktionärer skulle utan kongressens hörande sättas ur ledningen för partiet, men utåt bära ansvaret för detsamma.

Med hänsyn till hela den föreliggande situationen beslutar emellertid arbetsutskottet, att böja sig för beslutet om den extra partikongressens uppskjutande, men förklarar samtidigt:

- 1) Att kongressen icke heller kommer att hållas omedelbart efter riksdagsmannavalen, ty dess uppskjutande vore i så fall meningslöst och skulle blott ytterligare skärpa fraktionskampen och draga den ut på längden, varför kongressens avhållande uppskjutes till ordinarie tidpunkt, tidigast mars nästa år, och skall den alltså sammanfalla med ordinarie kongressen.

2) Att utskottet kommer att med alla stadgeenliga medel upprätthålla partidisciplinen och sin på partiets stadgar grumlade rätt, varvid främst kommuner i betraktande de 4 punkternas genomförande.

Arbetsutskottet, vars majoritet står inbördes fullt solidariskt och som tillika kan räkna på representantskapets majoritet, förklarar slutligen, att det kommer att betrakta varje disciplinär åtgärd från exekutivens sida mot en enskild medlem i utskottet eller mot partiutskottets majoritet eller mot partimajoriteten såsom riktad mot hela partiet och draga konsekvenserna härav.

Arbetsutskottet tillbakavisar samtidigt anklagelsen, att detsamma skulle vilja socialdemokratisera partiet eller föra det ut ur Internationalen, vars allmänna beslut på 5:te världskongressen godkänts av det svenska partiets representanter, och förklarar, att partiet står och under alla förhållanden kommer att stå på kommunistisk grund.

Sex frågor och svar.

Exekutivens representant framställde, sedan ovanstående resolution föredragits, sex frågor, på vilka, följande svar lämna

1) Frågan, huruvida den extra kongressen kommuner att omedelbart inkallas i den händelse Exekutiven icke skulle medge kongressens uppskjutande till ordinarie tid i mars, kan icke nu besvaras, emedan den saken beror på partikrisens fortsatta utveckling och minoritetens hållning.

Vår mening är, att om den nuvarande krisen kan avvecklas måste partiet ha arbetsro under den närmaste tiden för att kunna ägna sig åt positiva uppgifter.

2) Frågan, huruvida de fyra punkterna skola genomföras med det tillägget: "I klen mån som arbetsutskottets majoritet underordnar sig exekutivens beslut", besvaras sålunda:

Utskottets beslut måste ovillkorligen genomföras, även där minoriteten anser dem oriktiga, men kunna i stadgeenlig ordning överklagas hos exekutiven Denna ståndpunkt står i full överensstämmelse med de på femte världskongressen antagna statuterna..

3) Frågan, huruvida utskottsmajoriteten icke observerat, att ett genomförande av punkten rörande Politikens styrelse står i strid med exekutivens resolution, besvaras sålunda:

Resolutionen förbjuder disciplinära åtgärder, Men det rör sig här icke om disciplinära åtgärder utan om ett praktiskt genomförande av en av centralismens mest elementära fordringar, som uttryckligen fastslagits i Internationalens organisationster.

4) Frågan huruvida utskottsmajoriteten icke observerat, att disciplinära åtgärder över huvud icke finge vidtagas under tiden före kongressen, besvaras så:

Utskottet måste förbehålla sig den stadgeenliga rätten att gentemot partimedlemmar, som omöjliggöra ett fruktbarande partiarbete, hävda partidisciplinen, men kommer självfallet att endast i nödfall skrida till kraftigare åtgärder.

5) Frågan om kandidatjusteringarna kan icke nu avgöras utan beror på partikrisens utveckling under den närmaste tiden.

6) Frågan om, vad som menas med att utskottet skall "draga konsekvenserna" av eventuella disciplinära, åtgärder mot någon eller några av utskottsmajoriteten, kan icke nit konkret uttryckas, emedan även detta kommer att sammanhånga med hela partikrisens vidare förlopp.

ExR:s förklaring.

Exekutivens representant avgav därefter följande förklaring till S. K. P:s arbetsutskott:

I Kominterns exekutivkommittés namn uppfordrar representanten för exekutiven partiutskottet

1) att ofördröjligen genomföra alla punkter i femte världskongressens beslut, särskilt de punkter som majoritetens resolution tillbakavisar, nämligen:

att uppskjuta Inkallandet av partikongressen tills efter valen; Icke företaga någon förändring i Politikens styrelse, icke vidtaga några disciplinära åtgärder mot minoriteten och icke våldföra distrikten i fråga om riksdagsmannakandidaturerna.

2) att ofördröjligen inställa hetskampanjen mot Kommunistiska Internationalen i partipressen, särskilt i partiets centralorgan Politiken, inskränka partipolemiken till slutna partimöten och att i pressen underlåta att referera desamma. Intresset av en bestämd ledning för valkampanjen fordrar ett fullkomligt slutet och enhetligt uppträdande av partiet utåt gentemot bourgeoisin och socialdemokratien.

3) Då majoritetens resolutionsförslag helt kategoriskt avböjer EKKI:s disciplinära rätt, som av 5:te världskongressen uttryckligen skärptes, skall A. U. i stället klart och tydligt förklara, att det lojalt och utan reservationer erkänner den internationella disciplinen, som är grundvalen för det kommunistiska världspartiets existens.

Det i dag framlagda resolutionsförslaget av arbetsutskottets majoritet och ännu mer majoritetens svar på de av exekutivens representant till majoriteten ställda frågorna bevisar, att kamrat Höglund och hans anhängare icke blott utan vidare annullera alla tidigare löften utan också, att de vilja sabotera den utvidgade exekutivens beslut i alla dess väsentligaste punkter. Majoritetens hållning går ut på en demoralisation av partiet och betyder förberedandet av en öppen resning mot Kommunistiska Internationalen.

Representanten för exekutiven meddelar därför arbetsutskottet att för att säkerställa det faktiska genomförandet av alla den femte världskongressens beslut, likvideringen av fraktionskampen och möjliggörandet av att återställa partienheten, så kommer representanten för exekutiven att tillföras arbetsutskottet samt redaktionen för Partiets centralorgan Politiken och erhåller han rätt att upphäva alla beslut av utskottet vilka stå i strid med femte världskongressens, resp. det utvidgade exekutivmötets beslut.

Representanten för Komm. Internationalens Exekutivkommitté

Därefter avgavs

en andra majoritetsförklaring

av denna lydelse:

1) att vi böjt oss för beslutet om kongressens uppskjutande och fastställt tidpunkten till den ordinarie kongressens sammanträde nästa år, men att just med hänsyn härtill de fyra punkterna måste genomföras för att säkerställa partiet mot minoritetens systematiska myteri.

2) att vi icke drivit någon hetskampanj mot den Kommunistiska Internationalen men att exekutivens representant Igångsatt en ursinnig hetskampanj mot Höglund och försökt förvandla partistriden till en strid Höglund kontra den kommunistiska Internationalen, vilket är en falsk problemställning, mot vilken vi inlägga en bestämd protest;

att det är exekutivens representant som genom sitt öppna brev till partiet och sin uppfordran till partiorganisationerna att överallt upptaga frågan till behandling givit den öppna partidebatten dimensioner, som den eljes icke skulle ha fått.

att vi ville haft partistriden avgjord redan den 20 juli genom den extra kongressen, som exekutiven förbjudit, och att alltså ansvaret för stridens förlängning icke faller på oss.

3) Världspartiets disciplin måste sammanhålla med disciplinen inom de nationella sektionerna. När exekutiven stöder disciplinbrytande element inom en nationell sektion, så upplöser den därmed själv världspartiets disciplin. I en sådan situation befinner sig det svenska partiet, vars "disciplinbrott" gentemot Internationalen består i, att det söker genomföra disciplin i egna leder.

4) Vi trodde att arbetsprogrammet, som vi accepterat, samt kongressens uppskjutande, som vi också godkänt, voro de "väsentliga punkterna" i exekutivens resolution. Vi ha på dessa punkter, som för oss ha tätt sig som de viktigaste, gått till mötes exekutivens önsningar, men ändå få vi nu höra, att vi vilja sabotera exekutivens resolution i "alfa dess väsentliga punkter". Det väsentliga synes sålunda vara minoritetens obegränsade rätt att desorganisera partiet, att beljuga dess ledning, att strunta i arbetsutskottets beslut, etc. över huvud att uppträda som ett parti inom partiet. Detta komma vi att med alla stadgeenliga medel bekämpa; ty just det skulle innebära "en demoralisation av partiet"; men vi protestera emot att upprätthållande av partidisciplinen betyder "förberedande av en öppen resning mot den kommunistiska Internationalen", med vilken vi icke önska någon brytning. Ju mer man sprider sådana legender om oss desto mer skadar man Internationalens auktoritet i de svenska arbetarnas ögon.

5) Beträffande tillförandet till partiets arbetsutskott och Politikens redaktion av exekutivens representant vidhåller utskottet sin till Kilboms förslag redan tidigare avgivna förklaring. Vi finna i detta förslag en övercentralism, som skulle beröva partiet varje spår av självbestämmanderätt och innebärande en på militärisk disciplin grundad diktatur över partiet, som icke är genomförbar under den nuvarande fasen av klasskampens utveckling i vårt land.

Meddelande från Ex. R.

Ek:s representant överbringar följande instruktion från Exekutiven:

- 1) Exekutivens representant överföres till Arbetsutskottet för Sveriges Kommunistiska parti och till redaktionen för Politiken såsom företrädare för Exekutiven;
- 2) Denne företrädarens uppgifter inom dessa institutioner äro:
 - a) Att säkerställa genomförandet av världskongressens alla beslut;
 - b) att garantera likviderandet av fraktionsstriden;
 - c) att möjliggöra återställandet av partienheten.
- 3) Arbetsutskottet skall genom votering avgöra om det motsätter sig genomförandet från representantens sitta av exekutivens instruktion.

A. U. motsätter sig censuren.

Höglund förklarade å majoritetens vägnar: Vi kunna ej underkasta oss denna instruktion – framförallt icke godkänna censuren över Politiken.

På ytterligare fråga i saken av exekutivens representant svarar Höglund, att arbetsutskottet kommer att motsätta sig genomförandet av denna instruktion.

Kommunistiska Internationalens Manifest till medlemmarna i Sveriges Kommunistiska parti.

Partikamrater!

Sveriges revolutionära arbetare och arbeterskor!

Höglund och tre andra medlemmar av Arbetsutskottet har förrädiskt lämnat Sveriges Kommunistiska parti. De har tagit de sista konsekvenserna av sin opportunistiska hållning! De deserterade öppet och skamlöst över till bourgeoisins läger. Även en del medlemmar av Representantskapet följde dem på deras förrädiska väg.

Vi bringar härmed till alla partimedlemmarnas kännedom, att Höglund och hans grupp slutgiltigt ställt sig utanför Kommunistiska Internationalen.

Varje medlem av Sveriges Kommunistiska parti står nu inför valet: vill han med Höglund gå över till bourgeoisins sida eller bli i proletarietets stora världsarmé?

Kommunistiska internationalens exekutivkommitté förkunnar härmed att Sveriges Kommunistiska parti som referendum har att avgöra denna viktiga fråga för det svenska proletariet. Varje medlem av S. K. P. måste rösta "Nej" eller "Ja", rösta för förräderi eller för Kommunistiska Internationalen och världsrevolutionen.

Kommunistiska Internationalen har ett orubbligt förtroende till Sveriges Kommunistiska arbetares revolutionära trohet och är fast övertygad att partiets överväldigande majoritet skall bli trogen Kommunistiska Internationalens stolta fana.

De djupare orsakerna till krisen inom S. K. P.

Vilka är de djupare orsakerna till den svåra krisen inom S. K. P. och vad bar fört till dess nuvarande skarpa tillspetsning? Betraktar man endast tingens yta, så är det nu inträffade, ohållbara tillståndet en följd av arbetsutskottsmajoritetens under Höglunds ledning öppna revolt mot Kommunistiska Internationalens Exekutiv. Denna revolt har funnit sitt otvetydiga uttryck genom en hel rad disciplinbrott, vilka i ett annat kommunistiskt broderparti skulle var för sig vara fullkomligt tillräckliga att medföra ett omedelbart uteslutande av förövaren av disciplinbrottet.

Höglund och hans grupp vägrade att genomföra 5:te världskongressens och Exekutivens beslut, förklarade sig sedan öppet och kategoriskt, under förnekande av Kominterns statuter, ha rätt att med disciplinära åtgärder blanda sig i Kominterns sektioner, vägrade antagandet och genomförandet av senaste Utvidgade Exekutivens beslut i svenska frågan och förklarade, att de motsatte sig Exekutivens instruktion, som åsyftar att genom arbetsutskottet och centralorganet "Politiken" säkerställa fasthållandet av 5:te världskongressens linje.

Men, så fråga sig många kamrater inom ert parti, varifrån kommer nu plötsligt alla dessa disciplinbrott av vår gamla ledare, som ännu på 5:te världskongressen valdes till medlem av Exekutiven och som röstade för Kominterns nya statuter? Har han inte hitintills varit kommunist?

Vi svarar: Höglund var en skenkommunist i vår krets, så som Levi, Frosard, Tranmael och många andra har varit. Därför är Höglunds disciplinbrott inga tillfälligheter, och när de nu hopat sig till en väldig mängd, så att Komintern måste tillropa honom ett beslutsamt: Halt! Hitintills men icke längre!, så är detta en följd av en sedan många år bestående, djupgående, men alltid av Höglund genom manövrar, skicklig bedrägeritaktik och politiskt hyckleri dold

principiell motsats mellan Kominterns revolutionära politik och Höglunds opportunistisk och hans sega, Kominterns auktoritet systematiskt undergrävande strider.

Hur är det möjligt, att Höglund så länge kunnat förvilla S. K. P. och Komintern? Det har lyckats på grund av å ena sidan den omständigheten, att i Sverige, där det som en följd av världskriget inträffade sönderfallandet av världsekonomin kom till synes i jämförelsevis ringa grad, klassmotsättningarna endast svagt har trätt i dagen och klasskampen därför saknat den skärpa, som vid varje sammanstötning mellan borgarvälde och proletariat genast uppenbarar skillnaden mellan en klar marxistisk revolutionär och en opportunistisk politik, och å andra sidan, tack vare en medveten isolering av S. K. P:s medlemmar från de kommunistiska broderpartiernas liv, strider och framgångar, och sist tack vare de falska informationerna från Höglunds sida till Sveriges Kommunistiska parti beträffande den verkliga karaktären av de olika världskongresserna och K. I.

Genom sin opportunistisk och sin opposition mot Komintern har Höglund inte endast själv avlägsnat sig från det kommunistiska världspartiet, utan har också förstått att leda den revolutionära massrörelsens strömning inom svenska arbetarklassen i den inskränkta, självbelåtna och småborgerliga nationalpolitikens trånga och grunda fåra, i vilken den hotar att aldeles utplånas. Den politiska passiviteten, inkapslad i skenkommunistiska talesätt, det är vad Höglund förstått att odla inom S. K. P.

Kommunistiska Internationalen vet, att detta inte var eder vilja, Sveriges kommunistiska arbetare och arbeterskor. Ni hade den uppfattningen, att "slitningarna" mellan Höglund och K. I. ej var allvarliga, att de rörde endast "småsaker". Tack vare de åter och åter av Höglund upprepade läpparnas bekännelser till Komintern, tack vare hans godkännande av K. I:s kongressbeslut, försökte ni intala er, att motsättningarna med K. I. var uttryck endast för övergående stämningar hos en ledare och blotta missförstånd. I verkligheten var det en seg, oavlåtlig, om än ofta fördold kamp av ett föråldrat, vänstersocialdemokratiskt garde mot Kominterns ledande leninska "gamla garde", denna in i döden tappra, i den proletära klasskampens tusen stormar härdade marxistiska ledare, kring vilken på 5:te världskongressen alla kommunistiska broderpartier samlade sig mer enhälligt än någonsin. Varje utveckling har sina järnhårda lagar, så kommer också den självförgudade småborgaren Höglund, liksom hans "radikala" föregångare i andra länder att med naturnödvändighet utveckla sig antingen till en politiskt död man eller också förena sig med herr Branting mot den "asiatiska bolsjevismen". I senare fall kommer ni att se er ställda mot en slutna front Trygger–amiral Lindman–Branting–Höglund.

Höglundsgruppens opportunistisk.

Vi har redan betonat, att skiljaktigheterna mellan Höglundsgruppen och kommunistiska världspartiet är av principiell natur. Vi vill bevisa detta.

1. Höglund och pacifismen.

Höglund motsätter sig en avgörande kamp mot den de revolutionära massrörelserna förlamande pacifismen. Kommunistiska partiet för det medvetna förberedandet av utsugarklassens våldsamma störtande och dess underkuvande genom de arbetande massornas organiserade makt. Partiet kräver arbetarklassens beväpning, och borgarklassens avväpning. En sådan förberedelse kan inte ske, om arbetarmassorna förgiftas genom ett insövande i småborgerlig humanism, som utplånar klasskampens verkliga karaktär. En stark och hård motståndare fordrar starka, hårda medel för att störtas. Den som inte förstår det, kan inte föra arbetarklassen i dess befrielsekamp till seger. Höglund, alltid färdig att med stora ord stoltsera över sin antipacifism, inte endast faktiskt tål pacifism utan kämpar medvetet för den, exempelvis genom att som kommunistiska riksdagsmannakandidater uppställa sådana utpräglade pacifistiska småborgare som Sundin.

2. Höglund och religionens opium.

Proletariatet kan inte segra, om det inte skoningslöst inom sina egna led utplånar varje rest av borgerligt tänkande. Överklassen håller arbetarklassen nere inte endast tack vare sin stats- och militärapparat, utan också genom andliga påverkningsmedel. Bland dessa andliga påverkningsmedel står i alla länder religionen i främsta rummet. ”Religion är opium för folk”, förklarade redan den snillrike författaren till Kommunistiska Manifestet och grundläggaren av Första Internationalen, Karl Marx. Trogen denna maning fordrar också Kommunistiska Internationalen i egenskap av Första Internationalens arvtagare, att de kommunistiska partierna genom outtröttlig propaganda för den marxistiska världsåskådningen beslutsamt bekämpar all ännu existerande religiös vidskepelse inom de egna leden och inte heller tillåter något förbund med någon trosbekännelse eller någon som helst kyrka. Och vad gör Höglund? Han förklarar, Inom Sveriges Kommunistiska Parti kan var och en bli salig på sin tro. Om man blir ateist, buddist, kristen eller vad som helst, det gör detsamma, huvudsaken är att arbetaren erkänner socialismen. På Utvidgade Exekutivmötet i juni 1923 bekämpade han hårdnackat Kominterns uppfattning, att de kommunistiska partierna inte endast skulle bekämpa kyrkan som varande ett instrument för den härskande klassen, utan också har att bekämpa varje religiös vidskepelse religiös mysticism inom de egna leden.

3. Höglund faller de revolutionära arbetarna i ryggen.

Då under förra året krisen inom Norges Kommunistiska Parti hade fört till sprängning, solidariserade sig Höglund med de fiender till norska arbetarklassen, vilka lämnat Komintern, de opportunistiska ledarna Tranmael, Falk, Lian o. s. v. Det var en tid, då det unga, ännu svaga norska kommunistiska partiet behövde hela Kominterns och i synnerhet det svenska broderpartiets stöd, för att så snabbt och smärtfritt som möjligt komma över sprängningen. Genom sitt understödjande av Tranmaeliterna försvårade Höglund de norska arbetarnas samling under Norges Kommunistiska Partis fana.

Samma förrädiska hållning intog Höglund mot Norges revolutionära arbetare under den norska metall-arbetarstrejken sistlidet år. I stället för att bistå de strejkande norska metallarbetarna genom presskampanj i Politiken tillkännagav han sin neutralitet i nämnda kamp och lämnade därigenom sitt stöd åt den mot metallarbetarna upprättade fronten av norska arbetsköpare och socialförrädiska fackföreningspåvar.

4. Höglund och den demokratiska centralismen.

I fråga om den demokratiska centralismen, grundvalen för vårt kommunistiska världspartis järnhårda disciplin, stod Höglund sedan lång tid i den häftigaste opposition mot Kommunistiska Internationalen.

Vad betyder demokratisk centralism? Det betyder: Att välja ett kommunistiskt partis alla ledande korporationer underifrån och uppåt, att leda partiet från toppen till basen (underlaget). Den betyder vidare för varenda partimedlem och varenda partiorganisation det obetingade fasthållandet vid disciplinen, den betyder de nedre partiinstansernas ovillkorliga underkastelse för de övrigas vilja, vilket i internationell skala betyder, att de kommunistiska broderpartiernas centralkommitté är underordnade världspartiets centralkommitté, den av världskongressen valda K. I:s exekutivkommitté.

Höglund däremot kräver den strängaste disciplin inom Sveriges Kommunistiska Parti, men bestrider på samma gång bestämt exekutivens rätt till inblandning i S. K. P:s angelägenheter. Han begär för sitt parti full självständighet och reservationsfrihet, vilket strider mot K. I:s statuter, vilket inga av dt till K. I. anslutna partierna äger och som, ifall de tillerkändes dem, skulle förvandla K. I. till en federalistisk förbund av löst sammanslutna partier alldeles lik det som socialförrädarnas gula international utgör. Höglund vill som äkta individualist åtnjuta

privilegier. En kommunistisk international efter Höglunds önsknings vore ingen enhetlig, disciplinerad, revolutionär armé, utan en andra upplaga av den genomruttna Andra Internationalen. Med sin tunga godkände Höglund K. I:s disciplin, men i verkligheten bekrigade han den så snart K. I. även av honom fordrade den självklara verkställigheten av sina beslut.

Men Höglundsgruppen bryter icke endast mot K. I:s statuter, den bryter också mot sina egna partistadgar i samma ögonblick den vägrar genomföra den av 800 kamrater fordrade allmänna omröstningen (referendum), trots att S. K. P:s statuter uttryckligen bestämmer, att referendum på begäran av 500 kamrater skall äga rum.

Höglund beljoger Exekutiven i samklang med den socialdemokratiska och borgerliga pressen, då han framställer Exekutiven i partiets ögon såsom om den fordrade "kadaverdisciplin" av sina partier och som om den upprätthölle en "absolutistisk diktatur" över Sveriges Kommunistiska Parti, medan han själv skulle inskrida till förmån för självbestänningsrätten och demokratin. Detta bedrägeri avslöjar sig bäst genom följande fakta:

a) K. I:s Exekutiv begärde, att ingen ändring i de redan uppställda vallistorna skulle företagas utan att medlemmarna i resp. valkretsar på nytt tillfrågades. Höglund vägrade detta kategoriskt, men ville däremot för Stockholm uppställa sig själv som kandidat, trots att Stockholms-sektionen som en av K. I:s högborgar i Sverige enhälligt avböjde detta.

b) Höglund vägrar referendum, d. v. s. han sätter sig över partimedlemmarnas vilja.

Varenda svensk arbetare ser nu vem det är som vill härska ovanifrån och vem som vill utföra partimassornas vilja.

Varför behöver det svenska proletariatet en revolutionär international?

De enskilda ländernas proletariat kan besegra sina förtryckare endast då det för sin kamp i internationell skala. Det internationella kapitalet är en makt, som kan störtas genom sammanfattningen av det internationella proletariatets alla krafter.

Visserligen befinner sig Sverige icke i centrum för de avgörande politiska världshändelserna, men det utgör icke heller någon isolerad ö, utan är genom sin hushållning, sin handel och sitt affärsliv på det närmaste förbundet med världsimperialismen. Dessutom sitter Sverige i Folkförbundet, som ingenting annat är en generalstaben för ententens imperialistiska rövarband. Gentemot denna världskapitalets centraliserade makt måste proletariatet besitta en fast sammansvetsad, centraliserad styrka. Organisationen av denna armé under enhetlig, fast, beslutsam ledning av stridsbeprövade revolutionärer är Kommunistiska Internationalens huvuduppgift. Där emot är Höglunds kamp mot den internationella disciplinen och centralismen i verkligheten ingenting annat än motståndet av småborgaren i ett kapitalistiskt sett småborgerligt och efterblivet land mot ett förbund mellan Sovjetrysslands och de ledande storkapitalistiska ländernas proletariat. Höglund ser icke rötterna till den stora imperialistiska politikens motsägelser och bevisar därigenom, att han är oförmögen att förstå den ekonomiska och politiska utvecklingens drivkrafter samt därmed också perspektiven för den kommande klasskampen i Sverige. Han är en tvättäkta "politiker-i-kyrktornsluggen" och en småborgare som är oförmögen att leda Sveriges proletariat i kampen mot bourgeoisin men som väl förmår prisge Sveriges proletariat åt kontrarevolutionen.

Huvuduppgifterna för Sveriges Kommunistiska parti.

Partikamrater! Ni känner alla den resolution som utvidgade exekutivkommittén fattade i svenska frågan på uppdrag av 5:te världskongressen representerande Vad 1 och 1/2 miljon av de bästa revolutionära klasskämparna i hela världen vill.

Resolutionen kräver för förverkligandet av parollen tun de kommunistiska partierna, bolsjevisering en stegring av Sveriges kommunistiska partis aktivitet på alla områden av kommunistiskt arbete. Nu förestår eder tre huvuduppgifter:

1. Ni har att med varje medel göra ett slut på Höglunds motsträvigheter och genom fast, beslutsamt, modigt inskridande till förmån för partienheten, för alla de kamrater, som bevarat sin: trohet mot K. I., omintetgöra hans syfte att också praktiskt genomföra den av honom redan proklamerade sprängningen.

Rädda partiet som sektion av Kommunistiska Internationalen! Låt det bli eder *första* lösen!

2. Av partistriden och omröstningen (referendum) bör ni icke blott icke avhålla eder från ett energiskt förd riksdagsval-kampanj, utan med tioudubbel energi kasta eder in i den för att visa bourgeoisin och socialdemokraterna, att ni icke ens under partifejden glömt hrr Trygger och Branting utan bereder dem ett valnederlag som förtar dem lusten att håna Kommunistiska Internationalen. Likaså måste ni hindra att Höglund, som hittills ingenting gjort för valkampanjen – han var ju helt och hållet tagen i anspråk för kampen mot K. I. – efter valen kan säga, att K. I. förstört S. K. P:s valframgång som han själv systematiskt undergrävt. Som en sista triumf i vilseledandet av partimassan spekulerar han nämligen i detta.

Låt därför eder *andra* lösen bli: In i valkampanjen med all kraft!

3. Ni måste genomföra referendum och så enhälligt rösta *för* K. I. och *mot* edert partis undergång genom Höglund, samla så många Ja-röster, agitera så omfattande bland alla vacklande element liksom bland de av Höglund vilseledda arbetarna, dag och natt, liksom bolsjevikerna och de tyska kommunisterna gjorde, då deras parti var i fara, att omröstningen blir en kommunismens triumf över opportunisten, den svenska bolsjevismens seger över den svenska mensjevismen, en, seger, som inleder en ny epok icke endast i edert partis historia, utan för hela Sveriges arbetarklass.

Låt därför i detta ögonblick edert *tredje och kraftigaste* lösensord vara: Kommunister, rösta alla *Ja!* Låt oss fylkas kring Kommunistiska Internationalens baner!

Sveriges kommunister! Fram till omröstning!

Det referendum som partiet nu anordnar skall ge slutgiltig klarhet i, om den svenska arbetarklassens förtrupp vill samman med Höglund fastkedjas vid bourgeoisins vagn eller om den med Kommunistiska Internationalen vill gå fram till seger över utsugarna i hela världen. Ni måste bestämma eder för, ni måste genom ett klart, proletärt beslutsamt Ja eller Nej ge tillkänna, om ni är för eller mot kommunistiska världspartiet.

Sveriges kommunistiska parti har nog av den genom Höglund och hans anhängare prisade passiviteten, "arbetsron". Det behöver nu en sådan revolutionär oro, som följer med glad aktivitet och eldig vilja att skrida från ord till handling.

Den som ännu kan hysa det ringaste tvivel om Höglunds verkliga politiska egenskaper, den som ännu står vacklande, till honom säger vi: Se på Höglunds sista handling: Han har redan gått: till den borgerliga pressen för att därifrån beskjuta Kommunistiska Internationalen. Höglund har i den borgerliga pressen låtit trycka en förklaring mot K. I. Höglund njuter nu den syndikalistiska "Arbetarens" gästvänlighet och kämpar där dagligen med lögn och smuts mot Kommunistiska Internationalen. Därmed har han satt kronan på sitt förräderi mot arbetarklassens intressen och öppet övergått till proletariatets klassfiendes läger. Vad vi förutsagt har inträffat. Varenda revolutionär arbetare förstår vad det betyder.

Sveriges kommunister! Ni skall icke tillåta att edert parti spränges. Ni skall upprätthålla partienheten och tätheten i edra led under Kommunistiska Internationalens fana.

Låt oss hårt sammansvetsa vårt svenska kommunistiska parti genom att alla samlas i kamp för Kommunistiska Internationalens seger!

En och en halv miljon revolutionära arbetare riktar i detta nu sina blickar på eder!

Ännu en gång: Varenda revolutionär kommunist röstar Ja!

Leve partienheten inom Sveriges kommunistiska parti!

Leve Leninismen!

Leve Kommunistiska Internationalen!

Kommunistiska Internationalens exekutivkommitté

E. K:s Representant.

SKP:s partikongress 1924

För arbetarklassens livskrav – mot kapitalisternas offensiv!

Under påverkan av det begynnande försöket att realisera Dawesplanen har det ekonomiska läget i så gott som hela världen tillspetsats och den inre klasskampen skärpts. En rad stora konflikter drar upp på den internationella arbetsmarknaden. Dawespolitiken utlöser på detta område en energisk och internationellt organiserad offensiv från kapitalets sida mot arbetare och anställda av alla slag, på vars axlar man söker avvältra alla bördor.

Men samtidigt som kapitalismen samlat sig till en ny attack börjar även arbetarklassen i växande omfattning inse lögnen i de icke minst från socialdemokratins framförda förespeglningarna om en förestående period av demokrati och pacifism och samla sig till värm för det arbetande folkets intresse.

Även Sverige beröres i hög grad av det nya skärpta konfliktläget. Redan pågår stora lönekonflikter och vid årsskiftet väntas genom skedda uppsägningar av avtal i flera stora branscher cirka 130.000 svenska arbetare bli indragna i öppen kamp. Den brutalitet, varmed man här går tillväga från arbetsköparhåll visas tydligt redan i det ohöjda avtalsbrottet inom textilindustrin, där 26.000 arbetare vilken dag som helst kan väntas att bli utkastade.

Medan arbetarna på grundval av de väsentligt stegrade levnadskostnaderna begär en rättmätig höjning av sin inkomst, vill arbetsköparna ytterligare öka sin växande profit genom att ännu starkare beskära arbetarnas redan förut knappa löner. Arbetarnas egen fackliga ledning visar sig i den föreliggande situationen i stort ej pålitlig för arbetarnas intressen. Som under nästan alla konflikter de senaste åren utlämnar den arbetarna och saboterar deras kamp. De fackliga ledarna tycks fatta som sin uppgift, ej att leda arbetarna och hjälpa dem till seger, utan att till varje pris hindra dem att slåss. Endast ett allvarligt och starkt tryck från massorna själva kan återföra de opålitliga ledarna till deras proletära plikt eller förhindra dem att skada massornas intressen.

I det syftet och för att kunna med framgång möta den kapitalistiska offensiven måste emellertid arbetarna allvarligt fatta situationen och samla sig kring sina stora gemensamma krav. I det s.k. örebroprogrammet har sammanförts de krav, som i detta ögonblick är ägnande att kunna uppbäras av en samlad svensk arbetaropinion. Av dessa krav är följande särskilt viktiga och grundläggande:

Regeringen måste med statens hela makt slå ned de nya arbetsköparattackerna mot arbetarklassen och förhjälpa denna till en löneförhöjning av minst 30 procent av nu gällande löner. På samma sätt måste samhället ingripa mot livsmedelsfördyringen, skapa effektiv

hyreslagstiftning och omedelbart igångsätta en bostadsproduktion i stor stil. Till dess bostadsfrågan löses måste bostadsransonering tillgripas.

Garantier måste skapas för åttatimmarsdagens bevarande och förbättrande mot kapitalismens förnyade försök att beröva arbetarklassen denna. I samband härmed måste arbetarna fordra effektiva åtgärder mot den tilltagande arbetslösheten, arbetslöshetsunderstöd enligt i yrket utgående genomsnittslön och arbetarkontroll genom driftsråd.

Den s.k. försvarsfrågan löses slutgiltigt, icke som ett kapitalismens försvar mot andra stater och den inre fienden, utan som ett det arbetande folkets eget värn mot in- och utländska förtryckare, d.v.s. i form av en arbetar- och bondemilis.

Sverige uppsäger sitt medlemskap i Nationernas förbund, de imperialistiska makternas redskap och en utomordentlig fara för landets fred. Svenska arbetarklassen vägrar att för kapitalismens syften låta bruka sig i krig mot Sovjetunionen eller för andra krigiska äventyr. På alla sätt motarbetas Dawespolitiken och de svenska kapitalisterna förhindras att för internationella storkapitalistiska syften föra 'folkets sparade pengar ut ur landet i de internationella storfinansiärernas fickor.

Den proletära enhetsfronten är på kraftig frammarsch ute i världen. Årets engelska fackföreningskongress i Hull och ännu mer de på Röda fackföreningsinternationalens initiativ framgångsrikt fortskridande strävandena för förening av alla fackligt organiserade arbetare i en gemensam fackföreningsinternational på klasskampens grund, är glädjande bevis på att Amsterdammarnas splittringsarbete kommer att misslyckas och att arbetarklassen börjar inse nödvändigheten av att samlas på en enhetsfront i kamp för klassens intresse. Även i Sverige måste arbetarna av skilda politiska partier fatta vad stunden kräver av dem i proletär ansvarskänsla och enighet, om de ej vill bli handlost utlämnade åt sina fiender och till ett ytterligare skärpt nödläge.

Utöver de redan nämnda huvudkraven från örebroprogrammet måste Sveriges arbetare också med hänsyn till de uppdykande stora konflikterna föra en skärpt kamp mot strejkbrytar-slöddret. De måste inse humbugen i att, 'som från socialdemokratiska akademiker rekommenderats, 'bekämpa' detta slödder endast med 'moraliskt förakt'. Det är av nöden, att överallt där konflikt råder, lokala arbetarvärn ordnas av arbetarna själva till skydd mot strejkbrytarnas väpnade illdåd, arbetarvärn, som kan avvärja strejkbrytarbanden och effektivt förfölja och omöjliggöra strejkbryteriet.

Härtill måste på allvar och med stöd av en stark arbetaropinion krävas upphävande av Åkarps- och strafflagarna samt av lösdrivarlagen i den mån denna kan ge polisen möjligheter att förfölja oförvållat arbetslösa.

Sveriges Kommunistiska Parti, sektion av K. I., manar från sin 6:e kongress de svenska arbetarna att icke i undfallenhet och misströstan ge vika för den brutala arbetsköparoffensiven, utan att låta denna väcka dem till ny kamplust och stålsätta dem i striden för deras rättmätiga ekonomiska intressen. Medlet att trots alla svårigheter, trots det kapitalistiska samhällets öppna understöd åt arbetsköparna och de reformistiska ledarnas dolda stöd åt samma arbetsköpare i form av förräderi och sabotage, föra arbetarklassens krav till seger heter: enig proletär samling och sammanhållning på klasskampens grund. Enad och klassmedveten är den svenska och än mer den internationella arbetarklassen, oemotståndlig och fullt viss om seger. Svenska arbetare! Visa er förstå vad er tid och er klass kräver av er! Fram till enig och målmedveten kamp för arbetarklassens livs krav, mot kapitalisternas brutala offensiv! Leve den proletära enhetsfronten på klasskampens grund!

En enhetlig, revolutionär fackföreningsrörelse

I

Kapitalismen rustar sig till kamp mot fackföreningsrörelsen. Borgarpressen och de borgerliga politikerna manar till borgerlig samling för att slå sönder de fackliga organisationerna, samtidigt som arbetsköparna går till aktion för att ytterligare sänka arbetarnas levnadsstandard, fråntaga dem åttatimmarsdagen och övriga sociala erövringar.

Denna borgerliga samling tar sig uttryck i bildandet av fascistiska organisationer, t.ex. 'Samhällshjälpen', 'Arbetets frihet', och andra, som på sina program har att inte blott uppträda som strejkbrytarorganisationer, utan även att föra den väpnade kampen mot den revolutionära arbetarrörelsen, mot arbetarklassens strävanden att förbättra sitt läge.

De reformistiska fackföreningsledarna är blinda för skärpningen i klasskampens utveckling och tror att de genom samarbete med arbetsköparna, genom fredligt inväxande skall nå målet. De vill inte kamp, utan 'fred på arbetsmarknaden'. Systematiskt kämpar de därför mot alla revolutionära tendenser inom fackföreningsrörelsen och försöker avhålla de arbetargrupper som vill gå till kamp för elementära livsintressen, från denna. Detta har bl.a. kommit till uttryck i deras kamp mot de s.k. avtalsstridiga strejkerna. Det borgerliga samhällets lagar och moral är för reformisterna högre än klasskampen.

Denna reformisternas ställning leder till att de i stället för att föra arbetarna till kamp mot den alltjämt växande reaktionen splittrar den fackliga rörelsen. Så har de gjort i flera länder och så kommer de att göra i Sverige om striden på allvar inte tages upp mot reformismen.

För att hindra den fackliga rörelsens splittring och förfall och göra arbetarklassen till ett offer för reaktionen är det därför nödvändigt, att alla revolutionära arbetare samlar sig till kamp mot den fackliga reformismen och byråkratin, för att möjliggöra skapandet av verkliga klasskampsorganisationer som på revolutionär grundval går till strid mot arbetsköpareoffensiven.

II

Som ett nödvändigt led i skapandet av en kampduglig fackföreningsrörelse är återställandet av dess enhet internationellt och nationellt. I detta avseende ställer sig de svenska reformisterna på Amsterdamsinternationalens högra flygel. Gemensamt med denna bekämpar de alla strävanden att ena den internationella fackföreningsrörelsen och inriktar sig på att krossa de revolutionära elementen. De saboterar och motarbetar den av Röda Fackföreningsinternationalen framförda parollen om en enhetlig fackföreningsrörelse, likaväl som de ställer sig som motståndare till det krav som framfördes av R.F.I:s tredje kongress om en internationell facklig arbetarkongress, där de olika internationalerna skulle behandlas. De motarbetar även krav som ett samarbete med den ryska fackföreningsrörelsen, vilka framföras av Amsterdaminternationalens vänsterflygel (som har Edo. Timmen i spetsen och där den engelska fackföreningsrörelsen utgör det starkaste inslaget).

Det är kommunisternas skyldighet att i sina fackföreningar gå till ett energiskt arbete för återställandet av den fackliga rörelsens enhet internationellt och nationellt i enlighet med de beslut som fattades på R.F.I:s tredje kongress.

I Sverige måste som ett led i den fackliga enhetsparollens förverkligande krävas att samarbete kommer till stånd mellan Landsorganisationen och den syndikalistiska S. A. C. och andra utom L. O. stående organisationer. Det måste upptagas förhandlingar mellan dessa organisationer för uppdragandet av gemensamma riktlinjer i kampen mot arbetsköparväldet i syfte att övervinna de motsättningar som vid konflikter med arbetsköparna allt som oftast förefinnes mellan dessa organisationer och som i en del fack avsevärt försvagar arbetarnas kampduglighet. L. O. försvarar fortfarande, trots 1922 års beslut, de rena skråsynpunkterna.

Det hade varit L. O.:s oavvisliga skyldighet att sammankalla de mindre förbunden till förhandlingar om industriförbundsfrågan.

En nödvändig åtgärd för att utveckla den fackliga rörelsen till större kampduglighet och slagkraft är ett påskyndande av omläggningen till en enhetlig klassorganisation. Samarbetet mellan de olika organisationerna lokalt måste stärkas genom bildandet av fackliga centralorganisationer, dit alla fackliga organisationer få ansluta sig oavsett om de tillhört L. O. eller inte, således även de syndikalistiska organisationerna.

III

De fackliga organisationerna måste utvecklas till aktiva kamporganisationer. Den nuvarande passiviteten måste överges och verksamheten inställas på kamp mot den kapitalistiska offensiven. Det måste föras en verkligt revolutionär klasspolitik, som till mål inte bara har att tillvarata arbetarnas intressen inom ramen av det kapitalistiska samhället, utan samlar arbetarklassen till kamp för erövrandet av den politiska och ekonomiska makten genom upprättandet av den proletära diktaturen.

För att de fackliga organisationerna skall kunna fylla denna uppgift och bli kraftiga vapen i arbetarklassens händer, är det nödvändigt att arbetarna i företagen, på arbetsplatserna, organiseras i revolutionära driftsråd, som, i motsats till de av borgare och reformister påtänkta driftsnämnderna, förenar och samlar alla arbetare till gemensam revolutionär kamp. Bildandet av revolutionära driftsråd på arbetsplatserna i enlighet med de riktlinjer som dragits upp av R. F. I:s kongress är en viktig uppgift för de revolutionära arbetarna.

En annan uppgift som fackföreningarna nu måste ta itu med är den skärpta kampen mot strejkbryteriet och borgarklassens fascistiska organisationer. Arbetarna måste genom skapandet av arbetargården, kraftiga nog att uppta kampen mot det av borgarna beväpnade strejkbrytarsslöddret, förhindra allt strejkbryteriarbete och därigenom kunna upprätthålla en blockad och bojkott.

IV

De försök som arbetsköparna nu gör att ytterligare utsuga arbetarklassen genom sänkandet av dess levnadsstandard samt krossa de fackliga organisationerna genom organiserandet av fascistiska strejkbrytargården, måste med all makt förhindras. Det är nu mer än någonsin nödvändigt att arbetarklassen koncentrerar sin kamp för att förbättra arbetarnas nu usla ställning. Fackföreningsrörelsen måste därför mobiliseras till kamp för tillvaratagandet av arbetarklassens livsintressen. Kommunistiska partiet uppfordrar därför alla organiserade arbetare att samla sig om följande krav:

- a) Kamp för höjda löner och bättre arbetsvillkor.
- b) Tillbakaslåendet av varje angrepp på 8-timmarsdagen och dess införande för arbetargrupper som ännu saknar den.
- c) Kamp för en effektiv arbetslöshetsförsäkring och i övrigt värnandet av de arbetslösas intressen.
- d) Genomförandet av semester för arbetarna. Minst 14 dagar med full lön.
- e) Värnandet av de minderårigas och kvinnornas intressen på arbetsplatsen. En månads semester och 6 timmars arbetsdag för de unga arbetarna. Lika lön för män och kvinnor.
- f) Kamp mot försöken att genom lagstiftning klavbinda de fackliga organisationernas rörelsefrihet.
- g) Skärpt kamp mot strejkbrytarorganisationerna genom upprättandet av väpnade arbetargrupper på arbetsplatserna.

- h) Kraftigt och energiskt arbete för större inbördes solidaritet mellan arbetarna i understödjandet av arbetaregrupper i strid och främst då vid stödjandet av skogs- och lantarbetarna.

V

Kommunistiska partiet är arbetarklassens avantgarde. Det omfattar de mest mål- och klassmedvetna av arbetarklassen. Kommunistiska partiets medlemmar är därför också de som inom fackföreningarna ständigt skall gå i spetsen för tillvaratagandet av arbetarnas alla intressen gentemot arbetsköparna. De skall genom sin verksamhet visa att partiet är den naturliga ledaren av arbetarklassens kamp. De måste systematiskt och målmedvetet arbeta för att få fackföreningsrörelsen i kamp för de revolutionära mål som kommunistiska partiet företräder.

Det är därför nödvändigt att driftsceller bildas på varje arbetsplats, att fraktioner organiseras i varje fackförening samt att arbetet organiseras efter de riktlinjer Internationalen och partiet dragit upp. Endast ett arbete på denna grundval kan ge till resultat en fackföreningsrörelse, som på den revolutionära kampens grundval går till strid mot kapitalismen och under det kommunistiska partiets ledning upprättar den proletära diktaturen och skapar det kommunistiska samhället.

Resolution i militärfrågan

1. Arbetarklassen i de kapitalistiska länderna har intet fosterland att försvara, den har ännu ej, som de ryska kamraterna, blivit herrar i eget land. Den har intet som helst intresse av att offra sitt liv i de imperialistiska krigen, som är en given följd av kapitalismens sönderfallande och de olika finansgruppernas vilda konkurrens. Alla det blodiga världskrigets bördor söker kapitalet i alla länder vältra över på arbetarklassen. Om det kapitalistiska systemet tillåtes fortleva, betyder detta med naturnödvändighet nya imperialistiska krig i en nära framtid. Borgarklassen är febrilt sysselsatt med de ideologiska och tekniska rustningarna för detta krig, och stora grupper av småborgare och efterblivna arbetarelement står under nationalisternas farliga inflytande. Arbetarklassen får ej låta överrumpla sig ännu en gång. Släpper kapitalisterna lös kriget, måste kommunisterna inrikta sig på att förvandla det till arbetarnas och småfolkets befrielsekrig mot den härskande kapitalistklassen i det egna landet.

2. Det borgerliga militärväsendet är även fåtalets våldsinstrument mot de undertryckta klasserna, vilket de senaste årens händelser i Finland, Norge, Tyskland, Ungern, Italien, Spanien, Frankrike m.fl. länder nogsamt visar. Arbetarna i vapenrock kommenderas ut mot sina klasskamrater för att 'upprätthålla ordningen' vid sociala konflikter. Endast tack vare det borgerliga militärväsendet och de vita mördargarderna kan fåtalsväldet ännu behålla makten i de kapitalistiska staterna.

Även i Sverige har upprepade gånger militär utkommenderats mot arbetarna vid sociala kraftmätningar och i dessa dagar kungör de maktavande kretsarna och deras press öppet och otvetydigt att militären 'självklart' skall användas mot arbetarna, om dessa 'stör ordningen'. Sveriges arbetare i industrin och jordbruket måste lära sig förstå att borgardömet militarism i första hand är riktad mot dem.

3. Socialdemokraterna förklarar sig överallt vara lika goda fosterlandsvänner som borgarna själva. Vid krigsutbrottet svek de skändligt alla sina stolta löften, förrådde arbetarna, och hjälpte överallt sina herrar med det kapitalistiska kriget. Efter kriget har de i flera länder, exempelvis Tyskland och Bulgarien kommenderat militär mot revolutionära arbetare. Även svenska socialdemokrater har försvarat Noske-väldet i Tyskland, och den borgerliga militärens massmord på kämpande proletärer. Socialdemokratien använder överallt det

väpnade våldet för att försvara det kapitalistiska samhället mot 'den inre fienden' och den proletära revolutionen.

Socialdemokraterna kallar sig pacifister och slår omkring sig med fraser om avrustning, men i sin praktiska gärning är de rustningsivrarnas bästa lakejer och deltar i borgardiplomaternas ränkspel och borgarklassens imperialistiska äventyr. Även i Sverige talar de om avrustning, men arbetar för ett rustningsförslag till en kostnad av 110 miljoner, eller efter den bebådade kompromissen med de frisinnade, närmare 120 miljoner om året, vilket innebär det borgerliga militärväsendets modernisering och utveckling till ett ännu effektivare kamporgan mot arbetarna. Socialdemokraternas tal om avrustning är humbug, de är farligare fiender till freden än borgare, ty de söker invägga arbetarna i farliga illusioner, samtidigt som de ivrigt hjälper kapitalismen till att rusta för det nya kriget.

4. Vid sidan av det borgerliga militärväsendet organiserar de härskande klasserna i Sverige, liksom i alla länder väl beväpnade fascist- och strejkbrytargarden. Åtskilliga sådana organisationer finnas redan i detta 'lugna' land färdiga att med våldsmedel slå ned arbetarna vid sociala konflikter. Borgarpressen understödjer kraftigt det målmedvetna organiserandet av väpnat våld till fåtalsprivilegiernas skydd.

5. Arbetarna tvingas att mot bourgeoisins våld sätta det arbetande folkets våld. Vi måste klargöra för våra kamrater i vapenrocken att de i de sociala konflikterna icke får glömma sin plikt. Genom en intensiv och systematisk agitation måste det nuvarande militärväsendet göras obrukbart i fåtalets händer. Arbetar- och bondsönerna i kaserner och på lägerplatser måste bringas till klar förståelse av att de icke får låta bruka sig mot sina klassbröder, utan att de tvärtom har skyldighet att vid varje tillfälle ställa sig på deras sida i klasskriget. Då det väpnade våldet är kapitalismens främsta stöd betyder majoritetens av manskapet i armen och flottan övergång till arbetarklassen revolutionens seger.

6. Agitationen inom den borgerliga armen och flottan är emellertid ej nog, vi måste med all makt sträva till den borgerliga militarismens avskaffande och ersättande med en arbetar- och bondemilis, vars uppgift är att värna arbetarklassen och kämpa mot de fascistiska banden. Folkbeväpning enligt milissystem är ett gammalt krav inom arbetarrörelsen, särskilt aktualiserat i dessa dagar genom borgarnas och de rika böndernas beväpning mot arbetarklassens frigörelsesträvanden. Borgarnas välbeväpnade vita band låter ej skrämman sig av pacifistiska fraser. Endast genom beväpning av industriarbetarklassen och dessas naturliga bundsförvanter, lantarbetarna och de fattiga bönderna, kan man göra upp räkningen med den härskande klassens väpnade band och säkra proletariatets slutliga seger.

Partiets bolsjevisering

Sveriges Kommunistiska Parti måste för att kunna förverkliga bolsjeviseringen, utan dröjsmål och i raskt tempo genomföra följande:

- 1) Alla partimedlemmar måste vara genomträngda av marxism-leninismens idéer.
- 2) Anslutning till Kommunistiska Internationalen skall utvecklas till ett verkligt sammanväxande med världspartiet.
- 3) Under Kommunistiska Internationalens ledning och med leninismens vapen skall partiet hållas rent från all opportunism.
- 4) Intimt samarbete med ungdomsförbundet.
- 5) Partiorganisationerna skall uppbyggas på grundval av driftscellerna.
- 6) Praktiskt arbete för skapandet av den arbetande klassens enhetsfront till kamp mot kapitalets offensiv och borgarklassens enade block.

- 7) Kommunisternas arbete inom fackföreningarna bör tiofaldigas, kommunistiska fackföreningsfraktioner skapas överallt och en brett anlagd opposition organiseras inom fackföreningarna.
- 8) Arbetet bland lantarbetarna och de fattiga bönderna bör upptagas och partiet göras till en verklig folktribun för alla arbetande.
- 9) Den borgerliga militarismen skall energiskt bekämpas, den direkta förbindelsen med manskaper i armén och flottan bör ideologiskt och organisatoriskt upptagas.
- 10) Överallt skärpes och organiseras kampen mot den kapitalistiska ordningen. Varje förräderi av socialdemokrater och höglundare påtalas och avslöjas omedelbart.

Leve det internationella världspartiet, den Kommunistiska Internationalen!

De broschyrer från vilka följande textavsnitt hämtats gavs ut efter det att klyvningen 1924 var ett fullbordat faktum. Den ena fick namnet 'Vår ställning till oxkommunisterna' och hade författats av Fredrik Ström. Termen oxkommunister hade Ström fått från Radek som myntade detta uttryck om de tyska vänsterkommunisterna som han menade liknade oxar i det avseendet att de endast förmådde hasa sig framåt och aldrig se åt sidan och bedöma den omgivande situationen. Även om oxen är ett tåligt djur är hans insatser i klasskampen dömda att kantas av nederlag just på den dogmatiska begränsningen. Den andra broschyren skrevs av Z. Höglund och bar titeln 'Moskva och den proletära enhetsfronten'. Den har sitt intresse framförallt därför att Höglund i detta sammanhang direkt och uttryckligen behandlar såväl striderna inom det ryska kommunistpartiet som inom Internationalen som helhet. Den skepsis som Höglund här uttrycker i förhållande till Internationalens politik som en splittringslinje skulle bli ett av de bärande socialdemokratiska argumenten gentemot kommunismen i vårt land under årtionden.

Fredrik Ström: Vår ställning till oxkommunisterna

Krig mot gud

Se där en av de principer, som skola leda det oxkommunistiska splittringspartiet. Vi kommunisterna av den gamla skolan höllo före, att vårt parti icke bör avkräva varje arbetare, som vill ansluta sig till detsamma, en ateistisk trosbekännelse eller av en talare eller förtroendeman i partiet fordra att han i tid och otid skall skria: krig mot religionen, krig mot gud! Vi menade och mena, att man genom den socialistiska, marxistiska och naturvetenskapliga bildnings- och upplysningsverksamheten bäst 'bekämpar vidskepelse och övertro men icke genom hån och tvång, som blott skapar motstånd och driver bort massor av arbetare, som eljest sympatisera med kommunismen och dess kamp. Den kamp kommunismen bör föra är kampen mot klerikalismen och kyrkan, men icke mot den religiösa tanke- och trosfriheten inom arbetarrörelsen. Kampen mot kapitalismen och vetenskapens landvinningar frigör arbetarklassen även från tron på det övernaturliga. Om den kommunistiska rörelsen skulle ge ateismen en särskild plats på sitt aktionsprogram, så skulle detta blott isolera den från massor av arbetare och dessutom försvåra den marxistiska och naturvetenskapliga upplysningsverksamheten bland dessa mera efterblivna arbetarelement. Att nu icke tala om att man totalt skulle stöta bort alla bondeelement, vars fattigare lager dock skola vinnas för kommunismen.

En av anklagelserna, som riktas mot vårt parti från Ex. R. och Kilbomsfalangen, är just att vi icke vilja vara med om en ateistisk kamp i stor stil, utan i stället vilja koncentrera oss på kampen mot kapitalismen och i övrigt genom aktion mot stats kyrkan och klerikalism samt genom allmänt upplysningsarbete, genom omdaning av skolorna etc. röja upp med vidskepelsen. Det ter sig ju något egendomligt av ett parti, som har en agnostiker som ledare, att öppna en kamp mot gud, men logik är icke just den starka sidan hos oxkommunisterna.

För tjugu år sedan fanns en riktning, ungsocialisterna, som inom den svenska arbetarrörelsen gick fram för programmet: kamp mot gud. Det torde icke gå bättre, när nu Kilboms parti med Hinke i teten går till kamp mot religionen.

Att Sveriges kommunistiska parti emellertid icke är ett Opportunistiskt parti, därför att det avböjer kriget mot gud sot' den första och största uppgiften skall säkerligen framtiden visa.

Kampen för fred

Kampen för socialismen, för arbetarklassens övertagande av makten i samhället är den enda verkligt effektiva kampen för freden. Krigen bottna i de kapitalistiska och imperialistiska intressemotsatserna, i jakten efter kolonier, råvarukällor, naturrikedomar billig arbetskraft etc. Den hejdlösa kapitalistiska konkurrensen, profitjakten föder de moderna krigen. Därför är freden möjlig blott genom upphävande av den imperialistiska konkurrensen och de på denna vilande jättelika rustningarna. Kampen för socialismen och kommunismen är därför den enda hållbara vägen till avrustning och en bestående världsfred.

Det är detta vi skola inpränta hos det arbetande folket i stad och på land. Arbetarklassen är den enda verkliga fredsfaktorn världen. Socialismen den enda garantin för avrustningen och freden. Borgarklassen utlämnar emellertid icke godvilligt sina vapen, avstår icke frivilligt från kriget. Därför måste borgarklassen avväpnas. Krigsinstrumentet måste av arbetarklassen vridas ur dess händer. Detta är så mycket viktigare som borgarklassen använder sin väpnade makt även mot 'den inre fienden', mot arbetarklassen. Arbetarklassen måste värna sig. Den kan aldrig vara med om att bevilja anslag åt sin 'klassfiendes utrustning mot freden och proletariatet. 'Icke en man, icke ett öre, icke ett gevär åt det kapitalistiska försvaret!' är därför den paroll som nu mer än någonsin är den svenska arbetarklassens paroll. Med den parollen gå vi till val. Med denna gamla socialistiska paroll, som en gång var hela världens arbetares och ej minst hela den svenska arbetarklassens paroll, gå vi ut i valstriden.

Vi kunna aldrig, aldrig vara med om socialdemokratins 100 miljoner om året och 18 regementen åt borgarklassens militärförsvar. Vi bekämpa denna vanvettiga borgarförsvarspolitik av alla krafter. Den är obegriplig ur socialistiska synpunkter och fientlig mot arbetarklassens intressen.

Hos vissa oxkommunisterna sticker upp en annan lika farlig tendens. Man får ofta höra från deras håll uttrycket: 'Vi måste förhärliga kriget'. Man menar, att då ett imperialistiskt krig slutar med ett revolutionärt krig, så måste kriget som sådant förhärligas. Detta är en farlig lära. Arbetarklassen måste av alla krafter bekämpa och söka omintetgöra det kapitalistiska kriget och bevara freden. Detta måste vi städse ha för ögonen, även om vi äro övertygade om att, därest det icke går att rädda freden, så måste proletariatet söka göra slut på kriget genom att förvandla det kapitalistiska rövarkriget till ett revolutionärt krig, till en proletariatets resning mot kriget och för freden, mot kapitalismen och för socialismen. Men vi få aldrig ett ögonblick förhärliga kriget, aldrig slappna i arbetet att av alla krafter söka bevara freden.

Proletariatet måste vara *fredens klass* och kommunistiska partiet *fredens parti*.

Den demokratiska centralisationen

Världskriget lärde oss att en centralisation är nödvändig inom den kämpande arbetarklassen. Den II Internationalen föll bl.a. på grund av lösligheten i dess struktur. Alla revolutionära element inom arbetarrörelsen voro därför ense om, att den III Internationalen måste byggas på centralismens grund. Men det var aldrig meningen att centralismen skulle bli ett självändamål eller drivas till en karikatyr. Därför stadgades också i de 21 teserna att centralismen skulle vila på demokratins grund, att makten skulle regleras nerifrån och uppåt, icke uppifrån och ner. Det är de olika partierna, som bildat och utgöra Internationalen. Internationalen kan icke

existera utan partierna. Dessa äro det primära, grundvalarna. Internationalen är partiernas arbets- och kampinstrument i internationell måttstock, icke en myndighet som härskar genom sin Exekutiv över dem som utgör Internationalen. Därför måste grunden för centralismen bli demokratisk, om icke centralismen skall slå över i sin motsats decentralismen. Detta blir fallet, om centralismen får en absolutistisk militär prägel, som uppkallar ett motstånd, en ovilja och en evig inre kamp i partierna. Om Internationalens ledning, Exekutiven, driver centralismen för långt, brister det hela sönder, och det arbets- och kampredskap, som Internationalen skulle vara, blir urståndsatt att fungera. Framför allt blir detta fallet, om Internationalen och dess Exekutiv i stället för att utgöra den internationella ledningen blandar sig i de anslutna partiernas inre organisatoriska och lokala angelägenheter, i detaljerna, som ingen kan begära att Exekutiven skall kunna känna till och därför blir hänvisad till informationer, som ofta bli ensidiga och vilande på allt annat än sakliga skäl. I de 21 teserna sades också mycket klokt, att Exekutiven bör inblanda sig i de anslutna partiernas inre angelägenheter blott i undantagsfall, där så är möjligt.

Denna kloka väg har dock lämnats. Allt mer och mer har all makt koncentrerats hos Exekutiven, allt oftare och i detalj har den blandat sig i partiernas inre frågor, allt häftigare ha de inre striderna blossat upp, allt tätare komma klyvningarna. Vi som arbetade och försvarade centralismens idé på demokratisk grund ha sett denna idé göras till en karikatyr. Då partierna icke få hålla sina kongresser utan Exekutivens tillstånd, då ingen partistyrelse får väljas utan Exekutivens gillande, då partiernas kongressvalda ledningar kunna utan vidare avsättas, då redaktörerna i partiernas organ till- och avsättas utan de nationella eller lokala organisationernas hörande, då varje bokstav i en resolution måste godtagas utan reservation vid risk av uteslutning, då förtroendemännen till- och avsättas utan partiets hörande, då en Ex. R. kan skickas till varje parti med makt att sätta partiernas stadgar och kongressbeslut ur kraft, då centralismen nått en dylik tillspetsning, har den lämnat demokratins grund och övergått från den demokratiska centralismen till den absoluta, den militära. De av Exekutiven tillsatta partiledningarna välja nämligen sedan ombuden till de internationella kongresserna, som utser Exekutiven. D.v.s. Exekutiven väljer sig själv. Till yttermera visso äro partierna förbjudna att ge sina ombud bundna mandat, varför, om de ock ville med kraft hävda en egen mening, detta är så gott som omöjligt. Absolut enhälliga beslut skola frampressas. Där en egen mening hävdas och upprätthålles hotar uteslutning. Reservationer få icke förekomma.

Det är mot denna ensidigt drivna övercentralism, som det svenska partiet reagerat och sökt vinna rättelse. Detta har skett av omtanke om Internationalen själv. Vårt fasta hävdande av vår ärliga övertygelse straffades med bannlysning ur Internationalen. Vårt parti är icke det första och icke det sista som drives ut ur den internationella organisation det varit med om att skapa och gärna ville tillhöra. Men en gång skall förvisso de som nu experimentera med en övercentralism, som isolerar partierna från arbetarmassorna, inse sitt misstag och återvända till en sund demokratisk centralism, som medger partierna ett visst mått av rörelsefrihet och självbestämmanderätt.

Enhetsfronten

Sällan har K. I. utgett en så klok, stark och samlande paroll, som den av Lenin och Radek lanserade parollen om den proletära enhetsfronten. Denna paroll väckte överallt den största hänförelse ej blott hos kommunisterna utan bland alla organiserade arbetare. Endast bland de socialdemokratiska ledarna väckte den ovilja, harm och förskräckelse. Hade parollen om den proletära enhetsfronten, om hela arbetarklassens samling på klasskampens grund till försvar för sina vitalaste intressen mot den anstormande reaktionen fått bliva vad den från början var: ett ärligt och allvarligt försök att samla hela arbetarklassen till en verklig klasskamp, så skulle läget både för den internationella arbetarklassen och för K. I. varit annorlunda än det i dag är.

Men dess värre utlades enhetsfronten både internationellt och av de oxkommunistiska flyglarne i de olika partierna såsom varande blott en manöver för att splittra socialdemokraterna, såsom en propagandates för att i rent partipolitiskt syfte rycka till sig en del arbetare från andra arbetarorganisationer, såsom en strategisk fint varmed man skulle schacka vissa motståndare inom arbetarrörelsen. Denna utläggning gav en dödsstöt åt hela parollen. De socialdemokratiska ledarna utnyttjade denna falska och farliga utläggning till misstänkliggörande av de kommunistiska partierna och deras ärliga avsikter. Arbetarmassorna, som lystrat till parollen och med verklig entusiasm omfattat den, började tvivla. Den isoleringens ring som parollen brutit började åter slutas kring kommunisterna. Denna misstro ökades i och med de ständigt återkommande klyvningarna i de kommunistiska partierna. Arbetarna kunde icke fatta att de, som buro fram parollen om den proletära enhetsfronten allt mer och mer söndrade sig inbördes och oavlåtligen klöv sina egna partier, behandlande varandra som desertörer, förrädare och fiender. Detta gav enhetsfrontparollen den andra knäcken och gav socialdemokraterna nya angreppspunkter både mot kommunisterna och enhetsfrontsparollen. Det gick dithän att kommunisterna själva icke vågade tala om enhetsfronten längre av fruktan för arbetarnas åtlöje.

Så kan, genom oskicklighet och genom att taga parollerna som tillhyggen i fraktionsstriderna, förtolka och förvandla dem, även de bästa paroller förstöras och göras till bumeranger som återgå och träffa kommunisterna själva. Så har skett under enhetsfrontsparollen.

Men denna paroll, idén om den proletära återsamlingen på klasskampens grund till försvar mot reaktionen, är så stark i sig själv, så riktig, så bärande, så entusiasmerande, att den aldrig kan dö. Denna paroll skall leva, nedslagen eller komprometterad skall den dock åter resa sig och slutligen slå igenom. Men den måste vara ett uttryck för en *ärlig* strävan, den får icke fördärvas genom att förvandlas till en simpel partimanöver, till ett försök allenast att slå sönder och sprida förvirring inom andra arbetarorganisationer. Tanken om den proletära enhetsfronten måste också växa fram *underifrån* och förverkligas underifrån. Det är en ren utopi att tro, att man kan få de förborgerligade socialdemokratiska *ledarna* med på en verklig proletär enhetsfront. Även de göra partipolitiska manövrer och vända sig emot även de bästa och ärligaste paroller, som icke utgår från dem själva.

Enhetsfronten är tidens eget krav. Denna paroll skall därför leva och slutligen segra. Men den måste framföras *under full ärlighet och uppriktighet*. Arbetarna måste känna att ärlighet är med i spelet, icke finter och knep. Sveriges Kommunistiska Parti har städse sett enhetsfrontsparollen som en ärligt menad samlingsparoll. Vi ha beklagat alla dessa utläggningar om parollen som en manöver, som en propagandaplattform, som ett agitationstrick, som en strategisk fint, som ett upplösande gift inom andra arbetarorganisationer.

Den proletära enhetsfrontens paroll är för god att förstöras genom oxkommunistiska förtolkningar.

Klyvningsteorin

Lenins lösen till de kommunistiska partierna var denna:

Vi måste skapa kommunistiska masspartier. Denna parolls riktighet kan naturligtvis ingen bestrida. Ett litet parti på ett par tiotusen eller på några tusen i de stora industriländerna med deras millioner arbetare kan självklart icke taga ledningen av och genomföra en proletär revolution. På samma sätt kan icke heller i mindre stater med en relativt stark arbetarklass kommunistiska partier på ett par tusen eller några hundra medlemmar genomföra någon revolution. För att kunna genomföra en dylik fordras stora kommunistiska partier, som har ett obesträtt huvudinflytande inom fackföreningsrörelsen och andra massorganisationer. Den teori

som säger, att det är nödvändigt att då och då företaga klyvningar av de kommunistiska partierna, befordrar ingalunda en revolutionär utveckling bland massorna. Genom dessa ständiga klyvningar smälter de kommunistiska partierna oavslåtligen samman och blir allt mer o. mer betydelselösa inom arbetarrörelsen. Dessa klyvningar bidraga att isolera de kommunistiska partierna och att förvandla dem till sekter, som öda sin tid med att slåss om dogmer och deras rätta uttolkning. Man påstår att dessa klyvningar äro nödvändiga för att undan för undan utrensa de opportunistiska elementen. Teoretiskt kan detta utrensningssraseri pågå, tills endast två äro kvar i partiet, vilka utesluta varandra. På detta sätt kan man visserligen likvidera de kommunistiska partierna men ingalunda uppbygga dem. I Italien uteslöt man Serati och hans parti med dess 50.000 medlemmar. Man ville bli av med Serati, men behålla arbetarna bakom honom. Nu har man tagit Serati tillbaka. Men nu hade han endast 3.000 anhängare bakom sig. Resultatet av denna klyvningsprocess blev sålunda, att man fick behålla den opportunistiske ledaren, men miste de revolutionära arbetarna. I Danmark hade vi ett kommunistiskt parti på 3.000 medlemmar och en daglig tidning. Man ansåg ledarna vara socialdemokrater och kastade ut dem genom en kupp å la Politiken. Efter ett par år tog man tillbaka de utkastade ledarna sedan man insett att man gjort orätt, men klyvningen hade drivit bort en stor del av de anslutna arbetarna. Detta klyvningsexperiment ledde sålunda till att man fick tillbaka de ledare man utkastat men förlorade massorna. Den dagliga tidningen gick även förlorad. Flera dylika exempel skulle kunna påvisas. Vi ser sålunda att klyvningsteorien ingalunda befordrar den revolutionära utvecklingen eller ger de kommunistiska partierna en klarare revolutionär färg. I verkligheten pulveriserar denna teori de kommunistiska partierna och verkar i kontrarevolutionär riktning.

Nu kanske någon påstår, att här i Sverige var klyvningen nödvändig, ty vi som fallit offer för klyvningsteorien äro måhända värre opportunister än några andra. Men inte skall man få någon tänkande svensk arbetare att tro, att Kilbom är den målmedvetna revolutionären, medan Höglund är den socialdemokratiska desertören och förrädaren. Eller att Vinberg är den disciplinerade soldaten i den röda armen, under det att Fritiof Ekman är en omöjlig pacifist. Eller att Hinke Bergegren är den stränge marxisten, under det att undertecknad är en liberal småborgare med syndikalistiska inslag. Eller att K. G. Taberman är en entusiastisk socialdemokrat, under det att Erland Björklid är en personifierad barrikadkämpe och J. P. Dahlén i Kiruna en glänsande leninist. O.s.v. Man behöver blott taga dessa exempel för att finna hur blankt omöjlig denna klyvningsteori är, när det gäller att skilja på får och getter i den kommunistiska rörelsen.

Teorin om den eviga oron

Vårt en gång enhetliga partis kommuner och medlemmar framhävde städse i skrivelser till partiledningen att de behövde arbetsro för att kunna, befriade från de inre stridernas eviga oro, ägna alla sina krafter åt det inre organisationsarbetet, åt främjandet och uppbyggandet av partiet, åt yttre kamp mot proletariatets fiender: kapitalisterna, arbetsköparna, borgarpartierna och deras hjälpare!

Man måste säga att i detta krav på arbetsro låg och ligger en sund och riktig känsla. Om ett kommunistiskt partis organisationer och tidningar varje dag skola ägna sina krafter och sitt intresse åt inre uppgörelser, åt teoretiska meningsbrytningar, åt teser och tesers rätta tolkning, åt manövrer mot egna meningsfränder, och om eviga kriser och klyvningar skola vara huvuduppgiften för de kommunistiska partimedlemmarna, om det inre organisationsarbetet och den yttre kampen mot våra fiender skola försummas, så är detta vägen till *sekten*, icke vägen till *masspartiet*, icke vägen att erövra massornas förtroende, utan att isolera kommunisterna. Detta förstå de som skola utföra det tunga arbetet, vägröjningsarbetet, värvningsarbetet, uppbygggnadsarbetet på alla de tusen orterna och arbetsplatserna. Men detta

ha ensidiga dogmatiker svårt att förstå. För dem är arbete detsamma som ideliga disputationer sinsemellan och uteslutningar inbördes. I tider av kriser i partiet känna de sig som fisken i vattnet. Med arbetsro förstå dessa vila från allt arbete.

I verkligheten mena partikamraterna med arbetsro just möjlighet till intensivt agitations- och organisationsarbete, till kamp mot yttre fiender.

När vi hävdade partiets rätt till arbetsro, till intensivt inre arbete och yttre kamp, så fingo vi till svar av de oxkommunistiska ledarna och av Ex. R. att kravet på arbetsro var en socialdemokratisk formel, att ständiga kriser i partiet voro nyttiga, att felet med vårt parti varit att det haft för litet av kriser och klyvningar, för litet av inre oro. 'En evig, helig oro är det som skall präglade ett kommunistiskt parti och dess organisationer' fingo vi veta.

Då uppenbarligen även inom Kilboms nya parti de verkliga arbetarna kräva arbetsro, så har Anna-Stina Pripp trätt upp och i en ledare i f.d. Politiken vittnat om, hur efterblivna och dumma de äro som kräva arbetsro. Anna-Stina Pripp och f.d. Politiken avvisar med förakt dylika krav. För henne och det nya partiets ledning är proletärerens krav på arbetsro ett reaktionärt drag, som skall bekämpas och 'den eviga heliga oron' i form av ständiga teoretiska debatter, kriser och klyvningar det riktiga tillståndet för ett kommunistiskt parti.

Vårt parti ser i denna linje en ofelbar metod att pulverisera ett parti.

Zäta Höglund: Moskva och den proletära enhetsfronten ¹

Bolsjevismens splittringsmani en rysk nationalprodukt

Det är svårt att förklara denna egendomliga splittringsmani, som ofta förefaller oss gåtfull och obegriplig, annat än som en frukt ur den specifikt ryska och österländska jordmånen. Den är utan tvivel ett typiskt uttryck för den ryska mentaliteten, för den ryska anden, för den ryska folkkaraktären med dess sammansättning på gott och ont. Är ryssen å ena sidan idé-människan, entusiast, offervillig, älskvärd och godmodig, så bjuder fransidan av hans väsen på en ytterlig fanatism, en sekterisk läggning som omöjligt kan dra jämt med andra människor, smak för intrigmakeri och mullvaderi, och därjämte ett drag av grovhet och brutalitet, som på ett egendomligt sätt finnes kombinerat med den yttre vänligheten, denna dubbelhet som Runeberg så förträffligt karakteriserat i de odödliga orden om Kulneff:

'Han kysste och han slog ihjäl
med samma varma själ.'

Det är ryssen och det är bolsjevismen, tagen på kornet. Den kysser och den slår ihjäl med samma varma själ. Och den är inte så noga med vilketdera, snarare har den ett starkt begär att slå ihjäl den, som nyss varit utsatt för dess famntag. Själva det ryska språket ger oss en nyckel till bolsjevismens psykologi. Det är rikt på skällsord, skymford och smädelser av oöversättlig grovhet. Men sådana ord, brukade i vardagslag, förlora sin ursprungliga betydelse och tas inte längre bokstavligt: de bli så att säga uppmjukade och urvattnade genom det flitiga användandet. När sålunda bolsjevikernas polemik mot andra meningsriktningar inom arbetare-rörelsen överflödar av mustigheter som förrädare, renegater, borgarklassens agenter, gulingar etc. etc., så menar man inte alls så illa som det låter utan det är snarare banala tilltalsord, ungefär som vi säga bästa du, snälle vän o.s.v. På senaste världskongressen, när Sinovjev höll en vidräkning med de skandinaviska kommunisterna för deras socialdemokratiska tendenser och skulle exemplifiera socialdemokratins uselhet, talade han om 'skurken' Stauning i

¹ Detta är ett *utdrag* ur broschyren "Moskva och den proletära enhetsfronten", publicerad 1925. Broschyren var baserat på föredrag som Höglund höll på ett flertal ställen under vintern 1924-25. Den kompletta broschyren finns på marxistarkivet: [Moskva och den proletära enhetsfronten](#)

Danmark liksom den norska fackföreningsrörelsens nyss bortgångne ledare Lian eller en Branting naturligtvis också tituleras 'skurkar', men dessa små titlar före namnen placeras ut med det älskvärdaste leende, som om man sagt dem en utsökt artighet. Det ingår nu en gång i den bolsjevikiska terminologin, förmodligen på grund av det primitiva föreställningssättet hos de efterblivna folkslag i östern till vilka den med förkärlek vänder sig, att karaktärisera alla motståndare inom rörelsen som bovar och banditer. Men, som sagt, det där tas inte mera högtidligt än när man titulerar droskkuskarna i Leningrad och Moskva för svinpälsar och bondlurkar, vilket betraktas som älskvärda smeknamn. Vi förstå då, att våra hemma-bolsjeviker, som anstränga sig att tala ryska så gott de kunna, ej skola uttrycka sig på något vidare bildat eller civiliserat språk. De dra till med de värsta ryska skymforden men missförstå totalt situationen, när de inte begripa att vid översättningen göra den nödvändiga nyanseringen för att vad som på ryska ännu låter säga sig och ljuder som ett tungomål inte skall på svenska likna ett oartikulerat vrål ...

Hos bolsjevismen går också igen det typiskt ryska drag, som Dostojevski – denne utomordentlige skildrare av ryskt väsen – kännetecknar så: ryssen älskar att ställa till oreda. Och om detta gäller vardagslivets förhållanden, så tycks det i lika hög grad gälla samhället och arbetarerörelsen. Vad än bolsjevikerna lagt sin hand vid, när det gällt denna rörelse, så har det uppstått den värsta oreda, det största kaos, och ingen sysselsättning är dem sedan kärare än att teoretiskt klassificera denna oreda och dess yttringar och uppgöra schema för hur den fulländade ordningen skall kunna åstadkommas, allt medan de i praxis alltmer förvärpa tillståndet ... Besläktat med detta drag är väl den sekteristiska läggningen och oförmågan att kunna samarbeta med andra. Den anförde författaren låter en av sina revolutionära typer utbrista: 'Jag kan låta korsfästa mig för mänskligheten, men jag kan inte uthärda att leva i samma rum som en annan människa i två dagars tid.' Där ha vi bolsjevismen livslevande. Vi kunna inte fränkänna dess bärare en sällsynt tapperhet och offervilja, som låter dem gå i döden för en om så behövs, men samtidigt kunna de omöjligt uthärda en kortvarig samvaro ens med sina närmaste utan att komma i det vildaste gräl och inbördesstrid! De måste köra ut den de bo samman med, vem det vara månde! De måste splittra sig, måste isolera sig, samtidigt som de oavbrutet tala om samlingen, om kontakten med massorna etc. Och det finns intet spörsmål så obetydligt, att det ej kan ge uppslag till en bolsjevikisk splittringsaktion. Precis som de religiösa i Ryssland för några hundra år sedan förde ett häftigt inbördeskrig, som pågick i ett helt sekel, rörande frågan om Jesus skall stavas med J eller I och om korstecknet skall göras med två eller tre fingrar, så arrangera bolsjevikerna i våra dagar häftiga inbördesstrider i arbetarrörelsen, strider som till minst 90 % bestå av politiska spörsmål av motsvarande dogmatisk eller sekterisk innebörd.

Den proletära enhetsfronten som manöver

Man förstår, att splittringen mellan bolsjevismen och den övriga arbetarerörelsen blir svår att häva under sådana förhållanden. Bolsjevikerna erkänna visserligen teoretiskt eningens nödvändighet. De säga liksom vi: läget är nu icke revolutionärt, blir det kanske icke på årtionden, ej ens i Tyskland, där förhållandena äro sämst för arbetaremassorna. Kapitalismen tränger på och har åter fått övertaget. Det gäller nu ett allmänt proletärt värn mot den kapitalistiska offensiven och för genomförandet av dagsfordringar, som alla arbetare av vilken riktning som helst äro ense om. Låt oss då åstadkomma en samling omkring dessa uppgifter. Bolsjevikerna ha i anslutning till en sådan tankegång givit parollen om proletär enhetsfront. Den skulle vara mycket förträfflig och ett steg till en verklig ening, om man menat allvar och ärligt strävade att utjämna de förefintliga motsättningarna och att på arbetaredemokratis grund återförenera den splittrade rörelsen. Men tyvärr: bolsjevikerna ha själva, otaliga gånger förklarat, att enhetsfronten för dem är endast en manöver, en taktik, en agitationsmetod, i avsikt att komma i kontakt med de arbetaremassor, som de nu stå isolerade ifrån, men icke för

att befrämja en verklig enhet utan för att stärka den kommunistiska sektionen på de andras bekostnad, alltså i realiteten för att ytterligare främja splittringen. På fjärde kommunistiska världskongressen riktade sig Sinovjev, dess president skarpt mot dem som hade uppfattat enhetsfrontens ide som åsyftande 'en ärlig koalition' med de andra arbetarepartier. 'I agitationen är ett sådant talesätt tillåtligt', sade han, betecknande nog. 'I agitationen!' Men om något kommunistiskt parti toge dessa agitationsfraser på allvar, då vore det liktydigt med en usel opportunist, som av Sinovjev gisslades på det våldsammaste.

'Vi uppfattade enhetsfrontens taktik' – sade han – 'som strategisk manöver, men många partivänner begynte att tyda den som ett försök till ett förbund med socialdemokratin, som en koalition mellan alla arbetarepartier'.

'Det har visat sig, att många partier och många partivänner icke förstått och icke ville förstå, att enhetsfrontens taktik för den kommunistiska Internationalen icke är något annat än en metod för agitationen och för att mobilisera massorna'.

'En koalition av alla arbetarepartier, sådana som äro verkliga arbetarepartier som vi, och sådana som blott kalla sig arbetarepartier och objektivt äro borgerliga partier, är ett *nonsens*, en förbrytelse, en kontrarevolutionär utopi eller opportunist'.

Det var mycket på en gång. Sinovjev sparar ej på kraftorden, vare sig det gäller vän eller fiende. Och man förstår, att när redan hans egna partivänner för honom te sig som förbrytare och kontrarevolutionära utopister, så skola glosorna knappast förslå, när det gäller att tvåla till fienderna!

Enhetsfrontens uppgift är sålunda: att *propagera eningen men realisera splittringen*. Och efter en sådan öppen hjärtig bekännelse inför hela världen tror man ändå, att socialdemokratiska och syndikalistiska arbetare skola reflektera på detta anbud! Sade inte redan den vise Salomo, att det är fåfängt att lägga ut nät för fåglarnas ögon? I Sinovjevs nät fastna inga fåglar men väl fly de förskräckta, när han lägger ut dem.

För att belysa enhetsfrontens karaktär av enbart en manöver i detta kommunistiska fåglafänges intresse framhåller Sinovjev, att taktiken skall endast tillämpas i de länder, där kommunisterna äro i minoritet men ingalunda där de äro i majoritet. Gentemot en del 'vänster'-element, som motsatt sig parollen om enhetsfront, säger han nämligen ordagrant:

'Er behagar icke denna metod? Nåväl, då föreslår jag er en "kompromiss": så snart som ni vunnit det övervägande flertalet av de arbetande klasserna i ert land på er sida, så skola vi genast befria er från användandet av enhetsfronten. När ni nått en majoritet av proletariatets viktigaste lager, nå då kan ni tillåta er att förfara mindre ceremonieellt med denna taktik. Men läget är tills vidare i de viktigaste länderna ännu sådant, att vi icke äga denna majoritet. Vi måste förstå att träda fram till massorna sådana som de äro, att vinna dem, att leda dem in på den bolsjevikiska vägen, och sedan kunna vi modifiera saken.'

Med oblygare uppriktighet har ju ingen kunnat avslöja hela falskheten och humbugen i den bolsjevikiska enhetsparollen, och man kan endast förvåna sig över enfalden hos dess upphovsmän som tro, att de andra riktningarna inom arbetarörelsen icke ha öron att höra med eller ögon att se med.

Enhetsparollen splittrar kommunismen själv

Nog är det en ödets ironi, att den paroll som föregavs åsyfta enighet med världens övriga arbetare, ehuru syftet var det motsatta, vände sig till en splittringsansledning inom bolsjevismen själv. Som av det redan anförda framgår, voro både 'höger' och 'vänster' inom den kommunistiska Internationalen ur skilda synpunkter motståndare till enhetsparollen i Sinovjevs utformning, och det uppstod en inre strid som pågår ännu över frågan: vad menas

med den proletära enhetsfronten? Vid varje kongress, varje konferens, varje exekutivmöte diskuteras ivrigt detta spörsmål utan att man kommer till någon gemensam klarhet trots att ändlösa resolutioner varje gång antagas för att upplysa de okunniga om den rätta tolkningen. Det har blivit en tvist ungefär lika enveten som den, om Jesus skall stavas med J eller I. Sinoviev fördömer allt och alla – ännu efter fem år har det icke inträffat, att man erkänt, att ett enda kommunistiskt parti utanför Ryssland har förstått att riktigt propagera enhetsfronten – och i Ryssland skall den ju icke tillämpas eftersom där bolsjevikerna äro i majoritet! Alla ha de missförstått den, alla ha begått de svåraste fel vid dess propagering, alla måste söka lära sig dess rätta användning. Enligt Sinoviev & C:o tyckas de bolsjevikiska partierna ha mycket svårt att lära sig bli skojare – en tes, som dock strider mot all erfarenhet. Om skojet misslyckas, så bör man dock icke slå pianisten, som gör så gott han kan – felet är mera lärarens än lärjungens. Ännu på senaste ryska partikongressen i december 1925 klagade en av Sinovievs närmaste män i Komintern, Manuilski:

'Vår svåraste sjukdom är för närvarande oförmågan hos våra unga kommunistiska partier att använda enhetsfronttaktiken'.

Och Smidt förklarade:

'Underskattandet av parollen om enhetsfronten visade sig särskilt i länder som Sverige, Norge, Finland och Danmark'.

Icke ens våra egna hemmabolsjeviker ha sålunda begripit den underfulla läran om proletär enhetsfront, som de i sitt anletes svett dagligen och stundligen predika för svenska arbetare – deras egna arbetsgivare ge dem ett blankt underbetyg. Hur i all sin dar skola de då kunna begära, att vi andra skola acceptera en paroll, vars innebörd de icke själva ha förstått. Och sannerligen visar sig salig Dumbom som en vis man, när han fällde de ryktbara orden, att det är icke lätt att begripa vad ingen mänska kan förstå.

Striden i det ryska bolsjevikpartiet

Inom det ryska bolsjevikpartiet själv råder en sådan motsättning, en sådan söndring och tillämpas sådana metoder, att den yttre enhet som trots allt upprätthålles är av rent mekanisk natur och endast möjliggjord genom diktaturens järnband, som hindrar uppkomsten av varje annat arbetareparti likaväl som av något borgerligt parti. Partiets hela historia är historien om de oerhördaste inre strider. Från de senare åren minnas vi den kamp, som nyligen fördes mot Trotski från partimajoritetens sida, en kamp vars häftighet under normala förhållanden ovillkorligen skulle ha lett till partiets sprängning. Trotski hade hävdad vissa särmeningar i fråga om partidemokratien och Sovjetrysslands ekonomiska politik. Han kom i minoritet, böjde sig och förklarade sig lojalt skola efterkomma partiets beslut. Men det hjälpte ej. Liksom i den katolska kyrkan fordrade man syndabekännelse och avsvärjande av den övertygelse, som han hade i de nämnda stridsfrågorna, och när så ej skedde, avsattes han från krigsministerposten och en allmän utrensning av hans anhängare begynte från ledande befattningar eller ur partiet. När den beryktade ExR gästade Sverige sommaren 1924 för att å exekutivens vägnar slå sönder den kommunistiska rörelsen i vårt land och det gentemot honom framhölls det vansinniga i den bolsjevikiska splittringstaktiken genmälte han karaktäristiskt nog: 'Det här är ju rena barnleken. Ni skulle varit med i Ryssland, när vi förde kampen mot Trotskij. Då var striden så häftig, att hela sovjetapparaten upphörde att fungera under tre månaders tid'. Det var för honom idealet av en partidiskussion! Hela statsmaskineriet avstannar, produktionen upphör, allt står stilla – endast diskussionens vågor gå höga: i tre månaders tid sysslar man enbart med att diskutera för eller mot Trotskij! Där ha vi den sanna bolsjevismen. Den försmår brödet, levande av alla de ord, som utgå från dess mun under de eviga partiträtorerna ...

Och knappt var striden mot Trotskij, revolutionens ojämförligt största personlighet efter Lenins död, avslutad, knappt hade Trotskij degraderats, smädats som en renegat och mensjevnik, hotats med uteslutning och belagts med munkorg, förrän en ny strid av lika förödande natur uppkommer i partiet. Det gäller denna gång Sinoviev, som tycks ha begått ännu svårare försyndelser mot bolsjevismens helige ande än Trotski och som från förutvarande anklagare och domare över alla andra plötsligt själv försattes i anklagelsestillstånd. Denna nyss försiggångna strid kastar en blixtbelysning över läget i Sovjet-Ryssland just nu och må därför med några ord här beröras. Vari bestod Sinovievs stora brott? Jo, han hade i partiets huvudorgan Pravda publicerat en artikel, kallad 'Epokens filosofi', vari han utan partistyrelsens vetskap förfäktade likheten som bolsjevismens närmaste paroll och uppgift. Han påvisade faran för en ny klassdifferentiering. Inom bondeklassen finnas tre klassgrupperingar redan: rika bönder, medelstora bönder och fattiga bönder – men revolutionens uppgift skulle ju vara att avskaffa klass-skillnaden. Inom arbetareklassen råder skillnad mellan kvalificerade och okvalificerade arbetare i lönehänseende. Böndernas politiska inflytande är minimalt, då diktaturen lägger praktiskt taget all makt i arbetarnas, eller rättare i det kommunistiska partiets händer. Här borde en demokratisering ske. Likaså borde partiet öppnas för ett större antal medlemmar – med sin nuvarande numerär på en halv miljon och lika många kandidater bildar det en alltför smal basis för den stora sovjetrepubliken på 130 millioner människor. Den tanke, som mest sysselsätter det ryska folket för närvarande, är likheten – menade Sinoviev – och man måste kämpa mot de tendenser till uppkomst av en ny olikhet, som förefinnas och som leda bort från socialismen. Inte minst riktade han sig mot en paroll, som Bucharin för en tid sedan hade givit ut med ett citat av det gamla franska borgarordet: 'Beriken eder', vilket han riktat till bönderna – dock hade Bucharin senare erkänt, att han begått ett fel och tagit tillbaka detta ord.

Man tycker, att från socialistiska utgångspunkter skulle icke vara så mycket att anmärka mot Sinovievs utläggning, och i varje fall borde det inte vara brottsligt i ett land med en föregiven socialistisk regering att hävda önskvärdheten att genomföra en större grad av likhet – det lär ju vara socialismens egentliga mål. Men Sinoviev fick veta, att han totalt missförstått situationen. Något större antal nya medlemmar i partiet ville man ej ha. Redan Lenin hade för flera år sedan motsatt sig en liknande tanke av Sinoviev då, och ett ord av Lenin i gångna tider löser alla frågor. Det var ganska komiskt, att den stackars Sinoviev, som alltid åberopar Lenin och vars alla tal till tre fjärdedelar bestå av citat av vad Lenin sagt – precis som prästernas predikningar huvudsakligen bestå av bibelcitat – han fick nu Lenin i skallen på sig med en väldig duns så att han så när tappade balansen. Ja, än mer. Hans forne vän Bucharin var nog elak att säga honom att han icke alls begrep leninismen. Och ändå har Sinoviev givit ut dels 'Ryska kommunistpartiets historia' samt dels ett teoretiskt arbete 'Leninismen', båda spridda i millioner exemplar och bl.a. använda som läroböcker i de kommunistiska partiskolorna. Nu fick han veta, att i dessa läroböcker finnes 'icke ett gram av leninism'. Det är sålunda dåligt beställt med presidentens i Komintern teoretiska insikter, och ändå skall han bolsjevitera alla kommunistiska partier. Bocken till trädgårdsmästare!

Om partiet ej fick demokratiseras, så stötte även Sinovievs övriga önskemål på obönhörligt motstånd. Hans bondeprogram tillbakavisades; någon likhet inom bondeklassen kan ej för närvarande förverkligas. Icke heller inom arbetareklassen. Icke heller kan man mildra den proletära diktaturen eller ställa den på en bredare bas, som ger bondeklassen ökat politiskt inflytande. Och allra allvarligast fördömdes Sinoviev för att han propagerat likhet utan att först ha fått tillstånd av partistyrelsen att föra en sådan politik. Detta kan ju vara särdeles hugnesamt för våra oxkommunister att erinra sig, vilka göra anspråk på obegränsad rörelsefrihet t.o.m. inom fackföreningsrörelsen för separatkonferenser, separatparoller och separatledning vid sidan av i laga ordning fattade avgöranden: i deras eget mönsterland får

en kommunist icke ens agitera för socialismens mål likheten utan att först ha bett om lov och löst en licens hos höga partiledningen!

Sedan Sinoviev väl var slagen vidtog förföljelsen mot hans riktning. Den vanliga uträsningen begynte och samtidigt avsvärjandet av villfarelserna och syndabekännelserna från de felande, som fyllde partiorganens spalter. Den inre tvekampen var så häftig, att i Leningrad, som i början stod på Sinovievs sida, tog hans tjeka sig före att häkta partimajoritetens ombud, som verkade på verkstäderna för denna majoritets uppfattning. Huruvida Sinovievs folk till gengäld häktades i Moskva förmåler ej historien – de sluppo kanske undan med förvisning till någon avlägsen landsända, bort till Turkestan eller Fjärran Östern, där deras inflytande icke kunde vara farligt och där de få stanna tills de gjort bot och bättring. Så går det till. Så desorganiseras och tuktas en motspänstig opposition, så kväses folk som ha djärvheten att mitt i den socialistiska republiken agitera för jämlikhet. Och så upprätthålles enheten i partiet.

Dock är det en och annan, som vågar betvivla, att ett parti av denna beskaffenhet är det rätta att utge sig som den proletära enhetens främsta målsman i den internationella arbetarrörelsen.